

Budapest,
2002. december 19.,
csütörtök

158. szám

Ára: 1708,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK		Oldal
2002: LVIII. tv.	Egyes, az egészségügyet és a társadalombiztosítást érintő törvények módosításáról	8866
264/2002. (XII. 19.) Korm. r.	A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény végrehajtásáról szóló 101/1998. (V. 22.) Korm. rendelet módosításáról	8876
8/2002. (XII. 19.) FMM r.	A közalkalmazottak jogállását érintő egyes kérdésekről szóló 1/1993. (IV. 20.) MüM rendelet módosításáról	8877
35/2002. (XII. 19.) GKM r.	Az egyes sajátos műszaki építmények tekintetében az építési műszaki ellenőri névjegyzékbe való felvételhez szükséges szakvizsgáról, valamint az építésfelügyeletet ellátó szervezetek ezzel kapcsolatos feladatairól szóló 3/2002. (II. 13.) GM rendelet módosításáról	8878
36/2002. (XII. 19.) GKM r.	A villamosenergia-rendszer irányításával, működésével és használatával összefüggő egyes adatszolgáltatásokról	8879
6/2002. (XII. 19.) IHM r.	A tartalékos hadköteleseknek a rendkívüli állapot idején munkahelyükön történő meghagyásáról	8892
60/2002. (XII. 19.) OM r.	A kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 28/2000. (IX. 21.) OM rendelet módosításáról, és a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás szabályozásának egyes kérdéseiről	8897
61/2002. (XII. 19.) OM r.	Az ipari és kereskedelmi szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 18/1995. (VI. 6.) IKM rendelet módosításáról	8898
112/2002. (XII. 19.) OGY h.	A hajléktalan emberek ellátását végző közhasznú szervezetek működési támogatásának elosztásáról	8950
113/2002. (XII. 19.) OGY h.	Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 20/2002. (V. 16.) OGY határozat módosításáról	8952
72/2002. (XII. 19.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8953
73/2002. (XII. 19.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8957
74/2002. (XII. 19.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8959
75/2002. (XII. 19.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8962
76/2002. (XII. 19.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8966
77/2002. (XII. 19.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8969
78/2002. (XII. 19.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8971
79/2002. (XII. 19.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	8973
1203/2002. (XII. 19.) Korm. h.	A kárpótlási folyamat lezárására tervezett, a FORRÁS Befektetési Részvénytársaságba történő apport végrehajtásáról	8975
1204/2002. (XII. 19.) Korm. h.	A Kossuth- és Széchenyi-díj adományozási szabályzatáról szóló 1101/1996. (X. 2.) Korm. határozat módosításáról	8976
7/2002. (MK 158.) MSZH közl.	Az „IDEA 2003” (Ölet — Újdonság — Találmány) című nemzetközi kiállításon és vásáron bemutatásra kerülő találmányok, védjegyek, formatervezési és használati minták kiállítási kedvezményéről	8976
	Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal közleménye a 2003. január 1-je és március 31-e között alkalmazható üzemanyagárakról	8976
	Pályázati kiírás a nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek 2003. évi költségvetési támogatására	8977
	Az oktatási miniszter közleménye a közoktatásban gyermekékeztetésben részesülők támogatásáról	8982
	A Fogvasztóvédelmi Főfelügyelőség közleményei	8983
	A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal közleménye	8985
	Helyesbítés	8986
	Tárgymutató a 2002. november hónapban megjelent jogszabályokról, határozatokról és közleményekről	

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

2002. évi LVIII. törvény

egyes, az egészségügyet és a társadalombiztosítást érintő törvények módosításáról*

*Az egészségügyről szóló
1997. évi CLIV. törvény módosítása*

1. § (1) Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 3. §-a a *k*) pontot követően a következő *ka*)—*kb*) pontokkal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában]

„*ka*) *szűrővizsgálat*: olyan vizsgálat, amelynek célja a betegség tüneteit nem mutató (tünetmentes) személy esetleges betegségének vagy kórmegelőző állapotának — ideértve a betegségre hajlamosító kockázati tényezőket is — korai felismerése,

kb) *diagnosztikai vizsgálat*: az egészségügyi szolgáltatóhoz forduló beteg panaszának okának feltárására irányuló vizsgálat.”

(2) Az Eütv. 3. §-ának *s*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*s*) *magyar állampolgár*: a magyar állampolgársággal, vagy az illetékes hatóság által kiadott, a Magyar Köztársaság területére érvényes letelepedési, illetve bevándorlási engedéllyel rendelkező nem magyar állampolgárságú, valamint a külön jogszabály értelmében menekültnek minősülő személy;”

1/A. § Az Eütv. 8. §-ának (2) bekezdése az alábbi szövegrésszel egészül ki:

„Az orvosválasztás jogának gyakorlása során a betegnek joga van az ellátását végző olyan orvos megválasztásához, akivel az állapotának, illetve az egészségügyi szolgáltatás jellegének megfelelő, magyar nyelven történő kapcsolattartásra képes.”

2. § Az Eütv. 32. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„32. § (1) A betegjogi képviselő a külön jogszabály szerinti szervezet keretei között látja el feladatait.”

3. § Az Eütv. 56. §-ának (4) bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„Fertőző betegségre gyanús személy az, aki az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter rendeletében meghatározott fertőző és betegségben szenvedő személlyel, annak használati eszközével, váladékával érintkezett, illetve a fertőzés terjedési módjából adódóan feltételezhető, hogy a fertőző betegség kórokozója a szervezetébe került.”

4. § Az Eütv. 59. §-a a következő (4)—(9) bekezdésekkel egészül ki:

„(4) Az egészségügyi hatóság külön rendelkezése nélkül is HIV ellenanyag vizsgálatnak köteles magát alávetni, illetve ilyen célú vizsgálatot a levett vizsgálati anyagból elvégezni

a) az a személy, aki foglalkozása, önkéntes munkavégzése keretében, vagy jövedelemszerző tevékenysége során saját vére, vagy váladéka útján a vírust más személynek továbbadhatja, illetve más személyek vérével és váladékával fertőződhet,

b) a véradásra donorként jelentkező, és a véradásban való részvételre alkalmas személy,

c) saját anyatejet más számára adományozó nő,

d) a szerv-, szövetátültetés céljából — élő személyből vagy halottból — eltávolított szervet, szövetet adományozó vagy a kivétel ellen életében tiltakozó nyilatkozatot nem tett személy,

e) nemi erkölcs elleni bűncselekmény, kábítószerrel való visszaélés, illetve személy elleni erőszakkal, vagy személyi sérülés okozásával elkövetett bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, illetve vádolt olyan személy, aki az elkövetés során a fertőződést átadhatta, vagy fertőződhetett, továbbá az ilyen bűncselekmény sértettje, amennyiben a fertőződés kockázata fennáll,

f) az *e*) pontban meghatározottakon kívül az a személy, akinek vizsgálatát a bíróság a fertőzés lehetőségének tisztázása érdekében elrendelte.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott eseteken kívül szűrés keretében HIV ellenanyag vizsgálat kizárólag a vizsgált személy vagy a nevében e törvény szerint nyilatkozattételre jogosult személy beleegyezése alapján végezhető. Ebben az esetben a vizsgálatra jelentkező személyazonosító adatainak átadását a vizsgálat bármely szakaszában — a (9) bekezdés figyelembevételével — megtagadhatja (anonim szűrővizsgálat). Az adatok átadásának megtagadása a vizsgálat elvégzését — a (7) bekezdésben foglaltak kivételével — nem akadályozhatja.

(6) Anonim szűrővizsgálat végzése esetén is a vizsgálatot végző egészségügyi szolgáltató a vizsgálat teljes hosszára biztosítja a vizsgálati anyag egyértelmű azonosíthatóságát, a vizsgált személy és a vizsgálati anyag kapcsolatának kétértelmű kizáró módon történő megállapíthatóságát.

(7) Amennyiben a szűrővizsgálatot végző egészségügyi szolgáltató a rendelkezésére álló adatok, ismeretek alapján megállapítja, hogy az anonim szűrővizsgálatra jelentkező személy esetén a kötelező HIV ellenanyag vizsgálat elvégzése szükséges, a vizsgálatot kizárólag a személyazonosító adatok hitelt érdemlő módon történő rendelkezésére bocsátását követően kezdheti meg.

(8) Anonim szűrővizsgálat pozitív HIV ellenanyag kimutatási eredménye esetén a megerősítő vizsgálatot olyan

* A törvényt az Országgyűlés a 2002. december 3-i ülésnapján fogadta el.

egészségügyi szolgáltató végzi, amely a fertőzöttek egészségügyi ellátására működési engedéllyel rendelkezik és e tevékenységet a vizsgálat idején is végzi. A megerősítő vizsgálat céljára történő mintavételkor a szolgáltató tájékoztatja a vizsgált személyt a fertőzöttség fennállása esetén igénybe vehető tanácsadási és ellátási lehetőségekről, az igénybevétel módjáról.

(9) A megerősítetten pozitív HIV fertőzött, illetve AIDS beteg személy egészségbiztosítás keretében történő további ellátására, az ezen ellátás igénybevételéhez szükséges személyazonosító adatok rendelkezésre bocsátására a külön törvény szerinti rendelkezések az irányadóak.”

5. § Az Eütv. 62. §-a a következő (3)—(4) bekezdésekkel egészül ki:

„(3) Az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter rendeletében egyes fertőző megbetegedések esetére, a fertőzés terjedésének megakadályozása céljából elrendelheti a fertőzött személynek a fertőzés jellege szerinti egészségügyi intézményben történő kötelező gondozásba vételét, és rendszeres orvosi ellenőrzését.

(4) Az 59. § és az (1)—(3) bekezdések szerinti járványügyi intézkedések alkalmazásakor az érintett beteg, illetve törvényes képviselője számára az intézkedést végző kezelőorvos részletes tájékoztatást ad a fertőző betegség terjedési módjáról, annak megelőzési lehetőségeiről, valamint a szűrő és ellenőrző vizsgálatok formáiról és hozzáférési lehetőségeiről. A tájékoztatás alapján az egészségügyi szolgáltató a beteg együttműködésével megvalósított, a tájékozott beleegyezésen és önkéntes igénybevételre alapuló, az adott betegség által szakmailag indokolt beavatkozásokat végzi, illetve intézkedéseket alkalmazza.”

6. § (1) Az Eütv. 94. §-a (2) bekezdésének *f*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A beteg azonnali egészségügyi ellátásra szorul]

„*f*) heveny tudatzavar esetén, ideértve az ittasság miatti tudatzavart is,”

(2) Az Eütv. 94. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A közterületen vagy nyilvános helyen tartózkodó, magatehetetlen ittas személyt a mentőszolgálat kijózanítás céljából egészségügyi megfigyelésre, illetve ellátásra az illetékes egészségügyi szolgáltatóhoz szállítja. A megfigyelés az érintett kijózanodásáig, de legfeljebb 24 óráig tarthat. A beszállított személyt kijózanodásáig, de legfeljebb 24 órai időtartamra lehet az egészségügyi intézményben visszatartani.”

7. § (1) Az Eütv. 110. §-ának (1)—(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„110. § (1) Egészségügyi tevékenységet folytatásának formájától és módjától függetlenül — a (2) és (4) bekezdésekben foglalt kivétellel — az adott tevékenység folytatására jogosító egészségügyi szakképesítéssel vagy egészségügyi szakképesítés nélkül megszerzhető felsőfokú szakirányú szakképesítéssel rendelkező és a működési nyilvántartásba bejegyzett személy végezhet.

(2) Felsőfokú szakirányú szakképesítéshez kötött egészségügyi tevékenységet az (1) bekezdésben meghatározott feltételeken túl

a) az adott szakképesítéssel rendelkező személy önállóan, továbbá

b) az *a*) pont szerinti személy felügyelete mellett

ba) a szakképesítése megszerzéséhez szükséges képzésben részt vevő, valamint

bb) a szakképesítéssel rendelkező és a működési nyilvántartásból a 113. § (1) bekezdés *a*), illetve *d*)—*g*) pontjaiban foglaltak alapján törölt személy a törlés okának megszűnését követően a működési nyilvántartásba történő visszakérülése érdekében az ahhoz szükséges ideig végezhet.

(3) Az (1)—(2) bekezdések szerinti önállóan végzett tevékenység az arra feljogosító szakképesítésnek a működési nyilvántartásba történő bejegyzésétől kezdhető meg.

(4) A működési nyilvántartásban nem szereplő, Magyarországon honosítható vagy elismerhető egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy részére — indokolt esetben — a külön jogszabályban meghatározott hatóság a szakképesítésnek megfelelő tevékenységre, meghatározott időtartamra és helyszínre (munkahelyre) szóló tevékenységre jogosító engedélyt adhat ki, a külön jogszabályban foglalt eljárási rend szerint. A tevékenységre jogosító engedély kiadásának feltétele, hogy a kérelmező hitelt érdemlő módon igazolja, hogy a korábbi, rendszeresen végzett egészségügyi szolgáltatásának helye szerinti utolsó, ennek hiányában az állampolgársága szerint illetékes állam jogszabályai alapján nem áll az egészségügyi tevékenység gyakorlását kizáró vagy korlátozó intézkedés, büntetés, illetőleg büntetőjogi intézkedés hatálya alatt, és megfelel a tevékenység végzéséhez külön jogszabály szerint előírt egészségügyi alkalmassági feltételeknek. Az engedélyezett egészségügyi tevékenység végzéséhez a szakképesítést igazoló bizonyítvány vagy oklevél tényleges elismerése, illetve honosítása nem szükséges.”

(2) Az Eütv. 110. §-a a következő (15) bekezdéssel egészül ki:

„(15) A (2) bekezdés *b*) pontjának alkalmazásában a felügyeletet ellátó személynek azt a személyt kell tekinteni, aki a felügyelet során a felügyelt személy által önállóan nem végezhető szakmai tevékenységért teljes felelősséggel tartozik.”

8. § Az Eütv. 111. §-ának (4) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A (3) bekezdésben megjelölt adatokat az oktatási intézmény a bizonyítvány, illetve az oklevél, a külföldi bizonyítványok és oklevelek által tanúsított egészségügyi szakképesítés elismerésére jogosult hatóság az elismerő határozat kiadását követő 30 napon belül bejelenti az alapnyilvántartást vezető szervnek.

(5) Az alapnyilvántartás vezetéséről — a szakképesítés szintjeinek megfelelően — az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium gondoskodik.”

9. § (1) Az Eütv. 112. §-ának (6) és (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Hivatalból értesíti a működési nyilvántartást vezető szervet

a) az Egészségügyi Szakképzési és Továbbképzési Tanács a szakvizsgát tett személyekről,

b) a 116. § (3) bekezdés szerint továbbképző helynek minősülő intézmény a (4) bekezdés c) pontja szerinti továbbképzések elvégzéséről,

c) a külföldi bizonyítvány vagy oklevél által tanúsított szakirányú egészségügyi szakképesítés és az egészségügyi tudományterületen szerzett tudományos fokozat elismerésére, illetve a honosításra jogosult hatóság az elismerésről, illetve a honosításról.

(7) A működési nyilvántartás vezetéséről — a szakképesítés szintjeinek megfelelően — az illetékes szakmai kamara, ennek hiányában az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium gondoskodik.”

(2) Az Eütv. 112. §-a a következő (12) bekezdéssel egészül ki:

„(12) A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény Harmadik része szerint elismert egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy akkor vehető fel a működési nyilvántartásba, ha igazolja, hogy a külön jogszabályban meghatározott hatóságtól a magyar szociális biztonsági rendszerre, valamint a szakmai etikai szabályokra vonatkozó, külön jogszabályban meghatározott ismeretekről, továbbá a végezni kívánt szakirányú egészségügyi tevékenység gyakorlásához szükséges magyar nyelvi ismeretek megszerzésének lehetőségéről szóló tájékoztatást megkapta.”

10. § Az Eütv. 116. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az egészségügyi képzés és továbbképzés a szakmai képzés biztosításához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező oktatási intézményekben, illetve egészségügyi szolgáltatóknál, továbbá az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter által külön jogszabályban meghatározott szakmai feltételeknek megfelelő intézményekben történik.”

11. § Az Eütv. 142. §-ának (3) bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az egészségügyi ellátás finanszírozása tekintetében e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni magyar állampolgár külföldön végzett szervtranszplantációjára.”

12. § Az Eütv. 148. §-a (2) bekezdésének a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Tanács]

„a) a kormányzati egészségpolitika kialakításában és az ezzel összefüggő döntések meghozatalában kezdeményező, javaslattevő, véleményező és tanácsadó,”
[tevékenységet végez.]

13. § Az Eütv. 161. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az (1) és a (3) bekezdés szerinti kutatás esetén annak elvégzésére a 159. § (6) bekezdése szerint az egész-

ségügyi intézmény vezetője, egyéb egészségügyi szolgáltató esetében a területileg illetékes fővárosi, megyei fekvőbeteg-gyógyintézet vezetője által engedélyezett kutatási terv alapján — az ETT véleményének figyelembevételével — az országos tisztifőorvos ad engedélyt.”

14. § Az Eütv. 222. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ha jogszabály másként nem rendelkezik az anatómiai oktatás céljára átadott holttestre a kórbontani vizsgálat alá vont holttestekre vonatkozó szabályokat — beleértve a tevékenység szakmai felügyeletét is — kell alkalmazni.”

15. § Az Eütv. 234. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„234. § (1) Egészségügyi szakértői tevékenységet — a 106. §-ban, illetőleg a 235. § (2) bekezdésében foglalt kivétellel — az a természetes személy végezhet, aki — ha törvény másként nem rendelkezik — a külön jogszabályban meghatározott szervtől, valamint feltételek alapján erre engedélyt kapott.”

16. § (1) Az Eütv. 247. §-ának (1) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

[(1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy]

„f) az egészségügyi szolgáltatók felelősségbiztosítására vonatkozó részletes szabályokat”
[rendeletben megállapítsa.]

(2) Az Eütv. 247. §-a (2) bekezdésének b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) Felhatalmazást kap az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter, hogy]

„b) a betegjogi képviselő jogállására és eljárására, valamint a betegjogi és ellátottjogi képviselői szervezetre vonatkozó részletes szabályokat,”
[rendeletben állapítsa meg.]

(3) Az Eütv. 247. §-a (2) bekezdésének d) pontja a következő dh) és di) alponttal egészül ki:

[(2) Felhatalmazást kap az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter, hogy]

d) a népegészségügyi feladatok végrehajtása érdekében]

„dh) a járványügyi intézkedések — ideértve a 62. § (3) bekezdése alapján alkalmazott intézkedéseket is — alapjául szolgáló fertőző betegségeket, fertőzésre gyanús állapotokat, továbbá az intézkedések végrehajtására vonatkozó szakmai követelményeket,

di) meghatározott fertőző betegség esetén — az 59. § (4) bekezdésének keretei között — az 59. § (2) bekezdésének b) pontja szerint a lakosság szűrővizsgálatra kötelezett egyes csoportjainak körét,”
[rendeletben állapítsa meg.]

(4) Az Eütv. 247. §-a (2) bekezdésének g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) Felhatalmazást kap az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter, hogy]

„g) az egészségügyi szolgáltatás megkezdésére és gyakorlására, a gyakorlás képesítési feltételeire, az egészség-

ügyi szolgáltatók szakmai felügyeletére vonatkozó részletes szakmai szabályokat, továbbá az egészségügyi szolgáltatás folytatásához szükséges tárgyi feltételeket,”
[rendeletben állapítsa meg.]

(5) Az Eütv. 247. §-a (2) bekezdésének *q*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*(2) Felhatalmazást kap az egészségügyi, szociális és családgazdasági miniszter, hogy]*

„*q*) a szervekkel és szövetekkel kapcsolatos tevékenység tekintetében

qa) a szerv- és szövetátültetésre, valamint a szerv- és szövettárolásra vonatkozó részletes szabályokat, valamint

qb) az élő személyből vagy halottból kórisme megállapítása, illetve kezelési terv felállítása céljából történő szerv- és szövetkivétel, valamint az ezzel kapcsolatos eljárási rend részletes szabályait,”

[rendeletben állapítsa meg.]

*A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló
1997. évi LXXXIII. törvény módosítása*

17. § A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 16. §-a (1) bekezdésének *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*A biztosított az orvosi rehabilitáció keretében jogosult]*

„*d*) szenvedélybetegsége esetén a külön jogszabályban meghatározott rehabilitációs ellátásra.”

18. § Az Ebtv. 21. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„21. § (1) A biztosított jogosult a járóbeteg-ellátás keretében gyógyászati céllal rendelt gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszer és gyógyászati ellátás árához, illetőleg a fekvőbeteg gyógyintézetben kezelés alatt számára rendelt végleges gyógyászati segédeszköz árához, továbbá a gyógyászati segédeszköz javítási és kölcsönzési díjához nyújtott támogatásra, amennyiben

a) külön jogszabály az adott gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszer vagy ellátás árához, javításához, illetve kölcsönzéséhez támogatást rendel, és

b) azt a finanszírozott egészségügyi szolgáltató e feladatra kijelölt orvosa, illetve a MEP-pel e feladatra szerződést kötött orvos rendeli, és

c) a rendelés a külön jogszabályban foglalt szakmai szabályok szerint történik, és

d) a kiszolgáltatás vagy javításra a MEP-pel e feladatra szerződött (a továbbiakban: szerződött) forgalmazónál vagy gyártónál kerül sor.

(2) A biztosított jogosult fogpótlás és fogszabályozó készülék, illetve hallókészülék és tartozékai árához nyújtott támogatásra, amennyiben ezek kiszolgáltatására fogorvosi (fogszakorvosi) rendelésen, illetve audiológiai szakrendelésen kerül sor.”

19. § Az Ebtv. 23. §-a a következő *j*) ponttal egészül ki:
[*A biztosított részleges térítés mellett jogosult]*

„*j*) az egészségügyi ellátás keretében igénybe vett egyéb kényelmi szolgáltatásokra.”

20. § Az Ebtv. 26. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„26. § (1) Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (a továbbiakban: OEP) főigazgatója — az E. Alap költségvetésében meghatározott keretek között — méltányosságból

a) a biztosított által részleges térítési díj megfizetése mellett az egészségbiztosítás terhére igénybe vehető egészségügyi szolgáltatások térítési díját vagy annak egy részét átvállalhatja,

b) a külön jogszabály szerinti támogatással rendelhető gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszer és gyógyászati ellátás árához azt meghaladó támogatást nyújthat,

c) a külön jogszabályban foglaltak szerint támogatással nem rendelhető allopathias gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszer árához támogatást nyújthat,

d) a gyógyászati segédeszközök árához a külön jogszabályban foglaltaktól eltérő gyakorisággal támogatást nyújthat.”

21. § Az Ebtv. 35. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„35. § (1) Az egészségügyi szolgáltató a finanszírozás keretében kapott összeget más pénzeszközektől elkülönítetten kezeli. A finanszírozás keretében járó összegnek legfeljebb 10%-a engedélyezhető.”

22. § Az Ebtv. 36. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A MEP az ellenőrző hálózatának szakemberei útján ellenőrzi a finanszírozott egészségügyi szolgáltatások elszámolási rendjét, az elszámolások valóságát, a folyósított pénzeszközök felhasználásának pénzügyi szabályszerűségét és elkülönítését.”

23. § Az Ebtv. 37. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdés, illetőleg a 35. § (6) bekezdése szerinti visszatérítési kötelezettség a jogalap nélkül igénybe vett finanszírozást követő egy éven belül, a 2003. január 1. után nyújtott szolgáltatásra jogalap nélkül igénybe vett finanszírozás két éven belül a finanszírozás elszámolása során is érvényesíthető.”

24. § Az Ebtv. a következő 39/A. §-sal egészül ki:

„39/A. § (1) Az egészségbiztosítási pénzellátás (terheségi-gyermekágyi segély, a gyermekgondozási díj, a táppénz) összegének megállapításánál jövedelemként azt az összeget kell figyelembe venni, amely után a biztosított egészségbiztosítási járulék fizetésére kötelezett volt.

(2) A biztosítás megszűnését követően járó pénzellátások összegének megállapítására és folyósítására a biztosítottakra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.”

25. § Az Ebtv. 42/C. §-ának *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Nem jár a gyermekgondozási díj, ha]

„*b*) a jogosult — munkavégzés nélkül — megkapja teljes keresetét, ha a keresetét részben kapja meg, csak az elmaradt kereset után jár gyermekgondozási díj,”

26. § Az Ebtv. 42/D. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Ha a biztosított egyidejűleg fennálló több jogviszony alapján jogosult gyermekgondozási díjra, a jogviszonyonként megállapított díjak összegét egybe kell számítani, az ellátás összege egybeszámítás esetén sem haladhatja meg az (1) bekezdésben megállapított legmagasabb összeget.”

27. § Az Ebtv. 43. §-ának (3) bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„Ezt a rendelkezést kell alkalmazni az egyidejűleg fennálló több jogviszonyból származó jogosultságra is.”

28. § Az Ebtv. 46. §-a (1) bekezdésének *a*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Táppénz a keresőképtelenség tartamára jár, legfeljebb azonban]

„*a*) a biztosítási jogviszony fennállásának időtartama alatt egy éven át, a biztosítási jogviszony megszűnését követően 180 napon át;”

29. § Az Ebtv. 47. §-a (2) bekezdésének *a*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Nem jár táppénz]

„*a*) a keresőképtelenségnek arra az időtartamára, amelyre a biztosított átlagkeresetre jogosult, illetőleg, amely alatt a biztosítás szünetel, munkavégzési kötelezettség hiányában keresetvesztés nincs, továbbá a betegszabadság lejártát követő szabadnapra és heti pihenőnapra, ha az azt követő munkanapon (munkaszüneti napon) a keresőképtelenség már nem áll fenn;”

30. § Az Ebtv. 50. §-ának (1) bekezdése a következő mondatral egészül ki:

„Az OEP főigazgatója a biztosítási jogviszony megszűnését követő 180 napon át járó táppénz folyósítását legfeljebb 6 hónappal méltányosságból meghosszabbíthatja.”

31. § (1) Az Ebtv. 55. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„55. § (1) Baleseti táppénz annak jár, aki a biztosítás fennállása alatt, vagy a biztosítás megszűnését követő legkésőbb harmadik napon üzemi baleset következtében keresőképtelenné válik.”

(2) Az Ebtv. 55. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép és az alábbi (8) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Az egyéni és a társas vállalkozó baleseti táppénznek alapját a táppénzre vonatkozó rendelkezések szerint kell megállapítani. A baleseti táppénz mértéke az alapját képező jövedelem 100 százaléka.

(8) Ha a biztosított a (6) bekezdésben említett időtartam alatt — jövedelem hiányában — egészségbiztosítási járulékot nem fizetett, a baleseti táppénz összege azonos a szerződés szerinti jövedelmének naptári napi összegével.”

32. § Az Ebtv. 56. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Ha a sérült az első ízbeni baleseti táppénzre való jogosultság megszűnését követő 180 napon belül ugyanazon üzemi baleset következtében újból keresőképtelenné válik, a baleseti táppénz összege a korábnál kevesebb nem lehet.”

33. § (1) Az Ebtv. 65. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„65. § (1) Az üzemi balesettel összefüggésben egészségbiztosítási baleseti ellátás csak az üzemi baleset tényét megállapító határozat bemutatása esetén állapítható meg.”

(2) Az Ebtv. 65. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A baleseti járadék iránti igényt az üzemi baleset bekövetkezése napjától számított három éven belül lehet a kérelem benyújtásával érvényesíteni. Baleseti ellátásra jogot adó foglalkozási megbetegedést az egészségre ártalmas munkakörülmények között történő foglalkoztatás megszűnését követő öt éven belül vagy legkésőbb a foglalkozási megbetegedés megállapítását követő egy éven belül lehet megállapítani.”

34. § Az Ebtv. 68. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az 500 forintot meg nem haladó összegben megállapított visszafizetési vagy megtérítési kötelezettség esetén az eljárást nem kell lefolytatni.”

35. § Az Ebtv. 71. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a fizetésre kötelezett foglalkoztató, egyéb szerv és személy a fizetésre kötelező határozat, illetve fizetési meghagyás jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül fizetési kötelezettségét nem teljesíti és a fizetési meghagyást kibocsátó egészségbiztosítási igazgatási szerv által a kötelezett bankszámlája ellen benyújtott azonnali beszedési megbízás eredménytelen, az egészségbiztosítási szerv megkeresi a járulékok behajtására jogosult szervet, hogy a követelést a járuléktartozás végrehajtására vonatkozó szabályok szerint hajtsa be. A járuléktartozás végrehajtására vonatkozó szabályok szerinti eljárás lefolytatását kezdeményezi a visszafizetésre kötelező határozatot kibo-

csátó szerv, ha a (2) bekezdés szerinti eljárás nem vezet eredményre.”

36. § Az Ebtv. 80. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Aki az e törvényben meghatározott bejelentési, nyilvántartási, adatszolgáltatási kötelezettségét nem, vagy késedelmesen teljesíti, illetőleg annak nem az előírt módon tesz eleget, 5 ezer forinttól 100 ezer forintig terjedő összegű mulasztási bírság fizetésére kötelezhető.”

37. § Az Ebtv. 83. §-ának (2) és (3) bekezdése helyébe a következő (2)—(4) bekezdés lép, egyidejűleg a jelenlegi (4) bekezdés számozása (5) bekezdésre módosul:

„(2) Felhatalmazást kap a Kormány

a) a finanszírozási szerződések megkötése és az egészségügyi szolgáltatások finanszírozása részletes szabályainak,

b) a keresőképesség elbírálásával kapcsolatos eljárás rendjének,

c) a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök és egyes gyógyászati ellátások árához nyújtott támogatás megállapítására vonatkozó szabályok,

d) a külföldön történő gyógykezelés feltételeinek és elszámolási rendjének,

e) a beutaló nélkül felkereshető szakellátások,

f) a beutalásra jogosult orvosok körének,

g) az utazási költségekhez nyújtott támogatás mértékének és módjának,

h) a gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök jogszályellenes rendelése esetén a rendelésre jogosító szerződés felmondását megalapozó értékhatár,

i) a baleseti ellátásra jogosító foglalkozási betegségek, illetve a kizárólag baleseti egészségügyi szolgáltatás igénybevételére jogosultságot megalapozó üzemi balesetek,

j) a szolgálati viszonyban álló személyek, valamint egyes meghatározott tevékenységet végző személyek és a fogvatartottak egészségügyi szolgáltatás igénybevételére vonatkozó szabályainak,

k) a pénzbeli ellátások, továbbá a baleseti ellátások megállapítására — ideértve a munkaképesség-változás minősítésének eljárási szabályait is — és folyósítására vonatkozó részletes szabályok,

l) a kifizetőhellyel nem rendelkező munkáltatóknak a táppénz igénybejelentésével kapcsolatos kötelezettségei, továbbá a kifizetőhelyeknek a terhességi-gyermekágyi segély, a gyermekgondozási díj, a táppénz, a baleseti táppénz megállapítására, folyósítására és elszámolására vonatkozó feladatai,

m) a foglalkoztatóknak és egyéb szerveknek az egészségbiztosítási ellátások megállapításához szükséges nyilvántartási és adatszolgáltatási feladatainak,

n) az eltartott hozzátartozók jövedelemszámítási szabályainak,

o) a részleges térítési díjak megállapítási módszerének, az egyes díjtételek képzésénél számításba vehető költség-elemeknek, valamint a díjak befizetésére és elszámolására vonatkozó szabályoknak,

p) a háziorvosokat racionális gyógyszerfelhasználásra ösztönző rendszer kialakítására és működésére vonatkozó részletes szabályok,

q) a nemzetközi kötelezettségvállalások keretei között a Magyar Köztársaság területén tartózkodó külföldiek betegellátása szabályainak,

r) a méltányossági eljárások szabályainak,

s) a gyógyszerek árához nyújtott támogatással igénybe vehető szolgáltatást nyújtók számára folyósítható előleg feltételeinek és folyósítása szabályainak,

t) az egészségügyi technológiák egészségbiztosítási finanszírozásra történő befogadása alapelvei és feltételrendszere meghatározására.

(3) Felhatalmazást kap az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter, hogy a pénzügyminiszterrel egyetértésben rendeletben határozza meg

a) a támogatott gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök és egyes gyógyászati ellátások körét, az árukhoz nyújtott támogatás mértékét,

b) a gyógyászati segédeszközök forgalmazása, javítása, kölcsönzési rendszere szakmai követelményeit.

(4) Felhatalmazást kap az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter, hogy rendeletben határozza meg:

a) a betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokat,

b) a szűrővizsgálatok igazolására vonatkozó rendelkezéseket,

c) az egyes főbb betegcsoportok vizsgálati és terápiás eljárási rendje, valamint a gyógyszerterápiás ajánlások kidolgozásának, szerkesztésének, valamint az ezeket érintő szakmai egyeztetések lefolytatásának egységes szabályait,

d) a meddőség kezelésére vonatkozó rendelkezéseket,

e) a szanatóriumi ellátásokat,

f) a betegszállításra jogosító kúraszerű kezeléseket,

g) a várólista alapján igénybe vehető ellátásokat,

h) a beutalás szakmai szabályait,

i) az egyes egészségügyi szolgáltatások körébe tartozó beavatkozásokat,

j) a gyógyászati ellátások körébe tartozó szolgáltatásokat,

k) a munkaképesség-változás minősítésének szakmai szabályait,

l) a finanszírozás alapjául szolgáló homogén betegcsoportokat és azok súlyszámértékét,

m) a járóbeteg-szakellátás körébe tartozó beavatkozási csoportokat és azok pontértékét,

n) a gyógyszer, gyógyászati segédeszköz és ellátás rendelésének szakmai követelményeit,

o) a kötelező egészségbiztosítás egészségügyi szolgáltatásainak rendelésére vonatkozó szabályokat,

p) az egészségügyi szolgáltatók által kiállított igazolások kiadási rendjét,

q) az anyatejellátásra való jogosultság feltételeit,

r) az anyatejellátás szakmai és közegészségügyi követelményeit,

s) az anyatej társadalombiztosítási támogatás alapjául szolgáló literenkénti árát, valamint a támogatás elszámolási módját.”

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak és a társadalombiztosítás szerveinek állami felügyeletéről szóló 1998. évi XXXIX. törvény módosítása

38. § A társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak és a társadalombiztosítás szerveinek állami felügyeletéről szóló 1998. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Tbir tv.) 1. §-ának (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az Alapok felügyeletét a Kormány, az igazgatási szervek irányítását a Kormány az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter (a továbbiakban: miniszter) útján látja el.

(3) A pénzügyminiszter — a miniszterrel együttesen — terjeszti a Kormány elé a járulékfizetéssel kapcsolatos törvényjavaslatokat és azok végrehajtási rendeleteit. Az egészségbiztosítási ellátással és a társadalombiztosítási nyugellátásokkal kapcsolatos törvényjavaslatokat és azok végrehajtási rendeleteit a miniszter — a pénzügyminiszterrel együttesen — terjeszti a Kormány elé.”

39. § A Tbir tv. 2. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a Kormány irányítása alatt álló, országos hatáskörű központi államigazgatási szerv. Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár vezetését főigazgatók végzik, akiket — a miniszter javaslatára — a Kormány nevez ki és ment fel.”

40. § (1) A Tbir tv. 8. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. § (1) Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár igazgatási szervei — ide nem értve a nyugdíjbiztosítási igazgatóságok kirendeltségeit — jogi személyek.”

(2) A Tbir tv. 8. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A miniszter a Fővárosi és Pest Megyei Egészségbiztosítási Pénztárnál, a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál, valamint a Fővárosi és Pest Megyei Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságnál a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 45. §-ának (8) bekezdésében foglaltak alapján további egy vezetői szintet állapíthat meg.”

Egyéb, az egészségügyet érintő törvények módosítása

41. § Az élelmiszerekről szóló 1995. évi XC. törvény 27. §-a a következő új (13) bekezdéssel egészül ki és ezzel egyidejűleg a jelenlegi (13) bekezdés számozása (14) bekezdésre változik:

„(13) Felhatalmazást kap az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter, hogy az emberi felhasználásra kerülő tápszerek előállításának, forgalmazásának, reklámozásának és kiadásának szabályait rendeletben állapítsa meg.”

42. § (1) Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Atv.) 67. §-a a következő *m*) ponttal egészül ki:

[67. § Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza:]

„*m*) az országos sugárzási helyzet és radioaktív anyag-koncentrációk ellenőrzésére vonatkozó szabályokat, valamint az ellenőrzési eredmények központi adatgyűjtésének, feldolgozásának, nyilvántartásának és értékelésének rendjét.”

(2) Az Atv. 68. §-a (2) bekezdésének *f*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Felhatalmazást kap az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg:]

„*f*) az egészségügyi ágazat radiológiai mérő és adatszolgáltató hálózata felépítésének és működésének szabályait;”

(3) Az Atv. 68. §-a a következő (11) bekezdéssel egészül ki:

„(11) Felhatalmazást kap a tevékenység jellege szerint érintett miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg az Országos Környezeti Sugárvédelmi Ellenőrző Rendszer részére történő adatszolgáltatáshoz szükséges környezeti sugárvédelmi ellenőrző rendszerének, továbbá adatgyűjtő és szolgáltató központjának felépítését és működési szabályait.”

43. § Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 24. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„24. § (1) Az érintett első ízben történő orvosi ellátásakor, ha az érintett 8 napon túl gyógyuló sérülést szenvedett és a sérülés feltehetően bűncselekmény következménye, a kezelőorvos a rendőrségnek haladéktalanul bejelenti az érintett személyazonosító adatait.

(2) A kezelőorvos az (1) bekezdés szerinti esetben a beteg személyazonosító adatairól a lehető legrövidebb időn belül értesíti az egészségügyi szolgáltató betegjogi képviselőjét a beteg érdekében szükséges intézkedések megtétele céljából.

(3) A kiskorú érintett első ízben történő egészségügyi ellátásakor — a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. §-ára is tekintettel — az ellátást végző egészségügyi szolgáltató ezzel megbízott orvosa köteles az egészségügyi szolgáltató telephelye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatot haladéktalanul értesíteni, ha

a) feltételezhető, hogy a gyermek sérülése vagy betegsége bántalmazás, illetve elhanyagolás következménye,

b) a gyermek egészségügyi ellátása során bántalmazására, elhanyagolására utaló körülményekről szerez tudomást.

(4) Az (1)—(3) bekezdés szerinti adattovábbításhoz az érintett, illetve az adattal kapcsolatosan egyébként rendelkezésre jogosult beleegyezése nem szükséges.”

44. § Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 30. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„30. § (1) Az egészségügyi dokumentációt — a képző diagnosztikai eljárással készült felvételek, az arról készített leletek, valamint a (7) bekezdés kivételével — az adatfelvételtől számított legalább 30 évig, a zárójelentést legalább 50 évig kell megőrizni. A kötelező nyilvántartási időt követően gyógykezelés vagy tudományos kutatás érdekében — amennyiben indokolt — az adatok továbbra is nyilvántarthatók. Ha a további nyilvántartás nem indokolt — a (3) bekezdés kivételével — a nyilvántartást meg kell semmisíteni.

(2) Képző diagnosztikai eljárással készült felvételt, valamint a felvétel esetén az arról készített leletet kell — a felvétel készítésétől számított — legalább 30 évig megőrizni.”

45. § A kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény 34. §-ának (3) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

[(3) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy:]

„c) a veszélyes anyagokkal és készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek gyakorlásához, valamint a veszélyes anyagokkal és készítményekkel folytatott tevékenységekkel kapcsolatos kockázat-becslés végzéséhez szükséges feltételek, ideértve a képzési feltételeket is”

[részletes szabályait rendeletben meghatározza.]

46. § A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény 6. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. § (1) Cigaretta forgalomba hozni — a 8. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel — csak abban az esetben lehet, ha a forgalomba kerülő fogyasztói csomagolási egység felirata — szembejelenően, kontrasztos háttérben, jól olvashatóan, tartósan, magyar nyelven — egyaránt tartalmazza

a) egyik főoldalán, az oldal legalább 30%-át kitevő felületen:

aa) „A dohányzás súlyosan károsítja az Ön és a környezetében élők egészségét!” figyelmeztetést, vagy

ab) „A dohányzás halált okozhat!” figyelmeztetést,

b) másik főoldalán, az oldal legalább 40%-át kitevő felületen az e törvény melléklete szerinti, szabadon megválasztható egészségvédő figyelmeztető feliratot, valamint

c) egyik keskenyebb oldalán, az oldal legalább 10%-át kitevő felületen, a cigaretta főfüst egységnyi mennyiségében lévő kátrány- és nikotin-, valamint szén-monoxid tartalom számszerű értékét.

(2) Az (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontja alatti általános egészségvédő figyelmeztetéseket, továbbá az e törvény melléklete szerinti szabadon megválasztható egészségvédő figyelmeztető feliratot váltakozva kell alkalmazni úgy, hogy azok rendszeres megjelenése főoldalonként biztosított legyen.

(3) Az (1) bekezdésben nem említett dohánytermékek forgalomba hozatalának feltételeire az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések megfelelően irányadóak azzal, hogy az egészségvédő figyelmeztetések legkisebb méretére vonatkozó rendelkezést, valamint az (1) bekezdés c) pontját nem kell alkalmazni.

(4) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott egészségvédő figyelmeztetés valamelyikét a dohányterméket árusító üzlethelyiségben, illetve mozgó árusító hely kiszolgáló terében is el kell helyezni. A figyelmeztetés feltüntetésének módjára az (1) bekezdésben foglaltak megfelelően irányadóak azzal, hogy a figyelmeztető felirat legkisebb méretére vonatkozó rendelkezést nem kell alkalmazni.

(5) A dohánytermékek címkézésének és csomagolásának további részletes szabályaira külön jogszabály rendelkezései az irányadóak.”

47. § (1) A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény 8. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Azok a cigaretta dohánytermékek, amelyek nem felelnek meg az e törvény 6. § (1)—(2) bekezdésében és a külön jogszabályban meghatározott rendelkezéseknek nem gyárthatók és a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény rendelkezései szerint nem bocsáthatók szabadforgalomba és e rendelkezés hatálybalépésétől számított egy évet követően nem hozhatók forgalomba.”

(2) A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény 8. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Ez a törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről szóló 1994. évi I. törvény 3. §-a alapján az Európai Parlamentnek és az Európai Közösségek Tanácsának a dohánytermékek előállítására, bemutatására és forgalmazására vonatkozó törvények, egyéb jogszabályok és közigazgatási intézkedések közelítéséről szóló 2001/37/EK irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.”

48. § Az egészségügyi szakellátási kötelezettségről, továbbá egyes egészségügyet érintő törvények módosításáról szóló 2001. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Ektv.) 3. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § (1) Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a 2. §-ban meghatározottak szerinti szolgáltatásokra biztosítja a szakellátás nyújtásához szükséges kapacitások lekötését, a teljesített szolgáltatások finanszírozását és ellenőrzését, továbbá ennek érdekében a fővárosi és megyei egészségügyi

ségbiztosítási pénztárak (a továbbiakban: MEP) az ellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatóval finanszírozási szerződést kötnek.”

Záró rendelkezések

49. § (1) Ez a törvény a (6)—(8) bekezdésben foglaltak kivételével 2003. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által 2003. január 1-je előtt az egészségügyi szolgáltatók finanszírozására, a gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, gyógyfürdő ellátáshoz nyújtott támogatás elszámolására, a gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, gyógyfürdő ellátás támogatással történő rendelésére kötött szerződések, valamint a kapacitás lekötési megállapodások tekintetében az OEP jogutódja a területileg illetékes megyei (fővárosi) egészségbiztosítási pénztár.

(3) Ahol az Ebtv. kirendeltséget említ, azon MEP-et, ahol kirendeltség vezetőjét említ, azon a MEP vezetőjét kell érteni.

(4) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) az Eütv. 97. §-ának (3) bekezdése,

b) az Ebtv. 9. §-ában az „— ideértve a magánygyakorlatot folytató orvost is —” szövegrész, a 48. §-ának (1) bekezdése és 64. §-ának (4) bekezdése,

c) a Tbir tv. 7. §-ának c) pontja,

d) az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról szóló 1991. évi XI. törvény 9. §-a b) pontjából a „, valamint a megyei tisztifőorvosokat” szövegrész,

e) a társadalombiztosítás pénzügyi alapjairól és azok 1993. évi költségvetéséről szóló 1992. évi LXXXIV. törvény 11. §-a (3) bekezdésének c) pontja,

f) a Magyar Orvosi Kamaráról szóló 1994. évi XXVIII. törvény 19. §-a (1) bekezdésének a) pontja és a 19. § (3) bekezdése,

g) a Magyar Gyógyszerész Kamaráról szóló 1994. évi LI. törvény 15. §-a (1) bekezdésének a) pontja és a 15. § (3) bekezdése,

h) az élelmiszerekről szóló 1995. évi XC. törvény 2. §-ának 1. pontjából a „gyógytápszer, az anyatejet pótló tápszer,” szövegrész,

i) az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 3. számú melléklete 47. pontjából a „vagy az MSZ 21461—1:88 szabvány Függelékének 3. pontjában szereplő” szövegrész és 48. pontjából a „, az MSZ 21461—1:88 szabvány Függelékének 3. pontjában szereplő” szövegrész,

j) az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekről szóló 1998. évi XXV. törvény 24. §-a (2) bekezdésének k) pontjából „az emberi felhasználásra kerülő tápszerek előállításának, forgalmazásának, reklámozásának és kiadásának szabályait, továbbá” szövegrész,

k) az egészségügyet, a gyógyszerellátást, a szociális ellátást érintő egyes törvények jogharmonizációs célú, valamint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény, továbbá a társadalombiztosítási járulékfizetéssel és az egészségügyi hozzájárulással kapcsolatos törvények módosításáról szóló 2001. évi LXX. törvény 42. §-a (6) bekezdésének utolsó két mondata,

l) a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak 1999. évi költségvetéséről szóló 1998. évi XCI. törvény 16. §-a,

m) a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak 2000. évi költségvetéséről szóló 1999. évi CIX. törvény 8. §-a,

n) a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény 73. §-a.

(5) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg

a) az Eütv. 112. §-ának (5) bekezdésében a „(4) bekezdés a)–f) pontok” szövegrész helyébe a „(4) bekezdés a)–g) pontok” szövegrész, 159. §-ának (6) bekezdésében a „szakmai-etikai” szövegrész helyébe a „szakmai és etikai” szövegrész lép,

b) az Ebtv. 9. §-ában „az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral (a továbbiakban: OEP)” szövegrész helyébe „a megyei, fővárosi egészségbiztosítási pénztárral (a továbbiakban: MEP)” szövegrész, 10. §-a (3) bekezdésében „az (1) bekezdés dc) pontjában” szövegrész helyébe „az (1) bekezdésben” szövegrész, 18. §-ának (2) bekezdésében, 30. §-ának (1) és (2) bekezdésében, 32. §-ának (1) bekezdésében, valamint 38. §-a (2) bekezdésének b) pontjában „az OEP” szövegrész helyébe „a MEP” szövegrész, továbbá 22. §-ának (3) bekezdésében „az OEP-pel” szövegrész helyébe „a MEP-pel” szövegrész, 27. §-ának (1) bekezdésében „megyei, fővárosi egészségbiztosítási pénztár (a továbbiakban: MEP)” szövegrész helyébe a „MEP” szövegrész, 79. §-ának (1) bekezdésében „Az OEP” szövegrész helyébe „Az OEP és igazgatási szervei” szövegrész, 81. §-a (2) bekezdésében az „Országos Egészségbiztosítási Pénztár” szövegrész helyébe az „OEP” szövegrész lép,

c) az Ektv. 3. §-ának (2) és (3) bekezdésében „az OEP” szövegrész helyébe „a MEP” szövegrész lép,

d) az egészségügyi közszolgáltatások nyújtásáról, valamint az orvosi tevékenység végzésének formáiról szóló 2001. évi CVII. törvény 3. §-ának (4) bekezdésében „az OEP-pel” szövegrész helyébe „a megyei (fővárosi) egészségbiztosítási pénztárral (a továbbiakban: MEP)” szövegrész, 22. §-ának (9) bekezdésében a „közvetlenül az OEP” szövegrész helyébe „közvetlenül a MEP” szövegrész lép,

e) a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 116. §-ának (2) bekezdésében „az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral” szövegrész helyébe „a területileg illetékes megyei (fővárosi) egészségbiztosítási pénztárral” szövegrész lép,

f) a csőd eljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 29. §-ának b) pontjában „a nyugdíjbiztosítási önkormányzat és az egészségbiztosítási önkormányzat igazgatási szervét” szövegrész helyébe „az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazga-

tóság és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár igazgatási szerveit” szövegrész lép,

g) az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról szóló 1991. évi XI. törvény 8. §-ának (2) bekezdésében a „népjóléti miniszter” szövegrész helyébe „az országos tisztifőorvos” szövegrész lép,

h) az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekről szóló 1998. évi XXV. törvény 6. §-ának (1) bekezdésében „az Egészségügyi Minisztérium hivatalos lapjában közzéteszi” szövegrész helyébe „a külön jogszabályban foglaltak szerint közzé kell tenni.” szövegrész lép.

(6) A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény kiegészül az e törvény *mellékletével* megállapított melléklettel.

(7) E törvény

a) 2. §-a, valamint 28. §-a 2003. július 1. napján,

b) 46—47. §-ai, e § (6) bekezdése, valamint melléklete 2004. január 1. napján,

c) 9. §-ának (2) bekezdése Magyarországnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján lép hatályba.

(8) Az Európai Unióhoz történő csatlakozásról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján

a) az Eütv.-nek a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény (a továbbiakban: Oetv.) 71. §-a (2) bekezdésével megállapított

aa) 110. §-a (10) bekezdésében az „és valamely EGT tagállamban már szolgáltatást nyújt,” szövegrész helyébe az „és valamely EGT tagállamban letelepedettként már szolgáltatást nyújt,”

ab) 110. §-a (10)—(14) bekezdéseiben az „OTH” szövegrész helyébe a „külön jogszabályban meghatározott hatóság”,

b) a Magyar Orvosi Kamaráról szóló 1994. évi XXVIII. törvénynek az Oetv. 72. §-ával megállapított 20. §-a (2) bekezdésének a) pontjában az „ideiglenes működési engedély kiadásával” szövegrész helyébe a „tevékenységre jogosító engedély kiadásával”

szövegrész lép,

c) az Eütv. 112. §-ának az egészségügyet, a gyógyszerelátást, a szociális ellátást érintő egyes törvények jogharmonizációs célú, valamint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény, továbbá a társadalombiztosítási járulékfizetéssel és az egészségügyi hozzájárulással kapcsolatos törvények módosításáról szóló 2001. évi LXX. törvény

ca) 2. §-a (1) bekezdésével megállapított (3) bekezdésének c) pontja a „vagy a (12) bekezdésében foglalt kötelezettség teljesítését hitelt érdemlően nem igazolja;” szövegrésszel egészül ki,

cb) 2. §-a (3) bekezdésével megállapított új (7) bekezdésében a „Honosított, illetve egyenértékűként elismert”

szövegrész helyébe a „Honosított, illetve — a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény Harmadik része szerinti elismerés kivételével — elismert” szövegrész lép.

(9) E törvény kihirdetésének napján az egészségügyi közszolgáltatások nyújtásáról, valamint az orvosi tevékenység végzésének formáiról szóló 2001. évi CVII. törvény 25. §-ának (1) bekezdésében a „2003. január 1. napjától” szövegrész helyébe a „2003. március 1. napjától” szövegrész lép.

Mádl Ferenc s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Melléklet

a 2002. évi LVIII. törvényhez

„Melléklet

az 1999. évi XLII. törvényhez

E törvény 6. § (1) bekezdés b) pontja szerint alkalmazandó szabadon megválasztható egészségvédő figyelmeztető feliratok az alábbiak:

1. A dohányosok korábban hálnak.
2. A dohányzás elzárja az artériákat, szívrohamot és agyvérzést okoz.
3. A dohányzás halálos tüdőrákot okoz.
4. A terhes nők dohányzása károsítja a magzat egészségét.
5. Védje a gyermekeket: ne tegye ki őket a dohányfüst belélegzése veszélyének.
6. Az orvosok és a gyógyszerészek segíthetnek a leszokásban.
7. A dohányzásról nagyon nehéz leszokni, ezért ne szokjon rá.
8. A dohányzás abbahagyása csökkenti a halálos szív- és tüdőbetegségek kockázatát.
9. A dohányzás lassú és fájdalmas halálhoz vezet.
10. Kérjen segítséget a leszokáshoz (telefon/levélcím/Internet-cím) kérdezze meg háziorvosát/gyógyszerészét.
11. A dohányzás lassíthatja a vér áramlását, és impotenciát okozhat.
12. A dohányzás öregíti a bőrt.
13. A dohányzás károsítja a spermákat és gyengíti a megtermékenyítő képességet.
14. A füst benzolt, nitrozamint, formaldehidet és hidrogén-cianidot tartalmaz.”

A Kormány rendeletei

A Kormány 264/2002. (XII. 19.) Korm. rendelete

**a külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény
végrehajtásáról szóló 101/1998. (V. 22.) Korm. rendelet
módosításáról**

A Kormány a külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény 41. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény végrehajtásáról szóló, többször módosított 101/1998. (V. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Utvhr.) 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § Az útlevél hatóságok feladatainak ellátásában közreműködőként vesz részt az úti okmányt előállító szerv, továbbá az e rendeletben foglaltak szerint a kormányrendeletben meghatározott körzetközponti feladatokat ellátó, okmányirodát működtető települési (fővárosi kerületi) önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: körzetközponti jegyző), illetve a lakó- vagy tartózkodási hely szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: jegyző) és a határőrség.”

2. §

Az Utvhr. 13. §-a a következő (2)—(5) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a jelenlegi szöveg megjelölése (1) bekezdésre változik:

„(2) A körzetközponti jegyző a kérelemnek megfelelő adattartalmú, elektronikus úton továbbítandó kérelmet állít elő, amely tartalmazza a kérelmező sajátkezű aláírását és arcképmását, továbbá az útlevél érvénytelenítésére, visszahagyására vonatkozó bejegyzést is.

(3) Az úti okmány iránti kérelem, illetve az új úti okmány átvételekor leadott útlevél átvételéről elismervényt kell kiállítani. A leadott útlevelet a kérelmező kérésére érvénytelenítve vissza kell adni, illetőleg a Hivatal útján a megsemmisítésről kell intézkedni.

(4) A formanyomtatványt, illetőleg a kinyomtatott kérelmet, valamint a csatolt mellékleteket a körzetközponti jegyző megküldi a Hivatalnak.

(5) A külképviselet a rendes eljárásban külföldön benyújtott magánútlevél iránti kérelmet a Külügyminisztériumon keresztül küldi meg a Hivatalnak.”

3. §

(1) Az Utvhr. 14. §-a (1) bekezdésének *a)* és *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(1) A kérelmező:]

„*a)* a magánútlevél iránti kérelmet beföldön a körzetközponti jegyzőnél vagy a Hivatalnál, a 20. § (1) bekezdésében foglalt esetben a jegyzőnél, külföldön a külképviseletnél; a diplomata és külügyi szolgálati útlevél iránti kérelmet a Külügyminisztériumnál; a hazatérési igazolvány iránti kérelmet a külképviseletnél,

b) a magánútlevél soron kívüli kiállítására vonatkozó kérelmet a körzetközponti jegyzőnél vagy a Hivatalnál,”

(2) Az Utvhr. 14. §-a (2) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) Az utazást elrendelő szervnek — a kérelmező nevében —]

„*b)* a hajós szolgálati és szolgálati útlevél iránti kérelmet közvetlenül a Hivatalnál, a körzetközponti jegyzőnél vagy a jegyzőnél,”

4. §

Az Utvhr. 17. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az úti okmány iránti kérelemhez csatolni kell a kérelmező birtokában lévő előző úti okmányát, valamint az útlevél iránti kérelemhez a külön törvényben meghatározott összegű illetékbélyeget. Mellőzhető a kérelmező előző úti okmányának a kérelemhez történő csatolása, ha az érvényes és az állampolgár utazási szándékkal kéri annak visszahagyását. A visszahagyott útlevelet az új úti okmány személyes átvételekor kell leadni. A jegyzőnél és a külképviseleten benyújtott kérelem esetében csatolni kell még a kérelmező kettő darab fekete-fehér vagy színes arcképmását (igazolványképét) is.”

5. §

Az Utvhr. 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„20. § (1) Az a kérelmező, aki a körzetközponti jegyző hivatalában való, utazással járó személyes megjelenésében életkora vagy egészségi állapota miatt nyilvánvalóan akadályozott — ha nics meghatalmazottja — magánútlevél iránti kérelmét személyesen a lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőnél is előterjesztheti.

(2) A jegyző a 13. § (1) bekezdésében meghatározott formanyomtatványon átvett kérelmet és mellékleteit ellenőrzi, a kérelmező kérésére a csatolt úti okmányt érvénytelenítve visszaadja, vagy megsemmisítéséről a Hivatal útján intézkedik. Ennek tényét, valamint a 17. § (2) bekezdés szerint visszahagyott úti okmány adatait megfelelő módon jelzi a formanyomtatványon.

(3) A jegyző a nála előterjesztett kérelmet haladéktalanul megküldi a kérelmező lakóhelye szerint illetékes körzetközponti jegyzőnek.

(4) A körzetközponti jegyző hiányos vagy eltérő adatok esetén kezdeményezi az adatok pótlását, illetve javítását a formanyomtatványt átvevő jegyzőnél. Az adatpótlást, illetve javítást nem igénylő kérelmeket a körzetközponti jegyző elektronikus úton, döntés céljából továbbítja a Hivatalnak.”

6. §

Az Utvhr. 21. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az erre irányuló kérelem esetén az útlevelhatóság a magánútlevelet soron kívül állítja ki.”

7. §

Az Utvhr. 24. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Akinek az úti okmányát ellopták, megsemmisült, vagy elvesztette, köteles azt haladéktalanul, de legkésőbb a tudomásra jutástól számított három munkanapon belül az úti okmány iránti kérelem átvételére jogosult szervnél vagy az útlevelhatóságnál bejelenteni.”

8. §

Az Utvhr. 25. §-ának (4) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az ideiglenes magánútlevelet az állampolgár hazautazását követően öt munkanapon belül köteles a Hivatalnál, a körzetközponti jegyzőnél vagy a jegyzőnél leadni.

(5) Az állampolgár halála esetén a még érvényes úti okmányt hozzátartozója — vagy akinek a birtokába került — tizenöt munkanapon belül, továbbá, aki úti okmányt talál, három munkanapon belül köteles a körzetközponti jegyzőhöz, a jegyzőhöz, vagy a kiállító útlevelhatósághoz személyesen vagy postai úton eljuttatni. Az elhunyt úti okmányát a hozzátartozó ilyen irányú kérelme esetén — érvénytelenítve — vissza kell juttatni.”

9. §

(1) Ez a rendelet — a (2) bekezdésben foglalt kivétellel — 2003. március 1-jén lép hatályba.

(2) A 6. § 2003. január 1-jén lép hatályba.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

A Kormány tagjainak rendeletei

A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter 8/2002. (XII. 19.) FMM rendelete

a közalkalmazottak jogállását érintő egyes kérdésekről szóló 1/1993. (IV. 20.) MüM rendelet módosításáról

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 85. §-ában, továbbá 20. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — a Kjt. 20. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezésekre figyelemmel — a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter felügyelete alatt álló költségvetési szervek közalkalmazottainak vagyonyilatkozat-tétele tekintetében az 1/1993. (IV. 20.) MüM rendelet (a továbbiakban: R.) módosításáról a következőket rendelem el:

1. §

Az R. 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § E rendelet hatálya a külön jogszabály szerint a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter felügyelete alatt álló költségvetési szervekre, valamint e szerveknél közalkalmazotti jogviszonyban állókra terjed ki.”

2. §

Az R.-nek a 2. §-t megelőző utalása a következők szerint változik, ezzel egyidejűleg az R. a következő új 2/A. §-sal egészül ki:

„[A törvény 20. §-ához]

2/A. § (1) A rendelet 4. számú mellékletében meghatározott közalkalmazotti munkakört betöltő, továbbá az, aki vel e munkakört be kívánják tölteni, a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvényben (a továbbiakban: Ktv.) meghatározott módon köteles vagyonyilatkozatot tenni.

(2) A vagyonyilatkozatot a Ktv. 6. számú melléklete szerinti adattartalommal kell megtenni.

(3) A vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség teljesítésére a munkáltatói jogkör gyakorlója a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium szabályzatában meghatározott szervezeti egysége útján intézkedik.

(4) A rendelet hatálya alá tartozó közalkalmazott vagyonyilatkozatának külön jogszabály alapján történő nyilvántartására és ellenőrzésére a Belügyminisztérium Közigazgatásszervezési és Közszolgálati Hivatalát jelölöm ki.”

3. §

Az R. e rendelet *mellékletében* foglalt új 4. számú melléklettel egészül ki.

4. §

(1) E rendelet a kihirdetése napján lép hatályba. A rendelet hatálybalépésekor az R. 4. számú mellékletben meghatározott munkakört betöltő közalkalmazott vagyonyilatkozatát első ízben a hatálybalépést követő 60 napon belül, 2002. december 31-i állapotra vonatkozóan köteles megtenni.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az R.

a) bevezető részében „a Lánchíd Irodaház Gazdasági Igazgatósága tekintetében,” szövegrész,

b) 14. §-a (1) bekezdésének a) pontjában a „, valamint a Foglalkoztatási Hivatal igazgatója” szövegrész hatályát veszti.

(3) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az R.

a) 6. §-ának (1) bekezdésében a „Szociális és Családügyi Minisztérium” szövegrész helyébe a „Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium”

b) 7. §-ának (2) bekezdésében a „szociális és családjügyi miniszter” szövegrész helyébe a „foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter” szövegrész lép.

Kiss Péter s. k.,
foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter

Melléklet
a 8/2002. (XII. 19.) FMM rendelethez

„[4. számú melléklet
az 1/1993. (IV. 20.) MüM rendelethez]

**A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter
irányítása alatt álló költségvetési szervek
vagyonyilatkozat-tételi kötelezettséggel érintett
munkakörei**

1. Regionális munkaerő-fejlesztő és képző központok
 - a) igazgatói,
 - b) gazdasági vezetői.
2. Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium Oktatási és Pihenőközpontjának
 - a) igazgatója,
 - b) gazdasági vezetője.
3. Nemzeti Felnőttképzési Intézet
 - a) igazgatója,
 - b) gazdasági vezetője.”

**A gazdasági és közlekedési miniszter
35/2002. (XII. 19.) GKM
rendelete**

**az egyes sajátos műszaki építmények tekintetében
az építési műszaki ellenőri névjegyzékbe való felvételhez
szükséges szakvizsgáról, valamint az építésfelügyelet
ellátó szervezetek ezzel kapcsolatos feladatairól szóló
3/2002. (II. 13.) GM rendelet módosításáról**

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (2) bekezdés f) pontjára a 62. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, valamint az építési műszaki ellenőri tevékenységről szóló 158/1997. (IX. 26.) Korm. rendelet 3. § (6) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel — az érintett miniszterekkel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

Az egyes sajátos műszaki építmények tekintetében az építési műszaki ellenőri névjegyzékbe való felvételhez szükséges szakvizsgáról, valamint az építésfelügyelet ellátó szervezetek ezzel kapcsolatos feladatairól szóló 3/2002. (II. 13.) GM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § A rendelet hatálya kiterjed a bányászat, a szénhidrogének csővezetéken történő szállítása és elosztása, a propán-bután töltő telepek, az energetikai, vegyipari, szénhidrogén-ipari berendezések, valamint a villamosenergia- és a távhő ágazatok egyes sajátos műszaki építményeivel kapcsolatban építési műszaki ellenőri névjegyzékbe felvételt kérő személyekre, a szakvizsgát szervező és az építésfelügyelet ellátó szervezetekre.”

2. §

Az R. 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § A műszaki ellenőri tanfolyam és szakvizsga követelményeit az energetikai, vegyipari, szénhidrogén-ipari berendezések, valamint a villamos energia, illetve a távhő termelésére és szállítására szolgáló sajátos műszaki építmények tekintetében a rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.”

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Csillag István s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

A gazdasági és közlekedési miniszter 36/2002. (XII. 19.) GKM rendelete

a villamosenergia-rendszer irányításával, működésével és használatával összefüggő egyes adatszolgáltatásokról

A villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény (a továbbiakban: VET) 5. §-a a) pontjának 5. alpontjában foglaltak végrehajtása érdekében, a VET 113. § b) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

(1) Ez a rendelet az engedélyesek és a rendszerhasználók, valamint a Magyar Energia Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) rendszeres adatszolgáltatási kötelezettségét állapítja meg.

(2) E rendelet szabályozza:

a) a villamosenergia-rendszer folyamatos és biztonságos üzemviteléhez és elszámolása szempontjából szükséges, az engedélyesek, valamint a kiserőművek és feljogosított fogyasztó által egymásnak nyújtott műszaki-gazdasági adatszolgáltatásokat, melyek tartalmazzák:

— a rendszerirányító számára a többi engedélyes, a kiserőművek és a feljogosított fogyasztók által szolgáltatott adatokat,

— a rendszerirányító által az engedélyesek, illetve kiserőművek és feljogosított fogyasztók számára szolgáltatott adatokat,

— az engedélyesek, kiserőművek és feljogosított fogyasztók által egymásnak szolgáltatott adatokat,

— az engedélyesek és kiserőművek által a Hivatal részére szolgáltatott adatokat;

b) a nemzetközi adatszolgáltatások teljesítéséhez szükséges adatszolgáltatást;

c) a Hivatal által a fogyasztói érdekek képviselőjét el-
látó és más társadalmi szervezetek részére nyújtható adat-
szolgáltatásokat.

*Az engedélyesek, a kiserőművek és a feljogosított
fogyasztók által a rendszerirányító részére történő
adatszolgáltatás*

2. §

A villamosenergia-rendszer üzemviteléhez, karbantartásához, fejlesztéséhez, az irányított erőművek biztonságos működéséhez, a villamos energia forgalmának méréséhez és elszámolásához szükséges információkat a rendszerirányító és az erőművek, az átviteli hálózati engedélyes, továbbá az elosztó hálózati engedélyesek, valamint a mér-

legkör felelősök közötti adatforgalom keretében kell az adatot igénylő számára szolgáltatni. A rendszerirányító részére kötelezően szolgáltatott adatok köre kiterjed:

- a) a menetrendek bejelentésére,
- b) a napon belüli menetrend módosítások bejelentésére,
- c) a határmetszéki átviteli kapacitásra vonatkozó ajánlatokra,
- d) a határon keresztül történő szállításokra, illetve tranzitokra vonatkozó megállapodások műszaki adataira,
- e) a rendszerszintű szolgáltatások biztosításához szükséges tevékenységekre vonatkozó ajánlatok bejelentésére,
- f) az elosztó hálózati mérési adatok eljuttatására,
- g) a karbantartások ütemezésére,
- h) a VET 37. §-ának b) pontjában meghatározott rendszerirányítói feladatok teljesítéséhez szükséges adatokra,
- i) a VET 23. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján meghatározott mérési és hitelesítési adatokra,
- j) a hálózatfejlesztési, tervezési alapadatokra.

Az adatok részletezését a villamosenergia-ellátási szabályzatok tartalmazzák.

*A rendszerirányító adatszolgáltatása az engedélyesek,
a kiserőművek és a feljogosított fogyasztók részére*

3. §

(1) A rendszerirányító az érintett hálózati engedélyesek és az érintett rendszerhasználók részére megadja:

a) a 2. § a)–j) pontjaiban felsorolt információk vizsgálását,

b) a naplózott rendelkezésre állási adatokat,

c) a megszerzett átviteli kapacitás jogosultság visszavonásáról szóló értesítést,

d) a VET 38. §-ának (1) bekezdése alapján a rendszerirányító által elvégzett mérések, illetve a VET 38. §-ának (2) bekezdése alapján elvégzett mennyiségi elszámolások adatait, a számlák kiállításához szükséges formában,

e) az import, az export és a tranzit végrehajtására vonatkozó jóváhagyást,

f) a menetrend módosításra, illetve az eltérésre vonatkozó engedélyeket,

g) a villamosenergia-rendszer üzemzavara esetén a helyreállításra vonatkozó utasítást,

h) a rendszerszinten biztosított kiegyenlítő energia mennyiségére és elszámoló áaira vonatkozó adatokat.

(2) A rendszerirányító rendszerhasználóknak szóló tájékoztatói kötelezettsége kiterjed:

a) a határmetszéken rendelkezésre álló átviteli kapacitási adatok megadására,

b) a határmetszéki átviteli kapacitásaukcióra beérkezett ajánlatok és a kialakult elszámoló árak közzétételére,

c) a lekötni kívánt tartalékok mértékére,

d) a rendszerszintű szolgáltatások biztosításához szükséges tevékenységek piacára beérkezett ajánlatokból kiválasztott ajánlatokra.

Az engedélyesek, a kiserőművek és a feljogosított fogyasztók egymásnak történő adatszolgáltatása

4. §

(1) Az engedélyesek, a kiserőművek, valamint a feljogosított fogyasztók számára az egymással történő elszámolásokhoz szükséges, a rendszerirányító mérőrendszeréből származó adatokat át kell adni.

(2) Az átviteli hálózati engedélyes és az elosztó hálózati engedélyesek a hálózatukra csatlakozó, illetve az onnan vételező, a külön jogszabályban¹ meghatározott feljogosított fogyasztóra, a feljogosított fogyasztó ellátási körülményeire vonatkozó, az 1. számú mellékletben meghatározott adatokat átláthatóan, diszkriminációmentesen és ellenérték nélkül kötelesek biztosítani az arra jogszabály által feljogosított mérlegkör felelősök és mindazok számára, akik részére történő adatszolgáltatáshoz a feljogosított fogyasztó írásban hozzájárult.

Az engedélyesek és a kiserőművek által a Hivatal részére történő rendszeres adatszolgáltatás, valamint a rendszerirányító nemzetközi adatszolgáltatása

5. §

(1) Az engedélyesek az e rendelet 2. és 3. számú mellékletében feltüntetett adatokat minden engedélyköteles tevékenységre, valamint a 6 MW teljesítőképességet meghaladó kiserőművekre — az ott előírt határidőre — a Hivatal részére kötelesek megadni. Ha az engedélyes több tevékenység végzésére rendelkezik működési engedéllyel, mindegyik tevékenységre vonatkozóan fennáll az adatszolgáltatási kötelezettsége.

(2) A rendszerirányító a VET 37. §-ának j) pontjában kapott felhatalmazás alapján végzett feladata teljesítése érdekében jogosult a nemzetközi szervezetek részére szolgáltatott adatok összeállításához szükséges információkat megkérni. A rendszerhasználók a kért adatok szolgáltatását nem tagadhatják meg.

6. §

(1) A VET 10. §-ában és a 11. §-ának e) pontjában meghatározott feladatai ellátásához a Hivatal részére a következő adatokat és információkat kell megadni az engedélyesnek:

- a) tulajdonosi szerkezete,
- b) a villamos- és hőenergia-termelési, -szállítási, illetve -értékesítési adatok,
- c) az engedélyes tevékenységgel kapcsolatos gazdálkodási adatok, különös tekintettel a hatósági árszabályozás alá eső, illetve a más tevékenységeknek a versenypiaci tevékenységektől való szétválasztásával kapcsolatos adatokra,

d) az engedélyes tevékenység végzéséhez szükséges berendezések műszaki adatai,

e) a villamos- és hőenergia-termelésre felhasznált energiahordozók, illetve azok készletei,

f) a villamosenergia-rendszer teljesítőképességének adatai,

g) az üzemzavarokra, a szolgáltatás operatív minőségi mutatóira és a fogyasztói elégedettségre vonatkozó, hivatalosan elfogadott adatok,

h) a foglalkoztatással kapcsolatos adatok,

i) a hálózatfejlesztési adatok.

(2) A VET 10. §-ának k), m) és n) pontjaiban, valamint a VET 49. §-ában foglaltaknak megfelelően kiadott engedélyek által meghatározott körben a Hivatal jogosult az (1) bekezdésben, valamint az 5. § (1) bekezdésében meghatározott adatszolgáltatásokon túlmenően további rendszeres, illetve eseti információkat kérni.

(3) A 3. § (1) bekezdése szerint gyűjtött egyedi és feldolgozott rendszerszintű adatokat a rendszerirányító a Hivatal részére és igénye szerint folyamatosan megadja vagy rendelkezésére tartja.

(4) Az engedélyesek az adatokat a Hivatal által előírt formában és módon kötelesek megadni.

(5) A havi gyakorisággal bekért adatok szolgáltatását abban az esetben is teljesíteni kell, ha az értékek mérésének gyakorisága nem esik egybe az adatkérés gyakoriságával. Ilyen esetben a szezonálisan igazított értékek megadásával kell az adatszolgáltatást teljesíteni.

(6) Az engedélyesek társaságuk éves auditált beszámolóját (mérleg, eredmény-kimutatás, kiegészítő melléklet, rendszerre vonatkozó minőségügyi jelentés), továbbá üzleti jelentését, illetve konszolidált mérlegét és eredmény-kimutatását — legkésőbb a cégbírósághoz való leadással egy időben — kötelesek a Hivatal részére a VET 101. §-ának (1) bekezdése alapján elkészített, az engedélyköteles tevékenységeket elkülönítve tartalmazó mérleggel és eredmény-kimutatással együtt megküldeni.

(7) Az engedélyesek évenként kötelesek a Hivatal részére — az engedélyükben meghatározott határidőig — a kapcsolt vállalkozásaikkal kötött szerződéseik és azok teljesülését igazoló dokumentumok másolatát megküldeni.

A Hivatal által a fogyasztói érdekképviseletek és más társadalmi szervezetek részére teljesítendő adatszolgáltatás

7. §

(1) A Hivatal az e rendelet 4. számú mellékletében felsorolt — a Hivatal által a 6. § (1) bekezdésében meghatározott adatok felhasználásával összeállított — adatokat és információkat a fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó társadalmi szervezetek, illetőleg más szervezetek tájékoztatása céljából a honlapján közzéteszi.

¹ A 181/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet.

(2) E rendelet 4. számú mellékletében meghatározott, a villamosenergia-rendszer irányításával, működésével és használatával összefüggő adatok nem képeznek üzleti titkot.

(3) A havi gyakoriságú, illetve eseményenként időszerű adatokat először 2003. január hónapra, míg az éves gyakoriságú adatokat először a 2002. évre vonatkozóan kell megadni.

(4) Az üzleti titoknak minősülő adatokat a Hivatal más részére — a megkeresés esetét kivéve — nem adhatja ki.

Közös szabályok

8. §

(1) A 2—6. §-okban meghatározott adat- és információ szolgáltatások esetében az eredeti adat- és információ szolgáltató felelős a szolgáltatott adat és információ tartalmának megfelelőségéért, időszerűségéért, pontosságáért, ellenőrizhetőségéért és helyességéért.

(2) Az átadott adatokat és információkat az adatfelhasználó kizárólag a villamosenergia-rendszer működésével kapcsolatos tevékenysége ellátásával összefüggésben használhatja.

(3) Az e rendeletben előírt kötelezettségek megszegése esetén a Hivatal az engedélyesekkel szemben a VET 67. §-ában, illetve a VET egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet 79. §-ában foglalt jogkövetkezményeket alkalmazhatja.

Értelmező rendelkezés

9. §

(1) E rendelet alkalmazásában használt fogalmakat a VET 3. §-ában és a VET végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet 1. §-ában meghatározottak szerint kell értelmezni.

(2) Engedélyes alatt azt a jogi személyt kell érteni aki, a VET-ben meghatározott engedélyköteles tevékenység végzésére a Hivataltól engedélyt kapott.

(3) A kapcsolt vállalkozást a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 3. §-a (2) bekezdésének 7. pontja szerint kell értelmezni.

Záró rendelkezés

10. §

Ez a rendelet 2003. január 1-jén lép hatályba.

Dr. Csillag István s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

1. számú melléklet *a 36/2002. (XII. 19.) GKM rendelethez*

A rendelet 4. §-ának (2) bekezdése alapján meghatározott adatok

A rendelet 4. §-ának (2) bekezdése szerinti adatszolgáltatási kötelezettség köre kiterjed a kereskedelmi engedélyes számára az átviteli hálózati és elosztó hálózati engedélyeseknek a hálózatukra csatlakozó, onnan vételező, a villamosenergia-fogyasztók feljogosításáról szóló 181/2002. (VIII. 23.) Korm. rendeletben meghatározott feljogosítási szintet elérő fogyasztóra, illetve annak ellátási körülményeire vonatkozó adatokra.

Az adatszolgáltatási kötelezettség körébe tartoznak:

1. A feljogosított fogyasztók (a továbbiakban: fogyasztók) elérhetőségére vonatkozó adatok:

1.1. Fogyasztó székhelye, telephelye(i). (Postai cím, ezen belül település, utca, házzszám, irányítószám vagy postafiók adatai)

1.2. Kapcsolattartó (beszerző, logisztikai vezető, energetikus) neve és telefonszáma

2. A vételezésre vonatkozó adatok:

2.1. A vételezési pont(ok) meghatározása

2.2. A rendelkezésre álló teljesítmény értéke

2.3. A vételezés feszültség szintje

2.4. Az elmúlt 12 havi fogyasztás értéke havi bontásban

2.5. Ha ilyen esemény volt, a fogyasztót kiszolgáló hálózat vagy hálózati elemek túlterhelődési eseteinek száma az elmúlt 5 évben, éves bontásban

3. Ha az engedélyes erre vonatkozó adatokkal rendelkezik:

3.1. A mérlegkör felelős — amelyhez a fogyasztó tartozik — elérhetőségének adatai

3.2. Abban az esetben, ha a fogyasztásmérő időfüggő adatok regisztrálására képes

3.2.1. Csúcsidőben vételezett teljesítmény téli és nyári időszakban munkanapon

3.2.2. Völgyidőben vételezett teljesítmény téli és nyári időszakban munkanapon

4. A fogyasztóra vonatkozó üzemzavari adatok (ha vannak):

4.1. Az elmúlt öt évben történt megszakítások átlagos ideje és éves átlagos darabszáma

4.2. A szolgáltatás helyreállításához szükséges idő értéke az elmúlt öt év átlagában munkaidőben (nappali időszakban) és azon kívül.

2. számú melléklet
a 36/2002. (XII. 19.) GKM rendelethez

**Villamos energia határon keresztül történő szállítása
nagyfeszültségű távvezetéken**

1. A 100 kV vagy annál nagyobb feszültségű távvezetéken az országhatáron keresztül történő villamosenergia-szállításokat, a villamos energia határon keresztül történő szállítására vonatkozó engedéllyel rendelkező a Hivatal felé, akkor köteles bejelenteni, ha

a) olyan, legalább egyéves időtartamra szóló villamosenergia-szállítási szerződést kötöttek, amely
aa) Magyarországon belül történő szállításra vonatkozik, és

ab) a szállítás kiinduló pontja vagy rendeltetési helye az Európai Unió területén van, és

ac) a szállítás az Európai Unió legalább egy tagállama határának átlépésével jár.

A bejelentési kötelezettség nem vonatkozik az Unió és az Unióon kívüli államok közötti megállapodások alapján történő szállításokra;

b) a szállítási szerződés

ba) létrejött, vagy

bb) teljesítését a rendszerirányító visszautasította.

2. A bejelentésnek tartalmaznia kell
- a megrendelő nevét,
 - a betáplálás (kiindulás) helyét,
 - a rendeltetési hely megnevezését,
 - a szállítandó villamos energia mennyiségét MWh-ban,
 - a szállítási díjat (Ft-ban),
 - a szállítás feszültség szintjét kV-ban,
 - a szerződött teljesítményt MW-ban, menetrend szerinti bontásban,
 - a szállítási szerződés érvényességének idejét.

3. A szállítási feltételek hiánya miatt meghiúsult szerződés esetében a szerződés létrejöttét, illetve a teljesítését megakadályozó okokat a jelentésben fel kell tüntetni.

4. A bejelentést Magyarországnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződés hatálybalépése napját követően a szállítási szerződés megkötését, illetve annak meghiúsulását követő hónap végéig kell a Hivatal részére megküldeni.

3. számú melléklet a 36/2002. (XII. 19.) GKM rendelethez

Jelentés

a villamosenergia-termelő berendezés, valamint az átviteli és az elosztó vezeték beruházásokról

..... év

Adatszolgáltató

megnevezése:

címe:

Az adatszolgáltatást a gazdasági és közlekedési miniszter a 36/2002. (XII. 19.) GKM rendeletben írta elő. Az adatszolgáltatás kötelező.

A kitöltött adatlapot a Magyar Energia Hivatal részére (1081 Budapest, Köztársaság tér 7.) kell eljuttatni.

Az adatlap beküldési határideje: a tárgyévet követő év március 15. napja.

Adatszolgáltatók a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény 53., 54., 56. és 57. §-aiban meghatározott engedéllyel rendelkezők, valamint a kiserőművek, amennyiben 6 MW feletti erőművi teljesítőképességű berendezéssel rendelkeznek, vagy létesítenek a beszámolási időszakban.

Az adatszolgáltatásért felelős neve:

Az adatlap kitöltőjének neve:

.....

.....

aláírása:

aláírása:

telefonszáma:

Kitöltési útmutató

Az adatszolgáltatást évente, a tárgyévet követő év március 15. napjáig kell teljesíteni. Az adatlapok beküldése akkor is szükséges, ha nem történt a beszámolási időszakban ilyen tevékenység.

ÁTVITELI ÉS ELOSZTÓ VEZETÉK BERUHÁZÁSOK A VILLAMOSENERGIA-SZEKTORBAN

Az adatlapon a 100 kV feletti feszültségű szabad- és kábelvezetékek beruházási és selejtezési adatait kell feltüntetni, a táblázatban megadott, feszültségintenziténkénti részletezésben.

Az adatlap oszlopai a következő adatokat tartalmazzák:

- 1: A tárgyév január 1-jén meglévő, működő vezetékek
- 2: Az előző év január 1-jén működő vezetékek
- 3: A tárgyévben (január 1.—december 31.) üzembe helyezésre kerülő vezetékek
- 4: A tárgyévet követő 4 évben üzembe helyezésre kerülő vezetékek
- 5: A tárgyévben és az azt követő 2 évben előreláthatólag lesejtezésre kerülő vezetékek

Az adatszolgáltatás a VET 57. §-a alapján kiadott, a villamos energia átvitelére, illetve elosztására vonatkozó működési engedéllyel rendelkezők számára — a tulajdonukban lévő vezetékek vonatkozásában —, valamint a rendszer-irányító számára kötelező.

TERMELÉSI BERUHÁZÁSOK A VILLAMOSENERGIA-SZEKTORBAN

Az adatlapon a 6 MW-nál nagyobb beépített villamos teljesítőképességű erőművi blokkok vagy turbógépcsoportok adatait kell beírni.

Az adatlap oszlopai a következő adatokat tartalmazzák:

- 1: A tárgyév elején (január 1.) meglévő, működő erőmű blokkok vagy turbógépcsoportok
- 2: Az előző év elején (január 1.) működő erőmű blokkok vagy turbógépcsoportok
- 3: A tárgyévben üzembe helyezésre kerülő erőmű blokkok vagy turbógépcsoportok
- 4: A tárgyévet követő 4 évben üzembe helyezésre kerülő erőmű blokkok vagy turbógépcsoportok
- 5: A tárgyévben és az azt követő 2 évben lesejtezésre kerülő erőmű blokkok vagy turbógépcsoportok

Az adatszolgáltatás a VET 53., 54., 56. §-a alapján kiadott, erőmű létesítésére, valamint bővítésére, teljesítménynövelésére, megszüntetésére, továbbá villamos energia termelésére vonatkozó engedéllyel rendelkezők, továbbá a kiserőművek számára kötelező.

ÁTVITELI ÉS ELOSZTÓ VEZETÉK BERUHÁZÁSOK A VILLAMOSENERGIA-SZEKTORBAN

..... év

Magyarország											
Berendezés típusa	1		2		3		4		5		Kiegészítő információ
	Január 1-jén működő vezeték		Tárgyévét megelőző év január 1-jén működő vezeték		Tárgyévben üzembe helyezésre kerülő vezeték		Következő 4 évben üzembe helyezésre kerülő vezeték		Tárgyévben és a következő 2 évben leselejtezésre kerülő vezeték		
	vezetékek száma	összes vezeték hossz	vezetékek száma	összes vezeték hossz	vezetékek száma	összes vezeték hossz	vezetékek száma	összes vezeték hossz	vezetékek száma	összes vezeték hossz	
	db	km	db	km	db	km	db	km	db	km	
Szabadvezetékek (> 100 kV), melyek feszültség szintje:											
120											
220											
345											
380											
400											
420											
750											
Egyéb											
Föld alatti kábelek (> 100 kV), melyek feszültség szintje:											
120											
220											
250											
380											
400											
420											
Egyéb											

TERMELÉSI BERUHÁZÁSOK A VILLAMOSENERGIA-SZEKTORBAN

..... év

Magyarország											
Berendezés típusa	1		2		3		4		5		Kiegészítő információ
	Január 1-jén működő berendezés		Tárgyévet megelőző év január 1-jén működő berendezés		Tárgyévben üzembe helyezésre kerülő berendezés		Következő 4 évben üzembe helyezésre kerülő berendezés		Tárgyévben és a következő 2 évben leselejtezésre kerülő berendezés		
	blokkok száma	beépített teljesítmény	blokkok száma	beépített teljesítmény	blokkok száma	beépített teljesítmény	blokkok száma	beépített teljesítmény	blokkok száma	beépített teljesítmény	
	db	MW	db	MW	db	MW	db	MW	db	MW	
Hagyományos hőerőmű:											
szén											
olaj											
gáz											
lignit											
vegyes/.....											
vegyes/.....											
Egyéb											
Atomerőmű típusa:											
PWR											
BWR											
GGR											
FBR											
Egyéb											
Vízerőmű:											
Szezonális											
Rövid távú											
Folyóból											
Szivattyúzott											
Vegyesen szivattyúzott és egyéb:											

4. számú melléklet a 36/2002. (XII. 19.) GKM rendelethez**A Magyar Energia Hivatal által közzétett adatok és információk köre****1. RENDSZERIRÁNYÍTÓ ADATAI****1.1. Villamos teljesítmény-adatok (MW)**

- Hazai maximális csúcsterhelés
- Beépített belföldi erőművi teljesítőképesség (BT)
- Rendelkezésre álló erőművi teljesítmény (RT változó)
- Igénybe vehető erőművi teljesítmény (IT)
- Ténylegesen igénybe vett, kiadható erőművi teljesítmény (TIT)

A villamosenergia-rendszerre vonatkozó havi, naptári napi csúcsidei átlagadatokat havonta, az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

1.2. Villamosenergia-termelési adatok (MWh)

- Villamosenergia-termelés összesen
- ebből: széntüzelésű hőerőművek összesen
- szénhidrogén-tüzelésű hőerőművek összesen
- ebből: gázturbinák összesen
- atomerőmű
- megújuló forrás

- Hálózatra adott villamos energia összesen
- ebből: széntüzelésű hőerőművek összesen
- szénhidrogén-tüzelésű hőerőművek összesen
- ebből: gázturbinák összesen
- atomerőmű
- egyéb

Az adatokat havonta és a tárgyév elejétől összegezve, az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

1.3. Villamosenergia-szállítási adatok (MWh)

- Átviteli hálózatba (szabad- és kábelvezeték) betáplált villamos energia összesen
- ebből: 750 kV-os vezetéken
- 400 kV-os vezetéken
- 220 kV-os vezetéken
- 120 kV-os vezetéken

- Átviteli hálózatból (szabad- és kábelvezeték) kiadott villamos energia összesen
- ebből: 750 kV-os vezetéken
- 400 kV-os vezetéken
- 220 kV-os vezetéken
- 120 kV-os vezetéken

Az adatokat havonta és a tárgyév elejétől összegezve, az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

1.4. Vezeték szűk keresztmetszetéből adódó torlódásokkal kapcsolatos információk

- a torlódás helye (metszék megnevezése)
- időpontja (dátum)
- vezetékek feszültség szintje (kV)
- üzembiztosan átvihető teljesítmény (MW)
- időtartam (óra)

Az adatok nyilvánosságra hozatala az esemény megszűnése után időszerű.

1.5. Foglalkoztatással kapcsolatos adatok (fő)

Átlagos statisztikai állományi létszám

ebből: engedélyes tevékenységben alkalmazott

Az adatokat évente — az előző év adatának megadásával együtt — a tárgyidőszakot követő év április 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

1.6. Átállási díj

A VET 4. § 1) pontjában kapott felhatalmazás alapján kiadott 183/2002. (VIII. 23.) Korm. rendeletben szabályozott átállási költségek kezelésével összefüggésben

— az éves átállási díjból befolyt összeget, valamint

— a Hivatal javaslata alapján megállapított éves átállási költség összegét

a tárgyévet követő év április 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

2. VILLAMOS ENERGIA TERMELŐI ENGEDÉLYESEK ADATAI ENGEDÉLYESENKÉNT, ILLETVE ERŐMŰ- VENKÉNT

2.1. Villamosenergia-termelési és -értékesítési adatok (MWh)

Termelt villamos energia összesen

Erőművi önfogyasztás

Értékesített villamos energia összesen

— Közüzemi nagykereskedőnek felajánlott villamos energia összesen

ebből: megvalósult villamosenergia-értékesítés összesen

— Villamosenergia-kereskedőnek felajánlott villamos energia összesen

ebből: megvalósult villamosenergia-értékesítés összesen

— Feljogosított fogyasztónak felajánlott villamos energia összesen

ebből: megvalósult villamosenergia-értékesítés összesen

— Exportra felajánlott villamos energia összesen

Az adatokat erőművenkénti (telephelyenkénti) részletezésben havonta és a tárgyév elejétől kumulált formában, az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

2.2. Hőenergia-értékesítési adatok (GJ)

Melegített víz összesen

ebből: távhőszolgáltatónak, valamint távhőszolgáltatási engedély alapján fogyasztónak értékesített összesen

Gőz összesen

ebből: 7 bar alatt

7—25 bar között

25 bar és felette

Gőz összesenből távhőszolgáltatónak, valamint távhőszolgáltatási engedély alapján fogyasztónak értékesített

Az adatokat erőművenkénti (telephelyenkénti) részletezésben havonta és a tárgyév elejétől összegezve, az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

2.3. Villamosenergia- és hőenergia-értékesítés átlagára

Villamos energia (Ft/kWh)

— Összes értékesítés

— Közüzemi nagykereskedőnek felajánlott villamos energia összesen

ebből: megvalósult villamosenergia-értékesítés összesen

— Villamosenergia-kereskedőnek felajánlott villamos energia összesen

ebből: megvalósult villamosenergia-értékesítés összesen

- Feljogosított fogyasztónak felajánlott villamos energia összesen
ebből: megvalósult villamosenergia-értékesítés összesen

Hőenergia (Ft/GJ)

- Forró víz értékesítés összesen
- Gőz értékesítés összesen

Az adatokat erőművenkénti (telephelyenkénti) részletezésben havonta a tárgyhónapot megelőző hónapra és az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

2.4. Villamos teljesítmény adatok (MW)

- Rendelkezésre álló erőművi teljesítmény
- Szerződéssel lekötött összes teljesítmény
ebből: igénybe vett teljesítmény összesen
- Összes szerződéssel lekötött teljesítményből:
 - Közüzemi nagykereskedőnek felajánlott összesen
ebből: megvalósult értékesítés összesen
 - Villamosenergia-kereskedőnek felajánlott összesen
ebből: megvalósult értékesítés összesen
- Feljogosított fogyasztónak felajánlott összesen
ebből: megvalósult értékesítés összesen

A havi naptári napi csúcsidei átlagadatokat erőművenkénti (telephelyenkénti) részletezésben, havonta az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, legkésőbb a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

2.5. Foglalkoztatással kapcsolatos adatok (fő)

Átlagos statisztikai állományi létszám
ebből: engedélyes tevékenységben alkalmazott

Az adatokat évente — az előző év adatának megadásával együtt — időszerű, a tárgyidőszakot követő év április 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

3. VILLAMOSENERGIA-ÁTVITELI HÁLÓZATI ENGEDÉLYES ADATAI

3.1. Vezeték hossz adatok (km)

Szabad- és kábelvezeték összesen
ebből: 750 kV-os vezeték
400 kV-os vezeték
220 kV-os vezeték
120 kV-os vezeték

Az adatokat évente — az előző év adatának megadásával együtt — a tárgyidőszakot követő év április 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

3.2. Az engedélyesek tevékenysége folytatásának minimális minőségi követelményeit és elvárt színvonalát — a VET 10. §-ának i) pontja szerint — meghatározó, a Hivatal által kiadásra kerülő határozatokban előírt mutatók

Az adatokat évente — az előző év adatának megadásával együtt a tárgyidőszakot követő év május 30-ig kell nyilvánosságra hozni.

3.3. Foglalkoztatással kapcsolatos adatok (fő)

Átlagos statisztikai állományi létszám
ebből: engedélyes tevékenységben alkalmazott

Az adatokat évente — az előző év adatának megadásával együtt — a tárgyidőszakot követő év április 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

4. ELOSZTÓ HÁLÓZAT ADATAI ENGEDÉLYESENKÉNT

4.1. Villamosenergia-forgalmi adatok (MWh)

Elosztó hálózatba betáplált villamos energia összesen

ebből: nagyfeszültségű vezetéken
középfeszültségű vezetéken
kisfeszültségű vezetéken

Elosztó hálózatból kiadott villamos energia összesen

ebből: nagyfeszültségű vezetéken
középfeszültségű vezetéken
kisfeszültségű vezetéken

Az elosztó hálózatból kiadott villamos energia a megbízó szerint

— villamos energia közüzemi fogyasztó (közüzemi szolgáltatató)
— villamosenergia-kereskedő
— villamos energia feljogosított fogyasztó

Az adatokat havonta és a tárgyév elejétől összegezve, az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

4.2. Vezeték hossz adatok (km)

Szabad- és kábelvezeték összesen

ebből: nagyfeszültségű vezeték
középfeszültségű vezeték
kisfeszültségű vezeték

Szabadvezeték összesen

ebből: nagyfeszültségű vezeték
középfeszültségű vezeték
kisfeszültségű vezeték

Kábelvezeték összesen

ebből: nagyfeszültségű vezeték
középfeszültségű vezeték
kisfeszültségű vezeték

Az adatokat évente — az előző év adatának megadásával együtt — a tárgyidőszakot követő év április 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

4.3. Az engedélyesek tevékenysége folytatásának minimális minőségi követelményeit és elvárt színvonalát — a VET 10. § i) pontja szerint — meghatározó, a Hivatal által kiadásra kerülő határozatokban előírt mutatók

Az adatokat évente — az előző év adatának megadásával együtt — a tárgyidőszakot követő év május 30-ig kell nyilvánosságra hozni.

4.4. Vezeték szűk keresztmetszetéből adódó torlódásokkal kapcsolatos információk

— a metszék megnevezése
— időpontja (dátum)
— vezeték feszültség szintje (kV)
— üzembiztosan átvihető teljesítmény (MW)
— időtartam (óra)

Az adatok nyilvánosságra hozatala az esemény megszűnése után időszerű.

4.5. Foglalkoztatással kapcsolatos adatok (fő)

Átlagos statisztikai állományi létszám

ebből: engedélyes tevékenységben alkalmazott

Az adatokat évente — az előző év adatának megadásával együtt — a tárgyidőszakot követő harmadik hó végétől kell nyilvánosságra hozni.

4.6. *A fogyasztók által befizetett hálózatfejlesztési hozzájárulás², illetve csatlakozási díj adatai*

A tárgyévben befolyt összeg (M Ft)

ebből: lakossági befizetések
nem lakossági befizetések

Befizető fogyasztók száma összesen (db)

ebből: lakossági
nem lakossági

A tárgyévi összes hálózatfejlesztési ráfordítás (M Ft)

ebből: kisfeszültségű hálózat
középfeszültségű hálózat
nagyfeszültségű hálózat

Az adatokat évente — az előző év adatának megadásával együtt — a tárgyidőszakot követő év június 30-ig kell nyilvánosságra hozni.

5. *KÖZÜZEMI NAGYKERESKEDŐ ADATAI*

5.1. *Villamosenergia-beszerezési és -értékesítési adatok (MWh)*

Közüzemi célra lekötött villamos energia összesen

Közüzemi célra lekötött villamos energia beszerzése összesen

ebből: hazai erőműtől vásárolt villamos energia összesen
ebből: kapcsoltan termelt villamos energia összesen
megújuló energiával termelt villamos energia összesen
hulladékból nyert energiával termelt villamos energia összesen
importból származó villamos energia összesen

Közüzemi célra lekötött villamos energia értékesítése összesen

ebből: közüzemi szolgáltatóknak értékesített villamos energia összesen
ebből: társaságokként
villamosenergia-kereskedőknek értékesített villamos energia összesen
ebből: nyilvános árverés alapján

Egyéb értékesített villamos energia összesen

ebből: exportált villamos energia összesen

Az adatokat havonta és a tárgyév elejétől összegezve, az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

5.2. *Vásárolt villamos energia átlagára (Ft/kWh)*

Vásárolt villamos energia összesen

Hazai erőműtől vásárolt villamos energia összesen

Kapcsoltan termelt villamos energia összesen

Megújuló energiával termelt villamos energia összesen

Hulladékból nyert energiával termelt villamos energia összesen

Egyéb vásárolt villamos energia összesen

A havi átlagadatokat havonta a tárgy hónapot megelőző hónapra és az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt legkésőbb a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

5.3. *Értékesített összes villamos energia átlagára (Ft/kWh)*

Értékesítés összesen

Közüzemi szolgáltatóknak eladott villamos energia átlagára

Villamosenergia-kereskedőknek eladott villamos energia átlagára

A havi átlagadatokat havonta a tárgy hónapot megelőző hónap és az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt legkésőbb a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

² A villamoshálózat-fejlesztési hozzájárulásról szóló 26/1995. (VII. 25.) IKM rendelet alapján.

5.4. Villamosenergia-teljesítmény adatok (MW)

- Szerződéssel (termelőknél, importból) lekötött
ebből: igénybe vett
- Közüzemi szolgáltató által igénybe vett
- Export
- Import

A havi, naptári napi csúcsidei átlagadatokat havonta az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

5.5. Foglalkoztatással kapcsolatos adatok (fő)

- Átlagos statisztikai állományi létszám
ebből: engedélyes tevékenységben alkalmazott

Az adatokat évente — az előző év adatának megadásával együtt — a tárgyidőszakot követő év április 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

6. KÖZÜZEMI SZOLGÁLTATÓK ADATAI ENGEDÉLYESENKÉNT

6.1. Villamosenergia-vásárlási és -értékesítési adatok (MWh)

- Közüzemi szolgáltatás érdekében vásárolt villamos energia összesen
Villamosenergia-értékesítés összesen
Közüzemi szerződés alapján értékesített villamos energia összesen
ebből: lakossági fogyasztóknak értékesített villamos energia összesen
teljesítménydíjas fogyasztóknak értékesített villamos energia összesen
alapdíjas fogyasztóknak értékesített villamos energia összesen
egyéb fogyasztóknak értékesített villamos energia összesen

Az adatokat havonta és a tárgyév elejétől összegezve, az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni, a mindenkor érvényes díjszabások szerinti bontásban.

6.2. Villamosenergia-vásárlási és -értékesítési átlagárak (Ft/kWh)

- Vásárolt villamos energia összesen
Közüzemi szolgáltatás érdekében vásárolt villamos energia összesen
Értékesített villamos energia összesen
Közüzemi szerződés alapján értékesített villamos energia összesen
— lakossági fogyasztóknak értékesített villamos energia összesen
— teljesítménydíjas fogyasztóknak értékesített villamos energia feszültség szintenként és összesen
— alapdíjas fogyasztóknak értékesített villamos energia feszültség szintenként és összesen
— egyéb fogyasztóknak értékesített villamos energia összesen

Az adatokat havonta a tárgyhónapot megelőző hónapra és az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni, a mindenkor érvényes díjszabások szerinti bontásban.

6.3. Az engedélyesek tevékenysége folytatásának minimális minőségi követelményeit és elvárt színvonalát — a VET 10. §-ának i) pontja szerint — meghatározó, a Hivatal által kiadásra kerülő határozatokban előírt mutatók

Az adatokat évente — az előző év adatainak megadásával együtt — a tárgyidőszakot követő harmadik hónap végétől kell nyilvánosságra hozni.

6.4. Foglalkoztatással kapcsolatos adatok (fő)

- Átlagos statisztikai állományi létszám
ebből: az engedélyes tevékenységben alkalmazott

Az adatokat évente — az előző év adatának megadásával együtt — a tárgyidőszakot követő év április 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

7. VILLAMOSENERGIA-KERESKEDŐK ADATAI ENGEDÉLYESENKÉNT

7.1. Villamosenergia-vásárlási és -értékesítési adatok (MWh)

Vásárolt villamos energia összesen

ebből: hazai erőműtől

közüzemi nagykereskedőtől vásárolt villamos energia összesen

villamosenergia-kereskedőtől vásárolt villamos energia összesen

import villamos energia összesen

ebből: határkeresztezésenként

Értékesített villamos energia összesen

ebből: feljogosított fogyasztóknak értékesített villamos energia összesen

más villamosenergia-kereskedőnek értékesített villamos energia összesen

exportált villamos energia összesen

Az adatokat havonta és a tárgyév elejétől összegezve, az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

7.2. Villamosenergia-vásárlási és -értékesítési átlagárak (Ft/kWh)

Vásárolt villamos energia összesen

Hazai erőműtől vásárolt villamos energia összesen

Közüzemi nagykereskedőtől vásárolt villamos energia összesen

Villamosenergia-kereskedőtől vásárolt villamos energia összesen

Import villamos energia összesen (határkereszteződésenkénti bontásban)

Értékesített villamos energia összesen

Feljogosított fogyasztónak értékesített villamos energia összesen

A havi átlagadatokat havonta a tárgyhónapot megelőző hónap és az előző év azonos időszakára vonatkozó adatokkal együtt, a tárgyidőszakot követő második hónap 15-ig kell nyilvánosságra hozni.

Az informatikai és hírközlési miniszter 6/2002. (XII. 19.) IHM rendelete

a tartalékos hadköteleseknek a rendkívüli állapot idején munkahelyükön történő meghagyásáról

A honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvény (a továbbiakban: Hvt.) végrehajtására kiadott 178/1993. (XII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 106. §-ának (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

(1) A rendelet hatálya az Informatikai és Hírközlési Minisztériumra (a továbbiakban: Minisztérium), valamint az informatikai és hírközlési ágazatba tartozó azon — a Vhr. 35. §-ának (1) bekezdése alapján a honvédelmi felkészülési és az országmozgósítási feladatok ellátásában a hírközlési ágazatot irányító miniszter által kijelölt — szervekre (a továbbiakban: szervek) terjed ki, amelyek működése rendkívüli állapot elrendelése esetén is szükséges.

(2) A vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján a rendkívüli állapot elrendelése esetén biztosítani kell a Minisztérium és az (1) bekezdésben meghatározott szervek tartalékos hadköteles munkavállalóinak a munkakörükben történő meghagyását.

2. §

(1) A meghagyási eljárásba bevont szervek megnevezését tartalmazó, e rendelet 1. számú mellékletét képező jegyzéket (a továbbiakban: jegyzék) a Minisztérium állítja össze és megküldi a Honvéd Vezérkar főnökének.

(2) A jegyzékben felsorolt szervek a Vhr. 8. számú melléklete szerinti csoportosítás elveinek megfelelően a III. kategóriába tartoznak.

(3) A Minisztérium az érintett szerveket a meghagyási eljárásba történő bevonásukról a jelen rendelet kihirdetésével értesíti.

(4) A jegyzéket — a Vhr. előírásai szerint — évenként pontosítani és a tárgyév január 15-ik napjáig a Honvéd Vezérkarnak kell megküldeni.

(5) A jegyzékben nem említett, a hírközlési ágazatba tartozó szerv a meghagyási eljárásba történő bevonását — a szükségesség indokolásával — a Minisztérium védel-

mi ügyekben illetékes szervezeti egységénél (a továbbiakban: védelmi szervezet) kezdeményezheti. A bevonás indokolt végrehajtása a jegyzék éves pontosítása keretében történik.

(6) Rendkívül indokolt esetben a kiegészítés soron kívül is kezdeményezhető.

3. §

(1) A meghagyás ideiglenes jellegű, a fegyveres erők védelmi képességét nem sértheti.

(2) A rendkívüli állapot idején a szervek tevékenységében bekövetkező változás, illetve honvédelmi ok miatt a meghagyás módosítható, esetleg megszüntethető. E változásokról a szervek vezetői haladéktalanul tájékoztatni kötelesek a Minisztériumot.

(3) A meghagyásra tervezett hadköteles békeidőszakban tartalékos katonai szolgálatra behívható.

4. §

(1) A szervek rendkívüli állapot idején szükséges munkaerő igényét elsősorban a nem hadköteles férfi, továbbá a női munkavállalókból kell tervezni és biztosítani.

(2) Meghagyásban csak a rendkívüli állapot idején szükséges feladatok ellátásához nélkülözhetetlen — nagy vezetési vagy szakmai tapasztalatot, szakképesítést igénylő — munkakört (beosztást) betöltő tartalékos hadköteles személyek részesíthetők, akiknek a munkaköre más személyekkel nem vagy csak hosszú idejű képzéssel tölthető be.

(3) Nem kell meghagyásra tervezni a katonai szolgálatra alkalmatlan, valamint a Hvt.-ben meghatározott időtartamú polgári szolgálatot letöltött személyt.

5. §

(1) A meghagyást munkakörhöz kötötten, névre szólóan — beosztási és névjegyzék összeállításával — kell tervezni.

(2) A szervek vezetői felméri és meghatározzák azokat a munkaköröket, amelyek nélkül a rendkívüli állapot idején szükséges feladatok nem hajthatók végre. Amennyiben e munkaköröket olyan tartalékos hadkötelesek töltik be, akiknek a rendkívüli állapot idején történő helyettesítése a 4. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti személyekkel nem lehetséges, úgy a szervek vezetői az érintett hadkötelesekről a lakóhelyük szerinti megyei (fővárosi) bontásban, a jelen rendelet 2. számú mellékletében meghatározott két-példányos névjegyzéket készítenek.

(3) A névjegyzéket — első ízben — a Minisztérium 2003. január 15-ig a Honvéd Vezérkar főnökének, a szervek 2003. február 28-ig a tartalékos hadkötelesek lakóhelye szerint illetékes hadkiegészítő parancsnokságnak küldik meg.

(4) A Minisztérium személyi állományát érintő meghagyási feladatokat a humánpolitikai ügyekben illetékes szervezeti egység látja el.

6. §

(1) A hadkiegészítő parancsnokság — a fegyveres erők védelmi képességének biztosítása mellett — a meghagyási igény teljesítését a névjegyzék egyik példányának a szerv részére történő visszaküldésével igazolja.

(2) A honvédelmi okból meghagyásban nem részesíthető tartalékos hadköteles által betöltött munkakör rendkívüli állapot idején történő ellátására a szerv vezetője intézkedik.

(3) A meghagyásban részesítés ténye az érintett tartalékos hadkötelessel közölhető.

(4) A meghagyott hadkötelesek a rendkívüli állapot bevezetését követően köztisztviselői, közalkalmazotti viszonyukat vagy munkaviszonyukat lemondással, illetve felmondással nem szüntethetik meg.

(5) A meghagyásra kijelölt munkakörök jegyzékét és a névjegyzéket az 1. § (1) bekezdésében meghatározottak rendkívüli állapot idejére vonatkozó dokumentumaihoz kell elhelyezni.

7. §

(1) A II. és III. kategóriába tartozó szervek névjegyzékében történt változásokról minden év február 28-ig kell a pontosítást az illetékes hadkiegészítő parancsnokságoknak megküldeni.

(2) A Minisztérium illetékes szervezeti egysége, valamint a szervek vezetői kötelesek kérni a tartalékos hadköteles meghagyásának megszüntetését, ha

- a) munkaviszonya megszűnt;
- b) meghagyására nem tart igényt;
- c) elérte a hadköteles kor felső határát;
- d) szabadságvesztés büntetését tölti;
- e) meghagyása egyéb ok miatt indokolatlanná vált.

(3) A szerv megszűnése esetén haladéktalanul tájékoztatni kell a Minisztériumot, illetve az illetékes hadkiegészítő parancsnokságokat, és a meghagyással kapcsolatos okmányokat (beosztási és névjegyzék, levelezés) a vonatkozó szabályozás szerint meg kell semmisíteni.

8. §

(1) A meghagyási eljárás végrehajtási feltételeinek biztosításáért a szerv vezetője felelős.

(2) A szerv vezetője, illetve megbízottja évente egyszer ellenőrzi a meghagyással összefüggő tevékenységet és megteszi a szükséges intézkedéseket.

9. §

(1) A szerveknél a meghagyással összefüggő munkát a Minisztérium védelmi szervezete ellenőrzi. Az ellenőrzésre megbízott személy megbízólevéllel rendelkezik.

(2) Az ellenőrzés során a Vhr. 108. §-ának (2) bekezdésében előírtak teljesítését kell vizsgálni, amelynek során az ellenőrzésre jogosult betekintést nyerhet a szerv meghagyással összefüggő okmányaiba és nyilvántartásaiba.

(3) Az ellenőrzés megállapításait a szervnél e célra rendszerezített ellenőrzési naplóba kell bejegyezni, a hiányosságok megszüntetési határidejének előírásával.

(4) A szervek kötelesek az ellenőrző személyek munkáját segíteni.

10. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, egyidejűleg a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter felelősségi körébe tartozó szerveknél foglalkoztatott hadköteleseknek a rendkívüli állapot idején polgári munkakörükben való meghagyásának követelményeiről szóló 18/2001. (IX. 26.) MeHVM rendelet 4. §-ának (3) bekezdése, 5. §-ának (5) bekezdése, 6. §-ának (3) bekezdése, 8. §-ának (1) bekezdése, valamint az 1. számú mellékletnek II. kategória 4. pontja és 2. számú melléklete hatályát veszti.

Kovács Kálmán s. k.,
informatikai és hírközlési miniszter

1. számú melléklet a 6/2002. (XII. 19.) IHM rendelethez

A minisztérium által meghagyásba bevont szervek jegyzéke

II. KATEGÓRIA

A szerv megnevezése	Telephelye
<i>Budapest</i>	
1. Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács Irodája	1073 Budapest, Dob utca 76.

III. KATEGÓRIA

A szerv megnevezése	Telephelye
<i>Budapest</i>	
2. Antenna Hungária Magyar Műsorszóró és Rádió-hírközlési Rt. és területi szervei	1119 Budapest, Petzvál József u. 31—33.
3. BANK NET Kft.	1121 Budapest, Konkoly Thege út 29—33.
4. Euróhívó Magyarország Személyhívó Koncessziós Rt.	1134 Budapest, Klapka u. 2—4.
5. GTS Data Net Távközlési Kft.	1134 Budapest, Váci út 37.
6. HÍRKER, Budapest Hírlap Kereskedelmi Rt.	1098 Budapest, Táblás u. 32.
7. Hírközlési Felügyelet	1015 Budapest, Ostrom u. 23—25.
8. Hírközlési Főfelügyelet	1015 Budapest, Ostrom u. 23—25.
9. Hírközlési Területi Hivatal	1133 Budapest, Visegrádi u. 100.
10. Hírközlési Területi Hivatal Budapesti Iroda	1133 Budapest, Visegrádi u. 100.

A szerv megnevezése	Telephelye
11. Hungarotel Távközlési Koncessziós Rt. és területi szervei	1073 Budapest, Teréz krt. 46.
12. Magyar Posta Rt. Vezérigazgatósága	1540 Budapest, Krisztina krt. 6—8.
13. Magyar Posta Rt. Budapesti Regionális Igazgatósága	1595 Budapest, Szugló u. 9—15.
14. Magyar Posta Rt. Budapest-vidéki Regionális Igazgatósága	1600 Budapest, Szugló u. 9—15.
15. Magyar Posta Rt. Beszerzési és Ellátási Központ	1036 Budapest, Árpád fejedelem u. 79.
16. Magyar Posta Rt. Logisztikai Központ	1074 Budapest, Vörösmarty u. 16—18.
17. Magyar Posta Rt. Informatikai Üzemeltetési Igazgatóság	1201 Budapest, Nagysándor József u. 1—5.
18. Magyar Távközlési Rt. (MATÁV Rt.) és területi szervei	1013 Budapest, Krisztina krt. 55.
19. MATÁVcom Kommunikációs Rendszereket Szolgáltató Kft.	1107 Budapest, Bihari u. 6.
20. Monor Telefon Társaság Rt.	1092 Budapest, Kinizsi u. 30—36.
21. Pan-tel Távközlési és Kommunikációs Rt.	1134 Budapest, Tüzér u. 39.
22. TÁVISZ Távközlési Ipari és Szerelő Kft.	1097 Budapest, Gyáli út 22.
23. V.R.A.M. Távközlési Rt. (DCS 1800)	1062 Budapest, Váci út 1—3.
24. WESTEL Rádiótelefon Kft.	1033 Budapest, Huszti út 32.
25. WESTEL Mobil Távközlési Rt.	1117 Budapest, Kaposvár u. 5—7.

Baranya megye

1. Hírközlési Területi Hivatal Pécsi Iroda	7624 Pécs, Alkotmány u. 53.
2. Magyar Posta Rt. Pécsi Regionális Igazgatósága	7621 Pécs, Jókai u. 10.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

1. Magyar Posta Rt. Miskolci Regionális Igazgatósága	3525 Miskolc, Kazinczy F. u. 16.
2. Hírközlési Területi Hivatal Miskolci Iroda	3529 Miskolc, Csabai kapu 17.

Csongrád megye

1. EMITEL Távközlési Rt.	6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 41.
2. Magyar Posta Rt. Szegedi Igazgatósága	6725 Szeged, Tisza Lajos krt. 45.
3. Hírközlési Területi Hivatal Szegedi Iroda	6721 Szeged, Csongrádi sugárút 15.

A szerv megnevezése

Telephelye

Győr-Moson-Sopron megye

1. Magyar Posta Rt. Soproni Regionális Igazgatósága	9400 Sopron, Széchenyi tér 7—10.
2. Hírközlési Területi Hivatal Soproni Iroda	9400 Sopron, Kossuth L. u. 24—26.

Hajdú-Bihar megye

1. Hírközlési Területi Hivatal Debreceni Iroda	4025 Debrecen, Hatvan u. 43.
2. Magyar Posta Rt. Debreceni Regionális igazgatósága	4026 Debrecen, Múzeum u. 3.

Heves megye

1. EGERTEL Rt. Telefon Rt.	3300 Eger, Fellner Jakab u. 1.

Pest megye

1. VIVENDI Telecom Hungary Távközlési Szolgáltató Rt.
és területi szervei	2044 Budaörs, Puskás Tivadar u. 8—10.
2. PANNON GSM MOBIL Távközlési Rt.	2040 Budaörs, Baross u. 165.

2. számú melléklet a 6/2002. (XII. 19.) IHM rendelethez

NÉVJEGYZÉK
a meghagyásra javasolt hadkötelesekről

A szerv pontos címe, telefonszáma:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

Fsz.	Név	Születési év, hó, nap	Anyja neve	Beosztása (munkaköre)	Lakcíme	A hadkiegészítő parancsnokság meghagyásra vonatkozó megjegyzése

Az oktatási miniszter 60/2002. (XII. 19.) OM rendelete

**a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről
és alkalmazásáról szóló 28/2000. (IX. 21.) OM rendelet
módosításáról, és a tankönyvvé nyilvánítás,
a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai
tankönyvellátás szabályozásának egyes kérdéseiről**

A közoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatásról szóló törvény) 94. §-a (1) bekezdésének *a*) pontjában kapott felhatalmazás alapján — a 15. §-ának (1) bekezdése tekintetében a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló — többször módosított — 28/2000. (IX. 21.) OM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha az iskola pedagógiai programja szerint

a) a szakiskolában pályaorientáció, szakmai előkészítő ismeretek oktatása és szakmai alapozó oktatás,

b) a szakközépiskolában szakmai orientáció, elméleti és gyakorlati szakmacsoportos alapozó oktatás folyik,

a helyi tantervnek biztosítania kell a választott szakterület, szakmacsoport tekintetében az e rendelet 2. számú mellékleteként kiadott kerettantervek kötelező és közös követelményeinek teljesítését.”

2. §

Az R. 3. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az iskola oktatás-szervezési feladatai szempontjából a tanórai foglalkozás lehet

a) a közoktatásról szóló törvény 52. §-ának (3) bekezdésében meghatározott időkeretben szervezett kötelező tanórai foglalkozás,

b) a közoktatásról szóló törvény 52. §-ának (7) bekezdésében meghatározott időkeretben szervezett nem kötelező (választható) tanórai foglalkozás.

(2) A tanulók aktivizálása és motiválása érdekében a tanórai foglalkozások tervezhetők és szervezhetők a hagyományos szervezési formáktól eltérő módon is, amennyiben ez biztosítja az előírt tananyag átadását és a követelmények teljesítését (projekt, erdei iskola, múzeumi foglalkozás, könyvtári foglalkozás, művészeti előadáshoz vagy kiállításhoz kapcsolódó foglalkozás stb.)”

3. §

(1) Az R. 6. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet

a) kötelező

aa) minden tanuló részére kötelező,

ab) a tanuló által kötelezően választott,

b) nem kötelező (választható) — a tanórai foglalkozások közül szabadon választott — tanítási óra.”

(2) Az R. 6. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A helyi tantervben kell meghatározni, hogy melyek azok a tanuló által kötelezően választható tanítási órák, amelyek közül a tanuló köteles választani, és azt is, hogy hány órát kell választania.”

4. §

Az R. 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § (1) Ha a tanulót — kérelmére — felvették a szabadon választott tanítási órára, a tanítási év végéig, illetve, ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig köteles azon részt venni, amennyiben erről a tényről — a szabadon választott tanítási órára történő jelentkezés előtt, az iskolai értesítőben, ha ilyen nincs, a helyben szokásos módon írásban — a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét tájékoztatták. A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. A szülőnek, továbbá ha a tanuló a tizennegyedik életévét betöltötte, a tanulónak írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetelményeit tudomásul vette.

(2) Ha az iskola helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a szabadon választott tanítási órákon való részvétellel teljesíthető, az iskolába történő beiratkozás — a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel — a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti, feltéve, hogy erre a tanuló és a kiskorú tanuló szülőjének figyelmét a felvételi tájékoztatóban, továbbá a beiratkozás előtt írásban felhívták.

(3) A kötelező felvételt biztosító iskolának, valamint a nemzeti-etnikai kisebbségi iskolai nevelést és oktatást nyújtó iskolának lehetőség kell biztosítania arra, hogy azok is megkezdhessék, illetve folytathassák tanulmányukat, akik a szabadon választott tanítási órákon nem kívánnak részt venni.

(4) Az iskolának minden év május 20-áig fel kell mérnie, hogy hány tanuló, milyen szabadon választott tanítási órán kíván részt venni. A tanulónak, illetve kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, amennyiben a

tanuló a következő tanítási évben nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán, illetve jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára.”

5. §

(1) Az R. 8. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A tanuló — minden tanuló részére kötelező, a tanuló által kötelezően választott és szabadon választott — tanítási óráinak száma, a művészeti párhuzamos képzés kivételével, egyetlen tanítási napon sem haladhatja meg

- a) az első—negyedik évfolyamon az öt órát,
- b) az ötödik—hatodik évfolyamon a hat órát,
- c) a hetedik—tizedik évfolyamon a hét órát,
- d) a tizenegyedik—tizenharmadik évfolyamon a nyolc órát.

(2) A nemzeti-etnikai kisebbségi iskolai nevelésben, oktatásban részt vevő tanuló esetében a tanítási órák száma eggyel megnövelhető az (1) bekezdésben felsoroltakhoz képest.”

(2) Az R. 8. §-a kiegészül a következő (3) bekezdéssel, egyidejűleg a jelenlegi (3) és (4) bekezdés számozása (4) és (5) bekezdésre változik:

„(3) A tanuló — minden tanuló részére kötelező, a tanuló által kötelezően választott és szabadon választott — heti tanítási óráinak együttes száma az első—hatodik évfolyamon legfeljebb kettő, a hetedik—tizenkettedik évfolyamon legfeljebb három, a nemzeti-etnikai kisebbségi iskolai nevelésben, oktatásban, valamint a két tanítási nyelvű iskolai nevelésben, oktatásban az első—nyolcadik évfolyamon legfeljebb négy, a kilencedik—tizenkettedik évfolyamon legfeljebb öt órával haladhatja meg a kötelező tanórai foglalkozásokra — a közoktatásról szóló törvény 52. §-ának (3)—(5) bekezdésében — meghatározott időkeret.”

6. §

Az R. 11. §-a (13) bekezdésének utolsó mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A felnőttoktatásban részt vevő szakközépiskola helyi tantervébe beépítheti a szakképzésbe való bekapcsolódást elősegítő ismereteket.”

7. §

Az R. 12. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az iskolafenntartók a pedagógiai programmal, illetve annak a 2003/2004. tanévtől életbe lépő módosításával kapcsolatos döntésük kialakításához tantervi szakértő véleményét kötelesek beszerezni annak megállapítása céljából, hogy a helyi tanterv tartalmazza-e a kötelező és közös követelményeket.”

8. §

Az R. 15. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Amennyiben a kerettantervtől való eltérés engedélyezési eljárása a közoktatásról szóló törvény módosításáról rendelkező 2002. évi XXI. törvény hatálybalépése miatt nem fejeződött be, a befizetett eljárási díjat az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont — külön kérelem nélkül — teljes egészében visszafizeti.”

9. §

(1) E rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti az R. 3. §-ának (3)—(5) bekezdése, 4. §-ának (1) bekezdése, 5. §-ának (2) bekezdése, 6. §-ának (2) bekezdése, 10. §-ának (1)—(4) és (7)—(8) bekezdése, 11. §-ának (1)—(12) bekezdése, 12. §-ának (2)—(4) bekezdése, 13—14. §-a, 15. §-ának (2)—(5) bekezdése, 16. §-a, 17. §-ának (2)—(4) bekezdése, valamint a 4. és az 5. számú melléklete. Az R. 2. § (5) bekezdése utolsó mondatában a „tizenkettedik évfolyam” helyébe a „tizedik évfolyam” lép.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg érvényét veszti és nem lép hatályba a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 26/2002. (V. 17.) OM rendelet, és a módosításáról rendelkező 46/2002. (VII. 12.) OM rendelet hatályát veszti.

Dr. Magyar Bálint s. k.,
oktatási miniszter

Az oktatási miniszter 61/2002. (XII. 19.) OM rendelete

**az ipari és kereskedelmi szakképesítések szakmai
és vizsgakövetelményeiről szóló
18/1995. (VI. 6.) IKM rendelet módosításáról**

A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 5. § (1) bekezdésének *b)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján az ipari és kereskedelmi szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 18/1995. (VI. 6.) IKM rendelet (a továbbiakban: R.) a következők szerint módosítom:

1. §

(1) Az R. mellékletében a „Bőr-, szőrme- és cipőipar” szakmacsoport alatt szereplő „12 2 7331 01 4 0 01 Tímár”

és a „12 2 7324 03 4 0 33 Szörmekikészítő” szakképesítések megnevezése és szakmacsoportja a következők szerint módosul:

„33 5272 09 Bőrgyártó”

„Könnyűipar (ruha-, textil-, bőr-, szőrme-, cipőipar)”

(2) Az R. mellékletében a „Bőr-, szőrme- és cipőipar” szakmacsoport alatt szereplő „12 2 8124 04 5 3 04 Cipőgyártó” és a „12 2 7335 03 4 0 05 Cipész” szakképesítés megnevezése és szakmacsoportja a következők szerint módosul:

„31 5272 04 Cipőkészítő”

„Könnyűipar (ruha-, textil-, bőr-, szőrme-, cipőipar)”

(3) Az R. mellékletében a „Faipar” szakmacsoport alatt szereplő „52 5411 03 Bútor- és épületasztalosipari technikus” és a „12 5 3114 16 5 4 03 Fűrész- és lemezipari technikus” szakképesítés megnevezése a következők szerint módosul:

„52 5411 10 Faipari technikus”

(4) Az R. mellékletében a „Fémegmunkálás” szakmacsoport alatt szereplő „09 4 7423 03 1 0 02 Fémforgácsoló” és a „04 2 7423 03 1 0 01 Esztergályos” szakképesítés megnevezése és szakmacsoportja a következők szerint módosul:

„31 5233 14 Fémforgácsoló”

„Gépészet (gépgyártás, gépszerelés, gépkezelés, bányászat, kohászat, finommechanika, anyagvizsgálat, automatika, hegesztés, felületkezelés, minőségbiztosítás)”

(5) Az R. mellékletében a „Kohászat” szakmacsoport alatt szereplő „13 5 3129 16 9 0 01 Anyagvizsgáló és minőségbiztosító technikus”, a „04 5 3129 16 1 0 02 Fémipari anyagtechnikus” és a „04 5 3129 16 1 0 03 Fémipari minőségbiztosítási technikus” szakképesítés megnevezése és szakmacsoportja a következők szerint módosul:

„52 5432 07 Fémipari anyagtechnikus”

„Gépészet (gépgyártás, gépszerelés, gépkezelés, bányászat, kohászat, finommechanika, anyagvizsgálat, automatika, hegesztés, felületkezelés, minőségbiztosítás)”

(6) Az R. mellékletében a „Tüzelőberendezések, nyomástartóedények” szakmacsoport alatt szereplő „05 9 7439 02 2 2 12 Kazángépész” szakképesítés szakmacsoportja és azonosítószáma a következők szerint módosul:

„34 5252 01 Kazángépész”

„Gépészet (gépgyártás, gépszerelés, gépkezelés, bányászat, kohászat, finommechanika, anyagvizsgálat, automatika, hegesztés, felületkezelés, minőségbiztosítás)”

(7) Az R. mellékletében a „Tüzelőberendezések, nyomástartóedények” szakmacsoport alatt szereplő „54 9 8291 04 1 0 07 Kazánkezelő” szakképesítés szakmacsoportja és azonosítószáma a következők szerint módosul:

„32 5252 08 Kazánkezelő”

„Gépészet (gépgyártás, gépszerelés, gépkezelés, bányászat, kohászat, finommechanika, anyagvizsgálat, automatika, hegesztés, felületkezelés, minőségbiztosítás)

(8) Az R. mellékletében a „Szolgáltatás” szakmacsoport alatt szereplő „13 2 7512 03 3 0 14 Kosárfonó” és a

„12 2 7349 03 3 0 11 Fonottbútor-készítő” szakképesítés megnevezése és szakmacsoportja a következők szerint módosul:

„21 5291 07 Kosárfonó és fonottbútor-készítő”

„Egyéb szolgáltatások (személyi, biztonsági, polgári védelmi, rendészeti szolgáltatások, honvédelem, tűzvédelem, munkavédelem, kis- és kézművesipar)”

(9) Az R. mellékletében a „Textil- és ruhaipar” szakmacsoport alatt szereplő „12 2 7336 03 4 0 03 Bőrruhakészítő” a „Bőr-, szőrme- és cipőipar” szakmacsoport alatt szereplő „12 2 7334 03 4 0 18 Kesztyűs” és a „12 2 7325 03 4 0 34 Szűcs” szakképesítés megnevezése és szakmacsoportja a következők szerint módosul:

„33 5276 09 Szőrme- és bőrkonfekcionáló”

„Könnyűipar (ruha-, textil-, bőr-, szőrme-, cipőipar)”

(10) Az R. mellékletében a „Vegyipar” szakmacsoport alatt szereplő „11 4 7542 07 2 0 03 Vegyészanalitikus” és a „11 4 7542 07 2 0 04 Vegyészlaboráns” szakképesítés megnevezése és szakmacsoportja a következők szerint módosul:

„51 5282 07 Vegyész szakmunkás”

„Vegyipar (vegyipar, laborvizsgálatok)”

(11) Az (1)–(10) bekezdésben megjelölt szakképesítések tekintetében az R. melléklete kiegészül az e rendelet *mellékletébe* foglalt megnevezésekkel, valamint szakmai és vizsgakövetelményekkel.

2. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az ipari és kereskedelmi szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 18/1995. (VI. 6.) IKM rendelet mellékletének „12 2 7331 01 4 0 01 Tímár”, „12 2 7324 03 4 0 33 Szörmekikészítő”, „12 2 8124 04 5 3 04 Cipőgyártó”, „12 2 7335 03 4 0 05 Cipész”, „52 5411 03 Bútor- és épületasztalosipari technikus”, „12 5 3114 16 5 4 03 Fűrész- és lemezipari technikus”, „09 4 7423 03 1 0 02 Fémforgácsoló”, „04 2 7423 03 1 0 01 Esztergályos”, „13 5 3129 16 9 0 01 Anyagvizsgáló és minőségbiztosító technikus”, „04 5 3129 16 1 0 02 Fémipari anyagtechnikus”, „04 5 3129 16 1 0 03 Fémipari minőségbiztosítási technikus”, „05 9 7439 02 2 2 12 Kazángépész”, „54 9 8291 04 1 0 07 Kazánkezelő”, „13 2 7512 03 3 0 14 Kosárfonó”, „12 2 7349 03 3 0 11 Fonottbútor-készítő”, „12 2 7336 03 4 0 03 Bőrruhakészítő”, „Bőr-, szőrme- és cipőipar”, „12 2 7334 03 4 0 18 Kesztyűs”, „12 2 7325 03 4 0 34 Szűcs”, „11 4 7542 07 2 0 03 Vegyészanalitikus”, „11 4 7542 07 2 0 04 Vegyészlaboráns” szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelkezései.

*Melléklet**a 61/2002. (XII. 19.) OM rendelethez**[Melléklet**a 18/1995. (VI. 6.) IKM rendelethez]*

OKJ azonosító szám	Módosított szakképesítések megnevezése	Szakmacsoport megnevezése
33 5272 09	Bőrgyártó	Könnyűipar
31 5272 04	Cipőkészítő	Könnyűipar
52 5411 10	Faipari technikus	Faipar
31 5233 14	Fémforgácsoló	Gépészet
52 5432 07	Fémipari anyagtechnikus	Gépészet
34 5252 01	Kazángépész	Gépészet
32 5252 08	Kazánkezelő	Gépészet
21 5291 07	Kosárfonó és fonottbútor- készítő	Egyéb szolgáltatás
33 5276 09	Szőrme- és bőrkonfekcionáló	Könnyűipar
51 5282 07	Vegyészszakmunkás	Vegyipar

BŐRGYÁRTÓ SZAKKÉPESÍTÉS SZAKMAI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 33 5272 09
2. A szakképesítés megnevezése: Bőrgyártó

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	FEOR megnevezése
7331	Tímár, bőrkikészítő

2. A munkaterület rövid, jellemző leírása

A bőrgyártó termelő üzemeknél, vállalkozásoknál:

- konzerválja, tárolja, kezeli és feldolgozásra előkészíti a nyersbőröket,
- gyártástechnológiai előírások alapján különféle kémiai, fizikai és mechanikai műveletek alkalmazásával elvégzi a nyersbőrök használati értékkel bíró késztermékké történő átalakítását,
- kiválasztja és használja a szerszámokat, eszközöket,
- beállítja és működteti a technológia gépeit, berendezéseit,
- méri, oldja, hígítja és adagolja a technológia anyagait,

- ellenőrzi a kémiai folyamatokat és a gépek működését,
- a készárut tárolja a szállításig, értékesítésig,
- elvégzi a munkájával kapcsolatos adminisztrációs és dokumentációs feladatokat.

3. A szakképesítéssel rokon szakképesítések

A szakképesítéssel rokon szakképesítések	
azonosító száma	megnevezése
31 5272 04	Cipőkészítő
33 5276 09	Szőrme- és bőrkonfekcionáló
33 5272 07	Szíjgyártó-nyerges
31 5272 01	Bőripari szabász
33 5272 01	Bőrdíszműves

III. A szakképesítés szakmai követelményei

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok és az azokhoz közvetlenül kapcsolódó követelmények

1. feladatcsoport

Munkavédelmi, környezetvédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai előírások alkalmazása

- Betartja a szakmára és munkahelyre érvényes általános munkavédelmi előírásokat.
- Betartja az érintésvédelem szabályait.
- Felméri, hogy a gépek, berendezések alkalmasak-e a balesetmentes munkavégzésre.
- Szükség esetén intézkedik baleseteknél és tűzeseteknél.

— Alkalmazza a szakmára vonatkozó speciális biztonsági előírásokat.

— Alkalmazza a mérgező, gyúlékonyanyagok kezelésére, felhasználására vonatkozó előírásokat.

— Alkalmazza a szakmára, munkahelyre jellemző környezetkárosító hatások megelőzésére, csökkentésére szolgáló eljárásokat.

— Megismeri a felhasználásra kerülő nyersanyagok és alapanyagok, valamint alkalmazott veszélyes anyagok és készítmények biológiai, kémiai kockázatát és a veszélyelhárítás lehetőségeit.

2. feladatcsoport

Munkajogi és gazdálkodási ismeretek alkalmazása

- Adott helyzetben értelemszerűen alkalmazza a munkahelyre vonatkozó szabályozásokat.
- Információkat szerez adott témára vonatkozóan a jogszabályok segítségével.
- Használja a tanuló szerződéssel és a kollektív szerződéssel kapcsolatos fogalmakat.

— Ismeri a munkaviszony létesítésével, módosításával, megszüntetésével kapcsolatos fogalmakat.

— Végrehajtja az álláskereséssel kapcsolatos teendőket.
— Használja a kommunikáció technikai eszközeit.
— Alkalmazza a kommunikáció megfelelő formáit.
— Él a továbbképzések, szakmai képzések lehetőségével.
— Tudja az adózási alapfogalmakat (áfa, szja) tárgyi és alanyi adómentesség körét, adókedvezményeket, adóelőlegeket stb.

— Tudja a vállalkozás létesítésének feltételeit.
— Alkalmazza a számlázás, a költségelszámolás és a nyilvántartások fajtáit és módját.

— Ismerje a társadalombiztosítási, nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkavállalási járulékokat.

3. feladatcsoport

Alapfokú számítógép-kezelési ismeretek alkalmazása

— Ismerteti a személyi számítógépek fő jellemzőit.
— Üzembe helyezi a munkavédelmi, baleset-elhárítási szempontok figyelembevételével a számítógépet.
— Futtatja a szakmával kapcsolatos, rendelkezésre álló számítógépes programokat.

4. feladatcsoport

A munkafolyamat megtervezése és előkészítése

— Műveletekre bontja a munkafolyamatokat.
— Meghatározza a műveletek helyes sorrendjét.
— Kiválasztja az optimális technológiákat, vegyszereket, gépi berendezéseket.
— Kezeli és tárolja szabályszerűen, biztonságosan a vegyi anyagokat.
— Elvégzi a feladatokhoz szükséges szakszerű beállításokat.

5. feladatcsoport

Műszaki dokumentációk olvasása, felhasználása

— Értelmezi és alkalmazza a receptúrákat.
— Helyesen értelmezi a foglalkozás során előforduló fogalmakat.
— Ismerteti a vegyi anyagok fizikai, kémiai tulajdonságait, környezeti hatásukat.
— Megkülönbözteti a bőrt alkotó fehérjéket tulajdonságaik, vegyi anyagokkal szembeni viselkedésük alapján.
— Pontosan elvégzi a technológiai utasítás átszámításait a konkrét feladatra.

6. feladatcsoport

A gyártástechnológiai folyamat alkalmazása

a) Nyersbőrraktári munkák elvégzése
— Felismeri a nyersbőrhibákat és alkalmazza a tételek összeállításában.
— Megkülönbözteti a leggyakrabban felhasználásra kerülő tímáripári és szörmeipári nyersbőr fajtákat.
— Ismerteti a tartósítási eljárásokat.
— Ellenőrzi a paramétereit.

— Betartja a nyersbőrraktári munkavédelmi előírásokat.

— Elvégzi a nyersbőrhozam-számítási feladatokat.

b) Vizes műhelyi munkák végzése

— Ismerteti a technológiai recepteket.
— Betartja a műveleti utasításokat.
— Elvégzi az alkalmazott gépek, berendezések szakszerű beállításait.
— Közreműködik a technológiai paraméterek ellenőrzésében.

— Szabatosan meghatározza a póre, pórehozam fogalmát.

— Elvégzi a pórehozam számítási feladatokat.

— Átlátja a tímáripári és szörmeipári vizes technológiai műveletek különbségeit.

— Betartja a műhely és gépeinek balesetvédelmi előírásait.

c) Cserzőműhelyi munkák végzése

— Meghatározza a cserzőműhelyi műveletek célját, feladatát.
— Felismeri és megkülönbözteti egymástól a cserzőanyagokat.

— Ismerteti a gépek szerkezeti felépítését, működését.

— Szakszerűen elvégzi a gépbeállításokat.

— Segédkezik a műveletek ellenőrzésében.

— Felismeri a tímáripári és szörmés bőrök cserzési műveleteinek azonosságait, eltérő sajátosságait.

— Kiszámítja a vegyszerszükségleteket.

d) Szárítás végzése

— Ismerteti a művelet célját, feladatát, technológiai berendezéseit.

— Érti a szárítás elméleti vonatkozásait.

— Elvégzi a műveletet az adott berendezésen.

— Betartja a műhelyre vonatkozó munkavédelmi előírásokat.

e) A bőrök kikészítés előtti műveleteit (előkészítés) végzi

— Ismerteti az előkészítés feladatát.

— Elvégzi a szükséges műveleteket.

— Szakszerűen működteti a gépi berendezéseket a munkavédelmi előírások betartásával.

— Segédkezik a műveletek ellenőrzésében.

— Különbséget tesz a tímáripári és szörmeipári előkészítő műveletek között.

f) A bőrök kikészítését végzi

— Tisztában van a kikészítés elméletével és gyakorlatával.

— Különbséget tesz a különböző cserzésű bőrök kikészítési műveletei között.

— Tudja a szörmés bőrök kikészítési eljárásait.

— Érti a kikészítésben alkalmazott gépek felépítését és balesetmentesen üzemelteti azokat.

— Szigorúan betartja a műhelyre vonatkozó tűzvédelmi előírásokat.

g) Készárut raktároz

— Szakszerűen meghatározza a minősítés, szabvány és szortiment fogalmát.

— A gyakorlatban alkalmazza a fogalmakat.

— Felismeri a készbőr hibákat.

— Kezeli a raktári gépi berendezéseket.

- Felsorolja a készbőr raktárral szembeni követelményeket.
- Csomagolja, átadásra előkészíti a készárut.
- Használja a morális üzletpolitika szabályait.
- Kapcsolatot tart vevőkkel.

IV. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei
 - A szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak követelményeinek teljesítése.

2. A szakmai vizsga részei

A szakmai vizsga írásbeli, gyakorlati és szóbeli részekből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgyai és időtartama

- Szakmai ismeretek (komplex feladat) 240 perc
 - = Bőrgyártó anyagismeret
 - = Bőrgyártó gyártásismeret
 - = Bőrgyártó géptan
 - = Szakmai számítások

A gyakorlati vizsga tárgyai és időtartama 300 perc

- Mechanikai műveletek
- Kémiai műveletek
- Minőségi, ellenőrzési, értékelési feladatok elvégzése

A szóbeli vizsga tantárgyai és időtartama

- Bőrgyártó anyagismeret
- Bőrgyártó gyártásismeret és géptan

A szóbeli vizsgarészen a vizsgázó a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott tantárgy(ak)ból és tétel(ek) alapján ad számot tudásáról. A tételek központilag kerülnek kiadásra.

A vizsgázó részére a felkészüléshez tételenként legalább 15 perc időt kell biztosítani.

3. A szakmai vizsgán számon kérhető feladatok a szint megjelölésével

Az írásbeli vizsga tartalma

Bőrgyártó anyagismeret

- nyersbőr ismeret (tímáripári, szőrmés bőrök),
- nyersbőr fajták csoportosítása,
- nyersbőr minősítése (tímáripári, szőrmés bőrök),
- konzerválás anyagai, módszerei,
- vizes műhely anyagai, jellemzői,
- cserzőanyagok, jellemzőik,
- kikészítés anyagai, jellemzőik,
- készbőrök (tímáripári és szőrmés bőrök) csoportosítása, jellemzése, minősítésük.

Bőrgyártó gyártásismeret

- alapfogalmak,
- vizes műhely műveletei,
- különböző cserzések technológiai műveletei, módszerei,
- cserzés utáni mechanikai és vegyi műveletek.

Bőrgyártó géptan

- bőripari gépek berendezések általános ismeretei,
- szőrmés bőrök speciális gépeinek, berendezéseinek általános ismeretei,
- vizes műhely gépeinek feladata, működése,
- cserző műhelyi gépek, berendezések feladata, működése,
- tímáripári kikészítő gépek működése,
- szőrmés bőrök kikészítésének speciális gépei,
- készáru raktár gépeinek működése,
- anyagmozgatás gépeinek működése.

Szakmai számítások

- technológiai receptúrák összeállítása adott bőrtömegre,
- anyagmennyiségek számítása,
- pórtömeg, faragási tömeg meghatározása.

A gyakorlati vizsga tartalma

A vizsgázók tudását a vizsgabizottság előtt végzett gyakorlati feladatsor végrehajtásával lehet lemérni. Törekedni kell a gyártás egész területét felölelő, minél szélesebb körű feladatok kijelölésére.

A vizsgafeladatok a technológiai fejlesztéssel párhuzamosan kell, hogy változzanak.

A gyakorlati vizsga munkafeladatát a szakmai vizsgát szervező intézmény dolgozza ki és az intézmény vezetőjének javaslata alapján a vizsgabizottság elnöke, valamint a területi gazdasági kamarát képviselő vizsgabizottsági tag hagyja jóvá.

A szóbeli vizsga tartalma

Bőrgyártó anyagismeret

- a legfontosabb anyagismereti alapfogalmak,
- a bőr szövettani, kémiai, topográfiai felépítése, az egyes részek jellemzői,
- a tímáripárban és szőrmepárban leggyakrabban felhasználásra kerülő nyersbőr fajták jellemzői,
- a prémelek értékmérő tulajdonságai,
- a gyártásban használt alapanyagok,
- a fontosabb jellemzőik, környezetre gyakorolt hatásuk,
- a használatos segédanyagok, jellemzőik,
- kiválasztása és indokolása az egyes termékek gyártásához szükséges anyagoknak,
- a készbőrök csoportosításának szempontjai,
- készáru ismeret.

Bőrgyártó gyártásismeret és géptan

- a III. és IV. fejezetekben már részletesen leírt (és a tételekben szereplő) témák elméleti ismereteinek szóbeli ismertetései, az összefüggések magyarázata,
- az egyes termékek, technológiák jellemezése, összehasonlítása, értékelése,
- a műveletek lényegének szakszerű magyarázata.

4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A szakmai vizsga egyes részei alól felmentés nem adható.

5. A szakmai vizsga értékelése

A vizsgázó az egyes vizsgarészekben előírt teljesítménye alapján

- szakmai elméletből és
- szakmai gyakorlatból

kap osztályzatot.

A szakmai elméleti vizsga értékelése

- Írásbeli vizsga

Az értékelést a központi tételekhez kiadott útmutató szerint kell elvégezni és egyetlen (1—5-ig terjedő) osztályzattal kell minősíteni.

- Szóbeli vizsga

A vizsga egyes részeit alkotó tantárgyakat külön-külön (1—5-ig terjedő) osztályzattal kell értékelni, és ezek átlaga adja a szóbeli vizsga egyetlen osztályzatát.

Kerekítő tényező a gyártásismeret és géptan osztályzat.

A szakmai elmélet osztályzatát az írásbeli és szóbeli vizsga súlyozatlan átlageredménye alapján kell meghatározni.

Eredménytelennek kell tekinteni a szakmai elméleti vizsgát, ha a jelölt a szóbeli vagy írásbeli vizsgájára elégtelen osztályzatot kapott.

A szakmai gyakorlati vizsga értékelése

A vizsga eredményét a pontosság, a szakszerűség, a munka megtervezése szempontjainak és a munka- és környezetvédelmi szabályok betartásának figyelembevételével egyetlen, (1—5-ig terjedő) osztályzattal kell értékelni.

A szakmai vizsga értékelése

— Eredményes vizsgát tett az a jelölt, aki minden vizsgarész követelményeit teljesítette.

— Sikertelen a szakmai vizsga, ha a vizsgázó az írásbeli vagy gyakorlati vizsgarészen, továbbá, ha a szóbeli vizsgán bármely tárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

— Az eredménytelen vizsgarészből a jelölt javító vizsgát tehet.

V. Egyéb tudnivalók

1. A szakképzés megkezdésének feltételei

- Iskolai előképzettség: tizedik évfolyam elvégzése.

* * *

CIPŐKÉSZÍTŐ SZAKKÉPESÍTÉS SZAKMAI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 31 5272 04
2. A szakképesítés megnevezése: Cipőkészítő

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	FEOR megnevezése
7335	Cipész, cipőkészítő, -javító

2. A munkaterület rövid, jellemző leírása

Termelő vállalatoknál és vállalkozásoknál vagy a szolgáltató részlegeknél:

- részt vesz a lábbelikészítés folyamatában,
- méretet vesz egészséges és enyhe deformáltsággal rendelkező lábról,
- méretek alapján kialakítja a lábnak megfelelő kaptát, a szükséges korrekciókkal,
- elkészíti a normál vagy méretes lábbeli alsórész és felsőrész mintáit,
- kiszabja az alsórész-alkatrészeket,
- előkészíti az alsó és felső cipőalkatrészeket,
- összeszereli a felsőrész és alsórész alkatrészeket kézi vagy gépi módon,
- kikészíti az összeszerelt lábbelit,
- elvégzi a munkája során szükséges eszközök és berendezések karbantartását, szakszerű kezelését,
- elvégzi a munkájával kapcsolatos adminisztrációs és dokumentációs feladatokat.

3. A szakképesítéssel rokon szakképesítések

A szakképesítéssel rokon szakképesítések	
azonosító száma	megnevezése
21 5272 02	Cipőjavító
31 5272 01	Bőripari szabász
33 5272 03	Cipőfelsőrész-készítő
33 5272 05	Ortopédiai cipész
52 5411 04	Cipőipari technikus

III. A szakképesítés szakmai követelményei

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok és az azokhoz közvetlenül kapcsolódó követelmények

1. feladatcsoport

Munkavédelmi, tűzvédelmi biztonságtechnikai ismeretek alkalmazása

- Betartja a munkahelyre vonatkozó általános munkavédelmi előírásokat.

— Biztosítja saját és környezete balesetvédelmét, ismeri a foglalkozási ártalmakat és ismeri azok megelőzési lehetőségeit.

— Közreműködik a baleset kivizsgálásában, jegyzőkönyv készítésében.

— Betartja a munkahelyére vonatkozó általános tűzvédelmi előírásokat.

— Betartja az anyagok tárolására, védő és egyéb eszközök használatára vonatkozó előírásokat.

— Betartja az érintésvédelmi előírásokat.

— Betartja a munkahelyére vonatkozó általános környezetvédelmi előírásokat.

— Betartja munkája során felhasznált anyagok és keletkező hulladékok kezelésére és tárolására vonatkozó előírásokat.

2. feladatcsoport

Munkajogi és gazdálkodási ismeretek alkalmazása

— Alkalmazza és betartja a munkahelyre vonatkozó szabályozásokat (munkarend, munkaköri leírások, bérezés, továbbképzés stb.).

— Együttműködik a munkahelyén működő szakmai érdekképviselői szervezetekkel.

— Ismeri az államszervezet felépítését, polgárjogi alapfogalmakat és a jogrendszert.

— Ismeri a gazdasági társaságok fajtáit, működésüket.

— Ismeri a munkaviszony létesítésével, módosításával, megszüntetésével, valamint a próbaidővel, szabadsággal, pihenőidővel kapcsolatos alapfogalmakat.

— Ismeri a tanulószerveződés tartalmát, valamint a szerződő felek jogaira és kötelezéseire vonatkozó alapfogalmakat.

— Definiálja a kollektív szerződést, az ahhoz kapcsolódó jogokat és kötelezéseket.

— Eligazodik az adózás rendjében, elkészíti a jövedelemadó bevallását, egyszerűbb költségelszámolást készít.

— Elkészíti saját önéletrajzát, közreműködik pályázatok, munkaszerződések készítésében.

3. feladatcsoport

Munkafolyamat megtervezése és előkészítése, gyártási ismeretek alkalmazása

— Jellemzi a lábbeli szerkezetét, felépítését, rendeltetése alapján.

— Szabatosan meghatározza a lábbeli készítéséhez felhasznált alap-, kellék-, segédanyagokat.

— Felismeri a lábbelihez felhasznált felsőrészeket szabásuk, megmunkálásuk, összeerősítési módjaik alapján.

— Szakszerűen meghatározza a lábbeli összeszerelésénél alkalmazott technológiák műveleteit, a szükséges eszközök, berendezések, gépek kiválasztásával.

— Szabatosan meghatározza a lábbeli alkatrészeivel szemben megfogalmazott követelményeket, a lábbeli rendeltetésének függvényében.

4. feladatcsoport

Műszaki dokumentációk készítése, értelmezése, felhasználása

a) Gyártmánytervezés

— Alkalmazza a műszaki, szakmai rajzok előírásait.

— Méretet vesz a láb jellemző anatómiai helyeiről.

— Dokumentálja a láb méreteit.

— Elkészíti a kapta felületének másolatát.

— Számítással meghatározza a szerkesztéshez szükséges adatokat, alkatrészt, valamint összeállítási rajzot, részmintákat készít az összeállítási rajz alapján.

— Elkészíti az alsórész alkatrészek mintáit.

— Az alkatrészek mintáit felhasználva mintasorozatot készít.

b) Gyártástervezés

— Közreműködik a szükséges anyag-előírányzatok meghatározásában.

— Részt vesz a lábbeli funkciója és célja szerint az elkészítéshez alkalmazott gyártási eljárás kiválasztásában.

— Közreműködik a lábbeli elkészítéséhez alkalmazott technológiai utasítások elkészítésénél.

— Kiválasztja a gyártáshoz szükséges gépeket, berendezéseket.

— Alkalmazza a szakmával kapcsolatos számítógépes programokat.

5. feladatcsoport

A lábbeli készítés előkészítő műveleteinek végzése

— Előkészíti a lábbeli gyártáshoz szükséges eszközöket, berendezéseket.

— Elvégzi az alkatrészek darabolását kézzel vagy géppel.

— Elvégzi az alkatrészek élézését, hasítását, tömörítését, csiszolását, borzolását, bélyegzését, márkázását kézzel vagy géppel.

— Elvégzi az alkatrészek nedvesítését, szárítását, formarögzítését.

— Előkészíti a lábbeli alsó alkatrészeit a különböző gyártási eljárásoknak megfelelően (kéreg, orrmerevítő, foglalóalpbélés, köztalp, járótalp, sarok).

— Ellenőrzi a lábbeli minőségét.

6. feladatcsoport

Lábbeli készítés összeszerelő, formaalakító műveleteinek végzése

a) Lábbeli készítés kézi összeszerelő műveletei

— Előkészíti a fárafoglalást.

— Elvégzi a felsőrész formázását, rögzíti a bedolgozási többletet különböző módszerekkel.

— Felerősíti a rámat, a technológiának megfelelően ragasztással, varrással vagy szegezéssel.

— Felerősíti a talpat anyagától függően ragasztással, szegezéssel vagy varrással.

— Kialakítja és felerősíti a sarokrészt a lábbeli funkciójával összhangban.

— Kikészíti a lábbeli alsó és felsőrészét.

b) Lábbeli készítés gépi összeszerelő műveletei

— Előkészíti a fárafoglalást.

— Elvégzi a felsőrész gépi formázását a különböző gyártási eljárásnak megfelelően.

— Elvégzi a talp és sarok felerősítését, a gyártási eljárásnak megfelelően.

— Elvégzi a lábbeli vegyi, mechanikai kikészítését.

— Ellenőrzi a lábbeli minőségét.

7. feladatcsoport

Méretes, egyszerűbb ortopédiai lábbeli készítés

— Méretvétel alapján elvégzi a szükséges korrekciókat a kaptán.

— Elkészíti a talpaláshoz, sarkaláshoz szükséges külső, belső, legördülést biztosító elemeket, a hosszított sarkakat, a láb elváltozásától függően.

8. feladatcsoport

Lábbeli javítások

— Kijavítja a lábbeli felsőrészeket és béléseket.

— Elvégzi a lábbelik sarkalását, talpalását.

— Kitágítja a lábbelit a szükséges mértékben.

IV. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei

— A szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak követelményeinek teljesítése.

2. A szakmai vizsga részei

A szakmai vizsga írásbeli, gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgyai és időtartama

Cipőkészítő szakmai ismeretek (komplex feladat):

— Cipőkészítő gyártásismeret,

— Mintaszerkesztés,

— Szakmai számítás.

Az írásbeli időtartama 240 perc.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Különböző gyártási eljárással készül egy pár lábbeli összeszerelése, melyet a vizsgaszervező határoz meg.

A vizsgamunka elkészítése 420 perc.

A szóbeli vizsga tantárgyai és időtartama

— Cipőkészítő gyártásismeret,

— Cipőkészítő anyag- és áruismeret,

— Cipőkészítő géptan, munka- és környezetvédelem.

A szóbeli vizsgarészen a vizsgázó a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott tantárgy(ak)ból és tétel(ek) alapján ad számot tudásáról. A tételek központilag kerülnek kiadásra.

A vizsgázó részére a felkészüléshez tételenként legalább 15 perc időt kell biztosítani.

3. A szakmai vizsgán számon kérhető feladatok a szint megjelölésével

Az írásbeli vizsga tartalma

Cipőkészítő gyártásismeret

— lábbelifajták csoportosítása,

— lábbeli alkatrészekkel szemben támasztott követelmények,

— a cipőkészítés folyamatának, részműveletei,

— cipőfelsőrész készítés alaptechnológiája,

— szabás gazdaságosságával kapcsolatos fogalmak,

— lábbeli alkatrészek szabási, darabolási módjai,

— alkatrész előkészítő műveletek,

— kézi gyártási eljárások: fárafoglalás, ráma, talp, sarok felerősítési műveletek,

— gépi gyártási eljárások: fárafoglalás, talp, sarok felerősítési műveletek,

— összeszerelt lábbeli alsó és felső részének mechanikai és vegyi kikészítése,

— késztermékekkel szemben támasztott követelmények, lábbeli minősítések,

— lábbeli javítások.

Mintaszerkesztés

— mintaszerkesztés egészséges, átlagos méretű lábára szögrendszer vagy kaptamásolat alapján.

Szakmai számítás

— anyagszükségletek meghatározása bőr vagy táblásárú esetén számítással,

— lábbeli mértékegységek ismerete és átszámítása,

— láb fő méreteinek (hosszúság, szélesség, bütyök, sarok kerület, sarok szélesség) meghatározása.

A gyakorlati vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga lehet kézi, vagy gépi összeszerelő eljárással készülő lábbeli.

A vizsgamunkát a felsőrésszel a gyártási eljárástól függően előkészített alkatrészekkel kell elkezdni. Egy pár lábbeli fárafoglalása után a gyártási eljárás munkaigényességétől függően az egyik fél pár befejezését kell célul kitűzni.

A szóbeli vizsga tartalma

Cipőkészítő gyártásismeret

— lábbeli kézi összeszerelés kivitelezése különböző gyártási eljárással,

— lábbeli gépi összeszerelése különböző gyártási eljárással,

— méreteres és enyhén deformált lábra készített lábbeli különleges műveletei,

— lábbeli javítások fajtái, kivitelezése.

Cipőkészítő anyag- és áruismeret

— alapanyagok szerkezete, fizikai, kémiai tulajdonságai, megválasztásának szempontjai az igénybevételtől függően,

— a cipőiparban alkalmazott alap-, kellékanyagok és segédanyagok jellemző tulajdonságai, alkalmazási területei,

— anyag és kész lábbeli vizsgálatok, cipőipari szabványok.

Cipőkészítő géptan, munka- és környezetvédelem

— géptani alapfogalmak,

— a cipőgyártáshoz alkalmazott gépek feladata, kezelése, működési elve, beállítása

= kiütőgépek,

= előkészítés gépei,

= előhúzó- és foglalgépek, orr- és sarokfoglalgók,

= kondicionáló gépek,

= orrmerevítő, kéregformázó, formarögzítő gépek,

= formázógépek (kalapáló, kontúrprés),

= talpfelerősítés gépei,

= sarokfelerősítés gépei,

= befejező műveletek gépei,

= előregyártó gépek,

— munka- és környezetvédelem

= munkavédelem fogalma, feladata,

= jogok és köteleességek,

= üzemi baleset, elsősegélynyújtás,

= munka- és üzemegészségügy,

= biztonságtechnika,

= munkavédelmi előírások,

= általános tűzvédelmi ismeretek,

= környezet fogalma, feladata, jogi szabályozások,

= környezetvédelem módszerei, eszközei, területe,

= szakmára vonatkozó környezetvédelmi feladatok.

4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A cipőkészítő szakma vizsgái alól felmentés nem adható.

5. A szakmai vizsga értékelése

A vizsgázó az egyes vizsgarészekben elért teljesítménye alapján két osztályzatot kap:

— szakmai elmélet,

— szakmai gyakorlat.

a) A szakmai elméleti vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga osztályzatát a központi vizsgátelekhez a szakképesítésért felelős miniszter által kiadott „értékelési útmutató” alapján kell megállapítani.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként (Cipőkészítő gyártásismeret; Cipőkészítő anyag- és áruismeret, Cipőkészítő géptan, munka- és környezetvédelem) egy-egy érdemjegyet kap.

A szakmai elmélet osztályzatát az írásbeli és a szóbeli érdemjegy számtani átlaga alapján állapítja meg a vizsgabizottság.

b) A szakmai gyakorlati vizsga értékelése

Gyártási eljárástól függően a vizsgázónak az egyik fél pár lábbelit teljesen össze kell szerelni, a másik fél pár elvárható készütségi foka:

— gépi összeszerelésnél: befejezett késztermék,

— kézi összeszerelésnél:

= ragasztott: befejezett késztermék,

= faszeges: ráházás, talpalás,

= keresztlvarrott: talpalás, sarkalás,

= ráházarrott: ráházás, talpalás, előkészítés (öltésnyomat, varratárok készítés).

Eredményes a gyakorlati vizsga, ha a vizsgázó a fent említett követelményt teljesítette.

A gyakorlati vizsgát egy osztályzattal kell értékelni.

c) A szakmai vizsga értékelése

Eredményes vizsgát tett az a jelölt, aki szakmai elméletből és szakmai gyakorlatból a vizsgakövetelményeket teljesítette.

Sikertelen a szakmai vizsga, ha a vizsgázó az írásbeli vagy a gyakorlati vizsgarészen, továbbá, ha a szóbeli bármelyik tantárgyából elégtelen osztályzatot kapott.

V. Egyéb tudnivalók

1. A szakképzés megkezdésének feltételei

— Iskolai előképzettség: nyolcadik évfolyam elvégzésevel tanúsított alapfokú iskolai végzettség és betöltött tan-kötelezettségi kor.

* * *

FAIPARI TECHNIKUS SZAKKÉPESÍTÉS SZAKMAI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 52 5411 10

2. A szakképesítés megnevezése: Faipari technikus

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	FEOR megnevezése
3114	Fa- és könnyűipari technikus

2. A munkaterület rövid, jellemző leírása

— Faipari félkész- és késztermékeket gyártó üzemekben termelési, üzemeltetési folyamatok megtervezése, lebonyolítása, kutatási és fejlesztési munkákban mérnöki felkészültséget nem igénylő részfeladatok önálló elvégzése, kis- és közepes üzemekben részlegvezetői, valamint magasabb szakmai igényű fizikai munkakörök ellátása.

— Pedagógiai végzettség megszerzése esetén a közép-fokú szakképzésben szakoktatói munkakör ellátása.

— Vállalkozóként faipari termékeket gyártó üzem egyéni vagy társas működtetése.

3. A szakképesítéssel rokon szakképesítések

A szakképesítéssel rokon szakképesítések	
azonosító száma	megnevezése
33 5262 01	Asztalos

III. A szakképesítés szakmai követelményei

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok és azokhoz közvetlenül kapcsolódó követelmények

1. feladatcsoport

Munkajogi, munkavédelmi, környezetvédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai előírások betartása, alkalmazása és betartatása

— Alkalmazza és betartja a munkahelyre vonatkozó szabályozásokat (munkarend, munkaköri leírások, bérezés, továbbképzés stb.).

— Együttműködik a munkahelyén működő szakmai érdekképviseleti szervezetekkel.

— Ismerteti az államszervezet felépítését, polgárjogi alapfogalmakat és a jogrendszert.

— Ismerteti a gazdasági társaságok fajtáit, működésüket.

— Ismeri a munkaviszony létesítésével, módosításával, megszüntetésével, valamint a próbaidővel, szabadsággal, pihenőidővel kapcsolatos alapfogalmakat.

— Megismeri a tanulószerveződés tartalmát és a szerződő felek jogaira és köteleességeire vonatkozó alapfogalmakat.

— Definiálni tudja a kollektív szerződést és az ahhoz kapcsolódó jogokat és köteleességeket.

— Alkalmazza, betartja és betartatja a munkahelyre, annak kialakítására vonatkozó általános munka-, környezet- és egészségvédelmi előírásokat.

— Tudja a munka-, baleset- és tűzvédelmi általános és konkrét (emberre, gépre, berendezésre, munkafolyamatra stb. vonatkozó) előírásokat.

— Felismeri a baleseti forrásokat, lehetőségeket, tudja azok megelőzési módját.

— Biztosítja a balesetmentes munkavégzés feltételeit, az ehhez szükséges eszközöket és berendezéseket.

— Kiadja a munkafolyamatokhoz szükséges munka- és tűzvédelmi előírásokat.

— Észreveszi a baleseti forrásokat, lehetőségeket, és megítéli azok megelőzési módját.

— Intézkedik a foglalkozási ártalmak elkerülése, illetve megelőzése érdekében.

— Elsősegélyt nyújt balesetnél, illetve megszervezi a mentést.

— Tudja a baleseti jelentés-kötelezettséget.

— Tudja a tűz- és robbanásveszélyes anyagok szakszerű tárolását.

— Betartja a (hulladék) anyagok tárolására, szállítására vonatkozó előírásokat.

— Tudja a tűzoltás módjait, a tűzoltóanyagok használatát, és a tüzeset jelentési kötelezettségét.

— Ismeri a balesetek és tüzesetek kivizsgálásának menetét, azok nyilvántartási módját, és a feltárási eljárásokat, amelyek alapján elkészíthetők a megelőzésre vonatkozó intézkedések.

2. feladatcsoport

Gazdasági és vállalkozási ismeretek gyakorlati alkalmazása

— Tudja az adózási alapfogalmakat (áfa, szja) tárgyi és alanyi adómentesség körét, adókedvezményeket, adóelőlegeteket stb.

— Tudja a vállalkozás létesítésének feltételeit.

— Alkalmazza a számlázás, a költségelszámolás és a nyilvántartások fajtáit és módját.

— Ismerje a társadalombiztosítási, nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkavállalási járulékokat.

— Legyen tisztában a munkavállalási ismeretekkel (munkaviszony létesítése és megszűnése, munkaszerződés tartalma, jogok és kötelezettségek stb.).

— Ismeri a vállalati, vállalkozási formákat, jellemzőiket.

— Használja az üzemi és vállalati (vállalkozói) gazdaságtan alapfogalmait.

— Ismeri a költségek keletkezését, csoportosítását, a költségcsökkentés módszereit és eszközeit, a közvetlen és a közvetett költségek fogalmát.

— Ismeri a vállalati vagyon, eszközök, források, jövedelmezőség, gazdaságosság, eredményesség (nyereség, veszteség) finanszírozás, beruházás fogalmakat.

3. feladatcsoport

Termékek, technológiák és munkafolyamatok előkészítése

— Megismeri a gyártmányok műszaki előkészítésének ügyviteli és bizonylati rendszerét.

— Alkalmazza az alapanyaggyártásra, termékek készítésére, kivitelezésére vonatkozó magyar faipari szabványokat.

— Elvégzi az alapanyagok mennyiségének számítását, minőségi osztályozását és raktározási módját.

— Kiválasztja a fűrészáru kihozatal leggazdaságosabb módját és ellenőrzi azt számítással.

— Kiadja a megmunkálás folyamatára vonatkozó technológiai utasításokat.

— Tudja a faipari termékek méreteinek származtatását.

— Az előkészítés során elkészíti a faipari termékek, technológiák tervezéséhez, gyártásához szükséges alábbi rajzokat, műszaki dokumentációkat, számításokat:

- = nézeti, csomóponti-, műhely-, és alkatrészrajz (alkalmazza a számítógépes rajzprogramot a kézi munka egyszerűsítéséért),
- = kihozatali számítások,
- = szabásjegyzék, anyagnorma,
- = műszaki leírás,
- = műveleti utasítás,
- = rönkkihozatali és lapszabász-tervek,
- = gazdasági számítások,
- = előkalkulációk,
- = termelési kapacitás,
- = átfutási idő,
- = logisztikai kimutatás,
- = gyártásütemezés,
- = gazdasági elemzés.

— Tudatosan használja a műszaki dokumentációkat a következő termékek gyártásánál, illetve technológiák alkalmazásánál:

- = fűrész és lemezipari rönkök gazdaságos feldolgozása,
- = rönktéri berendezések és technológiák indítása, működtetése,
- = fűrészcsarnoki gépsor és technológia tervezése és működtetése,
- = rönk és fűrészáru mesterséges szárításának gőzölésének, főzésének technológiája,
- = furnérok és rétegelt termékek gyártástechnológiája,
- = különféle rendeltetésű és szerkezetű szekrények, irodabútorok egyszerű és nagyobbítható, valamint speciális asztalok, különböző szerkezetű, és kárpitozott ülőbútorok, karszék, heverők és ágyak vázszerkezetek gyártása,
- = hagyományos és korszerű, különböző üvegezésű és működési irányú, külső és beltéri ajtólapok és ajtótokok, ablakszerkezetek készítése és épületasztalos munkák végzése,
- = egyszerű és speciális igényeket kielégítő falburkolatok, fa- és álmennyezetek legyártása és helyszíni szerelése,

- = üzletberendezések tervezése, kivitelezése,
- = eresztékes, bevésztett, ráültetett, egyenes-, forduló-, íves-, egy és többkarú falépcső készítése.

4. feladatcsoport

A termelés közvetlen előkészítése

— Részt vesz az új berendezések, gépek üzembe helyezésében.

— Betanítja adott területen az új dolgozókat.

— Irányítja a munkaterületéhez tartozó gépek, berendezések elhelyezését, rendszerbe illesztését.

— Megítéli az adott munkahelyre a napi feladatok elvégzéséhez szükséges létszámot.

— Felülvizsgálja a dolgozók munkaképességét, és szükség esetén intézkedik.

— Ellenőrzi a gyártmányhoz szükséges anyagok mennyiségét, minőségét, és felhasználhatóságát a hibamentes szakszerű munkavégzés érdekében.

— Megvizsgálja a gépek, szerszámok, védőberendezések állapotát, s ha szükséges, a módosításra utasítást ad.

— Ellenőrzi a műveletek végzéséhez szükséges szerszámok, gépek beállítását.

5. feladatcsoport

A munkafolyamatok végzése

— Részt vesz önállóan, vagy mérnöki irányítás mellett faipari félkész-, és késztermékek előállításánál a gyártástechnológia kidolgozásában, a minőség ellenőrzésében, az üzemek, gépek karbantartásában.

— Irányítja a felügyelete alá tartozó dolgozókat munkájukban, üzemi tevékenységükben.

— Biztosítja és segíti a gépek helyes üzemeltetését.

— Felügyeli a biztonsági előírások betartását.

— Alkalmazza a gyártás, felújítás, javítás előírt munkaműveleteit.

— Felismeri a hazai és külföldi fafajtaikat kérgeztelen- és daraboltrönk-, illetve fűrészáru és furnér alakban.

— Felismeri a fafajt fizikai tulajdonsága alapján, és így kiválasztja a legmegfelelőbb megmunkálási módot.

— Alkalmazza a termék-leírások alapján az új fahelyettesítő anyagokat, lapokat, lemezeket.

— Tudja a különböző anyagok (rönkök, fűrészárak, lemezek, lapok, kiegészítő-anyagok) szakszerű tárolását, mozgatását, a tárolási hely kialakításának szabályait, az anyagok minőség-védelmének módjait, minőségi osztályozást, a kártevők elleni védekezés anyagait és azok felhasználását.

— Megítéli a károsodott anyagok behasználhatóságának mértékét és lehetőségét.

— Szakszerűen megtervezi az anyagok mozgatását, csomagolását, rakodását (a rönktéren, a máglyatéren, a raktárakban, a géptermekben, a félkészraktárban, a készáruraktárban és a kiszállításkor).

— Tudja a faanyag mesterséges és természetes szárítási módjait, berendezéseit, számításait, alkalmazza a szárítási menetrendet.

— Működteti a gőzölő-berendezéseket, és meghatározza számításokkal a paramétereket.

— Ismeri a hajlító, hasító, hámozó berendezések és gépek üzemeltetési előírásait, technológiáját és eljárásait.

— Gyakorlott a kezelési hibák megelőzésében a selejt csökkentése érdekében.

— Szakszerűen végzi a beállításokat, megmunkálásokat:

- = rönkök hosszolásánál, mozgatásánál,
 - = prizmázásnál, kérgelésnél,
 - = gőzölő és szárító-berendezés használatánál,
 - = fűrészáru gyártás szállítás és máglyázás során,
 - = furnérhasítás, hámozás szárítás, méretre-vágás és minősítés műveleteinél,
 - = rétegelt lemezek gyártásakor,
 - = bútortalapok készítési folyamatában,
 - = fűrészgépek használatakor,
 - = gyalugépek alkalmazása esetén,
 - = marógépek munkaműveleteinél,
 - = NC és CNC gépek programbevitelére, valamint ezeken végzett megmunkálási műveletek közben,
 - = különböző fűrési műveleteknél,
 - = furnérozási és egyéb felület-bevonó műveleteknél,
 - = csiszológépek alkalmazásakor,
 - = felületkezelések során pác- és lakkfelhordó berendezéseknél.
- Cseréli a szerszámokat mindenféle faipari gépen:
- = kiválasztja a szerszámot,
 - = lecseréli az előírásoknak megfelelően,
 - = megélezi a használt szerszámot,
 - = irányítja a gépen a szükséges karbantartást.
- Szerkezet összeépítésénél a feladata:
- = működteti kezeli a szükséges berendezéseket, présgépeket, szorítókat,
 - = kiválasztja és alkalmazza a ragasztóanyagokat,
 - = megelőzi, elkerüli az előforduló hibákat.
- A felületkezelések során tudja és alkalmazza:
- = a különböző fajtájú és gyártási eljárásokkal készülő furnérokat és azok tulajdonságait,
 - = a pácok fajtáit és azok bekeverését, felhasználhatóságát, felvitelét,
 - = a stílbútorok ismérvei alapján kialakítható motívumokat és intarziákat,
 - = a felhasznált csiszolóanyagokat,
 - = a felületi filmképző anyagok fajtáit és felhasználási lehetőségeit,
 - = farontó gomba és rovar ellen védő, égéskésleltető anyagokat.

6. feladatcsoport

A gépek beállítása, karbantartása, gépi műveletek végzése

— Tudja a géptani fogalmakat, gépelemeket, faipari gépek alkatrészeit, azok összeállítási módját.

— Kiválasztja a megfelelő szerszámot.

— Ellenőrzi a gépek, berendezések állapotát.

— Beállítja a gépet az előírt műveletekhez, a próbadarab megvizsgálása után a beállítást esetleg korrigálja.

— Végzi vagy elvégezteti a szerszámok karbantartását és az élezését a minőségi munka érdekében.

— A következő gépeken szakszerű munkát végez, végeztet, a munkát megszervezi, a gépeket gépsorba állítja, szinkronizálja:

= fűrészgépek:

— körfűrészgépek,

— szalagfűrészgépek,

— keretfűrész-gépek,

— láncfűrészgépek,

= kérgelő gépek,

= anyagmozgatógépek és berendezések,

= gyalugépek:

= egy és többfejes gyalugépek,

= fűrőgépek,

= marógépek,

= furnérhasító és hámozógépek,

= furnérrollók,

= ragasztó és présberendezések,

= csiszológépek,

= felületkezelés gépei,

= szárító és gőzölő berendezések,

= szerszám élezés gépei,

= kézi kisgépek,

= porelszívás berendezései.

— Alkalmazza a programozást és a programbevitelt az NC, CNC-vezérlésű gépeknél.

— Irányítja a speciális (NC, CNC) gépek beállítását, szükség esetén működteti azokat.

— Ismeri a pneumatikus és hidraulikus elemek működését, és az alapvető kapcsolásokat.

7. feladatcsoport

Elő- és végszerelési műveletek végzése

— Kiválasztja és felhasználja a célnak megfelelően (alkalmazza, felszereli, beépíti stb.) a bútór és épületasztalosipari vasalatokat.

— Elhelyezi a méretre szabott, különféle típusú üvegablakokat, tömítő elemeket.

— Megszervezi, irányítja a külső szerelési munkákat, átalakításokat.

8. feladatcsoport

A munkafolyamatok ellenőrzése

— Betartja és betartatja a faipari félkész és késztermékek, valamint az alap- és segédanyagokra vonatkozó MSZ szerinti minőségi előírásokat.

— Egyezteteti az üzemrész napi tevékenységét a jobb munkaszervezés érdekében a területén dolgozókkal.

— Ellenőrzi a különböző gyártási folyamatok során az alkatrészek, elemek méretét, minőségét és figyelemmel kíséri a biztonságos munkavégzést.

— Folyamatosan figyelemmel kíséri, ellenőrzi és betartja a munka-, baleset-, és tűzvédelmi előírásokat, a védőberendezések és védőfelszerelések használatát.

— Ellenőrzi a késztermékek minőségét, működését, szerkezetét, összeállítja azokhoz a kísérő dokumentációt.

— Segíti a hibák feltárását, dönt a javítás módjáról.

— Utasítást ad műszakváltáskor a gépek, berendezések karbantartására.

— Használja az ellenőrzéshez szükséges berendezéseket, műszereket, mérőeszközöket.

— Felismeri és megszünteti a balesetet, minőségi, szerkezeti hibát előidéző körülményeket.

— Bizonylatolja az ellenőrzési műveleteket.

IV. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei

— A szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak követelményeinek teljesítése.

— A vizsgaremek és a róla készített műszaki dokumentáció értékelésekor az eredmény 75% feletti legyen.

2. A szakmai vizsga részei

A szakmai vizsga írásbeli, gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből, valamint vizsgaremek és teljes műszaki dokumentációja elkészítéséből áll.

A vizsgaremek műszaki dokumentációját és a vizsgaremeket az írásbeli vizsga előtt 15 nappal (az intézet vezetője ezt módosíthatja rövidebb időtartamra) kell benyújtani.

Az írásbeli vizsga tantárgyai és időtartama

- Technológia 300 perc
 - = alapanyaggyártás,
 - = termékgyártás,
 - = faipari gépek és gépészeti ismeretek,
 - = gyártástechnológia,
 - = szakmai számítások.
- Szerkezetan-szakrajz 300 perc
- Vizsgaremek műszaki dokumentációja

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

- Vizsgaremek.
- A vizsgabizottság által megjelölt munkadarab elkészítése és (vagy) gépi műveletek végzése 300 perc

A szóbeli vizsga tantárgyai és időtartama

— A vizsgaremek dokumentációjának elemzése abban az esetben, ha az előzetes értékeléskor felmerült szakmai kérdések ezt indokolják.

- Gyártástechnológia
- Anyagismeret
- Munkavédelem és vállalkozásismeret
- Gépismeret

A szóbeli vizsgarészen a vizsgázó a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott tantárgy(ak)ból és tételek alapján ad számot tudásáról. A tételek központilag kerülnek kiadásra.

A vizsgázó részére a felkészüléshez tételenként legalább 15 perc időt kell biztosítani.

3. A szakmai vizsgán számon kérhető feladatok a szint megjelölésével

Az írásbeli vizsga tartalma

- Technológia
 - = alapanyaggyártás folyamata,
 - = alapanyaggyártás gépei,
 - = berendezések felépítése és működése,
 - = termékgyártás folyamata,
 - = termékgyártás berendezései és gépei,
 - = gyártáshoz szükséges szakmai számítások,
 - = gépek kezelése,
 - = forgácsolás elmélet és számításai,
 - = anyagok kiválasztása és kezelése.

— Szerkezetan-szakrajz

- = Egy épületasztalos-ipari vagy bútorigipari termék
- = jellegrajzát,
- = csomópontjait,
- = szabásjegyzékét

megfelelő minőségben kell elkészíteni a megadott idő alatt.

— Vizsgaremek műszaki dokumentációja

A gyakorlati vizsga tartalma

— A vizsgabizottság által megjelölt épületasztalos vagy bútorigipari munkadarab teljes vagy részben való előállítás, mindeközben a gépek, eszközök szakszerű beállítása, kezelése.

— A vizsgaremek készítése.

A szóbeli vizsga tartalma

- Gyártástechnológia
 - = egy termék gyártásának menete,
 - = egy termék jellegzetességei, funkciója,
 - = magyarázatként a termék jellegrajzának vázlata,
 - = csomópontjainak vázlata.

- Munkavédelem és vállalkozásismeret
- Anyagismeret
 - = faiparban használt alapanyagok,
 - = faiparban használt félkész-termékek,
 - = faiparban használt alapanyagok, félkész-termékek előállítási módjai,
 - = felhasználási lehetőségek,
 - = faiparban használt alapanyagok, félkész-termékek tulajdonságai.
- Gépismeret
 - = faipari gépek szerkezete,
 - = faipari gépek felépítése,
 - = faipari gépek működtetése,
 - = faipari gépek beállítása,
 - = szerszámcsere,
 - = biztonsági előírások.

A szóbeli tételek összeállításánál 2-2 tantárgy kapcsolódjon össze 1 tételbe a következőképpen:

A) Gyártástechnológia — Gépismeret

B) Anyagismeret — Munkavédelem és vállalkozásismeret

4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A jelölt mentesülhet a vizsga egyes részeinek letétele alól, ha országos szakmai, illetve tantárgyi versenyen a versenykiírásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

5. A szakmai vizsga értékelése

A vizsgázó az egyes vizsgarészekben elért teljesítménye alapján

- szakmai elméletből, és
- szakmai gyakorlatból kap osztályzatot.

A szakmai elméleti vizsga értékelése

— Az írásbeli vizsgát a központi tételekhez kiadott útmutató szerint kell értékelni. A vizsgaremek műszaki dokumentációját egy (1—5-ig terjedő) érdemjeggyel kell értékelni.

— A szóbeli vizsgát vizsgatárgyanként egy-egy érdemjeggyel kell értékelni.

A szakmai elméleti vizsga eredményét az írásbeli és szóbeli vizsgaeredmények alapján kell meghatározni az alábbiak szerint:

— Az írásbeli, a vizsgaremek műszaki dokumentációjának és a szóbeli vizsgarész (vizsgatárgyak) érdemjegyeinek átlaga a kerekítés szabályainak figyelembevételével. Tizedes jegy esetén a faipari technológia évvégi érdemjeggyel kell figyelembe venni kerekítő tényezőként.

— Eredménytelennek kell tekinteni az elméleti vizsgát, ha a jelölt az írásbeli vizsgájára vagy a szóbeli vizsga vizsgatárgyainak bármelyikére elégtelen érdemjegyet kapott.

A szakmai gyakorlati vizsga értékelése

A szakmai gyakorlati vizsga egy érdemjeggyét a vizsgaremek és a 300 perc alatt elvégezhető gyakorlati feladat értékelése adja.

A vizsgaremek értékelése már a vizsgák megkezdése előtt megtörtént, és egyben a vizsgára való kvalifikálást is jelenti. A vizsgaremeket a vizsgabizottság csak kész állapotban tudja értékelni egy érdemjeggyel, az alábbi szempontok szerint:

- a mérettartást 25%
- a szerkezeti összeépítést 25%
- a felületek kialakítását 25%
- és a szakdolgozat tartalmát 25%

Értékelés	
Teljesítmény	Osztályzat
75—82%	2
83—89%	3
90—94%	4
95—100%	5

A gyakorlati feladatot a vizsgabizottság előtt kell elvégezni, így a feladat minden fázisa figyelemmel kísérhető, ezért az ehhez összeállított értékelőlap a következő szempontokat tartalmazza:

- anyagválasztás és anyag ellenőrzés,
- mérés és rajzolás,
- szerszámhasználat és gépbeállítás,
- összeépítés,
- mérettartás,
- felületek kialakítása,
- normaidő betartása.

A lehetséges feladatok változatossága miatt az adott feladatnak megfelelően kell arányosan elosztani a fenti részfeladatok ponthatárait.

Értékelés	
Teljesítmény	Osztályzat
60—71%	2
72—84%	3
85—92%	4
93—100%	5

A gyakorlati vizsga érdemjegyének megállapítása:

A vizsgaremek osztályzatához hozzáadjuk a gyakorlati feladat érdemjegyének háromszorosát, és az eredményt osztjuk négygyel.

A szakmai vizsga értékelése

— Eredményes vizsgát tett az a jelölt, aki a szakmai elmélet és szakmai gyakorlat követelményeit teljesítette.

— A szakmai elméleti vizsga eredménytelensége esetén javítóvizsgát abból a tantárgyból, illetőleg vizsgarészből kell tenni, amelyből a vizsgázó tudását elégtelenre minősítették.

— A szakmai gyakorlati vizsgarész eredménytelensége esetén a gyakorlati vizsgát meg kell ismételni.

— Az elégtelen eredményt elérő vizsgázó csak a következő vizsgaidőszakban tehet javítóvizsgát.

V. Egyéb tudnivalók

1. A szakképzés megkezdésének feltételei
 - Iskolai előképzettség: érettségi vizsga.
 - Szakmai alkalmassági követelményeknek kell megfelelni.

* * *

FÉMFORGÁCSOLÓ SZAKKÉPESÍTÉS SZAKMAI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 31 5233 14
2. A szakképesítés megnevezése: Fémforgácsoló

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	FEOR megnevezése
7423	Forgácsoló

2. A munkaterület rövid, jellemző leírása

A fémforgácsoló szakember fém- és nemfémes anyagokat munkál meg a legtöbb esetben hagyományos és számítógévezérlésű forgácsoló szerszámgépeken, elsősorban eszterga-, maró- és köszörűgépeken.

E tevékenységét azon technológiai, programozási, munkabiztonsági, minőségbiztosítási, környezetvédelmi és munkajogi ismeretek, a gép — szerszám — munkadarab — készülék kezelési és mérési tapasztalatok birtokában végzi, amelyek az anyagok forgácsoló megmunkálásához szükségesek.

Szakmai munkáját, amely a szellemi tevékenység elemeit is tartalmazza, technológiai utasítás alapján, vagy nagyfokú önállósággal, közvetlen és folyamatos irányítás nélkül szervezi, végzi, ellenőrzi.

A fémforgácsoló munkaterületén:

- tanulmányozza a megmunkálandó munkadarab gyártmányrajzát,
- kiválasztja a helyes megmunkálást a műszaki rajz és a megmunkálandó anyag tulajdonságainak ismeretében,

vagy a technológiai utasítás alapján elképzeli, átgondolja az elvégzendő gépi műveleteket és azok sorrendjét,

- ha nincs külön technológiai utasítás, rögzíti a munkadarabot a forgácsoló szerszámgep (univerzális, számítógévezérlésű) megfelelően megválasztott befogószerkezetén,

- ha nincs külön technológiai utasítás, kiválasztja a forgácsoló szerszámokat a megmunkálandó anyag és szerszámanyagok tulajdonságainak ismeretében, vagy a technológiai előírásoknak megfelelően,

- ha nincs külön technológiai utasítás, felszerszámozza, beállítja és működteti a (univerzális, számítógévezérlésű) gépeket,

- forgácsolja, alakítja a munkadarabot,
- figyelemmel kíséri és ellenőrzi a gépek működését, amennyiben az szükséges,

- biztosítja a szerszám és a munkadarab megfelelő hűtését-kenését,

- ellenőrzi a munkadarab méreteit a technológia által megkövetelt gyakorisággal és a munkafeladat végeztével,

- elvégzi a nagy értékű eszközök (mérő-, ellenőrző, géptartozék, emelő- és kisegítő gépek stb.) ápolását, védelmét, azokat előírás szerint használja,

- ügyel a minőségre, mindenkor a minőségbiztosítási előírásoknak megfelelően jár el,

- betartja a technológiai fegyelmet,
- felismeri az üzemközbeni zavarokat, azokat időben elhárítja, illetve megteszi a szükséges intézkedéseket,

- a szakmunkás hatáskörének megfelelően karbantartja a forgácsoló szerszámgépeket (univerzális, számítógévezérlésű) előírás szerint tisztítja, keni, olajozza,

- ha szükséges, élezi a szakmai munkájához rendelt forgácsoló szerszámokat, kivéve a szabályosan többélű szerszámokat,

- ha szükséges, elkészíti a speciális munkadarab előállításához a szükséges egyedi szerszámokat, eszközöket,

- maradéktalanul betartja és betartatja környezetében a munkavédelmi, tűzvédelmi, baleset-elhárítási előírásokat,

- tevékenysége során terheket emel, tol és húz, huzamosan áll, használja karját, kezét és ujjait, tapintását és látását, munkája közepes fizikai megterhelésű,

- munkáját belső térben, zajos és balesetveszélyes környezetben végzi.

3. A szakképesítéssel rokon szakképesítések

A szakképesítéssel rokon szakképesítések	
azonosító száma	megnevezése
52 5442 02	Gépésztechnikus
52 5442 03	Gépgyártás-technológus technikus
52 5442 04	Gépipari számítástechnikai technikus
52 5442 05	Gépszerkesztő technikus
51 5233 02	Szerszámkészítő
32 5233 02	NC-, CNC-gépkezelő (a technológia fel-tüntetésével)
34 5233 01	NC-, CNC-programozó technológus

III. A szakképesítés szakmai követelményei

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok és az azokhoz közvetlenül kapcsolódó követelmények

1. feladatcsoport

Munkajogi, munkavédelmi, környezetvédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai előírások ismerete, betartása, alkalmazása

— Értelmezi a Munka Törvénykönyve alapján a munkaszerződésre, kárfelelősségre vonatkozó jogszabályokat, a szakképzési törvény alapján a tanulószerveződésre vonatkozó szabályokat.

— Megnevezi és megkülönbözteti a vállalkozásra vonatkozó alapvető jogszabályokat. Értelmezi a szerződések formai és tartalmi követelményeit. Értelmezi a minőségbiztosítás előírásainak a munkaterületére vonatkozó fontos részeit.

— Felsorolja, megnevezi és körülírja az adózási rendszer (személyi, vállalkozói, társasági) fontos részeit.

— Jellemezi a vállalkozás keretében a gazdálkodás folyamatait.

— Alkalmazza a társadalmi kommunikáció szabályait.

— Igénybe veszi a munkahelyen működő szakmai érdekképviseleti szervezeteket az egyéni problémák megoldásában.

— Betartja a munkahelyre vonatkozó általános — a munkakapcsolatokat szabályozó — előírásokat.

— Betartja és betartatja a szakmára, a munkahelyre érvényes munkabiztonsági előírásokat.

— Betartja a munkafolyamatokban a szakmára vonatkozó biztonsági előírásokat. Használja a védőfelszereléseket. Gépi teheremelésnél ellátja a segítőmunkatárs feladatát.

— Végrehajtja a baleseteknél és tüzeseteknél a szükséges intézkedéseket, maradéktalanul alkalmazza az elsősegélynyújtás szabályait.

— Közreműködik a baleset kivizsgálásában.

— Végrehajtja a tűz megelőzésére vonatkozó intézkedéseket, alkalmazza a tűzoltás szabályait, kezeli a tűzoltó készülékeket.

— Betartja és alkalmazza a mérgező anyagok, gyúlékony anyagok kezelésére vonatkozó előírásokat.

— Megnevezi az elektromos áram élettani hatásait, betartja az áramütés elleni védekezés szabályait, az előírásoknak megfelelően intézkedik és cselekszik az elektromos áram által okozott baleseteknél.

— Betartja és betartatja a munkadarabok megmunkálása során felhasznált segédanyagok (hűtő-, kenőanyagok, fűtőanyagok, tisztítószerek) kezelésére, tárolására vonatkozó előírásokat, különös tekintettel a környezetvédelemre.

— Alkalmazza az elhasznált, cserélt segédanyagok szelektív gyűjtésére, szakszerű tárolására vonatkozó előírásokat.

— Jellemzi a szakmára, a munkahelyre jellemző környezeti szennyezéseket, megnevezi és alkalmazza a környezetszennyezést csökkentő eljárásokat, módszereket.

2. feladatcsoport

A munkafolyamat megtervezése

— Tanulmányozza a gyártmányrajzot, átgondolja az elvégzendő feladatot.

— Lehetőségtől függően alkalmazza a korszerű gyártási technológiákat, szerszámokat és gyártóberendezéseket.

— Ellenőrzi, technológiai terv hiánya esetén meghatározza az előgyártmány méreteit.

— Esetenként önállóan határozza meg a technológiát, műveletekre bontja az elvégzendő munkafolyamatot, meghatározza a műveleti sorrendet, elvégzi a szakmai számításokat. Amennyiben kész technológiát kap, azt gondosan tanulmányozza és felkészül annak maradéktalan, pontos betartására.

— Kiválasztja és előkészíti a gyártáshoz a szerszámokat, készülékeket, mérőeszközöket, illetve mérőkészülékeket.

— Önállóan megszervezi a munkahelyét.

— Ellenőrzi a munka eredményét. A megmunkálás során a technológia által megkövetelt gyakorisággal és a megmunkálás után az előírt méreteket ellenőrzi. Sorozatgyártásnál az első darabot bemutatja és jóváhagyatja a minőségellenőrrel.

— Felsorolja, jellemzi a gyártási költség összetevőit, nagyságát közelíti becsléssel.

— Elvégzi a vállalkozással összefüggő számításokat (árképzés, árkalkuláció és árajánlat, adózás, költséggazdálkodás, megrendelés, számítás stb.).

3. feladatcsoport

Műszaki dokumentációk ismerete, olvasása és felhasználása

— Alkalmazza a műszaki ábrázolás előírásait.

— Szabadkézi vázlatot készít egyszerűbb munkadarabokról.

— MÉR, felvételez.

— Méretet megad szabványosan.

— Gépelemeket jelképesen ábrázol.

— Értelmezi és alkalmazza a méret-, helyzet-, alaktűrések, felületi érdesség, hőkezelési előírások jelöléseit.

— Értelmezi és alkalmazza a tűréstechnikát, illesztéseket.

— Egyértelműen olvassa és értelmezi az összeállítási, rész-összeállítási és munkadarab rajzokat.

— Felismeri, értelmezi a szabványos anyagminőség és anyagjellemzők jelöléseit, érvényesíti ezeknek a műveleti sorrendre és a technológiára gyakorolt hatását.

— Értelmezi és használja a technológiai dokumentációkat (ábrás műveletterveket, műveleti utasításokat, szerzőszám- és készülékkérő lapokat stb.).

— Értelmezi és betartja a forgácsoló szerszámgépek kezelési és üzemeltetési utasításait.

— Értelmezi és olvassa az egyszerűbb hidraulikus, pneumatikus és elektromos kapcsolások rajzait.

— Figyeli és nyomon követi a műszaki kommunikáció területén bekövetkezett változásokat, a hagyományos rajzdokumentációtól a számítógépes tervező és archiváló módszerekig.

— Megnevezi, jellemzi a számítógépes tervező rendszerek alapelemeit (CAD-CAM).

4. feladatcsoport

Mérés, ellenőrzés

— Biztonsággal mér hosszúságokat tolómérővel 0,05 mm-es, mikrométerrel 0,01 mm-es és mérőhasábokkal 0,005 mm-es pontossággal.

— Szögeket mér, ellenőriz fix szögmérőkkel, univerzális szögmérőkkel és idomszerekkel.

— Rádiuszokat mér, ellenőriz sablonnal, megfelelő eszközökkel.

— Egyenességet, síklapúságot, hengerességet, körköröséget ellenőriz élvonalzóval, idomszerekkel, mérőórával, mikroszkóppal 0,005—0,01 mm pontossággal.

— Csavarmeneteket mér, ellenőriz idomszerrel, metromikrométerrel, mérőcsapokkal, mérőmikroszkóppal.

— Megítéli és minősíti a felületi minőséget, érdességet mér érdességmérő műszerrel.

— Idomszerekkel ellenőrzi a munkadarabok alak- és helyzetűrését.

— Értelmezi és végrehajtja a mérési utasításokat.

5. feladatcsoport

Kézi forgácsolás és alakítás. Munkadarabok megmunkálása kézi alakítással és forgácsolással

— Darabol kézi, illetve gépi fűrészsel.

— Lemezeket vág kézi és karosollón.

— Előgyártmányokat ellenőriz, egyenget.

— Előrajzol, pontoz, jelöl:

- = előrajzol és jelöl munkadarabokat,
- = előrajzol felületeket, mérési bázisokat,
- = előrajzol és pontoz furatközéppontokat.

— Reszeléssel alakít munkadarabokat:

- = reszel külső és belső sík és alakos felületeket.

— Kialakít furatokat:

- = előfúr, fúr, felfúr, süllyeszt,
- = furatokat dörzsöl dörzsárral.

— Központfuratokat fúr, felszabályoz, tisztít.

— Munkadarabokon éleket lekerekít, éleket letör, sorjáz.

— Belső és külső meneteket készít.

— Szerszámokat választ a munkadarab anyaga, alakja és felületi minősége szerint.

6. feladatcsoport

Gépi megmunkálás. Munkadarabok megmunkálása szerszámgépeken forgácsolással

6.1. A megmunkálás előkészítése és végrehajtása

— Felszereli, beállítja a munkadarab befogó-, megfogó-, menesztő- és rögzítő eszközeit.

— Kiválasztja és be- vagy felfogja a szerszámokat, készülékeket a szerszámtartóba, a működtetés helyére.

— Be- vagy felfogja, beállítja és rögzíti vagy meneszt a munkadarabokat.

— Beállítja az előírt technológia alapján a fordulatszámot, előtolást és fogásmélységet.

— Kezeli, üzembiztosan működteti az univerzális, CNC vezérlésű gépeket.

6.2. Megmunkálást végez esztergagépeken

— Acélból, nemvasfémből és műanyagból készült munkadarabokon külső és belső, hengeres és síkfelületeket készít IT7 méretpontosságig és

$R_a = 3,2—12,5 \mu\text{m}$ felületi érdességig különböző esztergákékkal, hűtő-kenőanyag alkalmazásával.

— Acélból, nemvasfémből és műanyagból készült munkadarabokon külső és belső illesztett kúpfelületeket készít $R_a = 3,2—12,5 \mu\text{m}$ közötti felületi érdességig.

— Acélból, nemvasfémből és műanyagból készült munkadarabokon külső és belső alakos felületeket készít $R_a = 3,2—12,5 \mu\text{m}$ közötti felületi érdességig alakléssel, másolókészülékkel, gömbesztergáló készülékkel.

— Beállítja a munkadarabot körhagyó esztergáláshoz, excentrikus alkatrészt esztergál.

— Kötő- és mozgatómenetet készít menetesztergálással külső és belső, hengeres és kúpos felületekre.

— Külső hengereset recéz, rovátkol, külső és belső felületeket csiszol, görgőz.

— Munkadarabokat gyárt CNC vezérlésű esztergagépen:

- = egyszerű programokat készít,
- = beviszi a megmunkáló programot a vezérlésbe,
- = teszteli a megmunkáló programot,
- = ha kell, kiválasztja, beméri és befogja a szerszámot,
- = befogja, rögzíti, megmunkálja a munkadarabot,
- = ellenőrző méréseket és méretkorrekciót végez,
- = ha teheti, korrigálja a programozási és egyéb technológiai hibaokokat, vagy segít az azok felderítésében.

6.3. Megmunkálást végez marógépen

— Mar sík és kapcsolt felületeket, szög alatti felületeket, hornyokat, valamint többlépcsős felületeket homlok- és palástmarással acélból, nemvasfémekből, műanyagokból készült munkadarabokon 0,1 mm-es méretpontosságig, $R_a = 3,6—12,5 \mu\text{m}$ felületi érdességig, különböző marókkal, hűtő-kenőfolyadék alkalmazásával.

— Mar alakos felületeket előrajzolás után.

— Fúr, süllyeszt, kieszttergáló fejjel kialakít, valamint dörzsöl belső hengeres felületeket maximálisan IT9 pontosságig.

— Mar osztófejjel egyszerű, közvetett és differenciál osztással négyszöget, hatszöget, szabályos sokszöget, egyenlőtlen osztással, profilmaróval fogaskereket és csavarhormot.

- Munkadarabokat gyárt CNC-vezérlésű marógépeken:
 - = egyszerű programokat készít,
 - = beviszi a megmunkáló programot a vezérlésbe,
 - = teszteli a megmunkáló programot,
 - = ha kell, kiválasztja, beméri és felfogja a szerszámot,
 - = rögzíti, megmunkálja a munkadarabot,
 - = ellenőrző méréseket és méretkorrekciót végez,
 - = ha teheti, korrigálja a programozási és egyéb technológiai hibaokokat, vagy segédkezik azok felderítésében.

6.4. Megmunkálást végez köszörűgépeken

— Élez kézi köszörüléssel (rajztűket, pontozókat, csigafúrókat, egyélű forgácsolószerszámokat stb.).

— Köszörül fémből készült munkadarabokon párhuzamos és merőleges és szög alatti felületeket IT10 méretpontosságig, $R_a = 0,8—3,2 \mu\text{m}$ felületi érdességgel, hűtő-kenőanyag alkalmazásával síkköszörűgépeken.

— Külső és belső hengeres és lépcsős felületeket köszörül egytetemes palástköszörű gépen IT9 méretpontosságig $R_a = 0,8—1,6 \mu\text{m}$ felületi érdességgel, hűtő-kenőanyag alkalmazásával.

— Külső és belső kúpos felületeket köszörül egytetemes palástköszörű gépen $R_a = 0,8—1,6 \mu\text{m}$ felületi érdességgel, hűtő-kenőanyag alkalmazásával.

— Munkadarabokat gyárt CNC-vezérlésű köszörűgépen (aktív mérésrel ellátott fazonlehúzásos többlépcsős köszörülés):

- = egyszerű programokat készít,
- = beviszi a megmunkáló programot a vezérlésbe,
- = teszteli a megmunkáló programot,
- = ha kell, kiválasztja, beméri és felfogja a szerszámot,
- = rögzíti, megmunkálja a munkadarabot,
- = ellenőrző méréseket és méretkorrekciót végez,
- = ha teheti, korrigálja a programozási és egyéb technológiai hibaokokat, vagy segédkezik azok felderítésében.

6.5. Megmunkálóközpontok

— Ismerje a megmunkálóközpontok műveleti lehetőségeit és szerszámrendszerét.

— Ismerje a munkadarab palettás vagy robottal kiszolgált mozgását.

7. feladatcsoport

Korszerű, nagysebességű és száraz (hűtőfolyadék nélküli) megmunkálások végzése

- Leírja a nagysebességű forgácsoló technológiákat.
- Jellemzi a szárazmegmunkálás lehetőségét, előnyeit, hátrányait.
- Megmagyarázza a minimálhűtés technológiáját, leírja eszközeit.
- Jellemzi a nagysebességű megmunkálás gépeit.

8. feladatcsoport

Alapanyagok, szerszámanyagok, segédanyagok kezelése
— Felismeri a munkadarabok anyagait (acélok, öntöttvasak, réz, rézötvezetek, alumínium, alumíniumötvezetek) a szabványos anyagjelölések alapján.

— Tájékozott a szerszámforgalmazók ajánlásaiban a szerszámanyagok alkalmazhatóságát illetően a különböző anyagok forgácsolásakor.

— Betartja a segédanyagok, a hűtő- és kenőanyagok kezelésére vonatkozó előírásokat.

— Tájékozott a vas és nemvasfémek hőkezelési eljárásainak leírásaiban.

— Ha kell, meg tudja mérni a munkadarabok keménységét a munkahelyen alkalmazott eljárásokkal.

— Ha szükséges, elvégzi a munkadarabok repedésvizsgálatát a munkahelyen alkalmazott eljárásokkal.

9. feladatcsoport

Karbantartás

— Tájékozott a munkahely karbantartási rendszerében, értelmezi a karbantartás alapfogalmait (TMK terv, ciklusidő, általános nagy-, közepes és kisjavítás, bonyolultsági fok, szerkezeti és pontossági vizsgálatok stb.).

— Végrehajtja a gépkönyvben és a munkahelyre előírt, reá háruló folyamatos karbantartási feladatokat.

— Gyűjti és írásban rögzíti a gép működésével kapcsolatos észrevételeket.

— Szükség esetén közreműködik a megmunkálási és pontossági vizsgálatokban.

— Végrehajtja az egyszerűbb utánállítási feladatokat.

IV. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei

— A szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak követelményeinek teljesítése.

2. A szakmai vizsga részei

A szakmai vizsga írásbeli, gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgyai és időtartama

- Szakmai ismeretek 120 perc
- Munkatervezés 120 perc

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

- Komplex vizsgamunka 600 perc,

de alkalmanként a 300 perc tiszta munkaidőt nem haladhatja meg.

A szóbeli vizsga tantárgyai és időtartama

- Szakmai ismeretek
- Munkatervezés

A szóbeli vizsgarészen a vizsgázó a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott tantárgy(ak)ból és tételek alapján ad számot tudásáról. A tételek központilag kerülnek kiadásra.

A vizsgázó részére a felkészüléshez tételenként legalább 15 perc időt kell biztosítani.

A vizsgázónak minden tárgyból egy-egy, több alkérdésből összeállított kérdést kell megválaszolni.

3. A szakmai vizsgán számon kérhető feladatok a szint megjelölésével

Az írásbeli vizsga tartalma

— Szakmai ismeretek.

A „Szakmai ismeretek” tantárgy vizsgája az alábbi területek egy-egy megoldandó kérdésével tartalmazza.

— Munkajogi, munkavédelmi ismeretek, minőségbiztosítás.

— Anyagismeret. Az alapanyagok, szerszáanyagok és a segédanyagok tulajdonságai, felhasználása és vizsgálata.

— Esztergagépek, köszörűgépek szerkezeti kialakításai, felosztásuk, jellemzőik, szerszámaik és tartozékaik.

— Forgácsolási, alakítási technológiák. Tűrések, illesztések.

— Vezérléstechnika. A CNC-vezérlésű szerszámgépek programozásának alapjai, programhordozói. Programozás és gépkezelés.

— Méréstechnika, minőségbiztosítás.

A Szakmai ismeretek vizsga tesztlapokkal is lebonyolítható. Ez esetben minden területről hat-hat feladatot kell megoldani.

— Munkatervezés

= műszaki rajzok, táblázatok és diagramok, gyártási és műveltervek, szabványok ismerete, alkalmazása, összeállítási és működési rajzok értelmezése,

= egy alkatrész gyártási rajza egy megadott össze szerelési rajzról vagy munkadarab alapján,

= szakmai számítások. Kerület- és terület-, térfogat-, tömeg-, erő-, forgatónyomaték-, sebesség-, munka-, teljesítmény-, hatásfok-, technológiai adatok számítása. Váltókerék számítás,

= gazdasági, vállalkozói ismeretek számításai. (Árképzés, árkalkuláció és árajánlat, adózás, költséggazdálkodás, megrendelés, számlázás stb.).

A gyakorlati vizsga tartalma

A „Komplex vizsgamunka” tantárgy vizsgája gyártási rajz alapján munkadarabok elkészítését tartalmazza gépi megmunkálással. A munkadarab elkészítésénél használt gépek:

- esztergagépek,
- marógépek,
- köszörűgépek.

A munkadarabokat úgy kell tervezni, hogy mérettűréseket, előírt felületi érdességet, illesztéseket tartalmazzanak és elkészítéséhez legalább három különböző géptípust kelljen alkalmazni a legjellemzőbb műveletelemekkel. A „Komplex vizsgamunka” tantárgy vizsgája megoszlik egyetemes és CNC-vezérlésű gépeken végzett munkafeladatokra, amelyek egymáshoz viszonyított arányáról az előfeltételek ismeretében a vizsgabizottság elnöke dönt.

A szóbeli vizsga tartalma

— Szakmai ismeretek

— Munkatervezés vizsgatárgyak

A szóbeli vizsga során a jelölteknek az írásbeli vizsgánál jelzett témakörök ismeretanyagából összeállított kérdéseket kell megválaszolniuk.

4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

— Felmenthető a szóbeli vizsga és az írásbeli vizsga alól az a jelölt, aki magasabb ISCED szintű rokon szakmában már szakképesítéssel rendelkezik.

— Felmentést kaphat egyes elméleti vizsgatárgyak alól az a jelölt, aki ezek követelményeit már korábban teljesítette, és ezt igazolni tudja.

5. A szakmai vizsga értékelése

A vizsgázó az egyes vizsgarészekben elért teljesítménye alapján

— szakmai elméletből és

— szakmai gyakorlatból

kap osztályzatot.

A szakmai elméleti vizsga értékelése

— Az írásbeli vizsgát a központi tételekhez kiadott útmutató szerint vizsgatárgyanként egy-egy (1—5-ig terjedő) érdemjeggyel kell értékelni.

— A szóbeli vizsgát vizsgatárgyanként egy-egy (1—5-ig terjedő) érdemjeggyel kell értékelni.

A szakmai elméleti vizsga eredményét az írásbeli és szóbeli vizsgaeredmények alapján kell meghatározni az alábbiak szerint:

— Az írásbeli és a szóbeli vizsgarész (vizsgatárgyak) érdemjegyeinek átlaga a kerekítés szabályainak figyelembevételével.

— Eredménytelennek kell tekinteni az elméleti vizsgát, ha a jelölt az írásbeli vagy a szóbeli vizsga vizsgatárgyainak bármelyikére elégtelen érdemjegyet kapott.

A szakmai gyakorlati vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga eredményét egy osztályzattal kell értékelni.

Az értékelés alapja a hagyományos forgácsológépeken és legalább egy CNC gépen a vizsga tárgyát képező munkadarabokon elvégzett műveletek mérésekkel ellenőrzött teljesítménye.

A szakmai vizsga értékelése

— Eredményes vizsgát tett az a jelölt, aki a szakmai elmélet és szakmai gyakorlat követelményeit teljesítette.

— A szakmai elméleti vizsga eredménytelensége esetén az eredménytelen vizsgarész(ek)ből a jelölt javítóvizsgát tehet a későbbi vizsgaidőszakban.

— A szakmai gyakorlati vizsgarész eredménytelensége esetén a gyakorlati vizsgát meg kell ismételni.

V. Egyéb tudnivalók

1. A szakképzés megkezdésének feltételei:

— Iskolai előképzettség: nyolcadik évfolyam elvégzésével tanúsított alapfokú iskolai végzettség és betöltött tan-kötelezettségi kor.

— Szakmai alkalmassági követelményeknek kell megfelelni.

Az egészségi és szakmai alkalmasság előírása a 89/1995. (VII. 14.) Korm. rendelet alapján történik.

2. A szakma gyakorlásának pszichikai és fizikai előfeltételei:

A munkafeladatok megoldása nagymértékű önállóságot, kezdeményezést, rugalmasságot, a változó munkafeladatokhoz alkalmazkodást igényel.

A munkafeladatok megvalósításához figyelemre, türelemre, finom érzékekre van szükség.

A munkafeladat eredményeinek értékeléséhez, a következtetések levonásához, valamint a tapasztalatok összegzéséhez megfelelő szellemi képességgel kell rendelkezni.

3. A munkafeladatokhoz szükséges fizikai követelmények:

— minden érzékszerv és végtag normális működése, főleg éles látás és jó hallóképesség,

— egészséges keringési szervek, mentesség epileptikus rohamoktól,

— nem érzékeny, bőrbetegség mentes bőr.

* * *

FÉMIPARI ANYAGTECHNIKUS SZAKMAI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 52 5432 07

2. A szakképesítés megnevezése: Fémipari anyagtechnikus

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	FEOR megnevezése
3129	Egyéb technikusok

2. A munkaterület rövid, jellemző leírása

Az ipar területén előállított és felhasznált szerkezeti anyagokkal kapcsolatos műszaki fejlesztő, irányító, anyagvizsgáló és minőség-ellenőrző feladatok ellátása. Ennek érdekében:

Részt vesz:

— a szerkezeti anyagok fejlesztésében,

— a gyártmányok, a gépek és a berendezések korszerűsítési munkálataiban,

— a szükséges szerkezeti anyagok kiválasztásában,

— az új technológiák kidolgozásában és bevezetésében,

— az adott gyártmány minőségbiztosítási rendszerének kidolgozásában és a minőségbiztosítás folyamatában,

— az anyag-előállítási technológiák biztonságos üzemeltetésében,

— a gyártmányok minősítésében és anyagvizsgálatában,

— a minőségi hiba okának feltárásában és a hiba elhárításában.

Folyamatosan ellenőrzi:

— a technológiai fegyelem betartását,

— az üzemeltetés, a gyártás, a javítás és a rendszeres karbantartás során felhasznált anyagok és segédanyagok tulajdonságait,

— a gyártmányok műszaki paramétereit (mechanikai tulajdonságaikat, technológiai tulajdonságaikat, szövet-szerkezetüket).

Gondoskodik:

— a munkavédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásáról,

— a folyamatos üzemeltetéshez, termeléshez és karbantartáshoz szükséges alapanyag-, segédanyag-ellátásról.

Elvégzi a magasabb szakmai felkészültséget igénylő fizikai jellegű munkákat:

— laboratóriumi, minőségellenőrzési, anyagvizsgálati feladatok ellátása,

— próbauzemeltetés, hibafeltárás és hibaelhárítás,

— kísérleti munkákban való részvétel.

Kompetencia határának megfelelően elvégzi az elsősegélynyújtási feladatokat.

3. A szakképesítéssel rokon szakképesítések

A szakképesítéssel rokon szakképesítések	
azonosító száma	megnevezése
31 5232 02	Hőkezelő
53 5401 01	Anyagvizsgáló (az eljárás és a szakterület feltüntetésével)

III. A szakképesítés szakmai követelményei

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok és az azokhoz közvetlenül kapcsolódó követelmények

1. feladatcsoport

A termékek gyártástechnológiájának kialakítása és ellenőrzése, az anyagok tulajdonságainak optimalizálása

— Megválasztja az anyagok tulajdonságainak ismeretében az adott termék (gyártmány) anyagminőségét.

— Kiválasztja a gazdaságos anyag- és energiafelhasználás, valamint az előírt tulajdonságok biztosítása érdekében a megfelelő gyártási technológiát (öntés, szinterelés, kovásolás, hengerelés, húzás).

— Megválasztja az anyag megfelelő mechanikai tulajdonságainak kialakítását biztosító hőkezelési technológiát.

— Elvégzi a termékek tulajdonságainak (esetleges hibáinak) megállapítására irányuló vizsgálatokat, értelmezi a mérési eredményeket.

— Minősíti a termékeket (gyártmányokat).

— Kiválasztja az anyag (a termék) megfelelő állapotát biztosító kikészítési technológiát.

— Összeállítja a gyártás technológiai folyamatát.

— Elvégzi és ellenőrzi a technológiai sorrend figyelembevételével a gyártási műveleteket.

— Részt vesz a vállalat minőségbiztosítási tevékenységében.

Az előírt tulajdonságokkal rendelkező termékek gyártástechnológiájának megtervezése és a technológiának az anyagok tulajdonságai szempontjából történő optimalizálása, valamint a szükséges műszaki dokumentáció összeállítása érdekében:

— Alkalmazza a technológiai dokumentációk szabványos jelöléseit.

— Alkalmazza a különféle iparágakban használatos szabványos, jelképes jelöléseket.

— Alkalmazza a különböző anyagok szabványos jelöléseit.

— Ismeri a technológiai dokumentációk tartalmát és fajtáit.

— Definiálja az anyagok alapvető fizikai, kémiai, mechanikai és technológiai tulajdonságait.

— Összehasonlítja a nyersanyag, az alapanyag, az előgyártmány, valamint a segédanyag fogalmát.

— Ismeri a nagyolvasztó termékeit,

— Jellemzi az acélgyártó eljárásokat:

= az acélgyártó eljárások alap- és segédanyagait.

— Jellemzi az ötvözetek lehűlése során lejátszódó folyamatokat:

= a kristályosodás folyamatát,

= kétalkotós fázisdiagramok olvasási szabályait.

— Jellemzi az allotrópia jelenségét, a színvas lehűlési görbéjét.

— Elemezi az Fe-Fe₃C, illetve az Fe-C fázisdiagramot.

— Jellemzi a jellegzetes szövetszerkezeteket.

— Elemezi az acélok hőmérséklet-változásakor lejátszódó folyamatokat, ismeri az ausztenit-perlit, illetve perlit-ausztenit átalakulás mechanizmusát.

— Jellemzi a martenzites és a bainites átalakulás jelenségét, s a keletkező szövetszerkezeteket.

— Definiálja a kritikus hűlési sebességeket.

— Indokolja a karbontartalom befolyását a keménységre.

— Megmagyarázza a maradék ausztenit keletkezésének okát és annak hatását.

— Megkülönbözteti az izotermikus és a folyamatos hűtésre érvényes C-görbéket.

— Magyarázza el az izotermikus hőkezelés, illetve a folyamatos hűlés során létrejövő szövetszerkezeteket.

— Jellemzi a hidegalakítás hatását az anyag szerkezetére, magyarázza el az újrakristályosodás, a lágulás és a megújulás jelenségét.

— Jellemzi a leggyakoribb ötvözőanyagok és szennyezőanyagok hatását az acél tulajdonságaira.

— Jellemzi az öntöttvasak szövetszerkezetét, a szilícium és a hűlési sebesség hatását, a szilárdagsnövelés lehetőségeit, a grafit méretének, illetve alakjának megváltoztatási módjait.

— Ismerje az acél és öntöttvas szabványok rendszerét.

— Ismeri a használatos acél- és öntöttvasanyagok főbb fizikai, mechanikai és technológiai jellemzőit.

— Jellemzi az alumínium tulajdonságait, elmagyarázza előállítási módját, a szennyező- és ötvözőanyagok hatását, az alumíniumötvözetek csoportosításának alapját, felhasználási területüket.

— Jellemzi a magnézium és ötvözeinek tulajdonságait, az alakítható és az önthető magnéziumötvözeteket, felhasználási területüket.

— Ismerteti a titánt és ötvözeit, felhasználási területeket.

— Ismerteti a réz tulajdonságait, előállítását és felhasználási területeit.

— Jellemzi az alakítható, valamint az önthető rézötvözetek (sárgarezek) tulajdonságait, jelölésüket, felhasználási területüket.

— Ismerteti a rézötvözeteket (bronzokat), az óntartalomtól függő felhasználási területüket, a különleges bronzfajtákat (alumínium-, ólom-, foszforbronz).

— Ismerteti a horganyt és ötvözeit, jellemző felhasználási területeiket.

— Ismerteti a nemesfémek (arany, ezüst, platina) tulajdonságait, jellemző felhasználási területeiket.

— A termék megfelelő mechanikai tulajdonságait biztosító hőkezelési technológia kiválasztása érdekében jellemzi a hőkezelési eljárásokat:

- = a különböző izzítási (diffúziós, feszültségcsökkentő, normalizáló, újrakristályosító, oldó, öregítő) módokat,
- = a nemesítés (edzés, megeresztés) technológiáját,
- = az izotermikus (lágytítás, ausztemperálás, paten-tozás) hőkezeléseket,
- = a kérgesítő eljárásokat (betétedzés, cementálás, nitridálás, karbonitridálás),
- = védőgázos hőkezelést,
- = a hűtőközegeket,
- = a szerszámanyagok hőkezelését,
- = az acélöntvények és öntöttvasak hőkezelését,
- = az alumínium- és a rézötvözetek hőkezelését,
- = a gépelemek és a nagyméretű munkadarabok hőkezelését,
- = a számítógéppel segített hőkezelés-tervezést.

— A gyártás során előforduló pontossági követelmények meghatározása és ellenőrzése érdekében jellemzi:

- = a gyártási hibák fajtáit és ezek eredetét,
- = a tűrések származtatását,
- = a bázisok, ráhagyások szerepét a gyártási folyamatban.

— A kellő pontosság meghatározása érdekében alkalmazza:

- = a tűrés és illesztés szabványos előírásait, a helyes bázis megválasztásában, bázisváltási műveletekben, egyszerű ráhagyásszámításokban.

— Az előírt mechanikai tulajdonságok biztosítására a szükséges gyártási technológia helyes kiválasztása érdekében ismerteti:

- = az olvasztási és az öntési eljárásokat,
- = a képlékenyalakítás különböző módjait,
- = kivágás, sajtolás szerszámain, gépi berendezéseit, működésük erőtani viszonyait,
- = a hegesztés, ragasztás technológiáját.

— Meghatározza a kivágás erőszükségletét, munkaszükségletét és teljesítményszükségletét, valamint a vágó-rés optimális vastagságát.

— A forgácsnélküli hidegalakító eljárásokkal kapcsolatban ismeri:

- = a hidegalakítás fogalmát, tulajdonságait, változatait, eszközeit, főbb paramétereit,
- = a hidegalakítás tervezési elveit.

— A forgácsoló eljárások témakörében ismerteti:

- = a forgácsoló eljárások gyártási folyamatban betöltött szerepét, biztonságtechnikáját,
- = a forgácsoló eljárások szerszámalkakítását, főbb paramétereit.

— Jellemezze a következő forgácsoló eljárásokat:

- = az esztergálás,
- = gyalulás, vésés,

= fúrás, furatmegmunkálás,

= marás,

= üregelés (húzó marás),

= köszörülés,

= menetmegmunkálás,

= fogazás,

= finom felületi megmunkáló eljárások,

— Meghatározza a forgácsolás főbb jellemzőit esztergálás és marás esetén (fő forgácsolóerő, forgácskeresztmetszet, forgácsolás teljesítménye, fogásmélység).

— Jellemzi és rendszerezi hőtechnikailag a különféle anyag-előállítási technológiákhoz használt olvasztó, hőhasznosító, mérő, és elemző eszközöket, berendezéseket.

— Tudja a különféle energiahordozók elégetésére szolgáló eszközök, berendezések felépítését, működési elvét.

— Végrehajtja az égésméleti számításokat.

— Értelmezi, kiértékeli az energiafelhasználással kapcsolatos mutatószámokat, meglévő adatok birtokában képezi.

— Tudja a hőtechnikai berendezések okozta környezetkárosító hatásokat, képes legyen azok folyamatos nyomon követésére, és felmerülő probléma esetén bizonyos elemi beavatkozásokat megtesz, illetve a környezetvédelmi szakembereivel szorosan együttműködik.

2. feladatcsoport

Szerkezetek, gépelemek és gépegységek tervezésében való részvétel

— Kiválasztja a szabványok és a katalógusok felhasználásával a célnak leginkább megfelelő szerkezeti anyagokat.

— A gyártáshoz szükséges műszaki rajzokat elkészíti a gazdaságos gyárthatóság és szerelhetőség figyelembevételével.

— Tudja a különböző rendeltetésű — az alábbi fő csoportokba tartozó — gépelemek, szerkezetek, kötések jellemző igénybevételeit és egyszerű méretezési eljárásait:

- = kötőgépelemek, kötések,
- = tengelyek és csapágvázásuk,
- = tengelykapcsolók,
- = fékek,
- = rugók,
- = súrlódásos hajtások,
- = kényszerkapcsolatú hajtások,
- = csövek, csőszerelvények,
- = tartályok.

— Ismeri a szerkezeti anyagok fizikai, kémiai tulajdonságait, szilárdsági jellemzőit.

— Tudja a szerkezeti elemek igénybevétele, valamint ezek következtében az anyagban ébredő feszültségek jellegének és nagyságának számítását.

— Alkalmazza a tervezést segítő számítógépes felhasználói programokat.

— Alkalmazza az érvényes géprajzi és a kapcsolódó ábrázolási szabványokat.

— Kiválasztja a szerkezetre ható terhelések következtében létrejövő igénybevételeknek legjobban ellenálló anyagokat.

— A szabványok és a katalógusok felhasználásával az igénybevételnek leginkább ellenálló anyag kiválasztása érdekében ismeri:

- = a különböző rendeltetésű szerkezetek, gépelemek jellemző igénybevételeit,
- = a szerkezeti elemek anyagaiban ébredő feszültségek jellegének és nagyságának számítását,
- = a tervezést segítő számítógépes programok alkalmazását.

— Az anyagok fizikai, kémiai, mechanikai, technológiai tulajdonságainak ismeretében az adott szerkezet, a gépelem és a gépegység anyagminőségének helyes megválasztása érdekében:

- = csoportosítja a fémipar területén használatos anyagokat,
- = jellemzi az egyes alapanyaggyártó és minőségjavító eljárásokat,
- = megkülönbözteti a szennyező- és ötvözőelemeket, valamint azok hatását az anyagok fizikai, mechanikai és technológiai tulajdonságaira,
- = alkalmazza az MSZ, a DIN, az ASTM és az EN anyagszabványok rendszerét,
- = tudja a használatos anyagok főbb fizikai, mechanikai és technológiai jellemzőit.

3. feladatcsoport

Alkatrészgyártás

— Tanulmányozza a dokumentációkat, megválasztja az alkalmazandó gyártási eljárásokat.

— Összeállítja a gyártás technológiai folyamatát.

— Végrehajtja a végellenőrzést és a minősítést.

— Az alkatrészgyártás dokumentációjának megértéséhez, az alkalmazandó gyártási folyamat helyes megválasztásához ismeri:

- = a gyártási folyamat tervezéséhez szükséges műszaki dokumentációkban alkalmazott szabványos jelöléseket,
- = a sorozatgyártás hatását a gyártás anyag- és energiaszükségletére,
- = a gyártási eljárásokat,
- = a vállalat minőségbiztosítási rendszerét, MSZ EN 2900, illetve ISO 9000 szerint a minőségi kézikönyvbe foglaltakat,
- = a gyártási eljárások, valamint az alkalmazott alap- és segédanyagok környezeti hatásait, a környezetvédelem szerepét, feladatát.

— A gyártáshoz szükséges anyagok, segédanyagok, valamint a mérő- és az ellenőrző eszközök helyes megválasztásához:

- = jellemzi az alkatrész előírt anyagának megmunkálhatóságát,

- = jellemzi az előírt pontossághoz és felületi minőséghez tartozó gyártóeszközöket, gépeket, valamint a mérő- és az ellenőrző eszközöket,

- = jellemzi az anyagokon létrehozandó fizikai, valamint kémiai tulajdonságváltozás folyamatát,

- = kiválasztja a legmegfelelőbb gyártási eljárást,

- = ismeri a gyártástechnológiai folyamat tervezésében alkalmazható számítógépes modellezési lehetőségeket,

- = ismeri a számítógépes technológiai tervező szoftvereket.

4. feladatcsoport

Anyagvizsgálat és minősítés műhelyben, laboratórium-ban

— Meghatározza a félgyártmányok, alkatrészek, gépegységek, szerkezetek abszolút és relatív geometriai méreteit mérőeszközökkel, mérőműszerekkel és idomszerekkel.

— Rögzíti, kiértékeli a mért jellemzőket a vizsgált félgyártmányt, alkatrészt, gépegységet, szerkezetet minősíti.

— Működteti a statisztikai gyártásellenőrzés (SPC) berendezéseit.

— Vizsgálja az összetételt.

— Meghatározza a statikus mechanikai tulajdonságokat (szakítószilárdság, keménység, hajlítósilárdság).

— Végrehajtja a tartóssági vizsgálatokat (kúszás, relaxáció, fárasztás).

— Elvégzi a dinamikus (hajlító-, ütő-) vizsgálatokat.

— Meghatározza a törésmechanikai anyagjellemzőket.

— Elvégzi a technológiai vizsgálatokat.

— Elvégzi a szövetszerkezeti (szemcsenagyság, zárványtartalom, szövetelemek és fázisok azonosítása) minősítéseket.

— Dokumentálja a mérési eredményeket és elvégzi a statisztikai feldolgozást.

— Értelmezi az eredményeket.

— Elvégzi az alapvető villamos méréseket.

— Elvégzi a nem villamos mennyiségek villamos mérését.

A termékek mechanikai és technológiai tulajdonságainak (szívósság, keménység, kopásállóság, feszültségmentesség, edzhetőség, mélyhúzóhatóság, szemcseméret, szemcse szerkezet) biztosításához a hőkezelő technológia kiválasztása érdekében:

— Jellemzi a fémes anyagok metallográfiai szövetszerkezetének hatását az anyagok mechanikai tulajdonságaira.

— Végrehajtja az anyagok tulajdonságait befolyásoló hőkezelési eljárásokat.

— Ismerteti az egyes hőkezelési eljárások eszközeit, berendezéseit és segédanyagait.

A hőerő- és egyéb gépek biztonságos üzemeltetéséhez, az egyes technológiai folyamatokhoz legjobban megfelelő hűtő- és kenőanyagok kiválasztása érdekében:

— Megkülönbözteti a hűtő- és kenőanyagok főbb jellemzőit.

— Értékeli a hűtő- és kenőanyagok állapotának és jellemzőinek üzemi közbeni változását.

— Kiválasztja katalógusból a célnak megfelelő hűtő- és kenőanyagot.

— Ismerteti az alkalmazott hűtő- és kenőanyagok környezetre gyakorolt hatását.

Az anyagok, a segédanyagok felhasználhatóságának, valamint a termékek (gyártmányok) minősítésének érdekében:

— Definiálja a mérés technikai alapfogalmakat.

— Jellemzi a hossz, szög, alak- és felületminőség ellenőrzésére használt mérőeszközöket, mérőműszereket.

— Megválasztja a mérendő mennyiség jellemzőitől függő mérőeszközt.

— Végrehajtja szakszerűen az alábbi méréseket:

- = közvetlen mérés mérőhasákkal,
- = mérés tolómérővel, mikrométerrel,
- = méreteltérés, illetve alakhelyesség ellenőrzése mérőórával,
- = hossz- és szögmérés műhelymikroszkóppal,
- = szögek mérése,
- = menetek mérése idomszerrel,
- = kúpok ellenőrzése idomszerrel,
- = fogaskerekek ellenőrzése,
- = felületi érdesség meghatározása etalonnal.

— Elemezi a mért értékeket.

— Alkalmazza a matematikai statisztika módszereit és eljárásait (SPC) a vizsgálandó darabszám, valamint a mérési eredmények előírt megbízhatóságának meghatározására.

— Ismeri az anyagvizsgáló módszereket, anyagvizsgáló berendezéseket és azok szabványait.

— Kiválasztja az alkalmazandó anyagvizsgáló módszert.

— Elvégezi és alkalmazza az alábbi anyagvizsgálatokat:

- = a szakítószilárdság meghatározását, a számítógéppel támogatott értékelést,
- = a fárasztó vizsgálatot,
- = a kúszásvizsgálatot,
- = a törésmechanikai jellemzők meghatározását,
- = a Brinell-, a Vickers- és a Rockwell-keménység-méréseket,
- = a dinamikus keménységmérő eljárásokat,
- = a keménységmérést kiértékelő programokat,
- = az ütőmunka vizsgálatot,
- = a fémmikroszkópos metallográfiai vizsgálatokat (szövetszerkezet, szemcsenagyság, zárványosság vizsgálata),
- = a számítógéppel segített szövetminősítést,
- = a szövetszerkezet scanning elektronmikroszkópos vizsgálatát,
- = technológiai próbákat [edzhetőségi vizsgálatot (Jominy-próba), hajlító-, hajtogató-, mélyhúzó- és szikrapróba, hegeszthetőség],

= roncsolásmentes hibakereső vizsgálatokat (mágneses repedés-, ultrahang-, röntgenvizsgálat, szemrevételezés, penetrációs, örvényáramos),

= korróziós vizsgálatokat,

= villamos és hővezető-képesség meghatározását,

= mágneses tulajdonságok mérését,

= akusztikai és optikai tulajdonságok meghatározását.

— Kémiai laboratóriumi vizsgálatok és mérések.

— Végrehajtja szakszerűen a mérést és kiküszöböli a mérési hibákat, biztonságos üzemeltetés mellett: a tömegmérésnél, a térfogatmérésnél, a térfogat elemzésnél.

— Felírja a mérések során lejátszódó kémiai változások reakcióegyenleteit.

— Műszeres analitikai vizsgálatok végzésénél:

- = ismeri a műszeres analitikai vizsgálatok jelentőségét a modern anyagvizsgáló eljárásokban,
- = ismeri a műszeres analitikai vizsgálatok fajtáit és alkalmazási területeit,
- = ismeri a mérési eredmények szabvány szerinti megadását.

— Összeszereli és szakszerűen üzemelteti a mérőműszereket: az optikai vizsgálatoknál, a fotometriai vizsgálatoknál, a konduktometriás vizsgálatoknál, a potenciometriás vizsgálatoknál.

— Ökológiai vizsgálatok területén:

- = elvégezi a mintavételezést és a leírásnak megfelelően a gyorseszteszt vizsgálatot,
- = ismeri a kiértékelés módját.

— Anyagtulajdonság változtatása, vizsgálata területén:

- = csoportosítja a hőkezelő eljárásokat, jellemzi a hőkezelési eljárások célját, a hőkezelő eljárások szakaszait,
- = definiálja és megkülönbözteti az edzhetőség és az átédzhetőség fogalmát, ismeri a hevítés, a hőtartás, valamint a hűtés jellemzőit, az alkalmazott berendezéseket, anyagokat,
- = jellemzi a gyakorlati hőkezelő eljárásokat (feszültségoldó izzítás, lágyítás, újrakristályosítás, normalizálás, diffúziós izzítás, öregítés, ausztenites lágyítás, edzés, megeresztés, nemesítés), az alkalmazásukkal elérhető anyagtulajdonság-változásokat, alkalmazási területüket,
- = ismeri az ötvözőanyagok befolyását az anyag hőkezelhetőségi tulajdonságaira, a dekarbonizációs jelenség hatásait, a hőkezelés berendezéseit, anyagait,
- = jellemzi az anyagtulajdonság-változtatás módjait az anyagrézecskek bevitelével (cementálás, nitridálás), jellemző felhasználási területüket, ismeri az eljárásokat, az alkalmazott anyagokat, berendezéseket,
- = jellemzi a kérgesítő eljárásokat (lángedzés, indukciós edzés, betétedzés), felhasználási területüket, szerszámaikat, berendezéseiket,

- = tudja a metallográfia és mechanikai vizsgálatok módszereit, gépi berendezéseit, a jellegzetesebb vizsgálatok elvégzését,
- = tudja a számítógépek felhasználási lehetőségeit a mérési eredmények statisztikai értékelésében, valamint a mérési adatgyűjtés során.

5. feladatcsoport

Minőségbiztosítási rendszer működtetése

- Alkalmazza a minőségügygel foglalkozó szabványokat.
- Minősíti a technológiák során felhasznált, alkalmazott és gyártott anyagokat.
- Működteti a félkész és késztermékgyártás minőségbiztosítási rendszerét.
- Tudja a szabványosítás biztosította előnyöket és lehetőségeket.
- Tudja a minőség-ellenőrzés és a minőségbiztosítás közötti alapvető különbséget.
- Értelmezi a minőséggel kapcsolatos alapfogalmakat.
- Meghatározza a minőség-ellenőrző szervezet feladatát, ismeri felépítését és hatáskörét.
- Tisztában van a minőség szabályozás lehetőségeivel, a részleg felépítésével, feladatával és hatáskörével.
- Ismeri a piackutatás, a marketing, a reklám, egyáltalán a fogyasztói kapcsolatok jelentőségét, az alapanyagok félkész és késztermékek vonatkozásában.
- Alkalmazza a minőségbiztosítás korszerű módszereit (SPC, ÁMR, TQC, TQM) a termelési folyamatok és technológiák ellenőrzésére.
- Ismeri a kohászati minőségügyi szervezet ügyvitelét, dokumentációit, a tanúsítási módokat.
- Értelmezi a jogi fogalmakat és rendelkezzen a kapcsolódó kereskedelmi ismeretekkel.
- Ismeri a termékek kikészítésének, csomagolásának, raktározásának és szállításának szerepét a minőség megővésében.

6. feladatcsoport

- Számítástechnikai és automatizálási ismeretek alkalmazása, tájékozottság a technológiai folyamatoknál, gyártóberendezésnél
- Használja a szövegszerkesztő, táblázat- és adatbáziskezelő szoftvereket.
 - Alkalmazza a szakma területén használatos szoftvereket.
 - Ismeri az informatika, az adatfeldolgozás alapfogalmait, a számítástechnika alapvető eszközrendszerének felépítését, részeit, fogalmait, a működtetésükhöz szükséges szoftver-féleségek jellemzőit.
 - Kezeli, használja a munkahelyi adatfeldolgozó számítógépeket, alkalmazza az általánosan használt szoftvereket, dolgozik a számítógépes hálózatban.

- Ismeri a felhasználói programkészítés folyamatát.
 - Megoldja az egyszerűbb tervezési feladatokat, képes más keretrendszerekbe (szövegszerkesztő, táblázatkezelő stb.) történő integrálásra.
 - Ismeri a számítógépes mérés, adatgyűjtés, feldolgozás, kiértékelés alapjait, alkalmazza a szakterületein (laboratórium, mérőszoba).
 - Elkészíti az egyszerűbb 2 D-s műszaki rajzot egy konkrét grafikus tervező rendszerrel.
 - Jellemezze a kapcsolódó alapfogalmakat: minőség, minőség szabályozás, minőségszint, minőségjellemző.
 - Jellemezze a minőség szabályozás alkalmazásának előfeltételeit, hatásvázlatát, a közvetlen és közvetett minőség szabályozás megkülönböztető jegyeit, alkalmazási területeit:
 - = egy számítógépes folyamatszabályozási alkalmazását. A szoftverrendszer megfelelő moduljaival mérési adatokat gyűjt, szabályozókártyát készít, a folyamatba szükség esetén beavatkozik, az adatokat a gép segítségével elemezi, kiértékeli. Ehhez ismeri a matematikai statisztika idevágó fogalmait (hisztogram, eloszlás- és sűrűségfüggvény, szórás, konfidencia- és szignifikanciaszint, regressziós egyenes, szabályozottságon kívülség esetei, Pareto-elemzés),
 - = egy minősítéses jellemzők alapján működő folyamatszabályozási rendszert. Az alkalmazhatóság területeit, kritériumait.
 - Ismeri a CNC-gépek fogalmát, felépítését, működési elvét, jellemzőit, helyét és szerepét a termelésben.
 - Ismeri a CNC-szerszámgépen történő gyártás előkészítésének fő tevékenységeit, a CNC-gépen történő munka főbb vonzatait.
 - Ismeri a CNC-programozás alapfogalmait és szabályait.
 - Tudjon egyszerű alkatrészhez CNC-gyártási dokumentációt készíteni.
- Irányítástechnikai alapfogalmak
- Ismeri a tagok és az irányítási folyamatok matematikai jellemzését.
 - Definiálja:
 - = az automatizálás alapfogalmait,
 - = a tagot.
 - Megkülönbözteti:
 - = az irányítási folyamatoknál használt fogalmakat (elem, szerv, jel),
 - = a kézi és önműködő irányítást, a szabályozást és a vezérlést.
 - Jellemzi:
 - = a vezérelt és szabályozott szakaszok típusait,
 - = az irányító (vezérlő- és szabályozó) berendezések működését, a zavarelhárító hatásukat.
 - Értelmezni:
 - = az irányítási folyamatoknál használt fogalmakat (elem, szerv, jel),

- = a vezérlési vonal, illetve a szabályozási kör részeit, jeleit, jellemzőit,
- = a matematikai elemzést irányítási feladatok megoldásánál.
- Elemezi:
 - = a különböző irányítástechnikai tagokat,
 - = az irányítástechnikai tagok viselkedését,
 - = az irányítás műveleteit, folyamatait, jelenségeit,
 - = a vezérelt és szabályozott szakaszok típusait,
 - = az irányító (vezérlő- és szabályozó) berendezések működését, a zavarelhárító hatásukat.
- Alkalmazza:
 - = az irányítástechnikai ábrázolási módszereket (szerkezeti, működési és hatásvázlat) a folyamatok jellemzésére, az irányítástechnikai rendszerek vázolásához,
 - = az irányítási folyamatoknál használt fogalmakat (elem, szerv, jel) irányítástechnikai problémák elemzésénél, irányítástechnikai rendszerek jellemzésére,
 - = a fogalmakat különböző irányítástechnikai feladatok megoldásánál.

Irányítástechnikai eszközök és berendezések működésének elemzése, magyarázata, jellemzése

— Ismeri az irányítástechnikában használt segédenergiákat, alkalmazásuk feltételeit.

— Kiválasztja:

- = a segédenergiát paramétereit alapján irányítástechnikai feladatok megoldásához,
- = a pneumatikus vezérlések és szabályozások szerkezeti elemeit, tipikus szerkezeti egységeit, műszereit és berendezéseit.

— Jellemzi a pneumatikus vezérlések és szabályozások szerkezeti elemeinek, szerkezeti egységeinek, műszereinek és berendezéseinek működését.

— Elkészíti a legfontosabb pneumatikus vezérlések és szabályozások szerkezeti elemeinek, szerkezeti egységeinek, műszereinek és berendezéseinek működését jellemző egyszerűbb vázlatrajzokat.

— Alkalmazza az irányítástechnikai feladatok megoldásához a pneumatikus vezérlések és szabályozások szerkezeti elemeit, szerkezeti egységeit, műszereit és berendezéseit.

IV. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei

— A szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak követelményeinek teljesítése.

2. A szakmai vizsga részei

A szakmai vizsga írásbeli, gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgyai és időtartama

— Anyagismeret és technológia 240 perc

— Ipari minőségbiztosítás 240 perc

A gyakorlati vizsga tantárgyai, időtartama

— Anyagvizsgálati és minőségbiztosítási gyakorlatok 240 perc

— Laboratóriumi mérések 120 perc

A vizsgázónak minden tevékenységi terület anyagából vizsgáznia kell!

A szóbeli vizsga tantárgyai és időtartama

— Anyagismeret és technológia

— Ipari minőségbiztosítás

A szóbeli vizsgarészen a vizsgázó a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott tantárgy(ak)ból és tételek alapján ad számot tudásáról. A tételek központilag kerülnek kiadásra.

A vizsgázó részére a felkészüléshez tételenként legalább 15 perc időt kell biztosítani.

3. A szakmai vizsgán számon kérhető feladatok a szint megjelölésével

Az írásbeli vizsga tartalma

Anyagismeret és technológia

— Anyagismeret és technológia alapfogalmai

- = fémek anyagok jellemző tulajdonságai,
- = Fe-Fe₃C ötvözetek egyensúlyi diagramja jellemzői,

= ipari ötvözetek csoportosítása, jellemzése,

= hőkezelési eljárások,

= fémek mechanikai anyagvizsgálata (roncsolásos és roncsolásmentes technológiai vizsgálatok),

= metallográfiai vizsgálatok, fémek előállítása, képlékeny alakítások, forgácsoló eljárások).

— Alapvető hőtani számítások

= égés elmélete,

= tüzelőanyagok égetése,

= hőhasznosító berendezések.

— Technológiai, gyártástechnológiai számítások

= kivágással kapcsolatos feladatok,

= forgácsolással kapcsolatos feladatok.

— Anyagvizsgálati eljárásokhoz tartozó számítási feladatok

= szakítóvizsgálat,

= keménységmérés,

= ütve-hajlító vizsgálat.

A vizsga négy feladatot tartalmazzon a szakmai és vizsgáztatási követelmények alapján a fent megjelölt témákból!

Ipari minőségbiztosítás

— Alapfogalmak

= minőségügyi szabványok, minőségbiztosítási rendszerek alkalmazása,

= minőségbiztosítással kapcsolatos jogi fogalmak,

- = minőségellenőrzési szervezet felépítése,
- = műszaki ábrázolási szabványok ismerete,
- = jelképes ábrázolás szabályai,
- = alapvető gépelemek, kötésmódok ismerete,
- = irányítástechnikai alapfogalmak.
- Minőségbiztosítás
 - = statisztikai folyamatszabályozáshoz tartozó számítási feladatok (SPC).
- Műszaki ábrázolási feladat
 - = egy gépelemről alkatrészrajz készítése.
- Mechanika feladat
 - = kéttámaszú- vagy befogott tartónál reakció erők meghatározása szerkesztéssel és számítással, és szilárdsági méretezése.
- Gépészeti ismeretek
 - = egyszerű feladatok a gépelemek és géptan témaköréből,
 - = csavarkötések,
 - = ék- és reteszkötések,
 - = dörzhajtások,
 - = elemi fogaskerék hajtások.

A vizsga öt feladatot tartalmazzon a szakmai és vizsgázási követelmények alapján a fent megjelölt témákból!

A gyakorlati vizsga tartalma

- Anyagvizsgálat és minőségbiztosítási gyakorlatok
- Komplex feladat az alábbi témakörökből:
 - = roncsolásos anyagvizsgálati eljárások,
 - = roncsolás mentes anyagvizsgálati eljárások,
 - = statisztikai folyamatszabályozás alkalmazása gyakorlatban,
 - = CAD rendszer gyakorlati alkalmazása,
 - = CAM rendszer gyakorlati alkalmazása.
- Laboratóriumi mérések
 - = kémiai laboratóriumi vizsgálatok.

A vizsga részenként tartalmazzon komplex feladatot a szakmai követelmény alapján úgy, hogy részmegoldása esetén is értékelhető legyen a vizsgázók gyakorlati tudása, alapvető felkészültsége.

A szóbeli vizsga tartalma

- Anyagismeret és technológia
- Anyagismeret
 - = fémes anyagok jellemző tulajdonságai,
 - = Fe-Fe₃C ötvözetek egyensúlyi diagramja jellemzői,
 - = ipari ötvözetek csoportosítása, jellemzése,
 - = hőkezelési eljárások.
- Hőtan
 - = égés elmélete,
 - = tüzelőanyagok égetése,
 - = hőhasznosító berendezések.

- Technológia, gyártástechnológia
 - = fémek előállítása,
 - = képlékeny alakítások,
 - = forgácsoló eljárások.
- Anyagvizsgálati eljárások
 - = fémek mechanikai anyagvizsgálata (roncsolásos és roncsolásmentes technológiai vizsgálatok).
- Vállalkozói, munkajogi, szervezési és vezetési ismeretek
 - = vállalkozási formák, szervezeti kialakításuk,
 - = befektetési formák,
 - = vállalkozás költségei, eszközei,
 - = vállalkozások indítása,
 - = üzleti terv készítése,
 - = munkaszervezés, vezetés és irányítás,
 - = munkaviszony, munkaszerződés,
 - = jogforrások, jogorvoslat.
- Ipari minőségbiztosítás
- Minőségbiztosítás
 - = minőségügyi szabványok,
 - = minőségbiztosítási rendszerek alkalmazása,
 - = minőségbiztosítással kapcsolatos jogi fogalmak,
 - = minőségellenőrzési szervezet felépítése.
- Mechanika
 - = statikai alapfogalmak,
 - = erőrendszerek,
 - = tartók,
 - = kényszerek,
 - = szilárdságtani alapfogalmak,
 - = egyszerű- és összetett igénybevételek.
- Gépelemek-géptan
 - = alapvető gépelemek,
 - = szerkezeti elemek jellemzése,
 - = kötésmódok ismertetése,
 - = hajtástípusok jellemzése, összehasonlítása, fő méreteinek meghatározása.
- Irányításmélet, irányítástechnika
 - = alapfogalmak,
 - = eszközök berendezések működése, jelképes ábrázolásuk.
- Munka- és környezetvédelem
 - = munkaegészségügy,
 - = az egészséges munkahely,
 - = foglalkozási ártalmak, betegségek, egyéni egészségvédelem,
 - = környezetkárosító hatások,
 - = veszélyes ipari hulladékok,
 - = környezetvédelem,
 - = biztonságtechnika,
 - = balesetek okai,
 - = baleset-elhárítás,
 - = tűzvédelem, megelőzés, tűzoltás,
 - = ergonómia a munkakörnyezetben.

3. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

Felmenthető a szakmai gyakorlati vizsga alól az a vizsgázó, aki a Fémipari anyagtechnikus szakképesítés követelményrendszerében felsorolt rokon szakképesítések valamelyikét már megszerezte, és szakmai gyakorlati osztályzatának a nevezett szakmai vizsgán elért eredményét elfogadja.

5. A szakmai vizsga értékelése

A vizsgázó az egyes vizsgarészekben elért teljesítménye alapján

- szakmai elméletből és
- szakmai gyakorlatból kap osztályzatot.

A szakmai elméleti vizsga értékelése

— Az írásbeli vizsgát a központi tételekhez kiadott útmutató szerint egy-egy (1—5-ig terjedő) érdemjeggyel kell értékelni.

— A szóbeli vizsgát vizsgatárgyanként egy-egy (1—5-ig terjedő) érdemjeggyel kell értékelni.

A szakmai elméleti vizsga eredményét az írásbeli és szóbeli vizsgaeredmények alapján kell meghatározni az alábbiak szerint:

— Az írásbeli és a szóbeli vizsgarész (vizsgatárgyak) érdemjegyeinek átlaga a kerekítés szabályainak figyelembevételével.

— Eredménytelennek kell tekinteni az elméleti vizsgát, ha a jelölt az írásbeli vizsgájára vagy a szóbeli vizsga vizsgatárgyainak bármelyikére elégtelen érdemjegyet kapott.

A szakmai gyakorlati vizsga értékelése

— Minden témakörből elégséges szintet kell elérni.

— A gyakorlati vizsga érdemjegyét a témakörökre kapott osztályzatok számtani átlagával, a kerekítés szabályainak figyelembevételével alakítjuk ki. Gyakorlati vizsga eredményét egy osztályzattal kell értékelni.

A szakmai vizsga értékelése

— Eredményes vizsgát tett az a jelölt, aki a szakmai elmélet és szakmai gyakorlat követelményeit teljesítette.

— A szakmai elméleti vizsga eredménytelensége esetén az eredménytelen vizsgarész(ek)ből a jelölt javítóvizsgát tehet a későbbi vizsgaidőszakban.

— A szakmai gyakorlati vizsgarész eredménytelensége esetén a gyakorlati vizsgát meg kell ismételni.

V. Egyéb tudnivalók

1. A szakképzés megkezdésének feltételei

- Iskolai előképzettség: érettségi vizsga.
- Szakmai alkalmassági követelményeknek kell megfelelni.

KAZÁNGÉPÉSZ SZAKKÉPESÍTÉS SZAKMAI
ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEII. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben
szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 34 5252 01
2. A szakképesítés megnevezése: Kazán gépezés

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	FEOR megnevezése
8222	Hőerőművi gépezés

2. A munkaterület rövid, jellemző leírása

Munkaterület a nyomástartó berendezések közül a 12 t/h tömegáramú, illetve 8400 kW-nál nagyobb teljesítményű, töltettől, tüzelési módtól és nyomástól független kazán kezelése.

A végezhető tevékenységek:

- a gáz, olaj és a szilárd tüzelőanyagok fogadása, tárolása, előkészítése a tüzeléshez,
- a tüzelőberendezés előkészítése az indításhoz, indítása, üzemeltetése, az üzemvitel szakszerűségének ellenőrzése, és a tüzelőberendezés leállítása,
- a gáz- és olajgégek üzemeltetése, valamint üzemi és biztonsági berendezéseinek ellenőrzése, hibaelhárítás,
- szilárd anyagú tüzelőberendezések üzemeltetése, valamint üzemi és biztonsági berendezéseiknek ellenőrzése, hibaelhárítás,
- a hőhasznosító berendezések előkészítése az indításhoz, üzembe helyezése, üzemeltetése és leállítása,
- a tüzelőanyag kiszolgáló, a tüzelőberendezés és hőhasznosító együttes üzemének, üzemi paramétereinek átfogó számítógépes ellenőrzése, a számítógépes visszajelzés értelmezése, értékelése, önálló beavatkozás az üzemi viszonyokba,
- szivattyúk, ventilátorok működtetése,
- tüzelőberendezések, kazánok és segédberendezések előírt karbantartásának műszaki előkészítése, műszaki irányítással történő végrehajtása,
- forróvíz üzemű kazánok és fűtési rendszerek működtetése,
- a fűtési rendszerek üzemeltetése, kezelése,
- mérőműszerek ellenőrzése, mérési eredmények regisztrálása,

- munkavédelmi és tűzvédelmi, elsősegélynyújtási feladatok ellátása,
- vízelőkészítés, vízlágyító kezelése, vízminőség ellenőrzése,
- reteszfeltételek kipróbálása, ellenőrzése,
- biztonsági szerelvények ellenőrzése,
- kazánbiztonsági és hatósági vizsgálatok előkészítése, segítése.

3. A szakképesítéssel rokon szakképesítések

A szakképesítéssel rokon szakképesítések	
azonosító száma	megnevezése
31 5252 01	Iparigáz- és olajtüzelőberendezés-kezelő
31 5252 02	Kisteljesítményűkazán-fűtő
32 5252 08	Kazánkezelő
31 5483 04	Gázfogadó és átadóállomás kezelő

III. A szakképesítés szakmai követelményei

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok és az azokhoz közvetlenül kapcsolódó követelmények

1. feladatcsoport

A tüzelőanyagok fogadása, tárolása és előkészítése a tüzeléshez

- fogadja és tárolja a szilárd tüzelőanyagokat,
- végrehajtja a szilárd tüzelőanyagok előkészítését, szárítását, őrlését,
- közúti vagy vasúti szállítóeszközből biztonságosan és szakszerűen lefejt a folyékonytüzelőanyagot, méri a lefejtett tüzelőanyag mennyiségét és a mért értéket naplózza,
- felügyeli az olajtárolók működését, az olajszivattyúkat, szállító vezetékét,
- rendszeresen ellenőrzi az olajellátó rendszer, valamint az olajtároló és a napi-tartály állapotát, rendellenesség észlelésekor intézkedik a javításról,
- beüzemeli az olaj előmelegítőket, biztosítja a működés feltételeit, figyelemmel kíséri üzemi viszonyait,
- rendszeresen ellenőrzi a gázvezetékek állapotát, rendellenesség észlelésekor azt jelzi az üzemeltetőnek,
- felügyeli a gázfogadó állomás működését, annak környezetét tisztán tartja,
- végrehajtja a gázfogadó berendezés reteszelt leállása utáni a szerelvényekre és a csővezetésekre kiterjedő ellenőrzését, majd az azt követő újraindítást, ha az újraindulás nem lehetséges, akkor intézkedik az üzemzavar elhárításáról,
- felügyeli a gázmérő működését, a mért adatokat regisztrálja, üzemzavar esetén jelez az üzemeltetőnek,

- fogadja és rendszerezi az ipari és kommunális hulladékot, előkészíti a tüzelőanyagot,
- feltárja a tüzelőanyag-ellátás hibáit, a feltárt rendellenességeket megszünteti (szerelvények szerkezeti, ill. elektromos javításának kivételével), vagy a hiba javítására megteszi a megfelelő intézkedést.

2. feladatcsoport

A tüzelőberendezés indítása, üzemeltetése és leállítása, az üzemvitel szakszerűségének ellenőrzése

- indítja és leállítja a szilárd tüzelőanyagot elégető berendezést és végrehajtja a salakolást,
- megteremti és ellenőrzi a tüzelőberendezés hőszolgáltató (égő) és hőfogadó (kazán) egységeinek indítási feltételeit,
- indítja a gáz- vagy olajégőt, figyelemmel kíséri az indítás üzemi folyamatát és az abban résztvevő szerkezeti, biztonsági egységek működését, leállítja rendellenesség észlelésekor a tüzelőberendezést,
- rákapcsolja a hőfogadót (kazánt) a fogyasztói hálózatra,
- felügyeli a tüzelőberendezés üzemeltetését, állandóan ellenőrzi, figyeli az üzemi paramétereket (nyomás, hőmérséklet, vízszint, ill. magasság), értékeli a változásokat,
- alkalmazza az automatikus és a kézi vezérlés lehetőségeit,
- megítéli a hiba okát az indítási folyamat megszakadásakor, majd intézkedik a hiba kijavításáról,
- leállítja szükség esetén a gáz- vagy olajégőt,
- a tüzelőberendezés leállításakor szakszerűen leválasztja a kazánt a fogyasztói hálózatról,
- működteteti a forróvíz üzemű kazánokat és fűtési rendszereket.

3. feladatcsoport

A kazánüzemi segédberendezések kezelése, üzemeltetése, karbantartása

- végrehajtja a tápvíz lágyítás előtti előkezelését,
- kezeli és felügyeli a vízlágyító berendezés szerkezeti egységeit, indítja és leállítja a vízlágyítás technológiai folyamatát,
- szakszerűen végrehajtja a vízlágyító berendezés töltetének frissítését, illetve regenerálását,
- indítja és leállítja a tápvíz gáztalanító berendezését, ellenőrzi a tápvíz minőségét, szükség esetén feljegyzi a felhasznált tápvíz mennyiségét,
- megteremti a kazán tápszivattyúk indítási feltételeit, a szivattyút vagy szivattyúkat megindítja, leállítja, ellenőrzi üzemi paramétereit és a mért nyomás, illetve szivattyúhőmérséklet alapján megítéli üzemi viszonyait,
- megindítja és leállítja a szellőző és hűtőventilátorokat, valamint figyelemmel kíséri azok működését,

— végrehajtja a tüzelőberendezés műszaki leírásában előírt füstgázelemzést és regisztrálja ennek eredményét,

— megítéli a füstgáz mérési adataiból a tüzelőberendezés és a kazán üzemi viszonyait, szükség esetén javasolja a karbantartás végrehajtását,

— végrehajtja a technológiai vagy kezelési utasításnak megfelelően és az abban rögzített időközönként az iszapolást, a kazánlág ellenőrzést.

4. feladatcsoport

Az üzemi folyamatok számítógépes ellenőrzése

— alkalmazza a számítógépet tüzelő- és a hőhasznosító berendezés folyamatirányításában,

— értelmezi a számítógép kijelzőjén megjelenő adatokat, egyéb információkat,

— önállóan beavatkozik az üzemi viszonyokba a számítógép kijelzőjén megjelenő adatok értékelése alapján.

5. feladatcsoport

A fűtési rendszerek kezelése

— kezeli a gőz és víz hőhordozó közeggel történő fűtési rendszert,

— felügyeli és működteti a forró víz üzemű fűtési rendszert,

— rendszeresen ellenőrzi víz hőhordozó közeg esetén a hidrométert és a tágulási tartályt, szükség esetén feltölti a rendszert,

— felismeri a hőhordozó közegek áramlási problémáit (légzsák és vízzsák), végrehajtja a víztelenítést és a légtelenítést,

— kezeli a kazánüzemre kapcsolt hőelosztó, illetve hőközpontok szerelvényeit, végrehajtja a fűtési körök indítását, szabályozását, leállítását, leválasztását,

— ellenőrzi, illetve figyelemmel kíséri az egyes helyiségek, belső terek léghőmérsékletét és az előírástól való eltérés esetén változtat a bevitt hőmennyiségen, azaz szabályozást hajt végre a fűtési körön,

— leszereli vagy zárja hosszú üzemszünet esetén a helyi technológiai utasításnak megfelelően az egyes szerelvényeket, technológiai utasításban előírt közeggel feltölti a kazán vízterét és a fogyasztói hálózat csövezetéseit.

6. feladatcsoport

A mérőműszerek ellenőrzése, mérési eredmények regisztrálása

— rendszeresen ellenőrzi az üzemi viszonyokat tükröző ellenőrző és mérőműszereket, a mért adatokat üzemi naplóba rögzíti,

— átszámítja a mérőműszerek különböző méréstartományait,

— tisztán tartja a mérőműszereket, valamint azok környezetét megóvjva a szennyeződéstől, felismeri és megszünteti a mérést befolyásoló tényezőket.

7. feladatcsoport

Munkavédelmi és tűzvédelmi feladatok ellátása

— betartja az általános munkahelyi rend szabályait, az anyagok, eszközök tárolására és mozgatására, valamint a környezetvédelmi előírásokra vonatkozó utasításokat,

— szakszerűen használja munkaeszközeit, szerszámaid, a baleseti veszélyforrások kiküszöbölésére munkahelyét önállóan kialakítja,

— alkalmazza a gépek, berendezések üzembe helyezésére, használatára, karbantartására és a biztonsági berendezésekre vonatkozó előírásokat,

— végrehajtja a vonatkozó technológiai utasításokat, rendelkezéseket,

— elkerüli a monoton munkavégzés hátrányait, észleli az elfáradás okait és megteszi az ellenlépéseket,

— aktívan részt vesz a munkavédelmi és tűzvédelmi oktatásokon, betartja a dolgozó kötelezettségeit a munkahelyen, és szükség szerint érvényesíti a munkáltatói kötelezettségeket is,

— betartja a tűzvédelmi szabályokat, előírásokat, szükség esetén balesetmentesen kezeli a korszerű tűzoltó berendezéseket is,

— szakszerűen, körültekintően kezeli az alkalmazott vegyi anyagokat, elkerüli a vegyi ártalmakat, szükség esetén elvégzi a veszélyes anyagok semlegesítését,

— megteremti az egészséges munkakörülményeket, betartja a személyi higiénia szabályait, alkalmazza az egyéni védőeszközöket és védőfelszereléseket,

— felismeri ismeretei birtokában a sérülések módjait és lehetőség szerint körültekintően, szakszerűen alkalmazza az elsősegélynyújtás módjait,

— betartja és betartatja a kazánbiztonsági szabályzatot.

8. feladatcsoport

A tüzelőberendezés biztonsági berendezéseinek ellenőrzése

— ellenőrzi a tüzelőberendezés, valamint a gázellátó berendezés légtérébe telepített gázérzékelő működését,

— ellenőrzi a gáz- és olajjég égésbiztosítójának működését,

— rendszeresen ellenőrzi a hőszolgáltató és hőfogadó egységek biztonsági reteszeit,

— biztonságosan üzemelteti a kazánüzemet, az üzemi rendellenességeket időben felismeri,

— rendszeresen ellenőrzi a vízállás érzékelő, valamint a tartalék tápszivattyúk működését,

— ellenőrzi a tápfej, az iszapoló és a biztonsági lefúvató szelepek működését,

— elvégzi a vízállásmutatók kifúvatását, tisztítását, szakszerű cseréjét,

— ellenőrzi az üzemeltetési utasításban előirt időközönként a szerelvényeket, rögzíti a biztonsági működési problémáit a kazánnaplóba,

— előkészíti a kazánszerkezetek hatósági vizsgálatát,

— segíti a tüzelőberendezés szakszerviz által végzett beszabályozását.

IV. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei

— A szakképesítő tanfolyamon való folyamatos részvétel, a tanulmányi kötelezettségek teljesítésével.

— Az irányított gyakorlatokon való rendszeres részvétel.

Megjegyzés: Gépészeti jellegű felsőfokú szakképzettséggel rendelkezők a tanfolyam elméleti részének látogatása nélkül önálló képzés alapján is jelentkezhetnek vizsgára, azonban a gyakorlati foglalkozásokon kötelesek részt venni.

2. A szakmai vizsga részei

A szakmai vizsga írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészekből áll.

Az írásbeli vizsga témakörei és időtartama

- Méréstechnikai ismeretek
- Rajztechnikai ismeretek
- Hőtechnikai ismeretek
- Áramlástechnikai ismeretek
- Környezetvédelem, munkavédelem, tűzvédelem
- Számítástechnikai ismeretek

Az írásbeli vizsga időtartama: 120 perc

A gyakorlati vizsga témakörei és időtartama

- Tüzelőanyag ellátás
- Tüzelőberendezések, teljesítményszabályozás
- Kazánüzemi segédberendezések, tápvíz készítés
- Kazánszerkezetek, kazánrendszerek
- Központi fűtés
- Környezetvédelem, munkavédelem, tűzvédelem

A gyakorlati vizsga időtartama: 10—20 perc

A szóbeli vizsga témakörei és időtartama

- Tüzelőanyag ellátás
- Tüzelőberendezések, teljesítményszabályozás
- Kazánüzemi segédberendezések, tápvíz készítés
- Kazánszerkezetek, kazánrendszerek
- Kazánbiztonság, kazánbiztonsági szabályzat
- Központi fűtés

A szóbeli vizsgarészen a vizsgázó a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott témakör(ök)ből és tételek alapján ad számot tudásáról. A tételek központilag kerülnek kiadásra.

A vizsgázó részére a felkészüléshez tételenként legalább 15 perc időt kell biztosítani.

3. A szakmai vizsgán számon kérhető feladatok a szint megjelölésével

Az írásbeli vizsga tartalma

Az írásbeli vizsgán központilag kiadott komplex feladatot kell megoldani.

A komplex feladat részegységei — tesztjellegű, feladatmegoldó, rajzi és számítási feladatai — a tananyag alább felsorolt témaköreiből egyenlő arányban kerülnek összeállításra.

Az írásbeli komplex feladatsor csak egy alkalommal használható fel.

Méréstechnikai ismeretek

- a nyomás, hőmérséklet, tömeg, áramlás, folyadékszint, füstgáz, ill. gázösszetétel mérésének méréselmélete,
- áramlás, hőmérséklet, folyadékszint mérők szerkezeti kialakítása, felépítése, alkalmazása,
- füstgázelemző műszerek felépítése, alkalmazása.

Rajztechnikai ismeretek

- csövek, csőszerelvények ábrázolási módjai, tervjelképei,
- tüzelőanyag-ellátó és a fűtési csővezetékek kapcsolási vázlatának értelmezése.

Hőtechnikai ismeretek

- entalpia, entropia, hőtartalom, hőteljesítmény, hatásfok fogalma, az entalpia, hőtartalom, hőteljesítmény, hatásfok számítása,
- kazáneljesítmény, hatásfok számítása,
- a víz, mint hőhordozó közeg hő felvétele, hő leadása.

Áramlástechnikai ismeretek

- csőkeresztmetszet meghatározása, kör és téglalap-szelvény esetén,
- tömeg, térfogatáram, áramlási sebesség számítása, adott csőméret esetén.

Környezetvédelem, munkavédelem, tűzvédelem

- szilárd, cseppfolyós és gáznemű tüzelőanyagok elégésének környezetvédelmi problémái,
- vegyi anyagok semlegesítő eljárásai,
- teendők kazánsérülés esetén, a közvetlen élet- és balesetveszély elhárítása,
- tűzoltó eszközök, készülékek és alkalmazásuk.

Számítástechnikai ismeretek

- a számítógép felépítése, egységei, a hardver fogalma,
- a szoftver, az operációs rendszer feladata, a számítógépes programok, célprogramok alkalmazása,
- perifériák alkalmazása, nyomtatók, kamerák, monitorok.

A gyakorlati vizsga tartalma

A gyakorlati vizsgán a vizsgaszervező által összeállított feladatokat kell megoldani a valós kazánüzemnek megfelelő gyakorlati helyszínen:

- a gázfogadó állomás indítása, leállítása,
- a gázfogadó berendezésbe belépő és a nyomásszabályozó utáni stabilizált gáznyomás értékek leolvasása, átszámítása más prefixumra, a be és kilépő ágra kötött nyomásérzékelő regiszter értékelése,
- a gázfogadó állomás üzemi és biztonsági szerelvényeinek, valamint a csapok nyitott, ill. zárt állapotának felismerése,
- az olajellátó rendszer részeinek felismerése, a tárolótartály, napi-tartály olajsintjének leolvasása,
- szivattyú, ventilátor megindítása, leállítása,
- gáz- és olajégők indítási feltételeinek biztosítása, ellenőrzése, az indítás végrehajtása, önműködő üzembről átállás kézi üzemre és vissza,
- felületi és gáz égéstermék hőmérséklet mérése,
- kazánok szerkezeti elemeinek felismerése a hozzáférhetőség és lehetőséghez képest,
- tápvíz mintavétele, keménységének, ph. értékének, vezetőképességének ellenőrzése,
- szerelvények zárása, nyitása,
- hőközpontban egy fűtési kör teljesítménycsökkentése vagy leállítása,
- hőközpontban hőmérsékleti értékek leolvasása,
- biztonsági szerelvények felismerése, szerkezeti egységeinek megmutatása, az ellenőrzés módjának bemutatása,
- a kazánház és a tüzelőanyag-ellátó rendszer területén fellelhető balesetveszélyes helyek megkeresése, az adott hely balesetveszélyének indoklása,
- a kazánházba telepített gázérzékelő tesztelése, próbája,
- a kazánházba telepített tűzoltó berendezések kezelésének bemutatása, a tűzoltás imitálása.

A gyakorlati vizsga munkafeladatait a szakmai vizsgát szervező intézmény dolgozza ki — figyelembe véve a gyakorlati vizsgahelyszín lehetőségeit — és a vizsgabizottság elnöke, valamint a területi gazdasági kamarát képviselő vizsgabizottsági tag hagyja jóvá.

A gyakorlati vizsgafeladatnak minden témakörből 1-1 munkafeladatot kell tartalmaznia. A gyakorlati munkafeladatok több alkalommal felhasználhatók, de minden esetben jóváhagyásra be kell mutatni a vizsgabizottság elnökének, valamint a területi gazdasági kamarát képviselő vizsgabizottsági tagnak.

A szóbeli vizsga tartalma

Tüzelőanyag ellátás

- szilárd tüzelőanyag tárolása, szárítása, őrlése, előkészítése a tüzelésre,
- nagy teljesítményű olajtárolók, olajellátó rendszerek kialakítása, üzemeltetése,
- nagy teljesítményű gázfogadó, gázellátó rendszerek kialakítása, üzemeltetése,
- éghető hulladék tárolása, a tüzeléshez való előkészítése.

Tüzelőberendezések, teljesítményszabályozás

- szilárd tüzelőanyagok eltüzelésének tüzelőberendezései, szilárd tüzelőanyag bevitelle a tüzelőberendezésbe, rostélyszerkezetek, valamint a tüzelőberendezések biztonsági, szabályozó szerelvényei,
- cseppfolyós tüzelőanyagok eltüzelésének tüzelőberendezései, valamint a tüzelőberendezések biztonsági, szabályozó szerelvényei,
- gáznemű tüzelőanyagok eltüzelésének tüzelőberendezései, valamint a tüzelőberendezések biztonsági, szabályozó szerelvényei,
- szén-, gáz- és olajtüzelő berendezések gazdaságos üzemeltetése,
- tüzelőberendezések ellenőrző vizsgálata, vizsgáló műszerek, dokumentálás.

Kazánüzemi segédberendezések, tápvíz készítés

- szivattyúk típusai, szerkezeti kialakításuk, üzemi viszonyaik,
- ventilátorok típusai, szerkezeti kialakításuk, üzemi viszonyaik,
- a nyers víz ülepítése, derítése, szűrése,
- vízlágyítás kémiai adalékanyagok felhasználásával,
- ioncserés vízlágyító berendezés felépítése, típusai, működtetése,
- elgőzöltető berendezések kialakítása, alkalmazása,
- vízlágyítás szűréssel, a fordított ozmózis elve,
- a tápvíz mentesítése olajszenyvedéstől,
- a tápvíz mentesítése oldott gázoktól.

Kazánszerkezetek, kazánrendszerek

- melegvizet szolgáltató kazánok felépítése, szerkezeti egységei,
- gőzkazánok felépítése, szerkezeti egységei,
- forróvíz üzemű kazánok kialakítása, szerkezeti egységei,
- forróvíz, melegvíz és a gőzüzemű kazánok biztonsági szerelvényeinek kialakítása, működtetése, működése,
- forróvíz, melegvíz és a gőzüzemű kazánok üzemi szerelvényeinek kialakítása, működtetése, működése,
- tápvíz előmelegítők,
- égési levegő előmelegítők,
- láng, füstcsövek és fordulókamrák kialakítása, feladatuk,
- kazándobok kialakítása, szerelvényei,
- emelő és ejtőcsövek, ill. a membránfal kialakítása, feladatuk,
- kiegészítő és utófűtő felületek,
- túlhevítők feladata, szerelvényei, berendezései,
- gőznyomásszabályozók,
- kis vízterű vízcsöves kazánok kialakítása, szerkezeti egységei,
- nagy vízterű kazánok kialakítása, szerkezeti egységei,
- különleges kazánok kialakítása, szerkezeti egységei,
- ipari és kommunális hulladék elégetésére szolgáló kazánok kialakítása, szerkezeti egységei,

— kazánok hatásfoka, kazánüzemi veszteségek és ezek befolyásolása.

Kazánbiztonság, kazánbiztonsági szabályzat

- felügyeleti osztályok,
- hatósági engedélyezési eljárások,
- az eljárások során alkalmazott hatósági vizsgálatok,
- műszaki biztonsági előírások,
- gépkönyv és adatai,
- kazánok biztonságos és gazdaságos üzemeltetése.

Központi fűtés

- melegvízfűtés kialakítása, működése, légtelenítése, víztelenítése, feltöltése, szabályozása,
- gőzfűtés kialakítása, működése, légtelenítése, víztelenítése, szabályozása,
- forróvízfűtés kialakítása, működése, légtelenítése, víztelenítése, feltöltése, nyomástartása, szabályozása,
- légfűtés kialakítása, működése, szabályozása,
- hőközpontok kialakítása, feladata,
- hőleadók típusai.

4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A szakmai vizsga egyes részei alól felmentés nem adható.

5. A szakmai vizsga értékelése

A vizsgázó az egyes vizsgarészekben elért teljesítménye alapján két osztályzatot kap:

- szakmai elméletből, és
- szakmai gyakorlatból.

Eredményes szakmai vizsga esetén ez a két érdemjegy kerül be a szakképesítést igazoló bizonyítványba.

A szakmai elméleti vizsga értékelése

— Az írásbeli vizsga eredményét a szakképesítésért felelős minisztérium által kiadott értékelési útmutató alapján, egyetlen érdemjeggyel kell megállapítani.

— A szóbeli vizsgán a vizsgázó feleletének eredményére a vizsgabizottság munkáját segítő pedagógus tesz javaslatot. Elégséges érdemjegy 33%-os teljesítmény elérésekor adható. Az eredményről a vizsgabizottság dönt.

— A szakmai elméleti vizsga eredményét a szóbeli és az írásbeli vizsgaeredmények súlyozott átlagolásával kell meghatározni úgy, hogy a szóbeli vizsga eredménye felé kell a kerekítést elvégezni.

— Eredménytelennek kell az elméleti vizsgát tekinteni, ha az írásbeli vagy szóbeli vizsgarész bármelyikéből a vizsgázó elégtelen osztályzatot kapott.

A szakmai gyakorlati vizsga értékelése

A szakmai gyakorlati vizsgán a vizsgázó munkájának, bemutatójának eredményére a vizsgabizottság munkáját segítő pedagógus tesz javaslatot. Elégséges érdemjegy 33%-os teljesítmény elérésekor adható. Az eredményről a vizsgabizottság dönt.

A szakmai vizsga értékelése

— Eredményes vizsgát tett az a jelölt, aki minden vizsgarész követelményeit legalább elégséges szinten teljesítette.

— A szakmai elméleti és/vagy gyakorlati vizsgarész eredménytelensége esetén az eredménytelen vizsgarészből 3 hónap eltelte után, de 1 éven belül lehet újra vizsgázni. Ismételt eredménytelenség esetén csak újabb tanfolyam elvégzése után lehet vizsgára jelentkezni. Ekkor minden vizsgarészből vizsgát kell tenni.

V. Egyéb tudnivalók

1. A szakképzés megkezdésének feltételei

- Iskolai előképzettség: tizedik évfolyam elvégzése.
- Betöltött 18. életév.
- Egészségi alkalmasság.
- Számítógép-kezelő (-használó) végzettség.
- Szakirányú szakmunkás végzettség.
- Kazánkezelői szakképesítés és ennek megszerzését követő 3 hónapos próbaidő (a szakmai gyakorlati idő eltöltéséről a munkáltató — a gyakorlatot biztosító — köteles igazolást adni).

* * *

KAZÁNKEZELŐ SZAKKÉPESÍTÉS SZAKMAI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 32 5252 08
2. A szakképesítés megnevezése: Kazánkezelő

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	FEOR megnevezése
8291	Kazán- és kazánkezelő (vizsgázott kazánfűtő)

2. A munkaterület rövid, jellemző leírása

Munkaterület a nyomástartó berendezések közül a 2—12 t/h tömegáramú, illetve 1400—8400 kW teljesítmé-

nyű, töltettől, tüzelési módtól és nyomástól független kazán kezelése.

A végezhető tevékenységek:

- a tüzelőanyagok fogadása, tárolása és előkészítése a tüzeléshez,
- a tüzelőberendezés indítása, üzemeltetése és leállítása,
- az üzemvitel szakszerűségének ellenőrzése,
- a gáz- és olajégők, valamint biztonsági berendezések ellenőrzése, hibaelhárítás,
- szivattyúk, ventilátorok működtetése,
- kazánok és a segédberendezések előírt karbantartása,
- a fűtési rendszerek kezelése,
- mérőműszerek ellenőrzése, mérési eredmények regisztrálása,
- munkavédelmi és tűzvédelmi feladatok ellátása,
- vízelőkészítés, vízlágyító kezelése, vízminőség ellenőrzése,
- reteszek kipróbálása, ellenőrzése,
- a biztonsági szerelvények ellenőrzése.

3. A szakképesítéssel rokon szakképesítések

A szakképesítéssel rokon szakképesítések	
azonosító száma	megnevezése
31 5252 01	Iparigáz- és olajtüzelőberendezés-kezelő
31 5252 02	Kisteljesítményűkazán-fűtő
34 5252 01	Kazángépész
31 5483 04	Gázfogadó- és átadóállomás kezelő

III. A szakképesítés szakmai követelményei

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok és az azokhoz közvetlenül kapcsolódó követelmények

1. feladatcsoport

A tüzelőanyagok fogadása, tárolása és előkészítése a tüzeléshez

- fogadja és raktározza a szilárd tüzelőanyagot,
- felügyeli a szilárd tüzelőanyag tárolását, és öngyulladás esetén beavatkozik,
- rendszeresen ellenőrzi a gázvezetékek állapotát, rendellenesség észlelésekor azt jelzi az üzemeltetőnek,
- felügyeli a gázfogadó állomás működését, annak környezetét tisztán tartja,
- végrehajtja a gázfogadó berendezés reteszelt leállása utáni a szerelvényekre és a csővezetésekre kiterjedő ellenőrzését, majd az azt követő újraindítást, ha az újraindulás nem lehetséges, akkor intézkedik az üzemzavar elhárításáról,

— felügyeli a gázmérő működését, regisztrálja a mért adatokat, üzemzavar esetén jelzi az üzemeltetőnek,

— lefejtja a közúti vagy a vasúti szállítóeszközökből biztonságosan és szakszerűen a folyékony tüzelőanyagot, méri a lefejtett tüzelőanyag mennyiségét és naplózza a mért értéket,

— rendszeresen ellenőrzi az olajellátó rendszer, valamint az olajtároló és a napi-tartály állapotát, rendellenesség észlelésekor intézkedik a javításról,

— beüzemeli az olaj előmelegítőket, biztosítja a működés feltételeit, figyelemmel kíséri üzemi viszonyait,

— feltárja a tüzelőanyag-ellátás hibáit, megszünteti a feltárt rendellenességeket (szerelvények szerkezeti, ill. elektromos javításának kivételével), vagy a hiba javítására megteszi a megfelelő intézkedést.

2. feladatcsoport

A tüzelőberendezés indítása, üzemeltetése és leállítása, az üzemvitel szakszerűségének ellenőrzése

— indítja és leállítja a szilárd tüzelőanyagot elégető berendezést és végrehajtja a salakolást,

— megteremti és ellenőrzi a tüzelőberendezés hőszolgáltató (égő) és hőfogadó (kazán) egységeinek indítási feltételeit,

— indítja a gáz- vagy olajégőt, figyelemmel kíséri az indítás üzemi folyamatát és az abban résztvevő szerkezeti, biztonsági egységek működését, leállítja rendellenesség észlelésekor a tüzelőberendezést,

— rákapcsolja a hőfogadót (kazánt) a fogyasztói hálózatra,

— felügyeli a tüzelőberendezés üzemeltetését, állandóan ellenőrzi, figyeli az üzemi paramétereket (nyomás, hőmérséklet, vízszint, ill. magasság), értékeli a változásokat,

— alkalmazza az automatikus és a kézi vezérlés lehetőségeit,

— megítéli a hiba okát az indítási folyamat megszakadásakor, majd intézkedik a hiba kijavításáról,

— leállítja szükség esetén a gáz- vagy olajégőt,

— a tüzelőberendezés leállításakor szakszerűen leválasztja a kazánt a fogyasztói hálózatról,

— végrehajtja kazánsérülés esetén a vészleállítást.

3. feladatcsoport

A kazánüzemi segédberendezések kezelése, üzemeltetése

— végrehajtja a tápvíz lágyítás előtti előkezelését,

— kezeli és felügyeli a vízlágyító berendezés szerkezeti egységeit, indítja és leállítja a vízlágyítás technológiai folyamatát,

— szakszerűen végrehajtja a vízlágyító berendezés töltetének frissítését, illetve regenerálását,

— indítja és leállítja a tápvíz gáztalanító berendezését, ellenőrzi a tápvíz minőségét, szükség esetén feljegyzi a felhasznált tápvíz mennyiségét,

— megteremti a kazán tápszivattyúk indítási feltételeit, a szivattyút vagy szivattyúkat megindítja, leállítja, ellenőrzi üzemi paramétereit és a mért nyomás, illetve szivattyúhőmérséklet alapján megítéli üzemi viszonyait,

— megindítja és leállítja a szellőző és hűtőventillátorokat, valamint figyelemmel kíséri azok működését.

4. feladatcsoport

A fűtési rendszerek kezelése

— kezeli a gőz és víz hőhordozó közeggel történő fűtési rendszert,

— rendszeresen ellenőrzi víz hőhordozó közeg esetén a hidrométert és a tágulási tartályt, szükség esetén feltölti a rendszert,

— felismeri a hőhordozó közegek áramlási problémáit (légzsák és vízzsák), végrehajtja a víztelenítést és a légtelelítést,

— kezeli a kazánüzemre kapcsolt hőelosztó, illetve hőközpontok szerelvényeit, végrehajtja a fűtési körök indítását, szabályozását, leállítását, leválasztását,

— ellenőrzi, illetve figyelemmel kíséri az egyes helyiségek, belső terek léghőmérsékletét és az előírástól való eltérés esetén változtat a bevitt hőmennyiségen, azaz szabályozást hajt végre a fűtési körön,

— leszereli vagy zárja hosszú üzemszünet esetén a helyi technológiai utasításnak megfelelően az egyes szerelvényeket, technológiai utasításban előírt közeggel feltölti a kazán vízterét és a fogyasztói hálózat csővezetékét.

5. feladatcsoport

A mérőműszerek ellenőrzése, mérési eredmények regisztrálása

— rendszeresen ellenőrzi az üzemi viszonyokat tükröző ellenőrző és mérőműszereket, rögzíti a mért adatokat az üzemi naplóba,

— átszámítja a mérőműszerek különböző méréstartományait,

— tisztán tartja a mérőműszereket, valamint megóvjaa azok környezetét a szennyeződéstől, felismeri és megszünteti a mérést befolyásoló tényezőket.

6. feladatcsoport

Kazánok és a segédberendezések előírt karbantartása

— végrehajtja a tüzelőberendezés műszaki leírásában előírt füstgázelemzést és regisztrálja ennek eredményét,

— megítéli a füstgáz mérési adataiból a tüzelőberendezés és a kazán üzemi viszonyait, szükség esetén javasolja a karbantartás végrehajtását,

— végrehajtja a technológiai vagy kezelési utasításnak megfelelően és az abban rögzített időközönként az iszapolást, a kazánlúg ellenőrzést.

7. feladatcsoport

Munkavédelmi és tűzvédelmi feladatok ellátása

— betartja az általános munkahelyi rend szabályait, az anyagok, eszközök tárolására és mozgatására, valamint a környezetvédelmi előírásokra vonatkozó utasításokat,

— szakszerűen használja munkaeszközeit, szerszámaikat, a baleseti veszélyforrások kiküszöbölésére munkahelyét önállóan kialakítja,

— alkalmazza a gépek, berendezések üzembe helyezésére, használatára, karbantartására és a biztonsági berendezésekre vonatkozó előírásokat,

— végrehajtja a vonatkozó technológiai utasításokat, rendelkezéseket,

— elkerüli a monoton munkavégzés hátrányait, észleli az elfáradás okait és megteszi az ellenlépéseket,

— aktívan részt vesz a munkavédelmi és tűzvédelmi oktatásokon, betartja a dolgozó kötelezettségeit a munkahelyen, és szükség szerint érvényesíti a munkáltatói kötelezettségeket is,

— betartja a tűzvédelmi szabályokat, előírásokat, szükség esetén balesetmentesen kezeli a korszerű tűzoltó berendezéseket is,

— szakszerűen, körültekintően kezeli az alkalmazott vegyi anyagokat, elkerüli a vegyi ártalmakat, szükség esetén elvégzi a veszélyes anyagok semlegesítését,

— megteremti az egészséges munkakörülményeket, betartja a személyi higiénia szabályait, alkalmazza az egyéni védőeszközöket és védőfelszereléseket,

— felismeri ismeretei birtokában a sérülések módjait, és lehetőség szerint körültekintően, szakszerűen alkalmazza az elsősegélynyújtás módjait,

— betartja és betartatja a kazánbiztonsági szabályzatot.

8. feladatcsoport

A tüzelőberendezés biztonsági berendezéseinek ellenőrzése

— ellenőrzi a tüzelőberendezés, valamint a gázellátó berendezés légtérbe telepített gázérzékelő működését,

— ellenőrzi a gáz- és olajjégő égésbiztosítójának működését,

— rendszeresen ellenőrzi a hőszolgáltató és hőfogadó egységek biztonsági reteszeit,

— biztonságosan üzemelteti a kazánüzemet, az üzemi rendellenességeket időben felismeri,

— rendszeresen ellenőrzi a vízállás érzékelő, valamint a tartalék tápszivattyúk működését,

— ellenőrzi a tápfej, az iszapoló és a biztonsági lefúvató szelepek működését,

— elvégzi a vízállásmutatók kifúvatását, tisztítását, szakszerű cseréjét,

— ellenőrzi az üzemeltetési utasításban előírt időközönként a szerelvényeket, rögzíti a biztonsági működési problémáit a kazánaplóba.

IV. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei

— A szakképesítő tanfolyamon való folyamatos részvétel, a tanulmányi kötelezettségek teljesítésével.

— Az irányított gyakorlatokon való rendszeres részvétel.

Megjegyzés: Gépészeti jellegű közép-, illetve felsőfokú szakképzettséggel rendelkezők a tanfolyam elméleti részének látogatása nélkül is jelentkezhetnek vizsgára, azonban a gyakorlati foglalkozásokon kötelesek részt venni.

2. A szakmai vizsga részei

A szakmai vizsga írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészekből áll.

Az írásbeli vizsga témakörei és időtartama

- Méréstechnikai alapismeretek
- Villamossági alapismeretek
- Hőtechnikai alapismeretek
- Égéstechnikai alapismeretek
- Környezetvédelem, munkavédelem, tűzvédelem

Az írásbeli vizsga időtartama: 60 perc

A gyakorlati vizsga témakörei és időtartama

- Tüzelőanyag ellátás
- Tüzelőberendezések, teljesítményszabályozás
- Kazánüzemi segédberendezések, tápvíz készítés
- Kazánszerkezetek, kazánrendszerek
- Központi fűtés
- Környezetvédelem, munkavédelem, tűzvédelem

A gyakorlati vizsga időtartama: 10—20 perc

A szóbeli vizsga témakörei és időtartama

- Tüzelőanyag ellátás
- Tüzelőberendezések, teljesítményszabályozás
- Kazánüzemi segédberendezések, tápvíz készítés
- Kazánszerkezetek, kazánrendszerek
- Kazánbiztonság, kazánbiztonsági szabályzat
- Központi fűtés

A szóbeli vizsgarészen a vizsgázó a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott témakör(ök) és tételek alapján ad számot tudásáról. A tételek központilag kerülnek kiadásra.

A vizsgázó részére a felkészüléshez tételenként legalább 15 perc időt kell biztosítani.

3. A szakmai vizsgán számon kérhető feladatok a szint megjelölésével

Az írásbeli vizsga tartalma

Az írásbeli vizsgán központilag kiadott tesztort kell megoldani.

Az írásbeli tesztkérdések az alább felsorolt témakörök-ből kerülnek összeállításra.

Az írásbeli teszt kérdéssor csak egy alkalommal használható fel,

Az írásbeli vizsga szervezhető a gyakorlati vagy a szóbeli vizsgával egy napon amennyiben a jogszabályban előírt vizsgafeltételek maradéktalanul biztosíthatók.

Méréstechnikai alapismeretek

— SI mértékegységrendszer felépítése, alapegységek származtatása, prefixumok,

— a nyomás, hőmérséklet, tömeg, áramlás, folyadékszint, füstgáz, illetve gázösszetétel és az idő mérésének méréselmélete,

— mérőműszerek szerkezeti kialakítása, felépítése, alkalmazása.

Villamossági alapismeretek

— az elektromos áram, feszültség, ellenállás, vezetőképesség, kapacitás, induktivitás, hőhatás és teljesítmény fogalma,

— transzformátor, mágnesszelep szerkezeti kialakítása, működése.

Hőtechnikai alapismeretek

— a hővezetés, hőáramlás, hőszigetelés, fogalma,

— fajhő, hőtartalom, hőteljesítmény, hatásfok fogalma, mértékegysége.

Égéstechnikai alapismeretek

— a normáltérfogat, fűtőérték, légellátás fogalma,

— a szilárd tüzelőanyagok fizikai, kémiai és égéstechnikai tulajdonságai, jellemzőik,

— a folyékony tüzelőanyagok fizikai, kémiai és égéstechnikai tulajdonságai, jellemzőik,

— a gáznemű tüzelőanyagok fizikai, kémiai és égéstechnikai tulajdonságai, jellemzőik.

Környezetvédelem, munkavédelem, tűzvédelem

— szilárd, cseppfolyós és gáznemű tüzelőanyagok elégetésének környezetvédelmi problémái,

— teendők kazánsérülés esetén, a közvetlen élet- és balesetveszély elhárítása,

— tűzoltó eszközök, készülékek és alkalmazásuk.

A gyakorlati vizsga tartalma

A gyakorlati vizsgán a vizsgaszervező által összeállított feladatokat kell megoldani a valós kazánüzemnek megfelelő gyakorlati helyszínen

— a gázfogadó állomás indítása, leállítása,

— a gázfogadó berendezésbe belépő és a nyomásszabályozó utáni stabilizált gáznyomás értékek leolvasása, átszámítása más prefixumra, a be- és kilépő ágra kötött nyomásérzékelő regiszter értékelése,

— a gázfogadó állomás üzemi és biztonsági szerelvényeinek, valamint a csapok nyitott, illetve zárt állapotának felismerése,

— az olajellátó rendszer részeinek felismerése, a tárolótartály, napi-tartály olajsintjének leolvasása,

— gáz- és olajégők indítási feltételeinek biztosítása, az indítás végrehajtása, automatikus üzembről átállás kézi üzemre és vissza,

— kazánok szerkezeti elemeinek felismerése a hozzáférhetőség és lehetőséghez képest,

— biztonsági szerelvények felismerése, szerkezeti egységeinek megmutatása, az ellenőrzés módjának bemutatása,

— a kazánház és a tüzelőanyag-ellátó rendszer területén fellelhető balesetveszélyes helyek megkeresése, az adott hely balesetveszélyének indoklása,

— a kazánházba telepített tűzoltó berendezések kezelésének bemutatása, a tűzoltás imitálása.

A gyakorlati vizsga munkafeladatait a szakmai vizsgát szervező intézmény dolgozza ki — figyelembe véve a gyakorlati vizsgahelyszín lehetőségeit — és a vizsgabizottság elnöke, valamint a területi gazdasági kamarát képviselő vizsgabizottsági tag hagyja jóvá. A gyakorlati vizsgafeladatnak minden témakörből 1-1 munkafeladatot kell tartalmaznia. A gyakorlati munkafeladatok több alkalommal felhasználhatók, de minden esetben jóváhagyásra be kell mutatni a vizsgabizottság elnökének, valamint a területi gazdasági kamarát képviselő vizsgabizottsági tagnak.

A szóbeli vizsga tartalma

Tüzelőanyag ellátás

— szilárd tüzelőanyag tárolása.

— olajtárolók, olajellátó rendszerek kialakítása, üzemeltetése,

— gázfogadó, gázellátó rendszerek kialakítása, üzemeltetése.

Tüzelőberendezések, teljesítményszabályozás

— szilárd tüzelőanyagok tüzelőberendezései, illetve a tüzelőberendezések biztonsági, szabályozó szerelvényei,

— cseppfolyós tüzelőanyagok tüzelőberendezései, illetve a tüzelőberendezések biztonsági, szabályozó szerelvényei,

— gáznemű tüzelőanyagok tüzelőberendezései, illetve a tüzelőberendezések biztonsági, szabályozó szerelvényei,

— szén-, gáz- és olajtüzelő berendezések gazdaságos üzemeltetése,

— tüzelőberendezések ellenőrző vizsgálata, vizsgáló műszerek, dokumentálás.

Kazánüzemi segédberendezések, tápvíz készítés

— szivattyúk típusai, szerkezeti kialakításuk, üzemi viszonyaik,

— ventillátorok típusai, szerkezeti kialakításuk, üzemi viszonyaik,

— ülepítés, derítés, szűrés,

— vízlágyítás kémiai adalékanyagok felhasználásával,

— ioncserés vízlágyító berendezés felépítése, típusai, működtetése,

— elgőzöltető berendezések kialakítása, alkalmazása,

— vízlágyítás szűréssel, a fordított ozmózis elve,

— a tápvíz mentesítése olajszenyveződéstől,

— a tápvíz mentesítése oldott gázoktól.

Kazánszerkezetek, kazánrendszerek

— gőzkazánok felépítése, szerkezeti egységei,

— melegvizet szolgáltató kazánok felépítése, szerkezeti egységei,

— biztonsági szerelvények kialakítása, működése,

— üzemi szerelvények kialakítása, működése,

— tápvíz előmelegítők,

— égési levegő előmelegítők,

— láng, füstcsövek és fordulókamrák kialakítása, feladatuk,

— kazándobok kialakítása, szerelvényei,

— emelő és ejtőcsövek, illetve a membránfal kialakítása, feladatuk,

— kiegészítő és utófűtő felületek,

— gőznyomásszabályzók,

— kis vízterű vízcsöves kazánok kialakítása, szerkezeti egységei,

— nagy vízterű kazánok kialakítása, szerkezeti egységei,

— kazánok hatásfoka, kazánüzemi veszteségek és ezek befolyásolása.

Kazánbiztonság, kazánbiztonsági szabályzat

— felügyeleti osztályok,

— vegyi kezelési tevékenység engedélyezése,

— gépkönyv és adatai,

— kazánok biztonságos és gazdaságos üzemeltetése.

Központi fűtés

— gőzfűtés kialakítása, működése, légtelenítése, víztenítése, szabályozása,

— melegvízfűtés kialakítása, működése, légtelenítése, víztenítése, feltöltése, szabályozása,

— légfűtés kialakítása, működése, szabályozása,

— hőleadók típusai.

4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A szakmai vizsga egyes részei alól felmentés nem adható.

5. A szakmai vizsga értékelése

A vizsgázó az egyes vizsgarészekben elért teljesítménye alapján két osztályzatot kap:

— szakmai elméletből és

— szakmai gyakorlatból.

Eredményes szakmai vizsga esetén ez a két érdemjegy kerül be a szakképesítést igazoló bizonyítványba.

A szakmai elméleti vizsga értékelése

— Az írásbeli vizsga eredményét a szakképesítésért felelős minisztérium által kiadott értékelési útmutató alapján, egyetlen érdemjeggyel kell értékelni.

— A szóbeli vizsgán a vizsgázó feleletének eredményére a vizsgabizottság munkáját segítő pedagógus tesz javaslatot a vizsgabizottságnak. Elégséges érdemjegy 33%-os teljesítmény, azaz a két alkérdés helyes megválaszolásakor adható. Az eredményről a vizsgabizottság dönt.

— A szakmai elméleti vizsga eredményét a szóbeli és az írásbeli vizsgaeredmények súlyozott átlagolásával kell meghatározni úgy, hogy a szóbeli vizsga eredménye felé kell a kerekítést elvégezni.

— Eredménytelennek kell az elméleti vizsgát tekinteni, ha az írásbeli vagy szóbeli vizsgarész bármelyikéből a vizsgázó elégtelen osztályzatot kapott.

A szakmai gyakorlati vizsga értékelése

A szakmai gyakorlati vizsgán a vizsgázó munkájának, bemutatójának eredményére a vizsgabizottság munkáját segítő pedagógus tesz javaslatot a vizsgabizottságnak. Elégséges érdemjegy 33%-os teljesítmény, azaz két munkafeladat jó megoldásakor adható. Az eredményről a vizsgabizottság dönt.

A szakmai vizsga értékelése

— Eredményes vizsgát tett az a jelölt, aki minden vizsgarész követelményeit legalább elégséges szinten teljesítette.

— A szakmai elméleti és/vagy gyakorlati vizsgarész eredménytelensége esetén az eredménytelen vizsgarészből 3 hónap eltelte után, de 1 éven belül lehet újra vizsgázni. Ismételt eredménytelenség esetén csak újabb tanfolyam elvégzése után lehet vizsgára jelentkezni. Ekkor minden vizsgarészből vizsgát kell tenni.

V. Egyéb tudnivalók

1. A szakképzés megkezdésének feltételei

— Iskolai előképzettség: nyolcadik évfolyam elvégzésével tanúsított alapfokú iskolai végzettség.

— Betöltött 18. életév.

— Egészségi alkalmasság.

— Kisteljesítményű-kazánfűtői szakképesítés és ennek megszerzését követő 3 hónapos próbaidő (a szakmai gyakorlati idő eltöltéséről a munkáltató — a gyakorlatot biztosító — köteles igazolást adni).

* * *

KOSÁRFONÓ ÉS FONOTTBÚTOR-KÉSZÍTŐ SZAKKÉPESÍTÉS SZAKMAI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 21 5291 07

2. A szakképesítés megnevezése: Kosárfonó és fonottbútor-készítő

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	FEOR megnevezése
7512	Nád- és fűzfeldolgozó

2. A munkaterület rövid, jellemző leírása

A kosárfonó és fonottbútor-készítő feladata:

— hazai szálas anyagokból fűzvesszőből, gyékényből, kukoricacsuhéjból és szalmából készülő tárgyak, tárgy csoportok készítése,

— adott terv, önálló tervezés, másolás alapján funkcionális használati tárgyak (piaci bevásárló kosarak, kis- és nagyméretű tárolók, tálcák, kínálókészletek, üvegfonatok, rusztikus tartóedények, lámpaernyők, háziállat kasok, különböző mezőgazdasági terménytárolók, vesszőből készült ülő és fekvő bútorok, asztalok, szekrények, polcok, térelválasztók, öltöző falak, kiegészítő kisbútorok, a mai lakáskultúrához illő fonottárú, és egyéb tárgyak, garnitúrák, színházi díszletek) készítése, a hagyományos fonásminta kincs felhasználásával

— meghibásodott fonott tárgyak, szerkezetek javítása.

Munkáját úgy végzi, hogy sem saját, sem munkatársai testi épségét ne veszélyeztesse, és a környezeti károsodást elkerülje.

Tevékenységét önálló vállalkozás keretei között is folytathatja.

3. A szakképesítéssel rokon szakképesítések

A szakképesítéssel rokon szakképesítések	
azonosító száma	megnevezése
31 5291 08	Nádbútor-készítő

III. A szakképesítés szakmai követelményei

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok és az azokhoz közvetlenül kapcsolódó követelmények

1. feladatcsoport

Munkavédelmi, környezetvédelmi, tűzvédelmi biztonságtechnikai előírások betartása, alkalmazása

— Betartja és betartatja a szakmára, a munkahelyre érvényes munkabiztonsági előírásokat.

— Betartja a munkafolyamatokban a szakmára vonatkozó biztonsági előírásokat. Használja a védőfelszereléseket. Gépi teheremelésnél ellátja a segítőmunkatárs feladatát.

— Végrehajtja a baleseteknél és tüzeseteknél a szükséges intézkedéseket, maradéktalanul alkalmazza az elsősegélynyújtás szabályait.

— Közreműködik a baleset kivizsgálásában.

— Végrehajtja a tűz megelőzésére vonatkozó intézkedéseket, alkalmazza a tűztoltás szabályait, kezeli a tűztoltó készülékeket.

— Betartja és alkalmazza a mérgező anyagok, gyúlékony anyagok kezelésére vonatkozó előírásokat.

— Megnevezi az elektromos áram élettani hatását, betartja az áramütés elleni védekezés szabályait, az előírásoknak megfelelően intézkedik és cselekszik az elektromos áram által okozott baleseteknél.

— Betartja és betartatja a munkadarabok megmunkálása során felhasznált segédanyagok kezelésére, tárolására vonatkozó előírásokat, különös tekintettel a környezetvédelemre.

— Alkalmazza az elhasznált anyagok szelektív gyűjtésére, szakszerű tárolására vonatkozó előírásokat.

— Megismeri a szakmára és a munkahelyre jellemző biológiai és kémiai kockázatokat, azok emberi szervezetre kifejtett hatását, ismeri megelőzési lehetőségét.

2. feladatcsoport

Gazdasági és vállalkozási ismeretek alkalmazása

— Tudja a vállalkozás létesítésének feltételeit.

— Jellemezi a vállalkozási formákat.

— Meghatározza a vállalkozás létesítésével, működtetésével vagy megszüntetésével kapcsolatos előkészítési feladatokat.

— Ismerteti a pénzügyi rendszerrel kapcsolatos alapfogalmakat, a bankrendszert, a pénzforgalommal kapcsolatos alapvető kérdéseket.

— Jellemzi a pénzintézeteket, a biztosító intézeteket, ezek főbb tevékenységét.

— Kezeli a házipénztár pénztárforgalmi elszámolását.

— Alkalmazza a pénzügyi nyilvántartásokat, a leggyakrabban használt formanyomtatványokat.

— Ismerteti a magánszemélyek jövedelemadóval, a társasági adóval, az általános forgalmi adóval, a fogyasztási adóval, a vámokkal, illetékekkel, a helyi adókkal, a gépjárműadóval, egyéb fizetési kötelezettségekkel és az adókötelezettség teljesítésével, valamint elszámolásával, nyilvántartásával összefüggő feladatokat.

— Feltárja a társadalombiztosítás lényegét (a biztosítási kötelezettség, társadalombiztosítási eljárások fajtái stb.), ismerje, alkalmazza a járulékelszámolás szabályait, az ügyvitel feladatait, a nyilvántartásokat, a társadalombiztosítási adatszolgáltatási kötelezettségeket.

— Rávilágít a vállalkozás finanszírozásával kapcsolatos fontosabb összefüggésekre.

— Megvalósítja az egyszerűbb, a vállalkozással kapcsolatos feladatok számítógépre történő szervezését.

3. feladatcsoport

A tevékenység során felhasználható anyagok alkalmazása

— Termeszteti a fonottárú és bútortváz készítéshez használható alapanyagokat, megnevezi tulajdonságaikat, felhasználási területeiket.

— Ismerteti az alapanyagok és kellékek hibáit.

— Alkalmazza a fűzveszők és más szálal anyagok tárolásának, szállításának, a raktározási körülményeinek helyes módját.

— Használja a fűzvesző és más alapanyagok feldolgozására szolgáló eszközöket, a fonáshoz használt szerkezeteket, felismeri a hibákat, megszünteti a hibákat és a hibalehetőségeket.

— Alkalmazza a munka során használatos gépeket, be rendezéseket, kézi-gépi szerszámokat.

— Kiválasztja az alapanyagokat, azokat előkészíti a fonáshoz, elvégzi a munkafolyamatokat.

— Előkészíti a bútortváz alapanyagát.

— Tudja a fonással készíthető termékek típusait.

4. feladatcsoport

A fonás alapvető technikáinak kialakulása, történetének ismerete

— Ismerteti a különböző korok, vidékek kézi fonású tárgykészítő kultúráját.

— Alkalmazza a népi fonás kultúrában, a házi iparban, a fűzveszőből és egyéb fonható anyagokból készült fonási eljárásokat.

5. feladatcsoport

A szakmára vonatkozó és a hozzá kapcsolódó szakmai néprajz elsajátítása

— Ismerteti a fűztermesztés feldolgozásának kultúr-történetét.

— Felsorolja a Kárpát medence fonásra alkalmas nyersanyagait.

— Alkalmazza a fűz, gyékény és szalma, kukoricacsuhéj munkák készítésénél megismert nyersanyagokat.

— Gyűjtő munka után elkészíti, lerajzolja a parasztagdálkodást és háztartást ellátó, hántolatlan fűzveszőből és mogyoró vesszőből készült tárgyakat.

— Tudja a kaskötők, és a paraszt specialisták tevékenységének működési területét, a háziipar kialakulásának fontosságát.

6. feladatcsoport

Fonott tárgyak, bútorok tervezése

— Elkészíti az elképzelt vagy valós tárgyat, bútort a látszati rajz szabályai szerint.

— Megszerkeszti a szakrajz szabályai szerint a valós tárgyat vagy bútort.

— Alkalmazza a formatervezés szabályait.

— Meghatározza a szakrajz alapján az alapanyagok, segédanyagok mennyiségét és a mértékét, elvégezi a szakmai számításokat.

— Meghatározza az anyaghoz és a kívánt darabszámhoz igazodó eszközöket, berendezéseket, szerszámokat.

— Meghatározza és alkalmazza a díszítő fonásokat.

7. feladatcsoport

A fonással elkészíthető tárgyak és bútorok elkészítésének folyamata

— Tanulmányozza a szakmai rajzokat, terveket, dokumentációkat, az utasításoknak megfelelően pontosan végzi el a feladatot.

— Meghatározza a tervezett tárgyak, bútorok készítésénél felhasznált anyagokat, és az igénybevételnek megfelelő szerkezeti kialakításokat, illetve a fonás műveleteit.

— Kialakítja a munkafolyamatok műveleti sorrendjét és a munka végzésének ütemét.

— Elvégzi a választott technológiának megfelelő fonási módot a tervben előírt méretek, minták, esetleg színezetek pontos betartásával.

— Elvégzi a befejező munkálatokat, alkalmazza a szegéseket, takarásokat.

— Betartja a minőségi követelményeket.

8. feladatcsoport

A fonás eszközeinek, szerszámainak, gépeinek, berendezéseinek alkalmazása, karbantartása

— Alkalmazza a szakmában használatos szerszámokat.

— Kezeli a szakmában ismert és használt berendezéseket, gépeket.

— Tájékozódik a munkahely karbantartási szabályairól.

— Elvégzi saját szerszámain a karbantartási feladatokat.

9. feladatcsoport

A meghibásodott fonott tárgyak, bútorok javítása

— Tudja a fonottárú javítható hibalehetőségeit.

— Ismeri a javíthatóság megállapítási módját.

— Meghatározza a javításhoz szükséges fonási módot.

— Kiválasztja a javításhoz szükséges anyagokat.

— Elvégzi a munkája során felmerülő javításokat.

IV. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei

— A szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak követelményeinek teljesítése.

2. A szakmai vizsga részei

A szakmai vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből, valamint a vizsgaremek és teljes műszaki dokumentációk elkészítéséből áll.

A vizsgaremeket a gyakorlati vizsga előtt 5 nappal kell benyújtani.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

— Fonott tárgy készítése 300 perc

A szóbeli vizsga tantárgyai és időtartama

— Munka- és környezetvédelem

— Gazdasági és vállalkozási ismeretek

— Anyagismeret

— Néprajzi ismeretek

— Szakmai ismeretek

A szóbeli vizsgarészen a vizsgázó a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott tantárgy(ak)ból és tétel(ek) alapján ad számot tudásáról. A tételek központilag kerülnek kiadásra.

A vizsgázó részére a felkészüléshez tételenként legalább 15 perc időt kell biztosítani.

Vizsgaremek, műszaki dokumentációk készítése

A vizsgázónak a szakmai vizsgára vizsgaremeket kell elkészíteni, kosárfonás témakörben 5 tárgyat; fonottbútor témakörben 3 tárgyat kell készíteni. A vizsgázónak be kell nyújtania a vizsgaremek teljes technológiai rajzát.

3. A szakmai vizsgán számonkérhető feladatok a szint megjelölésével

A gyakorlati vizsga tartalma

A vizsgázónak meghatározott fonási eljárással, fonott tárgyat kell készíteni. Ezt a feladatot a gyakorlati feladatlapon kell dokumentálni, a vizsgaelnök és a kamarát képviselő vizsgabizottsági tag aláírásával jóváhagyva. Eredményes gyakorlati vizsga után szóbeli vizsgát tehet.

A szóbeli vizsga tartalma

A tételek a felsorolt témákból és tantárgyakból készülnek.

— Munka- és környezetvédelem

= munkavédelmi,

= környezetvédelmi,

= tűzvédelmi és

- = biztonságtechnikai témakörök szakmai követelményeinek teljesítését biztosító elméleti ismeretek.
- Gazdasági és vállalkozási ismeretek
 - = munkajogi,
 - = gazdasági,
 - = vállalkozói ismeretek számításai (árképzés, ár kalkuláció, árajánlat, adózás, költséggazdálkodás, megrendelés, számlázás).
- Anyagismeret
 - = a fonásnál felhasználható alapanyagok,
 - = segédanyagok tulajdonságai.
- Néprajzi ismeretek
 - = a különböző korok, vidékek és tájegységek fonás kultúrájának története,
 - = korok, vidékek és tájegységek tárgykészítési kultúrája.
- Szakmai ismeretek

A kosárfonó és fonottbútor-készítő szakma következő megoldandó kérdéseit tartalmazza:

- = a fonás eszközeinek, szerszámainak, gépeinek, berendezéseinek használata,
- = a fonott tárgyak, bútorok tervezése,
- = az alapvető fonástechnikák felhasználása,
- = a fonással készített tárgyak és bútorok készítésének ismertetése,
- = a szakmai dokumentáció, gyártási műveletek, szabványok értelmezése,
- = a meghibásodott fonott tárgyak, bútorok javítása.

4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei
 — Felmentést kaphat a szóbeli vizsga alól az a jelölt, aki a vizsgatantárgyak követelményeit már korábban teljesítette, és ezt igazolni tudja.
 — A gyakorlati vizsga alól felmentés semmilyen feltétel mellett nem adható.

5. A szakmai vizsga értékelése

A vizsgázó az egyes vizsgarészekben elért teljesítménye alapján

- szakmai elméletből (szóbeli vizsgarészből) és
- szakmai gyakorlatból kap osztályzatot.

A szakmai elméleti vizsga értékelése

— A szóbeli vizsgát vizsgatantárgyanként egy-egy (1—5-ig terjedő) érdemjeggyel kell értékelni.

— A szakmai elmélet osztályzatát a szóbeli érdemjegyek súlyozatlan átlaga és vizsgabizottság munkáját segítő pedagógusok javaslatai alapján állapítja meg a vizsgabizottság.

— Eredménytelennek kell értékelni a szóbeli vizsgát, ha a vizsgázó a vizsga tantárgyainak bármelyikére elégtelen érdemjegyet kapott.

A szakmai gyakorlati vizsga értékelése
 — A gyakorlati vizsga eredményét egy osztályzattal kell értékelni.

— Az értékelés alapja a gyakorlati vizsgalapon szerepeltetett tárgy elkészítése.

— Kerek vagy ovális kosár fenék készítése, oldalkarók elhelyezése, lábazat kialakítása, oldalfonás megoldása, fülek és a szegés elkészítése.

— A munkadarabon elvégzett műveletek minősége.

A szakmai vizsga értékelése

— Eredményes vizsgát tett az a vizsgázó, aki a szakmai elmélet és szakmai gyakorlat követelményeit teljesítette.

— A szakmai szóbeli vizsga eredménytelensége esetén a vizsgatantárgyakból a vizsgázó javítóvizsgát tehet a későbbi vizsgaidőszakban.

— A szakmai gyakorlati vizsgarész eredménytelensége esetén a gyakorlati vizsgát meg kell ismételni.

V. EGYÉB TUDNIVALÓK

1. A szakképzés megkezdésének feltételei
 — Iskolai előképzettség: a szakképesítés megszerzéséhez iskolai végzettség nem kerül előírásra.

* * *

SZŐRME- ÉS BŐRKONFEKCIONÁLÓ SZAKKÉPESÍTÉS SZAKMAI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

I. A szakképesítés országos képzési jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 33 5276 09
2. A szakképesítés megnevezése: Szőrme- és bőrkonfekcionáló

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	FEOR megnevezése
7325	Szűcs, szőrmekonfekcionáló

2. A munkaterület rövid, jellemző leírása

Termelő vállalatoknál, egyéni és társas vállalkozásoknál, továbbá szolgáltató részlegeknél:

— részt vesz a szőrme- és bőrkonfekcionáló szakma területeit lefedő szűcs, kesztyűs és bőrruha készítő munkaterületek termékkészítési folyamatában,

— kiválasztja az alkalmazott gyártástechnológiának megfelelő alap (bőr, szőrme, műbőr)- és kellékanyagot, osztályozza és minősíti azokat,

— rendelkezik a szabásminta készítés, továbbá a modellezés alapelemeinek ismeretével, képes a gyakorlatban alkalmazni azokat,

— meghatározza és a gyakorlatban alkalmazza a szakmailag indokolt gyártástechnológiai eljárást,

— elvégzi a szükséges anyagnorma, illetve gazdasági számításokat,

— elvégez alapvető felújítási, átszabási munkálatokat,

— folyamatosan ellenőrzi a késztermékekre vonatkozó minőségi előírásokat,

— önállóan meghatározza a gyártástechnológiai műveletek elvégzéséhez szükséges eszközöket, gépi berendezéseket, ismeri azok szakszerű kezelését, elvégzi a munkavédelmi előírásoknak megfelelő karbantartási feladatokat,

— elvégzi a munkakörével kapcsolatos adminisztrációs és dokumentációs feladatokat,

— önálló vállalkozásában üzemet működtet, üzletet vezet és irányít, a gazdálkodásra, vállalkozásra érvényes rendelkezések, valamint a munkavégzésre irányuló alapvető egészség-, munka-, tűzvédelmi, baleset-elhárítási előírások betartásával.

3. A szakképesítéssel rokon szakképesítések

A szakképesítéssel rokon szakképesítések	
azonosító száma	megnevezése
52 5411 01	Bőrkonfekció-ipari technikus
31 5272 01	Bőripari szabász
33 5272 01	Bőrdíszműves
31 5272 02	Bőripari varrómunkás (tűző)
33 5279 09	Bőrgyártó
33 5276 05	Nőiruha-készítő
31 5276 03	Varrómunkás

III. A szakképesítés szakmai követelményei

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok és az azokhoz közvetlenül kapcsolódó követelmények

1. feladatcsoport

Munkavédelmi, környezetvédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai előírások betartása, alkalmazása

— Betartja a munkahelyre vonatkozó általános munkavédelmi előírásokat.

— Biztosítja saját és környezete balesetvédelmét, megismeri a foglalkozási ártalmakat és ismeri azok megelőzési lehetőségeit.

— Közreműködik a baleset kivizsgálásában, jegyzőkönyv készítésében.

— Betartja a munkahelyére vonatkozó általános tűzvédelmi előírásokat.

— Használja a tűzoltó készülékeket az előírások betartásával.

— Betartja az érintésvédelmi előírásokat.

— Betartja a munkahelyére vonatkozó általános környezetvédelmi előírásokat.

— Betartja a munkája során felhasznált anyagok és keletkező hulladékok kezelésére és tárolására vonatkozó előírásokat.

2. feladatcsoport

Munkajogi és gazdálkodási ismeretek alkalmazása

— Alkalmazza és betartja a munkahelyre vonatkozó szabályozásokat (munkarend, munkaköri leírások, bérezés, továbbképzés stb.).

— Együttműködik a munkahelyén működő szakmai érdekképviseleti szervezetekkel.

— Ismerteti az államszervezet felépítését, polgárjogi alapfogalmakat és a jogrendszert.

— Ismerteti a gazdasági társaságok fajtáit, működésüket.

— Ismeri a munkaviszony létesítésével, módosításával, megszüntetésével, valamint a próbaidővel, szabadsággal, pihenőidővel kapcsolatos alapfogalmakat.

— Megismeri a tanulószerveződés tartalmát és a szerződő felek jogaira és kötelességeire vonatkozó alapfogalmakat.

— Definálni tudja a kollektív szerződést és az ahhoz kapcsolódó jogokat és kötelességeket.

— Eligazodik az adózás rendjében, elkészíti a jövedelemadó bevallását.

— Egyszerűbb költségelszámolást készít.

— Alkalmazza az álláskeresés praktikáit.

— Elkészíti saját önéletrajzát, közreműködik pályázatok, munkaszerződések készítésében.

3. feladatcsoport

Alapfokú számítógép-kezelési ismeretek alkalmazása

— Ismerteti a személyi számítógépek fő jellemzőit.

— Üzembe helyezi a munkavédelmi, baleset-elhárítási szempontok figyelembevételével a számítógépet.

— Futtatja a szakmával kapcsolatos, rendelkezésre álló számítógépes programokat.

4. feladatcsoport

Műszaki dokumentációk olvasása, felhasználása és egyes részek összeállítása

a) Gyártmánytervezés

— Alkalmazza a műszaki, szakmai rajzok előírásait.

— Számítással meghatározza a mintaszerkesztéshez szükséges adatokat, részmintákat készít az összeállítási rajz alapján.

— Ismeri a mintasorozat készítésének alapelveit.

b) Gyártástervezés

— Közreműködik a szükséges anyag-előírányzatok meghatározásában.

— Részt vesz az alkalmazott gyártási eljárás kiválasztásában.

— Értelmezi az alkalmazott technológiai utasításokat.

— Kiválasztja a gyártáshoz szükséges gépeket, berendezéseket.

— Alkalmazza a szakmával kapcsolatos számítógépes programokat.

5. feladatcsoport

Mintakészítés, modellezés

Önállóan elkészíti mindhárom részterület (szűcs, bőrruhakészítő, kesztyűs) esetében az alkalmazott szabászati alaplantákat, elvégzi a szükséges módosításokat a rendelkezésre álló szabásmintán az alkalmazott gyártástechnológia, illetve felhasznált alapanyag függvényében.

— Önállóan használja a mérettáblázatokat.

— Szakszerűen méretet vesz.

— Szükség esetén módosítja az alaplantát a konkrét követelményeknek megfelelően.

6. feladatcsoport

A szőrme- és bőrkonfekcionálás előkészítő műveleteinek gyakorlati kivitelezése

Ismeri a szőrme- és bőrkonfekcionálás részterületeinek és termékeinek főbb csoportjait, a termékek felépítését, főbb alkatrészeit, a bőrkonfekció-iparban felhasznált alapanyagokat és azok főbb tulajdonságait.

— Rendelkezik a szükséges nyersbőr-ismerettel.

— Ismeri

= a nyersbőr felépítését, topográfiáját,

= a nyersbőr minőségét meghatározó tényezőit,

= a nyersbőr tartósításának és kikészítésének alapjait.

— Elvégzi a szükséges csoportosítást

= rendeltetés szerint,

= az alapanyag szerint,

= a bőrtermékek mérete szerint.

— Meghatározza a termékek főbb alkatrészeit.

— Csoportosítja a felhasznált alap- és kellékanyagokat szilárdsági tulajdonságaik, összeerősíthetőségi jellemzőik, tartóssági paramétereik alapján.

— Tisztában van a bőr- és kellékanyagok fizikai és kémiai tulajdonságainak egészségre gyakorolt hatásával.

7. feladatcsoport

A szőrme- és bőrkonfekcionálás szabás-technológiai alpműveleteinek gyakorlati kivitelezése

— Ismeri a szőrme-feldolgozás, a bőrruha- és kesztyűgyártás szabás-előkészítő és kikészítő technológiai műveleteit — szőrmés bőrkönl hibajavítási változatok, kesztyűgyártásnál a bőr vékonyítása (dulirozás), ruházati bőrkönl szélvékonyítás, élezés (mint kiegészítő műveletek).

— Kivitelezi a bőrkonfekció-ipar szabászati alpműveleteit, ezen belül:

a) A szűcsipari szabászati alpműveletek elvégzése

— Kiválasztja és szakszerűen használja a szűcsipari kéziszerszámokat, segédeszközöket.

— Kivágóminta-sorozatokat, cakkozókat tervez és szerkeszt.

— A balesetvédelmi és munkavédelmi előírások szigorú betartása mellett használja és karbantartja a szőrme-szabászat gépi berendezéseit.

— Kezeli az egyfonalas, láncöltéses szűcsvarrógépet és a bőrcsíkvarrógépet.

— Megkülönbözteti az eresztő-vágógépek típusait.

— Gyakorlatban kivitelezi a szőrmeszabászat általános alaptéchnológiai folyamatát a minőségi, esztétikai és a gazdaságossági követelmények betartása mellett.

— Szakszerűen alkalmazza a termékfelújítás szabászati megoldásait, az átszabást, javítást és fazonírozás technikáit.

— Szakszerűen alkalmazza a szőrmeszabászat előkészítő műveleteit (bekenés, nyújtás, simítás vagy strekkolás, a szőr- és színváltozatok, a szőroldali hibák átjelölése).

— Meghatározza a szükséges javítóvágásokat, elvégzi a javítást.

— Kivitelezi a különböző feldolgozási technológiákat:

= az egészsbőrös feldolgozási technológiák,

= a felezett gyártástechnológia,

= az átrakásos gyártástechnológia,

= az eresztéses gyártástechnológia,

= a feltoldásos gyártástechnológia,

= az irhabőrök feldolgozása.

— Szőrmesapkákat és kalapokat, divatcikkeket, nyakbavetőket készít.

b) A kesztyűgyártás szabászati alpműveleteinek elvégzése

— Kézi szabászat:

= alapanyagokat ellenőriz, kiválasztja a megfelelőt,

= a bőryanagnak megfelelő mértékben síkporozást, nyirkosítást, nyújtást végez,

- = átvizsgálja a bőrt, megválasztja a megfelelő szabásmódot, szabási irányt [pl. hossz- (alon), keresztirányú (traver) stb.],
- = nagyolva kiszabja a kesztyű alkatrészeit (tepszírozás),
- = elkészíti a kellékeket: kiszabja az ujjközi részeket, szegőbőrt, keretet, paszpolt és fűzőbőrt (pontosra),
- = előírások szerint méretellenőrző szerszámmal méretellenőrzést végez (ridolírozás),
- = kiszabott kesztyűt sablonra dolgoz (etabonírozás), kidolgozza a bőrt, elhelyezi a hibákat,
- = számozza a kesztyűket (nagyság, bélésfajta, szabász azonosító száma alapján) kézifestéssel vagy géppel.
- Gépi szabászat:
 - = használja a hidraulikus csákozógépet (fantírozó prés), ismeri a fő alkatrészeit, beállítja a kaliber magasságának megfelelően,
 - = kiválasztja a nagyságnak megfelelő kalibert, kivágja a kesztyűt és alkatrészeit (présselés vagy kiütőgéppel),
 - = tisztázza a kivágott kesztyűt (allangírozás), bevágja a sliccet, összeválogatja az ujjközi részeket.
- Kesztyűk díszítése:
 - = alkalmazza a kesztyűk díszítési lehetőségeit, fajtáit, módszereit: kézi, gépi és kombinált (varrás, lyukasztatás, kivágás, szegecseles, fűzés),
 - = jellemzi és alkalmazza a felhasználható cérnákat, fonalakat, tűket, díszvarrógépek fajtáit.
- c) A bőrruhakészítés szabászati alapléteinek elvégzése
 - Szabászati lételemek:
 - = biztosítja a szabás feltételeit, megtervezi a szabásrendszert,
 - = anyag-előírányzatot készít, értékeli a szabás eredményét,
 - = megállapítja a tisztafelületet,
 - = megállapítja az anyag kihasználhatóságát,
 - = alapléteket képez,
 - = sorozatléteket képez,
 - = bőrranyagokat szab,
 - = textilanyagokat szab.
 - Varrodai előkészítő és alkatrészgyártó lételemek:
 - = alkatrészeket merevít,
 - = mellékalkatrészeket készít,
 - = zsebfedőket, kézelőket készít,
 - = zsebeket készít,
 - = gallérokat készít,
 - = elejelátéteket készít,
 - = elejét készít,
 - = hátat készít,
 - = ujjat készít.

8. feladatcsoport

Összeállítási, összeerősítési lételemek gyakorlati kivitelezése

Az alapvető szörmekonfekciós, bőrruhakészítő, továbbá kesztyűipari összeállító technológiákhoz, illetve az összeerősítő lételemekhez használja az összeerősítő lételemek elvégzésére alkalmas varrógéptípusokat.

— Beállítja, használja a különféle egyfonalas láncöltéses szegvevarrógépeket (szűcs gép).

— Alkalmazza a bőrruházati lételemek készítésére alkalmas alapléteket, gyorsvarrógépeket, tútolásos varrógépeket, gomblyukasztó-gépeket, kombinált (alsó-felső, tű) továbbítású varrógéptípusokat.

— Dolgozik kesztyűipari varrógépeken (kétfonalas láncöltéses steppvarrógép, a huroköltéses lasch-gép, valamint a szegvevarró Links, Wickel gép).

— Gyakorlatban alkalmazza a különféle kézi összeerősítő varrásfajtákat, szűcsipari rámozás, egyenlítés, létekezés lételemcsorát.

— Szakszerűen összeállítja a különböző utcai, sport és munkavédelmi kesztyűket [hüvelykezés, ujjközi részek bevarrása, kesztyű összevarrása, bélelés, szegés, (szegésfajták)].

9. feladatcsoport

Befejező lételemek, kikészítő lételemek gyakorlati kivitelezése

Elvégzi a három szakterület speciális, illetve befejező lételemcsorát.

— Szűcsipari csinosítást, szörmefrissítést végez.

— A kesztyűipari csinosítás (dresszírozás) lételemét, a vasalás kivitelezését, a préseles, a polírozás, szerelékezés, párosítás lételemét végzi.

— A bőrruházati lételemek gyártásánál alkalmazott befejező-csinosító lételemek (gomblyukasztatás, gombolás, szélfestés, végvasalás, adjusztálás) végez.

— Általánosságban csinosítást (frissítés), címkézést, csomagolást végez.

10. feladatcsoport

Minőségi követelmények betartása

— Alkalmazza a minősítés szabályait a gyakorlatban.

— Ismeri a késztermék minősítés célját, a szabványosítás, a szavatosság és a jóállás fogalmát.

IV. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei

— A szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak követelményeinek teljesítése.

2. A szakmai vizsga részei

A szakmai vizsga írásbeli, gyakorlati és szóbeli részekből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Szőrme- és bőrkonfekcionáló szakmai ismeretek (komplex feladat) 240 perc

- Gyártásismeret.
- Szakrajz (mintakészítés).
- Szakmai számítás.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Különböző gyártási eljárással készülő termék előállítása, melyet a vizsgaszervező határoz meg.

A vizsgamunka elkészítése 300 perc

A szóbeli vizsga tantárgyai és tartalma

- Szőrme- és bőrkonfekcionáló gyártásismeret.
- Szőrme- és bőrkonfekcionáló anyag- és áruismeret.
- Szőrme- és bőrkonfekcionáló géptan, munka- és környezetvédelem.

A szóbeli vizsgarészen a vizsgázó a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott tantárgy(ak)ból és tétel(ek) alapján ad számot tudásáról. A tételek központilag kerülnek kiadásra.

A vizsgázó részére a felkészüléshez tételenként legalább 15 perc időt kell biztosítani.

3. A szakmai vizsgán számon kérhető feladatok a szint megjelölésével

Az írásbeli vizsga tartalma

Gyártásismeret

- a szűcs, kesztyűs és bőrruházati termékek csoportosítása, alapanyagok, kellékanyagok rendszerezése,
- a szűcs, kesztyűs és bőrruházati alaptermológiák,
- korszerű gyártási technológiák,
- a szabás gazdaságosságával kapcsolatos fogalmak,
- a különböző szabászati változatok, szabási módok (kézi szabás, sablonra szabás, gépi szabás) alkalmazása,
- szabás, varrás, ragasztás, vasalástechnológia általános alapfogalmai,
- a kézi és gépi varrás módszerei, az öltésképek ábrázolása,
- az alkalmazott lasch, stepp és szegvevarrott technológiák,
- az alkalmazott ráházási módok, lekészítési műveletek,
- a termékek díszítési lehetőségei,
- az alkalmazott kikészítési, csinosítási műveletek,
- a konfekcionált késztermékekkel szemben támasztott követelmények,
- a termékek minősítésének alapszabályai.

Szakrajz (mintakészítés)

- a műszaki rajzkészítés alapszabályainak alkalmazása,
- mérettáblázatok használata,
- szőrme és bőrruházati alapminták szerkesztése,
- mérettáblából megadott méretek alapján különböző kesztyű-minták szerkesztése.

Szakmai számítás

- mértékegységek átszámítása
- a szabás gazdaságosságával kapcsolatos összefüggések, az anyag-előírányzat, alap- és kellékanyag-norma meghatározásával,
- az előkészítő műveleteknél alkalmazott technológiai paraméterek meghatározása számításal,
- a varrással kapcsolatos összefüggések, a cérnaszükséglet és a tűfinomság meghatározása.

A gyakorlati vizsga tartalma

A vizsgát szervező intézmény választhat az egyes részterületek (szűcs, kesztyűs, bőrruhakészítő) munkafeladatai közül.

Szűcs munkaterület vizsgafeladatai

Az elméleti tantervi követelményeknek megfelelő komplex feladat, melynek tartalmaznia kell az alábbi munkafolyamatokat:

- előkészítő műveletek (szortírozás, hibajavítás),
- kézi szabászati műveletek (mintára szabás, bőrök felvágása átrakáshoz, eresztéshez),
- kézi vagy gépi varrás művelete (eresztett csíkvarrás, lekészítés).

Kesztyűs munkaterület vizsgafeladatai

A gyártásban lévő terméktípusból választott termék — kézi, gépi összetűzővarrás (lasch), rátűző (stepp) és szegvevarrás, egész, kombinált, bélelt, béleletlen, utcai, sport és munkavédelmi kesztyű — elkészítése minta vagy leírás alapján

- szabászati alapműveletek,
- varrási alapműveletek.

Bőrruhakészítő munkaterület vizsgafeladatai

A bőrruhakészítés alapvető munkafolyamatait magába foglaló komplex feladat, melynek tartalmaznia kell az alábbi munkafolyamatokat:

- kisalkatrészek készítése,
- főalkatrészek megmunkálása,
- összeállító műveletek,
- befejező műveletek,
- leigazítások,
- ellenőrző mérések.

Valamennyi szakterületen belül alapkövetelmény a gépek, berendezések, szerszámok, eszközök szakszerű, a bal- és jobbkezes munkavédelmi előírásoknak megfelelő használata.

A szóbeli vizsga tartalma

Szőrme- és bőrkonfekcionáló gyártásismeret

Azonos a szőrme- és bőrkonfekcionáló gyártásismeret írásbeli vizsga tartalmával. A követelményekben meghatározott témakörök elméleti ismereteit tudja a vizsgázó szóban elmondani, az összefüggéseket elmagyarázni, a különféle gyártástechnológiákat jellemezni, összehasonlítani, ábrázolni.

Szőrme- és bőrkonfekcionáló anyag- és áruismeret

— az alapanyagok (szőrmebőr, bőr-műbőr) szerkezeti-szöveti felépítésének részletes ismerete,

— a szőrme-konfekcionálás alapanyagainak csoportosítása, minősítése esztétikai igények, kopásállósági, tartóssági mutatók szerint,

— a bőrruházati és kesztyűs szakterület főbb alapanyagainak jellemzése,

— a munkaterületekhez tartozó textilipari nyersanyagok-kellékanyagok-segédanyagok eredete, tulajdonsága, felhasználása.

Szőrme- és bőrkonfekcionáló géptan, munka- és környezetvédelem

— az általános géptani alapfogalmak,

— a kinematikai ábraolvasás (értelmezés),

— mozgást közvetítő, mozgást átalakító mechanizmusok kinematikai ábrázolásmódja,

— a szőrme-konfekcionáló-iparban használatos alapgépek, feladatai, működési elvük, beállításuk:

= egyfonalas láncöltéses szegvevarrógép,

= rejtettöltésű varrógép,

= irhavarrógép,

= eresztővarrógép,

= pneumatikus rámozópisztoly,

= tisztító és rázóhordók,

= szőrme-frissítő és porológép,

— a bőrkonfekcionálás során alkalmazott alapgéptípusok feladatai, működési elvük, beállításuk:

= sima tűzőgép, gyors tűzőgép,

= kéttűs-tűtolásos varrógép,

= bélés-bevarró gépek,

= szemes gomblyukasztógép,

= reteszelőgép,

= vasalóberendezések,

— a kesztyűgyártás során alkalmazott alapgépek feladatai, működési elvük, beállításuk:

= dulírozógép,

= csákozógép,

= prések, vasalógépek,

= díszvarrógép,

= Lasch, steppvarrógép,

= szegvevarrógépek,

— munka- és környezetvédelem:

= munkavédelem fogalma, feladata,

= jogok és köteleességek,

= üzemi baleset, elsősegélynyújtás,

= munka és üzemegészségügy,

= biztonságtechnika,

= munkavédelmi előírások,

= általános tűzvédelmi ismeretek,

= környezetvédelem fogalma, feladata, jogi szabályozások,

= környezetvédelem módszerei, eszközei, területe,

= a bőrfeldolgozó-ipari szakmákra vonatkozó környezetvédelmi feladatok.

4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

Ha a vizsgázó valamelyik rész-szakképesítéssel (szűcs, kesztyűs, bőrruhakészítő) már rendelkezik, akkor szakmai vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészén felmenthető az adott ismeretkörből.

5. A szakmai vizsga értékelése

A vizsgázó az egyes vizsgarészekben elért teljesítménye alapján két osztályzatot kap:

— szakmai elmélet,

— szakmai gyakorlat.

A szakmai elméleti vizsga értékelése

— Az írásbeli vizsga osztályzatát a központi vizsgatételhez a szakképesítésért felelős miniszter által kiadott „értékelési útmutató” alapján kell megállapítani.

— A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként (Szőrme- és bőrkonfekcionáló gyártásismeret, Szőrme- és bőrkonfekcionáló anyag- és áruismeret, Szőrme- és bőrkonfekcionáló géptan, munka- és környezetvédelem) egy-egy érdemjegyet kap.

— A szakmai elmélet osztályzatát az írásbeli és a szóbeli érdemjegy súlyozatlan átlaga és vizsgabizottság munkáját segítő pedagógusok javaslatai alapján állapítja meg a vizsgabizottság.

A szakmai gyakorlati vizsga értékelése

A gyakorlati vizsgát egy osztályzattal kell értékelni.

A szakmai vizsga értékelése

— Eredményes vizsgát tett az a jelölt, aki szakmai elméletből és szakmai gyakorlatból a vizsgakövetelményeket teljesítette.

— Sikertelen a szakmai vizsga, ha a vizsgázó az írásbeli, vagy a gyakorlati vizsgarészen, továbbá, ha a szóbeli bármelyik tantárgyából elégtelen osztályzatot kapott.

V. Egyéb tudnivalók

1. A szakképzés megkezdésének feltételei

— Iskolai előképzettség: tizedik évfolyam elvégzése.

VEGYÉSZ SZAKMUNKÁS SZAKKÉPESÍTÉS SZAKMAI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 51 5282 07
2. A szakképesítés megnevezése: Vegyész szakmunkás

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	FEOR megnevezése
7540	Laboráns (minősítés nélkül)

2. A munkaterület rövid, jellemző leírása

Vegyipari, élelmiszeripari, mezőgazdasági, vízgazdálkodási, növényvédelmi, építőipari stb. területeken üzemi, kutató- és egyéb kémiai laboratóriumokban, minőségellenőrzési, minőségbiztosítási területen, oktatási intézményekben a vegyész szakmunkás:

- analitikai és preparatív feladatokat végez,
- elvégzi az anyagokból a mintavételezést, a mintákat az analitikai vizsgálatokhoz előkészíti,
- előkészítő munkálatokat végez pl. oldatokat, reagenseket, kísérleteket és méréseket készít elő,
- a feladatokhoz használt műszereket, egyéb eszközöket szakszerűen kezeli, kalibrálja és működteti,
- szabvány alapján minőség-ellenőrzési, minőségbiztosítási vizsgálatokat és elemzéseket végez,
- az elvégzett munkáját szakszerűen értékeli és dokumentálja.

3. A szakképesítéssel rokon szakképesítések

A szakképesítéssel rokon szakképesítések	
azonosító száma	megnevezése
52 5412 01	Általános vegyésztechnikus
51 5244 01	Általános vegyipari szakmunkás
52 5282 01	Atomerőművi vegyészlaboráns
52 6222 05	Élelmiszer-analitikus technikus
33 5282 01	Élelmiszer-ipari laboráns
51 5282 02	Élelmiszer-ipari mikrobiológiai laboráns

A szakképesítéssel rokon szakképesítések	
azonosító száma	megnevezése
52 5499 07	Ipari biotechnológus technikus
33 7898 02	Környezetvédelmi laboráns
31 5244 14	Vegyianyaggyártó
52 5499 10	Vegyipari minőségbiztosítási technikus

III. A szakképesítés szakmai követelményei

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok és az azokhoz közvetlenül kapcsolódó követelmények

1. feladatcsoport

Munkavédelmi, környezetvédelmi, tűzvédelmi előírások alkalmazása

— Ismeri a munkahely megfelelő kialakításának szabályait.

— Betartja a tűz- és robbanásveszélyek megelőzésére vonatkozó előírásokat.

— Használja a munkafolyamatokhoz szükséges általános és speciális biztonságtechnikai eszközöket.

— Elsősegélyt nyújt a munkahelyi balesetknél, megszünteti a balesetet kiváltó okokat, értesíti a segélynyújtó szolgálatokat és a munkahelyi vezetőket.

— Betartja a környezetszennyezés megelőzésére vonatkozó előírásokat.

— Betartja a veszélyes hulladékok, környezetkárosító vegyi anyagok gyűjtésére, tárolására, kezelésére vonatkozó szabályokat.

— Használja az R-kódot, S-kódot és a kombinált RS-kódokat.

— Betartja az anyagok tárolására, szállítására vonatkozó előírásokat.

2. feladatcsoport

Munkajogi ismeretek alkalmazása

— Ismeri és betartja munkaidőre, munkarendre, bérezésre vonatkozó szabályokat.

— Ismeri a Munka Törvénykönyve legfontosabb szabályait (Kollektív szerződés, munkaviszony létesítése, megszüntetése, szabadság, betegszabadság stb.).

— Ismeri a munkáltató és a munkavállaló legfontosabb jogait és kötelességeit.

— Ismeri a munkahelyeken működő érdekképviseleti és szakmai szervezeteket, azok feladatát, azokkal való együttműködés formáit.

3. feladatcsoport

Gazdasági és vállalkozási ismeretek alkalmazása

— Ismeri a vállalati, vállalkozási formákat, jellemzőiket.

— Használja az üzemi és vállalati (vállalkozói) gazdaságtan alapfogalmait.

— Ismeri a költségek keletkezését, csoportosítását, a költségsökkentés módszereit és eszközeit, a közvetlen és a közvetett költségek fogalmát.

— Ismeri az adózás legfontosabb szabályait.

— Ismeri a vállalati vagyont, eszközök, források, jövedelmezőség, gazdaságosság, eredményesség (nyereség, veszteség) finanszírozás, beruházás fogalmakat.

4. feladatcsoport

Informatikai ismeretek alkalmazása

— Alkalmazói szinten kezeli a személyi számítógépeket.

— Használja a felhasználói szoftverek (szövegszerkesztő, táblázatkezelő) alapjait.

— Használja és kezeli a számítógéppel összekötött műszerek kiszolgáló szoftvereit.

5. feladatcsoport

Általános szakmai feladatok végzése

— Értelmezi a műszerkönyveket, gépkönyveket, üzemeltetési utasításokat, táblázatokat, diagramokat, szabványokat.

— A műszaki dokumentáció (szabvány, üzemi, laboratóriumi előírás) alapján a laboratóriumi feladatot műveletekre és részműveletekre bontja.

— Kiválasztja a feladathoz szükséges eszközöket, készülékeket, anyagokat.

— A feladathoz szükséges számításokat végez, a mérési adatokból kiszámítja az eredményeket.

— Elkészíti a feladat elvégzése és az eredmények dokumentálása során a jegyzőkönyvet.

— Ismeri az alapvető üvegtechnikai fogásokat, gázégők fajtáit.

— Szereli és karbantartja a laboratóriumi készülékeket.

6. feladatcsoport

Alapvető laboratóriumi mérések végzése

— Tömegmérést végez laboratóriumi mérlegeken.

— Térfogatmérést végez laboratóriumi térfogatmérő eszközökkel.

— Különböző típusú hőmérőkkel hőmérsékletet mér.

— Méri a folyadékok és a szilárd anyagok sűrűségét sűrűségmérővel.

— Méri az olvadáspontot, dermedés-, fagyás-, forrás-, és lágyuláspontot.

— Méri a folyadékok viszkozitását.

7. feladatcsoport

Hőátzármaztatási műveletek végzése

— Ismeri a hőmennyiség, fajhő fogalmát és mértékegységét, a hőátadás módjait.

— Közvetett és közvetlen melegítési műveletet végez.

— Hűtési feladatot hajt végre levegővel, vízzel, jéggel, hűtőkeverékekkel, szárazjéggel és cseppfolyós széndioxid-dal, hűtőberendezéssel.

— Állandó hőmérsékletet biztosít (termosztál).

8. feladatcsoport

Gázokkal, nyomásálló berendezésekkel végzett feladatok

— Szereli és működteti a laboratóriumi gázfejlesztő készüléket.

— Gázokat tisztít, mos.

— Gáztérfogatot, áramlási sebességet mér.

— Kezeli, cseréli, szerelvényezi a laboratóriumi munka során használt gázpalackokat.

— Kezeli a laboratóriumban használt autoklávot (túlnyomásos csíráltató berendezés, félautomata autokláv stb.).

— Kezeli és működteti a vákuum előállítására szolgáló berendezéseket.

9. feladatcsoport

Laboratóriumi műveletek végzése

— A vizsgálandó anyagból mintavételezést végez, a mintát tárolja.

— Elvégzi a vizsgálandó anyag aprítását.

— Keverési (homogenizálási) műveletet végez.

— Kiszámítja adott összetételű oldathoz szükséges összetevők mennyiségét, és elkészíti az oldatot.

— Laboratóriumi alpműveleteket hajt végre (lecsapás, üleptetés, derítés, szűrés, centrifugálás, szárítás, izzítás, bepárlás, kristályosítás, desztillálás, extrahálás, szublimálás, liofilizálás).

10. feladatcsoport

Szervetlen és szerves preparatív feladatok végrehajtása

— Felírja, rendezzi, értelmezi a reakcióegyenletet.

— Kiválasztja az eszközöket, összeszereli a berendezést, pontosan hajtja végre a recept utasításait, ellenőrzi a termék tisztaságát.

11. feladatcsoport

Az anyagok minőségi és mennyiségi vizsgálatának végzése hagyományos módszerekkel

— Egyszerű módon kimutatja a szervetlen ionokat jellemző reakciójuk alapján.

— Azonosítja a szerves anyagokat fontosabb funkcióscsoportjainak kimutatásával.

— Mennyiségi meghatározást végez gravimetriás módon.

— Mennyiségi meghatározást végez térfogatossal elemzéssel (sav-bázis, redoxi, csapadékos, komplexometriás titrálások).

— Meghatározza a mérőoldatok pontos koncentrációját.

12. feladatcsoport

Műszeres analitikai vizsgálatok végrehajtása

— Elvégzi a refraktometriás méréseket.

— Meghatározza az optikai forgatóképességet.

— Elvégzi a fotometriás méréseket látható-, infravörös és ultraibolya tartományban.

— Elvégzi az atomabszorpciós és lángfotometriás vizsgálatokat.

— Méri az oldatok vezetését, elvégzi a direkt konduktometriás mérést és konduktometriás titrálást.

— Elvégzi a potenciometriás méréseket: megméri az oldatok pH-ját, ionszelektív elektródokkal meghatározza az ionkoncentrációt, potenciometriás titrálást végez (sav-bázis és redoxi titrálások).

— Elvégzi a kromatográfiás elemzéseket réteg-, oszlop-, gáz-, nagynyomású folyadék-kromatográfiás módszerekkel.

— Gázkromatográfot (GC), folyadék-kromatográfot (HPLC) kezel.

IV. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei

— A szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak követelményeinek teljesítése.

2. A szakmai vizsga részei

A szakmai vizsga írásbeli, gyakorlati és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsgarész tantárgyai és időtartama

— Laboratóriumi ismeretek 180 perc

— Szakmai számítások 180 perc

A gyakorlati vizsgarész tantárgya és időtartama

— Laboratóriumi gyakorlatok 480 perc

A szóbeli vizsgarész tantárgyai és időtartama

— Alkalmazott fizikai kémia

— Laboratóriumi mérések

— Munkajogi, gazdasági alapismeretek

A szóbeli vizsgarészen a vizsgázó a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott tantárgy(ak)ból és tétel(ek) alapján ad számot tudásáról. A tételek központilag kerülnek kiadásra.

A vizsgázó részére a felkészüléshez tételenként legalább 15 perc időt kell biztosítani.

3. A szakmai vizsgán számon kérhető feladatok a szint megjelölésével

Az írásbeli vizsga tartalma

Laboratóriumi ismeretek

A Laboratóriumi ismeretek írásbeli vizsgatárgy kémia és szakmai ismeretek témakörökből álló feladatokat tartalmaz, 50-50% arányban.

Kémia

— az atomok szerkezete, a fontosabb elemi részecskék, szerepük az atom felépítésében

— az atomburok szerkezete, az elektronburok kiépülésének szabályai

— a periódusos rendszer felépítése, mezői

— a periódusos rendszer atomszerkezeti magyarázata

— az atom tömege, a moláris tömeg

— az ionok keletkezése, jellemzői

— az atomok kölcsönhatásai, a kémiai kötések fajtái, az elektronegativitás

— a kötéspolaritás

— a molekulák térbeli alakja, a molekulapolaritás

— az oxidációs szám fogalma, kiszámításának módja

— a molekulák elektronszerkezeti képlete

— az összetett és a komplex ionok képlete

— a másodrendű kötések fajtái, kialakulásuk

— oldatösszetételek, koncentrációk

— a kémiai reakciók létrejöttének feltételei

— a reakciók energiaviszonyai

— a reakciók csoportosítása (elektronátmenet nélküli protolitikus és csapadék képződéses reakciók, valamint redoxi folyamatok)

— ionegyenletek, bruttó reakcióegyenletek (redoxi reakciók oxidációs számokkal)

— az elemek fizikai és kémiai tulajdonságai, előfordulásuk, gyakorlati alkalmazásuk

— a szerves vegyületek szerkezete, csoportosítása fizikai és kémiai tulajdonságaik szerint

— a szerves vegyületek előállítás, előfordulása, gyakorlati alkalmazása

— a szerves vegyületek elnevezésének szabályai, csoportosítása, az egyes vegyületcsoportra jellemző funkciós csoportok, a molekulákban előforduló jellemző kötések

— a molekulaszervezet és az anyag tulajdonságai közötti összefüggések

— az egyes szerves vegyületcsoportok fontosabb képviselői

— a szerves vegyületek fizikai, kémiai tulajdonságai, gyakorlati alkalmazásuk, előállítási módjaik

Szakmai ismeretek

— a mennyiségi elemzés módszerei és jellemzésük

— a mennyiségi vizsgálatok műveleti lépései és rövid jellemzésük

— a gravimetriás és a titrimetriás mérések elve

— a kristályosítás fogalma és célja, a kristályosítást befolyásoló tényezők

— a laboratóriumi berendezések részei, működésük (centrifugálás, szeparálás, ülepítés, szűrés, desztillálás berendezései, vázlatrajzok alapján)

— a tömeg szerinti elemzés módszerei és jellemzői

— a tömeg szerinti elemzés műveleti sorrendje

— a csapadékok fajtái, a csapadékok képződése és oldhatósága

— a csapadék alak és mérési alak fogalma

— a térfogat elemzések csoportosítása (elektronátmenet nélküli és az elektronátmenettel járó titrálások)

— a mérőoldat fogalma, a mérőoldattal szemben támasztott követelmények

— a mérőoldatok készítése, a mérőoldat koncentrációjának megválasztása és pontos koncentrációjának meghatározása

— az indikátorok szerepe, fontosabb tulajdonságai

— az acidi-alkalimetriában, az oxid-reduktometriában, a komplexometriában és a csapadékos titrálásokban alkalmazott indikátorok (példák)

— a műszeres analitikai eljárások elve, a mérési adatok kiértékelése

— a legfontosabb analitikai műszerek felépítése (vázlatrajzok alapján)

— a szerves ionok kimutatásának jellemző reakciója

— a fontosabb szerves funkciós-csoportok kimutatásának reakciója

Szakmai számítások

— számítások oldatkészítés, oldhatóság, kristályosítás, koncentráció, sztöchiometria, analitikai témakörökben, elektrolitok körében (erős elektrolitok pH-ja, oldha-

tósági szorzat), kémiai egyensúlyok körében (kiindulási és egyensúlyi koncentráció számítása), elektrokémia témakörében (elektrolízis, elektródpotenciál, elektromotoros erő)

— mérési eredmények kiértékelése gravimetriás, titrimetriás és műszeres analitikai témakörökben

— mérési sorozatok adataiból hitelesítő diagramm szerkesztése, eredménykiértékelő számítás

A gyakorlati vizsga tartalma

Laboratóriumi gyakorlatok

A gyakorlati vizsgán a vizsgázónak egy laboratóriumi feladatot kell végrehajtania recept vagy szabvány alapján a következő témakörök egyikéből:

— szerves vagy szervetlen preparátum készítése

— gravimetriás vagy térfogat analitikai feladat

— műszeres analitikai feladat

A vizsgázónak a gyakorlati vizsga megkezdése előtt írásban kell számot adnia felkészültségéről egy maximum 30 perces dolgozat keretében, mely a gyakorlati munkához közvetlenül kapcsolódó elméleti és munkavédelmi kérdést tartalmaz.

A dolgozat keretében kell beszámolni a konkrét feladat elvéről, leírni a reakcióegyenleteket, a feladat kiértékelésének elvét.

Az írásbeli munkát a gyakorlat jegyzőkönyvéhez kell csatolni. A dolgozat ideje a gyakorlati időbe beszámít.

A szakmai gyakorlatok dokumentációjának elkészítésekor a vizsgázó alkalmazza a számítástechnikai ismereteit (adat rögzítés, szövegszerkesztés, táblázat-, diagramkészítés)

A gyakorlati követelményeket a szakképesítés szakmai követelményei tartalmazzák.

A szóbeli vizsga tartalma

Alkalmazott fizikai kémia

Az Alkalmazott fizikai kémia szóbeli vizsgatárgy *a)* és *b)* tételrészekből álljon.

Az *a)* tételek elméleti kérdéseket tartalmazzanak az alább felsorolt témakörökből.

A *b)* tételek az alábbi témakörökhöz kapcsolódó egyszerű számítási feladatokat tartalmazzanak, melyek szövege előre kiadható, de a konkrét adatokat a vizsga előtt kell megadni, azokat a vizsgázó előre nem ismerheti.

— rendszer fogalma, csoportosítása

— az állapotjelzők fogalma, mértékegységei

— gáz, folyadék, szilárd halmazállapotok összehasonlítása

— az ideális (tökéletes) és reális gázok fogalma

— számítási feladatok megoldása a gáztörvényekkel kapcsolatosan

- az ideális gázokra érvényes gáztörvények
- gázok sűrűségének, belső energiájának számítási módja
- a folyadékok belső sűrűdése, mértékegységei
- oldási folyamatok, oldáshő
- halmazállapot változások
- a halmazállapot változások jellemző hőmérsékletei, látens hői
- az elegyek fogalma, csoportosítása
- a gázelegyek átlagos moláris tömege, a parciális nyomás
- az egyszerű desztillációs módszerek (légköri-, vákuum-, vízgőz desztilláció)
- a parciális tenzió fogalma
- Konovalov törvények
- az abszorpció, adszorpció, az oldhatóság, az extrakció gyakorlati alkalmazása
- a Nernst-féle törvény
- a reakciósebesség, a katalizátor, az aktiválási energia fogalma
- a reakciósebesség koncentráció-, nyomás, illetve hőmérséklet függése
- a dinamikus egyensúly fogalma, az egyensúlyi koncentrációk, a megfordítható folyamatok, a tömeghatás törvénye
- a Le Chatelier—Braun elv és alkalmazása az egyensúly eltolására
- az elektrolit fogalma, a víz autoprotolízise, a pH, a hidrolízis és a pufferek fogalma
- az oldhatósági szorzat
- az elektrolitos-disszociáció
- a proton átmenettel és az elektron átmenettel járó reakciók
- a kémiai és az elektromos energia kölcsönös átalakítása, a galvánelemek működése
- a különböző elektromos vezetők összehasonlítása
- az elektromos vezetés, a fajlagos és moláris vezetés fogalmi
- a galván rendszerek celladiagramjainak felírása
- az elektród fogalma, az elektródok fajtái, csoportosítása
- a standard potenciál és a standard redoxipotenciál
- a standard potenciál táblázat használata
- az elektrolízis primer és szekunder folyamatainak felírása
- a Faraday törvények, az elektrolízis határfoka
- az ionvándorlás, a polarizáció, a leválási potenciál, a bomlásfeszültség és a határáram fogalmak

Laboratóriumi mérések

Az Laboratóriumi mérések szóbeli vizsgatárgy *a)* és *b)* tételrészekből álljon. Az *a)* tételek elméleti kérdéseket tartalmazzanak az alább felsorolt mérési elvekből.

A b) tételek a laboratóriumi munkához kapcsolódó munkavédelmi és/vagy környezetvédelmi kérdések legye- nek.

— preparatív feladatok előkészítésére irányuló számí- tási feladatok (reakcióegyenlet felírása és rendezése, anyagmennyiségek számítása, elméleti kitermelés számí- ta, szükséges oldatkészítések)

— preparatív feladatok jellemző műveletei (előkészí- tés, készülékek, reakció, termék kinyerése, tisztítása)

— a legfontosabb szerves ionok kimutatásának jel- lemző reakciói

— a fontosabb szerves funkciós-csoportok kimutatási reakciója

— a gravimetria elve, jellemző munkafázisai

— a térfogat mérés elve, mérőoldat fogalma, a vég- pontjelzés lehetőségei

— a pontos koncentráció meghatározásának szüksé- gessége, lehetősége

— sav-bázis titrálás elve, a titrálási görbe, az indiká- tor kiválasztásának szempontjai, a mérőoldat pontos kon- centrációjának meghatározása (egy választott példa alap- ján)

— a redoxi titrálás elve, az indikálási lehetőség, a mérőoldat pontos koncentrációjának meghatározása (egy választott példa alapján)

— a csapadékos titrálás elve, az indikálási lehetőség, a mérőoldat pontos koncentrációjának meghatározása (egy választott példa alapján)

— a komplexometriás titrálás elve, az indikálási lehe- tősége, a mérőoldat pontos koncentrációjának meghatá- rózása (egy választott példa alapján)

— refraktometria elve, kivitelezése, gyakorlati alkal- mazása

— optikai forgatóképesség mérésének elve, kivitelezé- se, gyakorlati alkalmazása

— a fotometria alaptörvénye, a fotometriás mérések felosztása, jellemző kiértékelési módszerei, gyakorlati al- kalmazásai, a fotométerek felépítése

— a lángfotometriás vizsgálatok elve, a berendezés fel- építése, a mérés kiértékelése

— az atomabszorpció mérés elve, az atomizálás lehe- tőségei, a berendezés felépítése, a mérés kiértékelése

— a konduktometriás mérés elve, a konduktometriás titrálási görbék típusai, az egyenértékpon- t meghatározása, a konduktometriás mérés alkalmazása

— a potenciometria elve, alkalmazása, a mérő- és refe- rencia, illetve a kombinált elektródok szerepe, felépítése, karbantartása, a potenciometriás titrálási görbe, az egyen- értékpon- t meghatározása

— a kromatográfia elve, csoportosítása, a VRK eszkö- ze, kivitelezése, kiértékelése

— a gázkromatográf (GC) felépítése, a detektálási módszerek, a kromatogramm kiértékelése

— a folyadék-kromatográf (HPLC), detektálási módszerei, a kromatogramm kiértékelése

— munkahelykialakítására vonatkozó szabályok, munkaegészségügyi követelmények

— a balesetet és a baleset-elhárítás fogalma

— a munkahelyi balesetek személyi és tárgyi okai

— a munkaadó és a munkavállaló kötelességei a baleset-elhárításban

— a vegyi anyagok biztonságos szállításának, tárolásának szabályai

— nyomás alatt végrehajtott reakciók biztonsági előírásai

— vákuumban végrehajtott reakciók biztonsági előírásai

— az égés, robbanás, öngyulladás, lobbanás fogalmak

— anyagok éghetőségi osztályai

— a tűzvédelmi szervek legfontosabb feladatai

— a tűz- és robbanásveszélyt megelőző intézkedések

— a tűzoltás módjai

— környezet és a környezetvédelem fogalma

— környezetkárosító hatások

— környezetvédelmi tevékenység lényege, eszközei

— mérgezések megelőzése, a vegyszerek biztonságos tárolása, a veszélyes hulladékok tárolása, megsemmisítése

— a villamos berendezések biztonságtechnikai követelményei, az érintésvédelem fogalma, módjai

— a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi feltételei, a mentés különböző helyzetből

— magas hőmérsékleten végrehajtott reakciók biztonsági előírásai

Munkajogi, gazdasági alapismeretek

— a vállalati, vállalkozási formák jellemzői

— az üzemi és vállalati (vállalkozói) gazdaságtan alapfogalmai

— a költségek keletkezése, csoportosítása, a költségcsökkentés módszerei és eszközei

— egyes adóformák (társasági adó, ÁFA, SZJA) főbb jellemzői

— a vállalati vagyon, eszközök, források, jövedelmezőség, gazdaságosság fogalmak

— a munkáltató és a munkavállaló legfontosabb jogai és kötelességei

— a Kollektív Szerződés célja, feladata

— a szakszervezetek szerepe

— a munkaidőre, munkarendre, bérezésre vonatkozó szabályok

— a Munka Törvénykönyve témakörei

4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A vizsgázó kérésére felmenthető a Szakmai számítások írásbeli vizsgatárgy és az Alkalmazott fizikai kémia szóbeli

vizsgatárgy letétele alól az, aki a II. fejezet 3. pontjában felsorolt szakképesítések közül bármelyikkel rendelkezik, és ezt igazolja.

Felmenthető a Munkajogi, gazdasági alapismeretek szóbeli vizsgatárgy letétele alól, aki bármely más szakképesítés megszerzése során jelen szakképesítéssel azonos, vagy ezt meghaladó szinten már vizsgázott belőle, és ezt igazolja.

5. A szakmai vizsga értékelése

A szakmai elméleti vizsga értékelése

— Az írásbeli vizsgarész tantárgyainak érdemjegyét a tantárgyakhoz kiadott értékelési útmutató szerint (1—5-ig terjedő) érdemjeggyel kell értékelni. Az írásbeli vizsgarész érdemjegyét a két írásbeli dolgozat számtani átlaga alapján kell megállapítani, a matematikai kerekítés szabályai szerint azzal a megkötéssel, hogy a vizsgatantárgyak között nem lehet elégtelen. Egy írásbeli vizsgatárgyból való felmentés esetén az írásbeli vizsgarész érdemjegye azonos a megírt dolgozat érdemjegyével.

— A szóbeli vizsgát tantárgyanként (1—5-ig terjedő) érdemjeggyel kell értékelni. A szakmai elméleti vizsga osztályzatát az írásbeli vizsgarész érdemjegye és a szóbeli vizsgatárgyak érdemjegyeinek számtani átlagával kell megállapítani, a matematikai kerekítés szabályai szerint. Szóbeli vizsgatárgy alóli felmentés esetén kevesebbel kell osztani.

A szakmai gyakorlati vizsga értékelése

— A szakmai gyakorlati vizsga értékelését a vizsga szervezője végzi. Eredményes a szakmai vizsga, ha az írásbeli és a szóbeli vizsgatárgyak, valamint a szakmai gyakorlati vizsga érdemjegye között nincs elégtelen. Megismételni csak az elégtelen vizsgatárgyat kell.

A szakmai vizsga értékelése

— Eredményes vizsgát tett az a jelölt, aki minden vizsgarész követelményeit teljesítette.

— Sikertelen a szakmai vizsga, ha a vizsgázó az írásbeli vagy gyakorlati vizsgarészen, továbbá, ha a szóbeli vizsgán bármely tárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

— Az eredménytelen vizsgarészből a jelölt javítóvizsgát tehet.

V. Egyéb tudnivalók

1. A szakképzés megkezdésének feltételei

— Iskolai előképzettség: középiskola utolsó évfolyamának elvégzése.

— Szakmai alkalmassági követelményeknek kell megfelelni.

III. rész HATÁROZATOK

Az Országgyűlés határozatai

Az Országgyűlés 112/2002. (XII. 19.) OGY határozata

a hajléktalan emberek ellátását végző közhasznú szervezetek működési támogatásának elosztásáról*

1. Az Országgyűlés a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXIII. törvény 34. §-ának (5) bekezdésében előírtak szerint a törvény 1. számú mellékletében az I. Országgyűlés fejezet, 8. cím, 1. alcím, 1. Társadalmi és karitatív szervezetek működési támogatása jogcímcsoport 2002. évi előirányzatát 57,9 millió forinttal megemelte, amelyet az Országgyűlés a határozat *mellékletében* foglaltak szerint osztja el.

2. A költségvetési támogatás a hajléktalan emberek ellátását végző közhasznú szervezetek működési költségeinek fedezésére szolgál.

3. Ha ezen országgyűlési határozat alapján támogatásban részesített valamely társadalmi szervezet év közben szétválik és az így létrejött új szervezetek tevékenységi köre együttesen megfelel a szétválás előtti szervezet tevékenységi körének, úgy a fel nem használt költségvetési támogatást létszámarányosan kell elosztani.

* A határozatot az Országgyűlés a 2002. december 17-i ülésnapján fogadta el.

4. Amennyiben a társadalmi szervezet év közben feloszlassal, illetőleg megszűnésének megállapításával szűnik meg, a fel nem használt támogatási összeget vissza kell utalnia a Pénzügyminisztérium „Pártok és társadalmi szervezetek támogatása” kiadási számlára.

5. Az Országgyűlés határozata alapján a Társadalmi szervezetek bizottsága a támogatás célirányos felhasználása érdekében szerződést köt a kedvezményezett pályázóval. A bizottság a támogatás felhasználását, illetve a program megvalósítását a szerződésben rögzített módon ellenőrzi.

6. A szerződésben meghatározott céltól eltérő felhasználás, vagy a feladat megvalósításának elmaradása esetén a támogatási összeget és annak törvényes kamatát a Pénzügyminisztérium „Pártok és társadalmi szervezetek támogatása” kiadási számlára kell visszautalni.

7. Az Országgyűlési határozatban szereplő támogatás folyósítására a támogatási szerződés megkötése után kerülhet sor.

8. Az Állami Számvevőszék a költségvetési támogatás felhasználását — az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 121. §-a alapján — ellenőrzi.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Nagy Nóra s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Melléklet a 112/2002. (XII. 19.) OGY határozathoz

Sor-szám	Szervezetek	Támogatás összege (E Ft)
1.	„Érted” Alapítvány	500
2.	„Fél-falat” Alapítvány	100
3.	„Rés” Szociális és Kulturális Alapítvány	1 200
4.	„Segítő Szeretet” Alapítvány	100
5.	Alkohol-Drogsegély Ambulancia — Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye	1 000
6.	Anyaoztalmazó Alapítvány	1 200
7.	Baptista Szeretetszolgálat Alapítvány	1 000
8.	Caritas Hungarica Eger Alapítvány, RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat	1 000

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege (E Ft)
9.	Debrecen Menhely Alapítvány	1 000
10.	Derecske Városi Jóléti Szolgálat Alapítvány	800
11.	Diótörés Alapítvány	2 000
12.	Ételt az Életért Közhasznú Alapítvány (Étkeztetés)	320
13.	Ételt az Életért Közhasznú Alapítvány (Ingyenkonyha)	320
14.	Hajléktalanok a Hajléktalanokért Kulturális és Érdekvédelmi Egyesület	500
15.	Hegyháti Jóléti Szolgálat Alapítvány	500
16.	Kapocs Ifjúsági Önszolgálat	1 000
17.	Kiút Szociális és Mentálhigiénés Egyesület	800
18.	Léthatáron Alapítvány (Egészségügyi ellátás)	1 200
19.	Léthatáron Alapítvány (Népszigeti Menedékhely)	500
20.	Létminimum Alatt Élők Társasága, Tatabánya	300
21.	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Mezőkövesdi Csoport	1 000
22.	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Miskolci Irodája	1 000
23.	Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Kecskemét	300
24.	Magyar Ökumentikus Szeretetszolgálat	1 000
25.	Magyar Vöröskereszt BAZ Megyei Szervezete	1 500
26.	Magyar Vöröskereszt Budapest Szervezete — Népkonyha	2 000
27.	Magyar Vöröskereszt Budapesti Szervezete Nappali Melegedő XIX. Ker.	500
28.	Magyar Vöröskereszt Budapesti Szervezete — Férfi Hajléktalan Szálló	600
29.	Magyar Vöröskereszt Hajdú-Bihar Megyei Szervezete	1 200
30.	Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezete	250
31.	Magyar Vöröskereszt Komárom-Esztergom Megyei Szervezete	500
32.	Magyar Vöröskereszt Nógrád Megyei Szervezete, Balassagyarmat Népkonyha — Hajléktalan Szálló	1 200
33.	Magyar Vöröskereszt Pest Megyei Szervezete	1 500
34.	Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete (Hajléktalanok Átmeneti Gondozási Központja)	800
35.	Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete (Népkonyha)	510
36.	Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete, Átmeneti Szálló	800
37.	Menedék Alapítvány, Leány- és Mamásotthon	1 000
38.	Menhely Alapítvány, „Vajda3” Menhely	800
39.	Menhely Alapítvány, Diszpécser Szolgálat	1 000
40.	Menhely Alapítvány, Krízis Alapítvány	1 000
41.	Menhely Alapítvány, Szociális Szolgáltató Iroda	700
42.	Napfényt az Életnek Alapítvány	1 000
43.	Nonprofit Alapítvány	1 000
44.	Nyugdíjasok Egészségmegőrző Országos Szövetsége	300
45.	Oltalom Karitatív Egyesület (Egészségügyi ellátás)	1 000

Sor- szám	Szervezetek	Támogatás összege (E Ft)
46.	Oltalom Karitatív Egyesület (Népkonyha)	1 000
47.	Pécs-Egyházmegyei Katolikus Caritas	800
48.	Periféria Egyesület	2 000
49.	S.O.D.E.R. Egyesület	1 000
50.	Segítőház Alapítvány	1 500
51.	Szalmaszál a Hajléktalanokért közhasznú alapítvány	1 300
52.	Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Gellért Karitás Alapítvány	1 000
53.	Szent Erzsébet Jótékonyági Alapítvány	500
54.	Szociális és Rehabilitációs Alapítvány	1 200
55.	Szombathelyi Egyházmegyei Caritas Alapítvány	1 000
56.	Támasz Alapítvány	2 000
57.	Tiszta Forrás Alapítvány	500
58.	Twist Olivér Alapítvány	1 500
59.	Utcai Szociális Segítők Egyesülete	1 400
60.	Van Esély Alapítvány	1 200
61.	Van Kiút Alapítvány	1 200
62.	Via-Bona Alapítvány	1 000
Összesen:		57 900

**Az Országgyűlés
113/2002. (XII. 19.) OGY
határozata**

**az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról,
tisztviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló
20/2002. (V. 16.) OGY határozat módosításáról***

Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztviselőinek és tagjainak megválasztásáról szóló 20/2002. (V. 16.) OGY határozat a következők szerint módosul:

Az Országgyűlés

az Emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi bizottságba

Rózsa Endre helyett

dr. Vojnik Máriát,

a Foglalkoztatási és munkaügyi bizottságba

Kis Péter helyett

Rózsa Endrét,

az Önkormányzati bizottságba

Gyárfás Ildikó helyett

dr. Géczy József Alajost,

a Rendészeti bizottságba

dr. Balogh László helyett

dr. Csiba Juditot

a bizottság tagjává

megválasztja.

*Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke*

* A határozatot az Országgyűlés a 2002. december 17-i ülésnapján fogadta el.

*Nagy Nóra s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

*Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője*

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 72/2002. (XII. 19.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitzűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 133/2002. (VII. 11.) OVB határozatát megsemmisíti és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. A Magyar Igazság és Élet Pártja aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos népszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésben:

„Egyetért-e azzal, hogy jogi személy és jogi személyiség nélküli más szervezet — a Magyar Állam, a helyi önkormányzatok, a közalapítványok, az egyházi jogi személyek és a Földhitel- és Jelzálogbank kivételével —, valamint nem magyar állampolgárságú természetes személy termőföld tulajdonjogát sem Magyarország uniós csatlakozásáig, sem azt követően ne szerezhesse meg?”

Az OVB az aláírásgyűjtő ív és a konkrét kérdés hitelesítését megtagadta. Határozatában megállapította, hogy a népszavazásra bocsátani kívánt kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés b) pontjában foglalt tilalomba ütközik, miszerint nem lehet országos népszavazást tartani hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről.

A határozat indokolása szerint: „A Magyar Igazság és Élet Pártja által megfogalmazott kérdés ellentétben áll a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről szóló 1994. évi I. törvény 67. cikkében foglaltakkal. A Magyar Köztársaság kötelezettséget vállalt arra,

hogy az ország jelenlegi és jövőbeni jogszabályait közelíti a Közösség jogszabályaihoz. A kérdés hitelesítése ezzel a követelménnyel ütközne. A közösségi jog szempontjából releváns tény, hogy Magyarország ma az Európai Unióval és tagállamaival társulási jogviszonyban áll, amely jogállapot nemzetközi háttérét a már idézett megállapodás adja.”

Az indítványozó az OVB határozata ellen benyújtott kifogását azzal indokolta, hogy az OVB által hivatkozott, a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről szóló 1994. évi I. törvény (a továbbiakban: EM) 67. cikkében foglaltak nem keletkeztek közvetlen kötelezettséget a termőföld tulajdonlás tekintetében a Magyar Köztársaságra nézve. A 67. cikk maga is inkább „szándékot, törekvést fejez ki”, és nem közvetlen kötelezettségvállalást. Ezen túlmenően utal az EM 44. cikkében, és a 44. cikkhez kapcsolódó XII. c) Mellékletben foglaltakra.

Ezen indokok alapján az indítványozó úgy véli, hogy az általa megfogalmazott kérdés nem ütközik nemzetközi szerződésbe.

Az indítványozó ezenkívül kérte annak megvizsgálását is, hogy nincs-e egyéb törvényi akadály a népszavazás kiírásának.

II.

Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást a választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.”

„28/C. § (5) Nem lehet országos népszavazást tartani:
[...]

b) hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról.”

A népszavazásról szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) érintett rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
- c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
- d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) érintett rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kap-

csolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet — az Alkotmánybírósághoz címezve — az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

[...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

Az EM 67. cikke a következőképpen rendelkezik:

„67. cikk A Szerződő Felek elismerik, hogy Magyarországnak a Közösségbe történő gazdasági integrációja egyik alapvető előfeltétele az, hogy az ország jelenlegi és jövőbeni jogszabályait közelítsék a Közösség jogszabályaihoz. Magyarország biztosítja, hogy, amennyire lehetséges, jövőbeni jogszabályai a Közösség jogszabályaival összeegyeztethetők lesznek.”

A kérdés érinti továbbá az EM 44. cikkét:

„44. cikk 1. Magyarország a 6. Cikkben említett átmeneti időszak alatt megkönnyíti területén a 48. Cikk szerinti közösségi vállalatok és állampolgárok tevékenységét. E célból

i) fokozatosan, legkésőbb a 6. Cikkben említett átmeneti időszak első szakaszának végéig a közösségi vállalatok és állampolgárok letelepedéséhez olyan elbánást nyújt, amely nem kedvezőtlenebb a saját vállalatainak és állampolgárainak biztosítottnál, kivéve a XII.a és a XII.b Mellékletben felsorolt szektorokat, amelyeknél ezt az elbánást legkésőbb a 6. Cikkben említett átmeneti időszak végén nyújtja, és

(ii) a Megállapodás hatálybalépésétől kezdve a Magyarországon letelepedett közösségi vállalatoknak és állampolgároknak tevékenységüket illetően olyan elbánást nyújt, amely nem kedvezőtlenebb a saját vállalatainak és állampolgárainak biztosítottnál. Ha a Megállapodás hatálybalépésekor a hatályos jogszabályok valamilyen gazdasági tevékenységre nem nyújtanak a közösségi vállalatok és állampolgárok számára ilyen elbánást, Magyarország módosítja ezeket a jogszabályokat, hogy ezt az elbánást legkésőbb a 6. Cikkben említett első szakasz végén biztosítsa.

2. Magyarország az (1) bekezdésben megjelölt átmeneti időszak alatt nem hoz olyan új szabályozást vagy intézkedést, amely a közösségi vállalatoknak és állampolgároknak a területén való letelepedését és tevékenységét illetően saját vállalataihoz és állampolgáraihoz viszonyítva megkülönböztetést vezet be.

3. A tagállamok a Megállapodás hatálybalépésétől kezdve a 48. Cikk szerinti magyar vállalatok és állampolgárok letelepedéséhez olyan elbánást nyújtanak, amely nem kedvezőtlenebb a saját vállalataiknak és állampolgáiraiknak biztosítottnál, továbbá a területükön letelepedett magyar vállalatoknak és állampolgároknak tevékenységüket illetően olyan elbánást nyújtanak, amely nem kedvezőtlenebb, mint amelyet saját vállalataiknak és állampolgáiraiknak biztosítanak.

4. Az (1), (2) és a (3) bekezdés rendelkezései ellenére az (1) és a (3) bekezdésben leírt nemzeti elbánás fiókokra, képviselőtekre, valamint önálló vállalkozóként letelepedő állampolgárookra csak a 6. Cikkben említett második szakasz kezdetétől alkalmazandó.

5. A Megállapodás szempontjából

a) „Leteledés”

(i) az állampolgárokat illetően, jog arra, hogy valaki önálló vállalkozóként gazdasági tevékenységet kezdjen és folytasson, vállalkozásokat hozzon létre és igazgasson, különösen olyan vállalatokban, amelyeket ténylegesen ellenőriz. Állampolgárok önálló vállalkozása nem terjed ki a munkaerőpiacon való munkakeresésre vagy munkavállalásra és nem ad jogot arra, hogy a kérdéses személy a másik Fél munkaerőpiacára lépjen. E Fejezet rendelkezései nem alkalmazandók azokra, akik nem kizárólag önálló vállalkozók;

(ii) a vállalatokat illetően, jog leányvállalat, fiók és képviselet létesítése és igazgatása révén gazdasági tevékenység kezdésére és folytatására.

b) Valamely vállalat „leányvállalata” olyan vállalat, amelyet az előbbi vállalat ténylegesen ellenőriz.

c) A „gazdasági tevékenység” magában foglalja különösen az ipari, a kereskedelmi és a kézművesi tevékenységet, valamint a szabad foglalkozások körébe tartozó tevékenységet.

6. A Társulási Tanács az 1. (i) bekezdésben említett átmeneti időszakok alatt rendszeresen megvizsgálja a nemzeti elbánás nyújtása lehetőségét a XII.a és a XII.b Mellékletben felsorolt szektorokban, valamint azt, hogy a XII.c Mellékletben felsorolt területeket és ügyeket nem lehet-e e Cikk (1), (2) és (3) bekezdéseinek hatálya alá vonni. A Társulási Tanács határozatával ezeket a Mellékleteket módosítani lehet.

Az 1. (i) bekezdésben említett átmeneti időszak lejártát követően, ha ez szükségesnek bizonyul, a Társulási Tanács Magyarország kérésére kivételesen, korlátozott időre meghosszabbíthatja a XII.a és XII.b Mellékletben felsorolt területek és ügyek kizárásának időtartamát.

7. A magyar és a közösségi vállalatok és állampolgárok letelepedésére és tevékenységére vonatkozó, az e Cikk (1), (2), (3) és (4) bekezdésében foglalt rendelkezések nem alkalmazandók a XII.c Mellékletben felsorolt területekre és ügyekre.

8. A Magyarország területén letelepedett közösségi vállalatoknak a Megállapodás hatálybalépésétől kezdve e Cikk rendelkezései ellenére joguk van arra, hogy ingatlant szerezzenek, használjanak, béreljenek és eladjanak, valamint a természeti erőforrások, a mezőgazdasági és erdőgazdasági föld tekintetében béreljenek, ha ez közvetlenül szükséges annak a gazdasági tevékenységnek a folytatásához, amelyre letelepedtek. Ez a jog nem foglalja

magában az ingatlanok és a természeti erőforrások tekintetében az adás-vételi és ügynöki tevékenységet.

Magyarország ezeket a jogokat a közösségi vállalatok fiókjainak és képviselőinek, valamint az önálló vállalkozóként letelepedő közösségi állampolgároknak legkésőbb a 6. Cikkben említett első szakasz végén nyújtja. Ez a jog nem foglalja magában az ingatlanok és a természeti erőforrások tekintetében az adás-vételi és ügynöki tevékenységet.”

„XII. c) Melléklet

A 44. cikkre vonatkozóan

— mezőgazdaság, erdőgazdaság és halászat, ide nem értve a mezőgazdasági, erdőgazdasági és halászati termékek feldolgozását, továbbá a mezőgazdasággal, az erdőgazdasággal és a halászattal, valamint azok termékeivel kapcsolatos szolgáltatásokat;

— ingatlan, föld és természeti erőforrások tulajdona, eladása, hosszúlejáratú bérlete vagy arra vonatkozó bérleti jog;

— jogi szolgáltatások, ide nem értve az üzleti konzultációt, amely a tárgyat érintő, jogi vonatkozásokra is kiterjed;

— szerencsejáték, fogadás, lottó és más hasonló tevékenység szervezése.”

III.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontjában foglaltak alapján a Ve. 130. §-a határozza meg.

Az Alkotmánybíróság eljárása az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során jogorvoslati eljárás. A jogorvoslati eljárásban az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogások megfelelnek-e a Ve. 78. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek, továbbá hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251., 256.]

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a kifogás megfelel a törvényi feltételeknek, így azt a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

2.1. Az OVB határozatát arra alapozta, hogy a népszavazásra bocsátani kívánt kérdés az EM 67. cikkében foglaltakba ütközik, ezért a kérdés sérti az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés b) pontjában megfogalmazott tilalmat, miszerint nem lehet népszavazást tartani hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról.

Az Alkotmánybíróságnak így mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy miként értelmezendő a népszavazás tartásának tilalma a hatályos nemzetközi szerződésekből eredő kötelezettségek esetében, továbbá hogy jelen kérdés valóban nemzetközi szerződésből eredő kötelezettséget érint-e és ezen okból kifolyólag lehet-e népszavazást tartani ebben a kérdésben.

Az Alkotmánybíróság a 62/1997. (XII. 5.) határozatában kifejtette, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése b) pontjában található rendelkezése a már hatályos nemzetközi kötelezettségvállalást és annak teljesítését részesíti védelemben, a „pacta sunt servanda” nemzetközi jogi elvnek megfelelően. „Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés b) pontja a már fennálló, hatályos nemzetközi jogi kötelezettségek további alakítására jogosultak köréből kifejezetten kizárja a nép közvetlen hatalomgyakorlását, a népszavazást.

Olyan kérdés tehát alkotmányosan nem is bocsátható népszavazásra, amely „hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségre, illetve az e kötelezettséget is tartalmazó törvények tartalmára” vonatkozna. Ennek folytán nem is állhat elő az indítványban feltételezett helyzet, hogy a népszavazás döntése értelmében nemzetközi szerződéseket kellene felmondani vagy tartamukat megváltoztatni. (...)

Az Alkotmány e rendelkezése önmagában teljesen egyértelmű és világos, értelmezési bizonytalanságtól mentes előírást tartalmaz. Az e rendelkezésben foglalt tilalom a közvetlen hatalomgyakorlást kizárja a már hatályos nemzetközi kötelezettségek további alakításából. Népszavazás magukról a „vállalt kötelezettségekről” nem tartható alkotmányosan, teljesen függetlenül attól, hogy a népszavazás eredménye ellentmondana-e vagy éppen megerősítené-e ezeket a kötelezettségeket.” [ABH 1997. 542., 545—546.] Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a nemzetközi kötelezettségvállalások nem élveznek védelmet a tényleges vállalásukat megelőző időre.

Az EM idézett rendelkezései alapján a Magyar Köztársaság arra vállalt kötelezettséget, hogy általában közelíti joganyagát az Európai Közösségéhez. Az OVB 133/2002. (VII. 11.) határozata szerint a kérdés ellentétes az EM-ben vállalt jogharmonizációs kötelezettségvállalással. A kifogás alapján az Alkotmánybíróságnak ezt a kérdést kellett megvizsgálnia.

A népszavazásra bocsátani kívánt kérdés a termőföldtulajdon-szerzés területén kíván korlátozásokat megvalósítani „Magyarország uniós csatlakozásáig”, továbbá „azt követően”. A kérdés kizárná azt, hogy a jogalkotó az „uniós csatlakozásig” módosítson a termőföldtulajdon-szerzés ezen korlátozásain, továbbá azt is ki kívánja zárni, hogy a csatlakozás után újrendezze azt.

Ez a kérdésfeltevés nem az EM-ben foglalt jogközelítési kötelezettség teljesítésére vonatkozik, hiszen a „lehetséges mértékű jogközelítésre” vállalt kötelezettséget a Magyar Köztársaság. Az EM 67. cikke nem ad további útmutatást a „lehetséges mértékre” nézve, annak tartalmát (jelentését) több tényező is befolyásolhatja. Így akár egy népszavazás eredménye is megadhatja a jogközelítés „lehetséges mértékének” határát. Vagyis önmagában véve a jogközelítésről, mint kötelezettségről történő népszavazás volna csak az EM 67. cikkében vállalt kötelezettségről történő népszavazás. Egy olyan tartalmú kérdés azonban, mely a jogközelítés „lehetséges mértékét” befolyásolja, csupán a

kérdés által érintett jogterületen — és nem a jogközelítés egésére van kihatással —, nem érinti a jogközelítés általában vállalt kötelezettségét.

2.2. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében található tiltott tárgykörök értelmezése során az egyes tiltott tárgykörök „zárt, szoros értelmezése áll összhangban” az Alkotmánnyal. [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 392., 394.] Az Alkotmánybíróság a 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontjában található tiltott tárgykör: a költségvetésről és annak végrehajtásáról rendelkező törvények esetében kimondta: „Önmagában az, hogy a népszavazásra szánt kérdés távoli, közvetett összefüggésben áll valamely tiltott népszavazási tárgykörrel, nem eredményezi a kérdés tiltott tárgykörűvé válását.” [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 392., 395.]

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nemzetközi kötelezettségvállalást érintő kérdések esetében is ezen alapelvre tekintettel kell eljárni. Ennek megfelelően távoli, közvetett összefüggést kell megállapítani akkor, amikor valamely nemzetközi kötelezettség teljesítésére nem vonatkozik közvetlenül a népszavazásra bocsátandó kérdés, és a nemzetközi kötelezettségvállalás teljesítését nem zárja ki, illetve nem eredményezi Magyarország részéről a nemzetközi szerződés felmondását. Ilyen esetben nem állapítható meg, hogy a kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *b*) pontjában található tiltott népszavazási tárgykörbe tartozik.

Emellett megemlítendő, hogy az EM a „letelepedés” szabályozása körében kifejezetten kivette a „földkérdést” a szigorúbb követelményeknek való megfelelés (a nemzeti elbánás és ahhoz való közelítés) kötelezettsége alól. (44. cikk 6., 7., 8. pont) Így a mezőgazdasági és erdőgazdasági földek tekintetében csak a közösségi vállalatoknak biztosít kizárólag bérleti jogot és azt is csak akkor, ha az közvetlenül szükséges a letelepedésük indokál szolgáló gazdasági tevékenységük folytatásához.

A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a népszavazásra feltett kérdés az EM 67. cikkéből fakadó nemzetközi kötelezettségek teljesítését nem érinti.

3.1. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a fentiek-től különböző kérdés, hogy Magyarország csatlakozása után a közösségi jogból fakadó kötelezettségekkel mennyire lesz összeegyeztethető a nem magyar állampolgárságú természetes személyek, továbbá a jogi személyek és jogi személyiség nélküli más szervezetek akár részleges kizárása a termőföldtulajdon-szerzésből. Magyarország azonban jelenleg még nem tagja az Európai Uniónak, így a közösségi jog közvetlenül nem érvényesül még Magyarországra nézve, csupán az EM-ből eredő jogközelítési kötelezettség terheli a Magyar Köztársaságot, mint szerződő felet. Egy esetlegesen a jövőben megkötendő nemzetközi szerződés (mint amilyen a csatlakozási szerződés is lesz) és az abból eredő kötelezettségek nem tekinthetők az Alkotmány

28/C. § (5) bekezdés *b*) pontja hatálya alá tartozónak, hiszen az Alkotmány ezen rendelkezése kizárólag a már „hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekre”, illetve a már hatályos nemzetközi szerződésből eredő „kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmára” nézve tiltja meg népszavazás kiírását.

Ugyanakkor a kérdés nem csupán Magyarországnak az Európai Unióval való kapcsolata viszonylatában vizsgálható, hanem felvetődhet, hogy Magyarország más vállalt nemzetközi kötelezettségeire milyen kihatással lehet egy, a kérdésben tartott népszavazás.

3.2. Az indítványozó kifogásában kérte, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja meg azt is, hogy a kifogásában előadottakon kívül van-e egyéb más törvényi akadálya a népszavazás kiírásának.

Az Alkotmánybíróság — következetes gyakorlata alapján — a kifogást elbíráló jogorvoslati eljárásban arra is választ keres, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251., 256.; 51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 392., 394., 52/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 399., 401., 53/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 414., 416.] A Ve. 117. §-a alapján az OVB a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti. E rendelkezés alapján az OVB-nek az összes népszavazásra bocsátandó kérdés tekintetében meg kell vizsgálnia, hogy azok valamennyi jogszabályi feltételnek megfelelnek-e.

Az Alkotmánybíróság a 220/H/1998. AB végzésében [ABH 1998. 1291.] megszüntette az Országgyűlésnek a termőföldtulajdon-szerzéssel kapcsolatos népszavazás-kezdésmegkezdés tekintetében a népszavazás elrendelését elutasító 23/1998. (III. 11.) OGY határozata megvizsgálására irányuló eljárását. A kifogásolt országgyűlési határozatban az Országgyűlés megvizsgálta a termőföldtulajdon-szerzés kérdésével összefüggésbe hozható, a határozat meghozatalakor hatályos nemzetközi szerződéseket, így az OECD Tőkemozgások Liberalizálási Kódexét, és kétoldalú beruházásvédelmi megállapodásokat. Az országgyűlési határozat alkotmányossági vizsgálatára a kifogás visszavonása miatt nem került sor.

4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az OVB a népszavazásra bocsátandó kérdés tekintetében nem vizsgálta meg kellő körültekintéssel, hogy az valamennyi jogszabályi feltételnek megfelel-e, ezért az Alkotmánybíróság a 133/2002. (VII. 11.) OVB határozatot megsemmisítette és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasította.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ára, valamint a Magyar Közlönyben megjelent, a nép-

szavazásra vonatkozó OVB határozatnak a megsemmisítésére tekintettel rendelte el.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyne
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 574/H/2002.

Az Alkotmánybíróság 73/2002. (XII. 19.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének és az azon szereplő kérdésnek a hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 135/2002. (VII. 11.) OVB határozatát megsemmisíti és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Magyar Igazság és Élet Pártja aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottság-

hoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos ügydöntő népszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésben:

„Egyetért-e azzal, hogy uniós illetőségű állampolgár és cég csak letelepedettség, mezőgazdasági alaptervekenységű cégalapítás esetén és kizárólag haszonbérlet címén birtokolhasson termőföldet?”

Az OVB eljárása során megállapította, hogy „a feltett kérdés nem felel meg a világosság és egyértelműség kritériumának (például: 'uniós illetőségű állampolgár', 'letelepedettség' stb.)”. Aggályosnak találta az OVB azt is, hogy „a kérdés egy lehetséges értelmezése esetén az arra adott pozitív válasz az Európai Unióhoz való csatlakozás után a kérdésben érintettek megfosztaná termőföld tulajdonszerzésének jogától”. Erre tekintettel az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítését a 135/2002. (VII. 11.) OVB határozatában megtagadta.

II.

Az OVB határozata ellen benyújtott kifogás előterjesztője az Alkotmánybíróság 52/2001. (XI. 29.) AB határozatra hivatkozással úgy véli, az „uniós illetőségű állampolgár” kifejezés egyértelmű, az Európai Unió jelenlegi tagországainak állampolgáira utal. A „letelepedettség” fogalma a kifogást előterjesztő szerint szintén egyértelmű, ezt a fogalmat ugyanis több ízben használja a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről szóló 1994. évi I. törvény is. A kifogást előterjesztő végül azt kérte az Alkotmánybíróságtól, vizsgálja meg: az egyértelműsége túl van-e egyéb törvényi akadályra annak, hogy a kérdésben az Országgyűlés népszavazást rendeljen el.

Mindezek alapján a kifogást előterjesztő kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg az OVB aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadó döntését, és kötelezze a testületet új eljárás lefolytatására. A határozat ellen a törvényes határidőn belül érkezett kifogást az Alkotmánybíróság soron kívüli eljárásban bírálta el.

III.

Az Alkotmánybíróság a 135/2002. (VII. 11.) OVB határozat ellen benyújtott kifogást az Alkotmány, a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) és az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

Alkotmány „2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

Nsztv. „10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

Ve. „130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet — az Alkotmánybírósághoz címezve — az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

[...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

IV.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg.

Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította következetes gyakorlatát. Az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Az Alkotmánybíróság a jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 78. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251, 256.]

Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a kifogás megfelel a törvényi feltételeknek, ezért azt a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

2. Az 52/2001. (XI. 29.) AB határozatban megfogalmazott kritériumok alapján a népszavazásra bocsátandó kérdés akkor egyértelmű, ha az kétséget kizáróan megválaszolható, eldöntendő kérdés esetében arra „igen” vagy „nem” felelet adható. A kérdésnek világosnak és kizárólag egyféleképpen értelmezhetőnek kell lennie. Nem követelmény viszont a kérdés megfogalmazásakor, hogy a kezdeményező az egyes jogágak kifejezőkészségét, illetve az egyes szakterületek terminus technicusait használja. (ABH 2001, 399, 403.)

A kérdés megfogalmazása során önmagában az egyes szakterületek terminológiájának pontatlan használata nem jelenti az Nsztv. 13. §-a sérelmét. Az Alkotmánybíró-

ság álláspontja szerint a jelen kérdésben szereplő (szak)kifejezések — mint például az „uniós illetőségű állampolgár” és a „letelepedettség” — a kérdés egészének érthetőségét nem zavarják. A népszavazásra bocsátandó kérdés érthető és megfelel az Nsztv. 13. §-ában foglalt követelményeknek.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság nem osztja az OVB-nek azt az álláspontját, hogy a feltett kérdés nem felel meg a világhosszág és egyértelműség kritériumának.

3. Az indítványozó kifogásában azt is kérte az Alkotmánybíróságtól, vizsgálja meg: az egyértelműsége túl van-e egyéb törvényi akadályra annak, hogy a kérdésben az Országgyűlés népszavazást rendeljen el.

Az Alkotmánybíróság — következetes gyakorlata alapján — a kifogást elbíráló jogorvoslati eljárásában arra is választ keres, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251, 256.; 51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 392, 394., 52/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 399, 401., 53/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 414, 416.] A Ve. 117. §-a alapján az OVB a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti. E rendelkezés alapján az OVB-nek az összes népszavazásra bocsátandó kérdés tekintetében meg kell vizsgálnia, hogy azok valamennyi jogszabályi feltételnek megfelelnek-e.

4. Az Alkotmánybíróság jelen eljárásában figyelemmel volt arra is, hogy a 220/H/1998. AB végzésében (ABH 1998. 1291.) megszüntette az Országgyűlésnek a termőföldtulajdon-szerzéssel kapcsolatos népszavazási kezdeményezés tekintetében a népszavazás elrendelését elutasító 23/1998. (III. 11.) OGY határozata megvizsgálására irányuló eljárását. A kifogásolt országgyűlési határozatban az Országgyűlés megvizsgálta a termőföldtulajdon-szerzés kérdésével összefüggésbe hozható, a határozat meghozatalakor hatályos nemzetközi szerződéseket, így az OECD Tőkemozgások Liberalizálási Kódexét és kétoldalú beruházásvédelmi megállapodásokat. Az országgyűlési határozat alkotmányossági vizsgálatára a kifogás visszavonása miatt nem került sor.

5. A termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: termőföldtörvény) 7. § (1) bekezdése alapján külföldi magánszemély és jogi személy termőföld és védett természeti terület tulajdonjogát nem szerezheti meg. A termőföldtörvény sem zárja ki azonban, hogy külföldi természetes vagy jogi személy öröklés útján, elbirtoklással, ráépítéssel vagy kárpótlási célú árverés során szerezzen termőföldtulajdont. A termőföldtörvény 4. §-a ugyanis úgy rendelkezik, hogy a termőföldtörvény II. fejezetének alkalmazása szempontjából tulajdonszerzésnek kell tekinteni a termőföld tulajdonjogának — ideértve a részarányként

meghatározott tulajdont is — bármilyen jogcímen (szerzőmódon) történő megszerzését, kivéve a törvényes örök-léssel, az elbirtoklással, ráépítéssel, kisajátítással és a kár-pótlási célú árverés során történő tulajdonszerzést.

A termőföldtörvény 6. § (1) bekezdése alapján belföldi jogi személy és jogi személyiség nélküli más szervezet — a Magyar Állam, az önkormányzat és a közalapítvány kivé-telével — nem szerezhethet termőföldtulajdont, de ugyanezen törvény 6. § (3) bekezdése például lehetővé teszi, hogy jelzálog-hitelintézet a jelzálog-hitelintézetéről és a jelzálog-levélről szóló 1997. évi XXX. törvényben foglalt korláto-zásokkal és időtartamra termőföldet szerezhethet. Ez utóbbi rendelkezés alapján pedig jelzálog-hitelintézet tulajdono-saként külföldi termőföldtulajdonhoz juthat. A külföldi magánszemély és szervezet tehát korlátozott módon, de a termőföldtörvény jelenleg hatályos szabályai alapján is sze-rezhet termőföldtulajdont.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint jelen ügyben a probléma nem az, hogy a népszavazás eredményétől füg-gően az Országgyűlésnek módosítania kellene a termő-földtörvény több, jelenleg hatályban lévő rendelkezését, hanem az, hogy e jogszabályváltozás több hatályos nemzet-közi szerződésből eredő kötelezettséget érinthet.

6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a követ-keztetésre jutott, hogy az OVB a népszavazásra bocsátan-dó kérdés tekintetében nem vizsgálta meg kellő körüle-kintéssel, hogy az valamennyi jogszabályi feltételnek meg-felel-e, ezért az Alkotmánybíróság a 135/2002. (VII. 11.) OVB határozatot megsemmisítette, és az OVB-t új eljárás-ra utasította.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ára, valamint a Magyar Közönlönyben megjelent, a nép-szavazásra vonatkozó OVB határozatnak a megsemmisíté-sére tekintettel rendelte el.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 586/H/2002.

Az Alkotmánybíróság 74/2002. (XII. 19.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság-nak az országos népszavazás kitézésére irányuló kezdemé-nyezés aláírásgyűjtő ívének és az azon szereplő kérdésnek a hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogások alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 136/2002. (VII. 19.) OVB határozatát megsemmisíti és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Köz-önlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Hajrá Magyarország! Mozgalom nevében Glattfelder Béla, Boros Imre és Turi-Kovács Béla aláírásgyűjtő ív min-tapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottság-hoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos ügydöntő népszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésben:

„Egyetért-e azzal, hogy külföldi magánszemély termő-föld és védett természeti terület tulajdonjogát az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződésben megállapított átmeneti mentesség lejártáig ne szerezhesse meg?”

Az OVB eljárása során megállapította, hogy az aláírás-gyűjtő ív a hatályos törvényi rendelkezéseknek megfelel; a népszavazás tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, a kérdésben az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésére figye-lemmel az országos népszavazás nem kizárt, a kérdés meg-fogalmazása az országos népszavazásról és népi kezdemé-nyezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében foglaltak figyelembe-vételével történt, az aláírásgyűjtő ív megfelel a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 118. § (3)—(5) bekezdéseiben foglalt alaki követelmé-nyeknek. Erre tekintettel az OVB az aláírásgyűjtő ív min-tapéldányát és az azon szereplő kérdést az ügyben megho-zott 136/2002. (VII. 19.) OVB határozatával hitelesítette.

II.

1. Az OVB határozata ellen benyújtott kifogás szerint az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív hitelesítését az Nsztv. 13. §

(1) bekezdésére tekintettel meg kellett volna tagadnia, mivel a kérdésre nem lehet egyértelműen „igen”-nel vagy „nem”-mel válaszolni. A kérdés ugyanis olyan tárgyi ismeretet előfeltételez, amellyel általában a választópolgárok nem rendelkeznek. Ilyen például a kérdésnek az a része, amely az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződésre utal, illetve a termőföld és a védett természeti terület kifejezések.

2. A másik kifogás szerint a népszavazásra bocsátandó kérdés részben okafogyott, a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: termőföldtörvény) 7. § (1) bekezdése szerint ugyanis külföldi magánszemély és jogi személy termőföld és védett természeti terület tulajdonjogát nem szerezheti meg, részben pedig idő előtti, a népszavazást kezdeményezők által felvetett kérdésben ugyanis csak az Európai Unióhoz való „csatlakozás egész feltételrendszere ismeretében lehet és kell” döntést hozni.

3. Több indítványozó sérelmezi, hogy a kérdésre adandó válasz egy jövőbeli eseménytől függ. Jelenleg az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződés tartalma, így az átmeneti mentesség ideje sem ismert. A kifogást előterjesztők szerint ezért a kérdésre egyértelmű válasz nem adható.

4. Végül arra hivatkozik az egyik kifogást előterjesztő, hogy az OVB által hitelesített kérdés azért nem felel meg az egyértelműség követelményének, mert az Országgyűlés, mivel a csatlakozási szerződés tartalma még nem ismert, a népszavazás eredményéből következő jogalkotási kötelezettségét nem tudja meghatározni.

A fentiek alapján a kifogást előterjesztők azt kérték az Alkotmánybíróságtól, hogy semmisítse meg az OVB aláírásgyűjtő ívet hitelesítő döntését, és kötelezze a testületet új eljárás lefolytatására. A határozat ellen a törvényes határidőn belül érkezett kifogásokat az Alkotmánybíróság egyesítette és egy eljárásban soron kívül bírálta el.

III.

Az Alkotmánybíróság a 136/2002. (VII. 19.) OVB határozat ellen benyújtott kifogásokat az Alkotmány, a Ve. és az Nsztv. alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

Alkotmány „2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„28/C. § (3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.”

Nsztv. „8. § (1) Az eredményes üggyöntő népszavazással hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.”

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,

d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.”

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

Ve. „130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet — az Alkotmánybírósághoz címezve — az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. [...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

IV.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg.

Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította következetes gyakorlatát. Az Alkotmánybíróságnak a kifogások alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Az Alkotmánybíróság a jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogások megfelelnek-e a Ve. 78. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251, 256.]

Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a kifogások megfelelnek a törvényi feltételeknek, ezért azokat a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján érdemben bírálta el.

2.1. Az Alkotmánybíróság által az 52/2001. (XI. 29.) AB határozatban megfogalmazott kritériumok alapján a népszavazásra bocsátandó kérdés akkor egyértelmű, ha az kétséget kizáróan megválaszolható, eldöntendő kérdés esetében arra „igen” vagy „nem” felelet adható. A kérdés-

nek világosnak és kizárólag egyféleképpen értelmezhetőnek kell lennie. Nem követelmény viszont a kérdés megfogalmazásakor, hogy a kezdeményező az egyes jogágak kifejezőképességét, illetve az egyes szakterületek terminus technicusait használja. (ABH 2001, 399, 403.)

A kérdés megfogalmazása során önmagában az egyes szakterületek terminológiájának pontatlan használata nem jelenti az Nsztv. 13. §-a sérelmét. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a jelen kérdésben szereplő (szak)kifejezések — mint például a „termőföld”, a „védett természeti terület” és az „az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződés” — a kérdés egészének érthetőségét nem zavarják. A népszavazásra bocsátandó kérdés érthető és megfelel az Nsztv. 13. §-ában foglalt követelményeknek.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megalapozatlannak találta azt a kifogást, amely a kérdés egyértelműségét vitatta.

2.2. Az Alkotmánybíróság több határozatában is felhívta a figyelmet arra, hogy az Alkotmánybíróságnak nem feladata a jogorvoslati eljárás során annak tisztázása, hogy a magyar jog hatályos szabályrendszere milyen jogi rendelkezéseket tartalmaz a népszavazásra bocsátandó kérdéssel kapcsolatosan. [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 396.; 52/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 399, 403.; 53/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 414, 418.] Nem érinti a népszavazás lebonyolíthatóságát, ha a népszavazás idején hatályban lévő jogi normák a népszavazásra feltett kérdésben foglaltakkal azonos tartalommal szabályoznak életviszonyokat. Az egyértelműség követelményéből csupán az következik, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni: egyáltalán terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen. Jelen ügyben az a tény, hogy a hatályban lévő termőföldtörvény 7. § (1) bekezdése kizárja, hogy külföldi magánszemély és jogi személy termőföld vagy védett természeti terület tulajdonjogát szerezhesse meg, nem jelenti azt, hogy a vizsgált kérdésben a választópolgárok által kezdeményezett népszavazásnak ne lenne helye. Különös tekintettel arra, hogy külföldi magánszemély és szervezet korlátozott módon ugyan, de a termőföldtörvény jelenleg hatályos szabályai [4. §, 6. § (2), (3)] alapján is szerezhethet termőföldtulajdont.

2.3. Több indítványozó sérelmezi, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés egy úgynevezett „felfüggesztő feltételt” tartalmaz, arra ugyanis, minthogy az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződés tartalma nem ismert, egyértelmű válasz nem adható. A kifogást előterjesztők egyike szerint pedig a kérdés azért nem felel meg az Nsztv. 13. § (1) bekezdésben foglalt követelménynek, mert az Országgyűlés a népszavazásból esetlegesen következő jogalkotási kötelezettségének nem tud eleget tenni.

Az Alkotmány 28/C. § (3) bekezdése alapján, ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes nép-

szavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező. Az Nsztv. 8. § (1) bekezdése ezt úgy fogalmazza meg, hogy az eredményes ügydöntő népszavazással hozott döntés kötelező az Országgyűlésre. Az Alkotmány és az Nsztv. rendelkezései alapján tehát egy olyan népszavazási döntés esetében, amely valamely, a jövőben bekövetkező eseménytől függően kötelezi az Országgyűlést jogszabályalkotásra vagy éppen az attól való tartózkodásra, a parlament az esemény megtörténtének pillanatától köteles eleget tenni az Alkotmány 28/C. § (3) és az Nsztv. 8. § (1) bekezdésekben foglalt kötelezettségének.

A népszavazásra bocsátandó kérdésben az Európai Unióval kötendő csatlakozási szerződés tartalmától és az abban esetlegesen szereplő átmeneti mentesség idejétől függ, hogy az Országgyűlést a népszavazás eredménye mikor és milyen jogi norma megalkotására kötelezi. A kérdés ugyanis arra irányul, hogy ha a Magyar Köztársaság az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló szerződésben Magyarország átmenetileg mentesül a külföldi magánszemélyek termőföld-tulajdonszerzési tilalma feloldásának kötelezettsége alól, úgy az átmeneti idő leteltéig e tilalmat a magyar jogalkotó feloldja vagy ne oldja fel.

3. A 136/2002. (VII. 19.) OVB határozat szerint az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítéséről szóló határozat az Nsztv. 10. §-án alapul, az azon szereplő kérdésről tartható népszavazás. Az Alkotmánybíróság — következetes gyakorlata alapján — a kifogást elbíráló jogorvoslati eljárásában arra is választ keres, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999. 251, 256.; 51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 392, 394., 52/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 399, 401., 53/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 414, 416.] A Ve. 117. §-a alapján az OVB a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti. E rendelkezés alapján az OVB-nek az összes népszavazásra bocsátandó kérdés tekintetében meg kell vizsgálnia, hogy azok valamennyi jogszabályi feltételnek megfelelnek-e.

4. Az Alkotmánybíróság jelen eljárásában figyelemmel volt arra, hogy az Országgyűlés a 23/1998. (III. 11.) OGY határozatában elutasította az országos népszavazás kiírását a következő kérdésben: „Egyetért-e Ön azzal, hogy Magyarországon külföldi sem egyénileg, sem szervezeteken keresztül — annak tagjaként vagy tulajdonosaként, közvetve és maga a szervezet ne szerezhessen termőföldtulajdont?” Az Országgyűlés ugyanis megállapította, hogy az eredményes népszavazás következményeképpen olyan jogszabályokat kellene alkotni, amely az OECD Tőkemozgások Liberalizálási Kódexének több pontja és számos

kétoldalú, beruházásvédelmi megállapodás tekintetében sértené Magyarország nemzetközi szerződésből származó kötelezettségeit. Az országgyűlési határozat elleni kifogás alapján indult eljárást azonban az Alkotmánybíróság megszüntette, mivel a jogorvoslati eljárást kezdeményezők a kifogást visszavonták. (220/H/1998. AB végzés, ABH 1998. 1291.)

5. A termőföldtörvény 7. § (1) bekezdése alapján külföldi magánszemély és jogi személy termőföld és védett természeti terület tulajdonjogát nem szerezheti meg. A termőföldtörvény sem zárja ki azonban, hogy külföldi természetes vagy jogi személy öröklés útján, elbirtoklással, ráépítéssel vagy kárpótlási célú árverés során szerezzon termőföldtulajdont. A termőföldtörvény 4. §-a ugyanis úgy rendelkezik, hogy a termőföldtörvény II. fejezetének alkalmazása szempontjából tulajdonszerzésnek kell tekinteni a termőföld tulajdonjogának — ideértve a részarányként meghatározott tulajdont is — bármilyen jogcímen (szerzőmódon) történő megszerzését, kivéve a törvényes örökléssel, az elbirtoklással, ráépítéssel, kisajátítással és a kárpótlási célú árverés során történő tulajdonszerzést.

A termőföldtörvény 6. § (1) bekezdése alapján belöldi jogi személy és jogi személyiség nélküli más szervezet — a Magyar Állam, az önkormányzat és a közalapítvány kivételével — nem szerezhethet termőföldtulajdont, de ugyanezen törvény 6. § (3) bekezdése például lehetővé teszi, hogy jelzálog-hitelintézet a jelzálog-hitelintézetéről és a jelzáloglevélről szóló 1997. évi XXX. törvényben foglalt korlátozásokkal és időtartamra termőföldet szerezhethet. Ez utóbbi rendelkezés alapján pedig jelzálog-hitelintézet tulajdonosaként külföldi termőföldtulajdonhoz juthat. A külföldi magánszemély és szervezet tehát korlátozott módon, de a termőföldtörvény jelenleg hatályos szabályai alapján is szerezhethet termőföldtulajdont.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint jelen ügyben a probléma nem az, hogy a népszavazás eredményétől függően az Országgyűlésnek módosítania kellene a termőföldtörvény több, jelenleg hatályban lévő rendelkezését, hanem az, hogy e jogszabályváltozás több hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettséget érinthet.

6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az OVB a népszavazásra bocsátandó kérdés tekintetében nem vizsgálta meg kellő körültekintéssel, hogy az valamennyi jogszabályi feltételnek megfelelő-e, ezért az Alkotmánybíróság a 136/2002. (VII. 19.) OVB határozatot megsemmisítette, és az OVB-t új eljárásra utasította.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ára, valamint a Magyar Közlönyben megjelent, a nép-

szavazásra vonatkozó OVB határozatnak a megsemmisítésére tekintettel rendelte el.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

*Dr. Tersztyánszkyné
dr. Vasadi Éva* s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 587/H/2002.

Az Alkotmánybíróság 75/2002. (XII. 19.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet alkotmányellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt benyújtott indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Budapest Főváros XI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete által megalkotott, az önkormányzati és egyéb tulajdonban álló lakások lakbéréről, bérleti díjáról, továbbá a külön szolgáltatások díjáról, valamint a lakbértámogatásról szóló 42/2001. (XII. 29.) XI. ÖK rendelet 6. § (1) bekezdése alkotmányellenes, ezért e rendelkezést a határozat kihirdetésének napjával megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság a Budapest Főváros XI. Kerületi Önkormányzat tulajdonában álló lakások lakbérének mértékéről szóló 19/1999. (XI. 2.) XI. ÖK számú rendelet 2., 4. és 5. §-a, valamint a 12. § (4)—(5) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Köz-
lönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Budapest Főváros Közigazgatási Hivatalának vezetője — mivel törvényességi ellenőrzése körében kiadott felhívását a Budapest Főváros XI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete elutasította — az Alkotmánybírósághoz benyújtott kezdeményezésében a XI. kerületi Önkormányzat tulajdonában álló lakások lakbérének mértékéről szóló 19/1999. (XI. 2.) sz. rendelet (a továbbiakban: Lb.Ör.) 2., 4. és 5. §-a, valamint 12. § (4)—(5) bekezdése törvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.

Időközben a Budapest Főváros XI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzati és egyéb tulajdonban álló lakások lakbérééről, bérleti díjáról, továbbá a külön szolgáltatások díjáról, valamint a lakbértámogatásról szóló 42/2001. (XII. 29.) számú rendelettel (a továbbiakban: Ör.) a kifogásolt rendelkezéseket hatályon kívül helyezte. Az indítványozó közigazgatási hivatalvezető indítványát kiterjesztette a hatályos szabályozásra is, kérve, hogy kivételesen az Alkotmánybíróság a már hatályát veszített Lb.Ör. jogszabálysértő pontjait is semmisítse meg.

Az indítványozó hivatkozott a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 65/A. § (2) bekezdésére, mely szerint a közgyűlés a feladatkörében alkotott rendelete végrehajtására felhatalmazást adhat a kerületi képviselő-testületnek rendeletalkotásra; de az e tárgykörben alkotott kerületi rendelet nem terjeszkehdhet túl a felhatalmazáson, illetve nem lehet ellentétes.

Az Lb.Ör. 17. §-a szerint az önkormányzati rendelet 2000. január 1-jén lépett hatályba, hatálya kiterjed a XI. kerületi Önkormányzat tulajdonában álló valamennyi lakásra.

Az indítványozó kifogásolta, hogy az önkormányzat túlterjeszkedett a Fővárosi Közgyűlésnek az önkormányzati tulajdonban álló lakások lakbérövezeteiről, a lakbér-megállapítás és a lakásfenntartási támogatás elveiről, valamint a lakásépítés támogatásának rendszeréről szóló 50/1995. (X. 20.) Főv. Kgy. rendeletében (a továbbiakban: Főv. Kgyr.) foglalt felhatalmazásán. Így a kerületi önkormányzat képviselő-testülete nem tett eleget a Főv. Kgyr.-ben előírtaknak, mely szerint a lakbért a fokozatosság elvének megfelelően, évente egyszer, maximum 150%-kal lehet emelni. Az indítványozó szerint ez azt eredményezte, hogy 2000. január 1-jétől a lakberek több mint hatszorosára emelkedtek.

A kifogásolt rendeleti szabályozás az indítványozó szerint törvényt sértő, mivel ellentétes a Főv. Kgyr. 2. § (3) be-

kezdésével, és ezáltal sérti az Ötv. 65/A. § (2) bekezdését, másrészt a rendelet nem határoz meg különböző lakbértéteket.

2. Az indítványozó kifogásolta még azt is, hogy a jogcím nélküli lakáshasználók vonatkozásában a szabályozás indokolatlanul két önkormányzati rendeletben került megállapításra, egymástól eltérő módon. Ezáltal megvalósult a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) 18. §-ának sérelme is. Az indítványozó szerint a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Lt.) lakbértéteket megállapító szabályaival is ellentétes rendelkezéseket tartalmaz a támadott önkormányzati rendelet, a fenti kifogásolt szabályozás ezért sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését, és kérte e rendelkezések megsemmisítését.

II.

Az Alkotmánybíróság az indítvány elbírálása során a következő jogszabályhelyeket vizsgálta:

Alkotmány 44/A. § (2) bekezdés:

„A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

Ötv. 63/A. §-a:

„A fővárosi önkormányzat feladat- és hatásköre különösen (...)

b) ellátja a lakásgazdálkodással kapcsolatos feladatokat, ennek keretében: elkészíti a lakásépítési és lakás-rehabilitációs tervet és összehangolja megvalósítását; meghatározza a lakásépítés támogatásának rendszerét, létrehozza az önkormányzati tulajdonú lakásokra vonatkozó lakbérövezeteket, dönt a lakbér-megállapítás és a lakásfenntartási támogatás elveiről, szabályozza az önkormányzati lakáshoz jutás és az önkormányzati tulajdonú lakások cseréjének feltételeit;”

Ötv. 65/A. § (2) bekezdés:

„A közgyűlés feladatkörében alkotott rendelete végrehajtása érdekében felhatalmazást adhat kerületi képviselő-testületnek rendeletalkotásra. Az e tárgykörben alkotott kerületi rendelet nem terjeszkehdhet túl a fővárosi közgyűlés rendeletében foglalt felhatalmazáson. A kerületi képviselő-testület rendelete nem lehet ellentétes a közgyűlés rendeletével.”

Az Lt. 34. §-a:

„(1) Az önkormányzati lakások lakbérének mértékét és az önkormányzati lakbértámogatást önkormányzati rendelet állapítja meg.

(2) A lakbér mértékét a lakás alapvető jellemzői, így különösen: a lakás komfortfokozata, alapterülete, minősége, a lakóépület állapota és településen, illetőleg a lakóépületen belüli fekvése, továbbá a szerződés keretében a

bérbeadó által nyújtott szolgáltatás figyelembevételével kell meghatározni.

(3) Az önkormányzati lakbértámogatás mértékét és feltételeit a bérlők vagyoni, jövedelmi, szociális és egyéb körülményeihez igazodóan kell megállapítani.

(4) Önkormányzati rendelet határozza meg az önkormányzati lakbértámogatásra való jogosultság megállapításának eljárási rendjét és a lakbértámogatás folyósításának módját.”

Főv. Kgyr.:

„2. § (2) A tulajdonos önkormányzatoknak a lakberek meghatározásánál — mint alapelvet — figyelembe kell venniük azt, hogy különböző lakbértételeket határozhatnak meg aszerint, hogy a tulajdonukban lévő önkormányzati lakásra a bérleti szerződést a bérlővel:

a) jelen rendelet hatálybalépése előtt kötötte meg, illetve a lakásbérleti jogviszony folytatása alapján köti meg,

b) jelen rendelet hatálybalépése után köti meg és a bérbeadás a módosított 35/1993. (XI. 15.) Főv. Kgy. rend. szerint ún. szociális, jövedelmi és vagyoni feltételek figyelembevétele alapján történik, vagy

c) úgy kötötte vagy köti meg, hogy a lakbért az önkormányzati lakás forgalmi értékéhez kapcsolódó díjként állapítja meg.

(3) A tulajdonos önkormányzatoknak a lakberek meghatározásánál — mint alapelvet — figyelembe kell venniük a fokozatosság elvét. A fokozatosság elvének figyelembevétele azt jelenti, hogy a 2. § (2) a) pontja alapján bérbeadott önkormányzati lakások lakbérét évente legfeljebb egyszer, mértékét évente legfeljebb 150%-kal lehet növelni. A fokozatosság konkrét ütemét, mértékét helyi rendeletben kell meghatározni.”

A Budapest Főváros XI. Kerületi Önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló, többször módosított, 13/1994. (V. 4.) ÖK. sz. rendelet (a továbbiakban: Lör.) 25. §-ának módosításáról rendelkező, a kihirdetés napján — 1998. május 19-én — hatályba lépett 10/1998. (V. 19.) XI. ÖK. sz. rendelet (a továbbiakban: mLör.) 1. számú mellékletében határozta meg a lakberek mértékét.

E rendelet szerint 1999. december 31-ig a havi lakbér mértéke az alábbiak szerint alakult:

- összkomfortos lakás esetén 22,00 Ft/m²,
- komfortos lakás esetén 15 Ft/m²,
- félkomfortos lakás esetén 7,50 Ft/m²,
- komfort nélküli lakás esetén 4,50 Ft/m².

A 2000. január 1-jétől hatályos Lb.Ör. 2. §-a szerint az alábbiak szerint alakultak a lakberek:

- összkomfortos önkormányzati lakás esetén 150 Ft/m²,
- komfortos önkormányzati lakás esetén 120 Ft/m²,
- félkomfortos önkormányzati lakás esetén 75 Ft/m²,
- komfort nélküli lakás esetén 60 Ft/m²,
- szükséglakás esetén 45 Ft/m².

Az Lb.Ör.:

„4. § (1) A bérlő által a 4. § (2) bekezdésében foglaltak kivételével a jelen rendelet 2—3. §-ai szerint megállapított lakbért köteles megfizetni.

(2) A nem szociális jelleggel bérebe adott lakás bérlője által fizetendő lakbér minimális mértéke a jelen rendelet 2—3. §-ai szerint megállapított lakbér kétszerese.

5. § (1) Ha a bérleti jogviszony 1999. december 31-e előtt jött létre és a jelen rendelet 2—3. §-ai szerint megállapított lakbér a bérlő által a tárgyévvel megelőző évben fizetett lakbér mértékét több, mint 150%-kal meghaladja, bérlőt a tárgyévvel megelőző évvel szembeni megállapított lakbérrel szembeni megállapított lakbér kétszeresére illeti meg.

(2) A lakbérendedmény mértéke megegyezik a tárgyi önkormányzati lakásra a jelen rendelet 2—3. §-ai szerint megállapított lakbér összege és a bérlő által a tárgyévvel megelőző évben fizetett lakbér 150%-kal növelt összege közötti különbözettel.”

Az Ör. kifogásolt rendelkezései 2002. január 1-jétől az alábbi lakbér alapokat tartalmazzák:

6. § (1) bekezdés: A rendelet hatálybalépése előtt bérebe adott, illetve lakásbérleti jogviszony folytatása alapján bérebe adott — a lakbér mértékét növelő-csökkentő tényezőkkel nem rendelkező — önkormányzati lakás lakbér alapját képező lakbér mértéke:

- összkomfortos lakás esetén 150 forint/m²/hónap;
- komfortos lakás esetén 120 forint/m²/hónap;
- félkomfortos lakás esetén 75 forint/m²/hónap;
- komfort nélküli lakás esetén 60 forint/m²/hónap;
- szükséglakás esetén 45 forint/m²/hónap.

A 2002. január 1-jétől hatályos rendelkezések már nem tartalmazzák rendelkezéseket a lakbérendedményre vonatkozóan.

A jogcímnélküli lakáshasználó által fizetendő használati díj mértékét az Lt. valamint a vonatkozó önkormányzati rendeletek a következőképpen szabályozzák:

Az Lt.:

„20. § (1) A lakást jogcím nélkül használó, a jogosult részére lakáshasználati díjat (a továbbiakban: használati díj) köteles fizetni. A használati díj a lakásra megállapított lakbérrel azonos összeg.

(2) A jogcím nélküli használat kezdetétől számított hat hónap elteltével a használati díj emelhető. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a jogcím nélküli használó másik lakásra tarthat igényt.

(3) Önkormányzati lakás esetén a használati díj emelésének mértékét és feltételeit önkormányzati rendelet határozza meg.”

Lb.Ör.:

„12. § (4) A lakást jogcím nélkül használó által fizetendő használati díj mértékének megállapítására is a lakbérrel vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(5) Azok a jogcím nélküli lakáshasználók, akik elhelyezésre nem tarthatnak igényt, kétszeres használati díjat kötelesek fizetni, mely a XI. Kerületi Önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló, többször módosított 13/1994. (V. 4.)

ÖK. számú rendelet (a továbbiakban: Br.) 56. § (3) bekezdése alapján évente a kétszeresére emelhető.”

Br.:

„25. § (3) A jogcím nélküli lakáshasználó a használat ellenértékéként a lakbérrel azonos összegű lakáshasználati díjat fizet.”

„56. § (1) A lakás és helyiség jogcím nélküli használója használati díjat köteles fizetni.

(2) A jogszabályban meghatározott eseteket kivéve a használati díj a lakásra az 1993. december 31-éig hatályos jogszabályok — helyiségek esetében a megszűnt szerződés — szerint megállapítható bérleti díj tízszereséig terjedhet.

(3) A használati díj a rendelet hatálybalépésétől, illetve ha a bérmentéket meghaladó használati díj későbbi időponttól állapítható meg, ezen időponttól kezdve évente a kétszeresére — helyiség esetében a négyszeresére — emelhető.”

III.

Az indítvány részben megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. kifogásolt 6. § (1) bekezdésében szabályozott, a lakbér- alapra vonatkozó szabályozás a korábban hatályos Lb.Ör. 2. §-ával azonos rendelkezéseket tartalmaz. A lakbérmentéket megállapító szabályok a fokozatosság elve alapján egymásra épülő szabályok, ennek következtében figyelemmel kell lenni — a fokozatosság konkrét, éves ütemére tekintettel — a korábbi években hatályban volt szabályok által meghatározott lakbérmentékekre is. Az Alkotmánybíróság ezért a vizsgálatot a korábban hatályban volt szabályozások alapulvételével a jelenleg hatályos rendelkezésre nézve folytatta le.

2. Az Alkotmánybíróság korábban már foglalkozott az egyes önkormányzatok lakbér-megállapításra vonatkozó rendeleteinek alkotmányellenességével, és az alábbiakat állapította meg:

„A lakásbérleti jogviszony törvény által szabályozott társadalmi viszony, a lakásbérletet elsősorban az Lt. szabályozza, amelynek 1. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az Lt.-ben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv rendelkezései az irányadóak.

Ezért a helyi önkormányzat jogalkotó hatásköre a lakásbérleti viszonyok szabályozására nem korlátlan, csak törvény felhatalmazása alapján rendelkezik a lakásbérletre vonatkozó szabályozási jogkörrel.

A lakásbérleti viszonyok szabályozására a Ptk., illetőleg az Lt. ad jogalkotási felhatalmazást a helyi önkormányzatnak.

A lakásbérleti jogviszonyról a Ptk. 434. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a lakásbérleti jogviszony létrejöttére, a felek jogaira és kötelezettségeire, továbbá a lakásbérlet megszűnésére vonatkozó szabályokat külön törvény

tartalmazza. Ugyanezen § (4) bekezdése pedig kimondja, hogy jogszabály — a (2) bekezdésben említett törvény keretei között — a lakásbérlet létrejöttének, megszűnésének, a lakásbérleti jog folytatásának, a lakások elidegenítésének további feltételeit is megállapíthatja.

A Ptk. 685. § a) pontja alapján az idézett 434. § (4) bekezdésének alkalmazása szempontjából jogszabálynak minősül minden jogszabály, így az önkormányzati rendelet is.

A Ptk. e rendelkezéseit figyelembe véve a lakásbérleti viszonyok szabályozásának joga csak a lakásbérletet szabályozó külön törvény keretei között illeti meg az önkormányzatokat. Ez a külön törvény az Lt., amely 3. §-ának (1) bekezdésében kimondja, hogy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra a tulajdonos önkormányzat — e törvény keretei között alkotott — rendeletében meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni.

E törvényi előírásokat figyelembe véve megállapítható, hogy a helyi önkormányzat szabályozási jogkörét csak az Lt. keretei között gyakorolhatja.” [3/1999. (III. 24.) AB határozat, ABH 1999. 375., 377.]

3. Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szerint a helyi képviselő-testület feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. Az Ötv. 16. § (1) bekezdése előírja, hogy „a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot”. Az Ötv. felhatalmazása alapján alkotta meg a Fővárosi Közgyűlés a Főv.Kgyr.-t, melynek 2. § (3) bekezdése szerint a tulajdonos önkormányzatoknak a lakberek meghatározásánál figyelembe kell venniük a fokozatosság elvét, ami azt jelenti, hogy a tulajdonukban lévő lakások esetében — ahol a bérlők a Főv. Kgyr. hatálybalépése előtt kötötték meg, illetve a lakásbérleti jogviszony folytatása alapján kötik meg a bérleti szerződést — a bérbeadott önkormányzati lakások lakbérént évente egyszer, legfeljebb 150%-kal növelhetik.

Az Alkotmánybíróság vizsgálata kizárólag a Főv. Kgyr. 2. § (2) bekezdés a) pontja alapján bérbeadott önkormányzati tulajdonban álló lakások lakbérént megállapító rendelkezések vizsgálatára irányul, azaz az Ör. hatálybalépése előtt megkötött bérleti szerződések alapján, illetve a lakásbérleti jogviszony folytatása alapján bérbeadott önkormányzati bérlakások lakbérének mértékét megállapító szabályozás az alkotmánybírósági eljárás tárgya.

A korábbi szabályozás lakbérengedmény szabályokkal kívánt eleget tenni a fokozatosság követelményének oly módon, hogy ha a bérleti jogviszony 1999. december 31-e előtt jött létre és az Lb.Ör. által megállapított lakbér a bérlő által a tárgyévét megelőző évben fizetett lakbér mértékét több, mint 150%-kal meghaladta, a bérlőt lakbérengedmény illette meg. A lakbérengedmény mértéke az Lb.Ör. szerint megegyezett az önkormányzati lakásra az Lb.Ör. szerint megállapított tárgyi lakbér összege és a

bérlő által a tárgyévét megelőző évben fizetett lakbér 150%-kal növelt összege közötti különbözettel.

Az Ör. 2002. január 1-jei hatállyal az Lb.Ör.-t a fokozatosság követelményét számszerűleg biztosító lakbérendemény szabályokkal együtt hatályon kívül helyezte.

Azokban az egyéb esetekben, amikor a tulajdonos önkormányzat az önkormányzati lakás forgalmi értékéhez viszonyítottan, illetve szociális, jövedelmi és vagyoni viszonyok figyelembevételével kötötte meg a bérleti szerződéseket, a jogszabály a komfortfokozatokhoz igazodóan, eltérően állapította meg a lakások lakbérét, és érvényre juttat egyéb, szociális és gazdasági szempontokat is.

Az Ör. 7. § (1) bekezdése 2003. január 1. napjától differenciált lakbéremelést vezet be, azonban ez a lakbéremelés a Főv. Kgyr. 3. §-ában foglalt követelményeket hajtja végre, és nem értékelhető a Főv. Kgyr. 2. § (3) bekezdésében előírtak végrehajtásaként, ezért a fokozatosság megvalósítása szempontjából nem vehető figyelembe.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 6. §-ával túlterjeszkedett az Ötv. és a Főv. Kgyr. adta felhatalmazáson, a lakberek mértékét az önkormányzat minden, a tulajdonában álló lakás vonatkozásában több mint hatszorosára emelte fel 2000. január 1-jétől és ez a lakbér mértéke a jelenleg hatályos rendelkezésekben is. Így a jelenleg hatályos szabályozás ellentétes az Ötv.-vel és az annak felhatalmazása alapján megalkotott Főv. Kgyr.-ben foglaltakkal.

A kifogásolt rendelkezés sérti az Ötv. 65/A. § (2) bekezdését. Az Ötv. ezen szakasza szerint a közgyűlés feladatkörében alkotott rendelete végrehajtása érdekében felhatalmazást adhat kerületi képviselő-testületnek rendeletalkotásra. Az e tárgykörben alkotott kerületi rendelet nem terjeszkedhet túl a fővárosi közgyűlés rendeletében foglalt felhatalmazáson. A kerületi képviselő-testület rendelete nem lehet ellentétes a közgyűlés rendeletével. A lakbér-mértékről szóló önkormányzati rendelkezés sérti az Alkotmány 44/A. §-át is, mivel az alacsonyabb szintű Ör. ellentétes a magasabb szintű Főv. Kgyr.-rel és így alkotmányellenes. Ezért az Alkotmánybíróság a kifogásolt szabályozást megsemmisítette.

4. Az Lb.Ör. már nem hatályos egyéb, a jogcím nélküli lakáshasználati díj mértékére vonatkozó rendelkezései viszonylatában az Alkotmánybíróság az eljárást megszüntette, mivel az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányellenességét nem vizsgálja, hacsak nem annak alkalmazhatósága is eldöntendő kérdés (335/B/1990/13. AB határozat, ABH 1990. 261. 262.). Hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányossági vizsgálata a konkrét normakontroll két esetében, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. § (1) bekezdése szerinti bírói kezdeményezés, és a 48. § szerinti alkotmányjogi panasz alapján lehetséges, mivel ezekben az esetekben az alkalmazott jog-

szabály alkotmányellenességének megállapítására és — ha az indítványozó különösen fontos érdeke indokolja — a konkrét ügyben való alkalmazási tilalom kimondására van lehetőség. A konkrét esetben az Abtv. 1. § b) pontja alapján az indítványok absztrakt normakontrollra irányulnak, erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az eljárást e vonatkozásban megszüntette.

5. Az Abtv. 43. § (2) bekezdése szerint a jogszabálynak vagy az állami irányítás egyéb jogi eszközeinek megsemmisítése nem érinti a határozat közzététele előtt létrejött jogviszonyokat, s a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket. Az Alkotmánybíróság által megsemmisített jogszabály a határozat kihirdetésének napján veszti hatályát.

A határozat Magyar Közlönyben való közzététele az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyne
dr. Vasadi Éva s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 379/H/2000.

Az Alkotmánybíróság 76/2002. (XII. 19.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Békéscsaba Megyei Jogú Város Közgyűlésének a Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalában dolgozók közszolgálati jogviszonyának egyes kérdéseiről szóló 25/2001. (X. 18.) önkormányzati rendelete 3. §-a alkotmányellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Békéscsaba Megyei Jogú Város Közgyűlése (a továbbiakban: közgyűlés) a Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalában dolgozók közszolgálati jogviszonyának egyes kérdéseiről szóló 25/2001. (X. 18.) önkormányzati rendeletében (a továbbiakban: Ör.) a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvényben (a továbbiakban: Ktv.) felhatalmazás alapján a polgármesteri hivatalban dolgozó köztisztviselők közszolgálati jogviszonyával kapcsolatos egyes kérdéseket szabályozta. A közgyűlés az Ör. módosításáról szóló 31/2001. (XII. 13.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Örm.) 1. §-ával módosította az Ör. 3. §-át, amely rendelkezés az Ör. hatályos szövegébe beépült. A módosításra a Békés Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője törvényességi észrevételt tett. A közigazgatási hivatal vezetőjének álláspontja szerint az Örm. 1. §-a ellentétes a Ktv. 44/A. § (1) bekezdés a) pontjával, mivel a felsőfokú végzettségű köztisztviselők részére is a középfokú végzettségű köztisztviselőknek megállapítható 10%-os illetménykiegészítést állapította meg.

A közgyűlés a törvényességi észrevétellel — a törvényességi észrevétellel kapcsolatos jegyzői előterjesztésben kifejtett indokok miatt — nem értett egyet. Az előterjesztés szerint: „A közgyűlés a rendeletalkotáskor úgy döntött, hogy 2002. január 1-jétől a felsőfokú végzettség 30%-os mértékű illetménykiegészítéssel történő elismerését nem támogatja, mert annak mértékét túlzottnak tartja, és a finanszírozáshoz szükséges pénzügyi fedezetet nem biztosítja. Ugyanakkor a középfokú végzettséggel rendelkezők számára megállapította a 10%-os mértékű illetménykiegészítést. Mivel a felsőfokú végzettségűek valamennyien rendelkeznek középfokú végzettséggel is, az illetménykiegészítés őket is megilleti. A rendelet szövegezéséből nem hiányzik a felsőfokú végzettségűeket megillető pótlék mértéke, mert a hivatal valamennyi köztisztviselője rendelkezik középfokú végzettséggel, és a 10%-os mértékű illetménykiegészítés a fentiek szerint valamennyi köztisztviselőt megilleti. Ettől eltérő értelmezés a felsőfokú végzettséggel rendelkező munkatársak számára rendkívül méltánytalan helyzetet eredményezne abban az esetben, ha a felsőfokú végzettséget elismerő 30%-os illetménykiegészítés megállapításának lehetőségével nem él a közgyűlés.”

A közigazgatási hivatal vezetője a közgyűlés álláspontját nem fogadta el, és a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 99. § (2) bekezdésének a) pontja alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását, s indítványozta az Örm. 1. §-ának megsemmisítését. Álláspontja szerint az indítvánnyal támadott önkormányzati rendeleti rendelkezés törvényt sértő, mert e rendelkezés önmagában nem elegendő, ugyanis az önkormányzati rendelet nem rendelkezik a felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselők illetménykiegészítésének mértékéről. A Ktv. 44/A. § (3) bekezdése alapján a közép- és felsőfokú végzettségűek

tekintetében egymástól függetlenül is megállapítható az illetménykiegészítés, ez azonban nem jelenti azt — a kezdeményező véleménye szerint —, hogy a felsőfokú végzettségűek vonatkozásában a középfokú végzettségűekre megállapított mértéket is ki lehet terjeszteni. A támadott rendelkezés szabályozása szerint a felsőfokú végzettségű köztisztviselők is a középfokúakra megállapított 10%-os illetménykiegészítésben részesülnek. A Ktv. hivatkozott 44/A. §-a alapján a képviselő-testület döntésétől függ, hogy a köztisztviselők jogosultságot szereznek-e az illetménykiegészítésre vagy sem. A közigazgatási hivatal vezetője szerint a kifogásolt rendeleti szabályozás ellentétes a Ktv. 44/A. §-ának rendelkezésével, mert nem differenciált a közép- és a felsőfokú végzettségű köztisztviselők tekintetében, s ez sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében foglaltakat.

Az Alkotmánybíróság az eljárása során a hatályos Ör. 3. §-ának alkotmányellenességét vizsgálta, tekintettel arra, hogy az Örm. 1. §-a — hatálybalépését követően — az Ör. szövegébe épült be.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályi rendelkezésekre alapozta.

1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezése:

„44/A. § (2) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. A Ktv. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„23. § A köztisztviselőt az e törvényben meghatározott feltételek teljesítése esetén — a 32. §-ban foglaltak kivételével — iskolai végzettségének és a közszolgálati jogviszonyban eltöltött idejének megfelelően kell besorolni.”

„42. § (4) A felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselőt az I., a középiskolai végzettségű köztisztviselőt a II. osztályba kell besorolni (a továbbiakban: besorolási osztály). A besorolási osztály fizetési fokozatokból áll.”

„44/A. § (1) A helyi önkormányzat rendeletben évente a tárgyévre vonatkozóan egységesen valamennyi felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselőnek illetménykiegészítést állapíthat meg, amelynek mértéke a köztisztviselő alapilletményének

a) a megyei önkormányzatnál, illetve a körzetközponti feladatot ellátó önkormányzatnál 30%-a,

b) községi önkormányzatnál 10%-a,

c) az a)–b) pontban nem szereplő önkormányzatnál 20%-a.

(2) A helyi önkormányzat — a községi önkormányzat kivételével — az (1) bekezdés szerint rendeletben illetménykiegészítést állapíthat meg egységesen valamennyi középiskolai végzettségű köztisztviselőnek, amelynek mértéke 10%.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott illetménykiegészítések egymástól függetlenül is megállapíthatóak.”

3. Az Ör. indítvánnyal támadott rendelkezése:

„3. § 2002. évben a polgármesteri hivatal valamennyi köztisztviselője illetménykiegészítésre jogosult, melynek mértéke középiskolai végzettségű köztisztviselő esetében az alapilletmény 10%-a.”

III.

Az indítvány megalapozott.

A Ktv. 23. §-a szerint a köztisztviselőt az e törvényben meghatározott feltételek teljesítése esetén — a 32. §-ban foglaltak kivételével — iskolai végzettségének és a közszolgálati jogviszonyban eltöltött idejének megfelelően kell besorolni. Ez jut kifejezésre a köztisztviselő díjazása során a Ktv. 42. § (4) bekezdésében, amely — az iskolai végzettség szerint — két besorolási osztályt állapít meg, így a felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselőt az I., a középiskolai végzettségű köztisztviselőt a II. osztályba kell besorolni. A törvényalkotó a köztisztviselői illetményrendszer kialakításánál különbséget tesz a köztisztviselők között iskolai végzettségük alapján, amelyet a besorolási osztályokon felül még a Ktv. 2. számú mellékletében a besorolási osztályok fizetési fokozataihoz rendelt szorzószámok is kifejeznek. A köztisztviselő illetménye a szorzószám és az illetményalap szorzata által meghatározott alapilletményből, valamint — a Ktv.-ben meghatározott feltételek esetén — illetménykiegészítésből és illetménypótlékból áll. A Ktv. 44. §-a és 44/A. §-a rendelkezik a közigazgatásban működő köztisztviselők illetménykiegészítéséről. Az Alkotmánybíróság az 1014/B/1997. AB határozatában rámutatott arra, hogy az illetménykiegészítés rendszere a különböző sajátosságokat felmutató köztisztviselői kör javadalmazását a feladatellátásukban jelentkező eltérésekre figyelemmel szabályozza. (ABH 1998. 780, 781—782.)

A Ktv. 4. §-a alapján az önkormányzati képviselő-testület a juttatásokkal és támogatásokkal összefüggésben e törvény keretei között rendeletben szabályozza a szociális, jóléti, kulturális, egészségügyi juttatásokat, szociális és kegyeleti támogatásokat. A Ktv. 44/A. §-a alapján a helyi önkormányzat rendeletben évente a tárgyévre vonatkozóan egységesen valamennyi felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselőnek, illetőleg — a községi önkormányzat kivételével — valamennyi középiskolai végzettségű köztisztviselőnek illetménykiegészítést állapíthat meg. Az illetménykiegészítések egymástól függetlenül is megállapíthatóak. A rendelkezés az önkormányzat önálló döntésére bízta, él-e az illetménykiegészítés megállapítási jogával. Kétségtelen, hogy ezzel a lehetőséggel az önkormányzat akkor tud élni, ha az illetménykiegészítésekhez megfelelő fedezettel rendelkezik.

A Ktv. 44/A. § (1) és (2) bekezdése a felsőfokú iskolai végzettséggel és a középiskolai végzettséggel rendelkező köztisztviselőkre az illetménykiegészítés mértékének vonatkozásában eltérő szabályozást tartalmaz, amely egyben azt is jelenti, hogy — a besorolási osztályokhoz hasonlóan — az egyik végzettségi kategória díjazására vonatkozó szabályok nem terjeszthetők ki a másik végzettségi kategóriában lévő köztisztviselőkre. Téves az Ör.-t alkotó közgyűlés álláspontja, amely szerint a középiskolai végzettségű köztisztviselők részére önkormányzati rendeletben a tárgyévben megállapítható Ktv. 44/A. § (2) bekezdés szerinti illetménykiegészítés a felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselőket is megilleti, amennyiben a jogalkotó önkormányzat az erről szóló rendeletében az utóbbiak részére nem állapít meg a Ktv. 44/A. § (1) bekezdésében meghatározott illetménykiegészítést. Ez ugyanis ellentétes a Ktv. illetményrendszerével, amelyre utal is a törvényalkotó, amikor a Ktv. 44/A. § (3) bekezdésében meghatározza, hogy az (1) és (2) bekezdésben meghatározott illetménykiegészítések egymástól függetlenül is megállapíthatóak.

A Ktv. 4. §-ának és a 44/A. §-ának rendelkezéseit figyelembe véve az önkormányzat képviselő-testülete — az indítvánnyal érintett ügyben a megyei jogú város önkormányzatának közgyűlése — nem rendelkezik felhatalmazással arra, hogy a Ktv.-nek az illetménykiegészítésekre vonatkozó szabályaitól eltérjen, így arra sem, hogy a felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselőkre a Ktv. 44/A. § (1) bekezdése helyett a Ktv. 44/A. § (2) bekezdését alkalmazza. A Ktv. a hivatkozott rendelkezésében a felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselők részére a közgyűlés által megállapítható illetménykiegészítés mértéke az illetményalap 30%-a. A közgyűlés ennél kisebb mértékű illetménykiegészítést nem állapíthat meg, csak aközött választhat, hogy megállapítja-e a felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselők részére a Ktv. 44/A. § (1) bekezdés a) pontjában, illetőleg a középiskolai végzettségű köztisztviselők részére a Ktv. 44/A. § (2) bekezdésében meghatározott mértékű illetménykiegészítést a tárgyévre, vagy nem állapít meg illetménykiegészítést. Ezért amennyiben a közgyűlés a felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselők részére illetménykiegészítést állapít meg, annak mértéke csak az alapilletmény 30%-a lehet, attól nem térhet el. Az Ör. 3. §-a szerint a 2002. évben a polgármesteri hivatal valamennyi köztisztviselője illetménykiegészítésre jogosult, melynek mértéke az alapilletmény 10%-a, mivel — a fentebb vázoltak szerint — a felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők részére külön illetménykiegészítést nem állapított meg a közgyűlés, de középiskolai végzettségüket elismerte az illetménykiegészítés juttatásának alapjául.

Az Alkotmánybíróság az eljárása során megállapította, hogy a közgyűlés túllépte a Ktv. 4. §-ában és 44/A. §-ában meghatározott rendeletalkotási jogkörét, a törvényi rendelkezésektől eltérő szabályt alkotott, ezért az Ör. 3. §-a ellentétes a Ktv. 44/A. § (1) bekezdésében foglaltakkal, így

sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel az Ör. 3. §-át a rendelkező részben foglaltak szerint megsemmisítette.

Az alkotmányértő jogszabályrészrel együtt megsemmisítésre került a középfokú iskolai végzettséggel rendelkező köztisztviselők illetménykiegészítésére vonatkozó rendelkezés is, amelyet az Alkotmánybíróság nem minősített törvényellenesnek. Az Alkotmánybíróság — az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 40. §-a értelmében —, ha jogszabály alkotmányellenességét állapítja meg, azt teljesen vagy részben megsemmisíti. Amennyiben az alkotmányellenesség nyilvánított rendelkezés részleges megsemmisítése a szövegösszefüggésekre, a jogszabálynak a gyakorlatban való alkalmazhatósága szempontjaira is figyelemmel nem lehetséges, az Alkotmánybíróság — gyakorlata szerint — az alkotmányellenesség következményeit a vizsgált előírás teljes egészében való megsemmisítésével vonja le. [3/1994. (I. 21.) AB határozat, ABH 1994. 59., 62.; 6/1997. (II. 7.) AB határozat, ABH 1997. 67., 71.; 12/2002. (III. 20.) AB határozat, ABK 2002. március, 126., 130.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat ABK 2002. június—július, 288., 293.]

Az Alkotmánybíróság határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét az Abtv. 41. §-a alapján rendelte el.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 498/H/2002/5.

Az Alkotmánybíróság 77/2002. (XII. 19.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti előírás felülvizsgálatára irányuló kezdeményezés alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Budapest Főváros XI. kerület Önkormányzatának az önkormányzati képviselők és bizottsági tagok tiszteletdíjáról, költségtérítéséről és egyéb juttatásokról szóló 1/1999. (II. 17.) rendelete 3. § (5) bekezdése alkotmányellenes, ezért ezt a rendelkezést megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Budapest Főváros Közigazgatási Hivatalának vezetője — mivel a törvényességi ellenőrzés körében kiadott felhívásának a XI. kerületi képviselő-testület nem tett eleget — az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítványában Budapest Főváros XI. kerület Önkormányzatának az önkormányzati képviselők és bizottsági tagok tiszteletdíjáról, költségtérítéséről és egyéb juttatásokról szóló 1/1999. (II. 17.) rendelete (a továbbiakban: Ör.) 3. § (5) bekezdése törvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte. Álláspontja szerint a támadott szabályozás ellentétes a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 20. § (1)—(2) bekezdésével, valamint a polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Ptv.) 14. § (1) bekezdésével és a 15. § (1), (2) és (4) bekezdésével, mivel a bizottsági alelnök számára az önkormányzati képviselőt megillető tiszteletdíjnál magasabb összegű díjazást állapít meg. Az indítványozó az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésének és az 57. § (5) bekezdésének a sérelmére is hivatkozott.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályi rendelkezésre alapozta. Az Alkotmány 42. §-a megállapítja:

„A község, a város, a főváros és kerületei, valamint a megye választópolgárainak közösségét megilleti a helyi önkormányzás joga. A helyi önkormányzás a választópolgárok közösségét érintő helyi közügyek önálló, demokratikus intézése, a helyi közhatalomnak a lakosság érdekében való gyakorlása”.

Az Alkotmány 44/A. §-a a következő rendelkezéseket tartalmazza:

„(1) A helyi képviselő-testület:

a) önkormányzati ügyekben önállóan szabályoz és igazgat, döntése kizárólag törvényességi okból vizsgálható felül,

(...)

e) törvény keretei között önállóan alakítja ki a szervezetét és működési rendjét,

(2) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

Az Ötv. 9. §-a kimondja:

„(1) Az önkormányzat jogi személy. Az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg. A képviselő-testületet a polgármester képviseli.

(2) Az önkormányzati feladatokat a képviselő-testület és szervei: a polgármester, a képviselő-testület bizottságai, a részönkormányzat testülete, a képviselő-testület hivatala látják el.

(3) A képviselő-testület egyes hatásköreit a polgármesterre, a bizottságaira, a részönkormányzat testületére, a helyi kisebbségi önkormányzat testületére, törvényben meghatározottak szerint társulására ruházhatja. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskört visszavonhatja. Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható.”

Az Ötv. 20. §-a így rendelkezik:

„(1) A települési képviselőt a testületi munkában való részvételhez szükséges időtartamra a munkahelyén fel kell menteni a munkavégzés alól. Az emiatt kiesett jövedelmét a képviselő-testület téríti meg, melynek alapján a települési képviselő társadalombiztosítási ellátásra is jogosult. A képviselő-testület átalányt is megállapíthat.

(2) A képviselő-testület a települési képviselőnek, a bizottsági elnöknek, a bizottság tagjának, a tanácsnoknak — törvény keretei között — rendeletében meghatározott tiszteletdíjat, természetbeni juttatást állapíthat meg.”

A Ptv. 14. § (1) bekezdése ezt írja elő:

„A képviselő-testület az önkormányzati képviselő (a továbbiakban: képviselő), a bizottság elnöke, tagja és a tanácsnok részére — megválasztásának időpontjától megbízatása megszűnéséig — tiszteletdíjat és természetbeni juttatást állapíthat meg.”

Az Ör. 3. §-a a tiszteletdíjra vonatkozó szabályozásokat állapítja meg. Eszerint:

„(1) A képviselőket, az állandó bizottságok elnökeit, alelnökeit és tagjait, valamint a tanácsnokokat tiszteletdíj illeti meg.

(2) A képviselő tiszteletdíja 110 000 Ft/hó.

(3) Ha a képviselő bizottságnak tagja — több bizottsági tagság esetén is —, tiszteletdíja 165 000 Ft/hó.

(4) Ha a képviselő bizottság elnöke vagy tanácsnok — több tisztség, bizottsági tagság esetén is —, tiszteletdíja 220 000 Ft/hó.

(5) Ha a képviselő bizottság alelnöke — több tisztség, bizottsági tagság esetén is —, tiszteletdíja 192 500 Ft/hó”.

III.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a kezdeményezés megalapozott.

1. A választópolgárok a helyi önkormányzathoz való alkotmányos alapjuk gyakorlására, a helyi közügyek önálló, demokratikus intézésére önkormányzati képviselőket választanak. Az önkormányzati képviselők képviselői tevékenységüket társadalmi megbízatás keretében vég-

zik. Az önkormányzati képviselői munka eredményes ellátása érdekében azonban az Ötv. garanciális rendelkezéseket is megállapít, főként abból a célból, hogy a társadalmi megbízatás ellátása miatt ne érje anyagi hátrány az önkormányzati képviselőt. Az Ötv. 20. § idézett (2) bekezdése biztosítja azt, hogy az önkormányzati képviselőt a testületi munkában való részvételhez szükséges időtartamra a munkahelyén fel kell menteni a munkavégzés alól és az emiatt kiesett jövedelmét a képviselő-testület megtéríti. A Ptv. 14. § (1) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy a képviselő munkájával összefüggésben felmerült, az általa megelőzött és számlával igazolt, szükséges költségeit meg kell téríteni.

Az Ötv. 20. § (2) bekezdése egyértelműen és kifejezetten meghatározza, hogy a képviselő-testület kinek állapíthat meg tiszteletdíjat és természetbeni juttatást. Ezek a következők: az önkormányzati képviselő, a bizottság elnöke, a bizottság tagja (akár képviselő, akár nem az), a tanácsnok. A tiszteletdíjban részesíthetők körét a Ptv. bemutatott szabályozása sem bővítette.

A 39/2001. (X. 19.) AB határozat már rámutatott arra, hogy a „tiszteletdíj és egyéb juttatás megállapításakor a képviselő-testület a rendeletét törvény felhatalmazása alapján, törvény végrehajtására alkotja, nem lépheti át a felhatalmazás kereteit”. (ABH 2001. 691, 695.) Az Alkotmánybíróság az említett határozatában az Ör. támadott előírásához hasonló tartalmú szabályozást alkotmányellenessé nyilvánította és rámutatott arra, hogy amikor a törvény tételes felsorolást ad, akkor azt a képviselő-testület — külön felhatalmazás hiányában — nem bővítheti. A vázoltaktól kitűnik, hogy a XI. kerületi képviselő-testület törvényi felhatalmazás hiányában, illetve a felhatalmazáson túlterjeszkedve állapított meg az önkormányzati képviselő tiszteletdíját meghaladó díjazást a bizottsági alelnök részére.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ör. 3. § eljárás alá vont (5) bekezdését az Ötv. 20. § (2) bekezdésével és a Ptv. 14. § (1) bekezdésével ellentétesnek, erre tekintettel az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését sértő szabályozásnak tekintette és megsemmisítette.

2. Az indítványozó az Alkotmány 57. § (5) bekezdésének sérelmére is hivatkozott. Ez az alkotmányi előírás a jogorvoslathoz való jogra vonatkozik, s az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a támadott rendelkezés tartalmával alkotmányjogi szempontból értékelhető összefüggésbe nem hozható. Az Alkotmánybíróság ezért az Ör. 3. § (5) bekezdésének az Alkotmány 57. § (5) bekezdésébe való ütközését nem vizsgálta.

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 78/2002. (XII. 19.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény végrehajtásáról szóló 11/2000. (II. 23.) BM rendelet 17. § (2) bekezdése alkotmányellenes, ezért e rendelkezést 2003. június 15-ei hatállyal megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs.tv.) végrehajtásáról szóló 11/2000. (II. 23.) BM rendelet (a továbbiakban: Szabs.r.) 17. § (2) bekezdése alkotmányossági vizsgálatát és megsemmisítését kérte. E szabály értelmében a szabálysértési hatóság határozatát a Szabs.tv. által meghatározottakon kívül közölni kell a sértettel és képviselőjével is. Az indítványozó kifejti, hogy a szabálysértési hatóság határozata számos személyes adatot, így pl. az eljárás alá vont személy és mások (pl. tanúk) személyes adatait tartalmazza, a határozat közlésével pedig lényegében adattovábbítás történik. Az Alkotmány 59. §-a rögzíti a személyes adatok védelméhez való jogot, amelyet az Alkotmánybíróság információs önrendelkezési jogként értelmez. Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése alapján azonban az alapjogokra vonatkozó szabályozás és az alapjogok korlátozása csak törvényben történhet. Az indítványozó utal arra is, hogy a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Atv.) kimondja: személyes adatok akkor továbbíthatók, ha az érintett ahhoz hozzájárult, vagy törvény azt megengedi. Jelen esetben rendeleti forma írja elő, hogy a szabálysértési hatóság határozatát a sértettel és képviselőjével is közölni kell, így — véli az indítványozó — az adattovábbítás BM rendeletbe való szabályozása egyrészt ellentétben áll az Atv. fenti (törvényi formát kívánó) előírásával, de a Szabs.tv. közlési kötelezettségre vonatkozó rendelkezéseivel is, mivel a címzett kört a törvényhez képest kiterjeszti a rendelet.

II.

1. Az Alkotmánynak az indítványozó által felhívott rendelkezései:

„8. § (2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és köteleességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„59. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog.”

2. A Szabs.tv.-nek az ügyvel kapcsolatos szabályai értelmében:

„51. § (1) Sértett az, akinek jogát vagy jogos érdekét a szabálysértés sértette vagy veszélyeztette.

(2) A sértett

a) az eljárás során az őt érintő iratokat megtekintheti, azokról másolatot kérhet, illetőleg készíthet. Az iratbetekintés, illetőleg a másolatkészítés jogának gyakorlását úgy kell biztosítani, hogy a név kivételével az eljárás alá vont személy és az ügyben szereplő egyéb személyek személyes adatai ne juthassanak a betekintő tudomására;

b) az államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó másolatot a hatóság épületéből nem viheti ki;

c) az eljárás minden szakaszában észrevétel, indítványt tehet, jogairól és köteleseiről az eljáró hatóságtól felvilágosítást kérhet;

d) az eljárás alá vont személlyel szemben a szabálysértés folytán keletkezett kárának megtérítését az e törvényben meghatározott feltételek mellett kérheti.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott jogok megilletik azt az államigazgatási szervet is, amely a feladatkörébe tartozó érdek oltalmára a feljelentést tette.

(4) A sértett az őt megillető jogokat képviselője útján is gyakorolhatja.”

„75. § (1) A szabálysértési hatóság, illetőleg a bíróság a határozatát azzal közli, akire az rendelkezést tartalmaz, az eljárás alá vont személlyel közölt határozatot a védővel is közölni kell.”

„87. § (1) Amennyiben az eljárás adatai elegendő alapot szolgáltatnak az eljárás alá vont személy felelősségének megállapítására, a szabálysértési hatóság pénzbírságot szabhat ki, figyelmeztetést, járművezetéstől eltiltást, kiutasítást, illetőleg elkobzást alkalmazhat, valamint kártérítést és eljárási költséget állapíthat meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott határozatnak tartalmaznia kell:

a) a szabálysértési hatóságnak, az ügy számának és tárgyának a megjelölését;

b) a rendelkező részben az eljárás alá vont személy személyi adatait, a szabálysértés megnevezését, a kiszabott pénzbírság mértékét, illetve az egyéb jogkövetkezményeket;

c) felszólítást az eljárás alá vont személyhez arra nézve, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított har-

minc napon belül a pénzbírságot vagy az egyéb pénzüsszeget fizesse meg;

d) a pénzbírság átváltoztatása esetére megállapított közérdekű munka, illetőleg elzárás tartamát;

e) utalást arra, hogy a pénzbírságot kiszabó határozattal, a járművezetéstől eltiltással, az elkobzással, a kiutasítással, továbbá a figyelmeztetéssel szemben az eljárás alá vont személy, törvényes képviselője vagy védője, a 85. § (1) bekezdésének 2. fordulatóban meghatározott kártérítést illetően pedig a sértett is — a közléstől számított nyolc napon belül — halasztó hatályú kifogás előterjesztése útján, a bíróságtól kérheti az ügy felülvizsgálatát;

f) utalást arra, hogy a kifogás a bírói határozat meghozataláig visszavonható;

g) rövid indokolást, utalva a megállapított tényekre, az ezek alapjául szolgáló bizonyítékokra, továbbá a büntetés kiszabása, illetőleg az intézkedés alkalmazása során figyelembe vett körülményekre;

h) utalást az érdemi döntés alapját képező jogszabályra;

i) a határozathozatal helyét, idejét, a szabálysértési hatóság részéről eljáró személy aláírását.

(3) A szabálysértési hatóság egyéb határozatainak alaki és tartalmi követelményeire a (2) bekezdés rendelkezései értelemszerűen irányadóak.”

3. A Szabs.r. jelen ügyben vizsgált szabálya szerint:

„17. § (1) A szabálysértési hatóság a határozatát írásban közli.

(2) A határozatot az Sztv. 75. §-a (1) bekezdésében foglaltakon kívül a sértettel és képviselőjével közölni kell.”

4. Az Atv. indítványozó által felhívott rendelkezése értelmében:

„8. § (1) Az adatok akkor továbbíthatók, valamint a különböző adatkezelések akkor kapcsolhatók össze, ha az érintett ahhoz hozzájárult, vagy törvény azt megengedi, és ha az adatkezelés feltételei minden egyes személyes adatra nézve teljesülnek.”

III.

Az Alkotmánybíróság elsőként az indítványozó által felvetett jogforrástani problémákat tekintette át.

1. A Szabs.tv. 51. §-a szerint sértett az, akinek jogát vagy jogos érdekét a szabálysértés sértette vagy veszélyeztette. A Szabs.tv. számos helyen rendelkezik a sértett jogairól, a szabálysértési eljárásban való részvételének módjáról. A Szabs.tv. 75. § (1) bekezdése a szabálysértési határozat közlésének szabályait rögzíti. E szerint a határozatot azzal kell közölni, akire az rendelkezést tartalmaz, az eljárás alá vont személlyel közölt határozatot a védővel is közölni kell.

A Szabs.tv. alapján a szabálysértési hatóság határozata rendelkezést tartalmazhat a sértettre nézve is. A Szabs.tv. 87. § (2) bekezdése a szabálysértési hatóság határozatának kötelező tartalmi elemeit sorolja fel. Az *e)* pont — többek között — kimondja, hogy a határozatnak tartalmazni kell utalást arra, hogy „...a 85. § (1) bekezdésének 2. fordulatóban meghatározott kártérítést illetően pedig a sértett is — a közléstől számított nyolc napon belül — halasztó hatályú kifogás előterjesztése útján kérheti a bíróságtól az ügy felülvizsgálatát;”. [A 85. § (1) bekezdésének 2. fordulata azt tartalmazza, hogy ha a kártérítés összege a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján aggálytalanul megállapítható, a szabálysértési hatóság az elkövetőt a szabálysértéssel okozott kár megtérítésére kötelezheti.] Ilyenkor — ha a szabálysértési hatóság határozata a sértettre vonatkozóan is tartalmaz rendelkezést — a határozat közlésére vonatkozó kötelezettség törvényi szabályon, a Szabs.tv. 75. § (1) bekezdésén nyugszik.

A jelen ügyben vizsgált Szabs.r. 17. § (2) bekezdése szerint a határozatot az Szabs.tv. 75. §-a (1) bekezdésében foglaltakon kívül a sértettel és képviselőjével közölni kell. A Szabs.r. e szabálya túlterjeszkedik a Szabs.tv. idézett rendelkezésén, általános érvénnyel — a Szabs.tv. 75. § (1) bekezdésében meghatározott személyi körnél tágabban — fogalmazza meg a szabálysértési hatóság közlési kötelezettségét. A Szabs.tv.-ből ugyanis az következik, hogy nem minden esetben áll fenn a közlési kötelezettség a sértett részére, hanem csak akkor, ha a határozat a sértettre is tartalmaz rendelkezést.

2. A Szabs.tv. 87. § (1) bekezdés *b)* pontja értelmében a szabálysértési hatóság határozatának tartalmaznia kell az eljárás alá vont személy személyi adatait, a szabálysértés megnevezését, a kiszabott pénzbírság mértékét, illetve az egyéb jogkövetkezményeket. A Szabs.r. 17. § (2) bekezdése által kötelezővé tett határozati közléssel nyilvánvaló, hogy az eljárás alá vont személy személyi adatai a sértett és képviselője tudomására jutnak, akkor is, ha a sértettre nézve a szabálysértési határozat nem tartalmaz rendelkezést. A sértett jogait, eljárási pozícióját érinti a Szabs.tv. 51. § (2) bekezdése. Az 51. § (2) bekezdés *a)* pontja értelmében a sértett az eljárás során az őt érintő iratokat megtekintheti, azokról másolatot kérhet, illetőleg készíthet. Ugyan ez a törvényi szabály mondja ki, hogy az iratbetekintés, illetőleg a másolatkészítés jogának gyakorlását úgy kell biztosítani, hogy a név kivételével az eljárás alá vont személy és az ügyben szereplő egyéb személyek személyes adatai ne juthassanak a betekintő tudomására. A Szabs.tv. e rendelkezése tehát kifejezett előírást fogalmaz meg arra vonatkozóan, hogy a sértett az eljárás alá vont személy nevének kívül más személyes adatait ne ismerhesse meg. A Szabs.r. 17. § (2) bekezdése által előírt általános közlési kötelezettség — tekintettel arra, hogy a határozat az eljárás alá vont személy személyi adatait a Szabs.tv. 87. § (1) bekezdés *b)* pontja szerint tartalmazza — ellentétes a Szabs.tv. 51. § (2) bekezdés *a)* pontjával is.

3. Az Alkotmány 37. § (3) bekezdése értelmében „A Kormány tagjai feladatuk ellátása körében rendeleteket adhatnak ki. Ezek azonban törvénnyel vagy a Kormány rendeletével és határozatával nem lehetnek ellentétesek.” A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Szabs.r. 17. § (2) bekezdése a Szabs.tv. több szabályával is ellentétben áll, ezért az alkotmányellenes: sérti az Alkotmány 37. § (3) bekezdését. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint, ha az indítvánnyal támadott jogszabályt, vagy annak egy részét az Alkotmány valamely rendelkezésébe ütközőnek minősíti, és ezért azt megsemmisíti, akkor a további alkotmányi rendelkezés sérelmét — a már megsemmisített jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben — érdemben nem vizsgálja [29/2000. (X. 11.) AB határozat, ABH 2000, 193., 200.; 37/2002. (IX. 4.) AB határozat, ABK 2002. augusztus—szeptember 458., 466.]. Mivel az Alkotmánybíróság megállapította a Szabs.r. 17. § (2) bekezdésének alkotmányellenességét az Alkotmány 37. § (3) bekezdése alapján, így nem vizsgálta az indítványozó azon további érveit, amelyeket a Szabs.r. tekintetében az Alkotmány 8. § (2) bekezdésével, 59. §-ával, az adattovábbítás kérdésével és az Avtv.-vel kapcsolatban megfogalmazott.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 43. § (1) bekezdése szerint: „Azt a jogszabályt vagy az állami irányítás egyéb jogi eszközét, amelyet az Alkotmánybíróság a határozatában megsemmisít, az erről szóló határozatnak a hivatalos lapban való közzététele napjától nem lehet alkalmazni.” A megsemmisítés időpontját tekintve kivételt az Abtv. 43. § (4) bekezdése tesz, amennyiben kimondja, hogy az Alkotmánybíróság a 43. § (1) bekezdésében meghatározott időponttól eltérően is meghatározhatja az alkotmányellenes jogszabály hatályon kívül helyezését, ha ezt a jogbiztonság, vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben úgy ítéli meg, hogy a jogbiztonság követelménye a vizsgált rendelkezés jövőre nézve történő megsemmisítését teszi indokolttá. Ezért az Alkotmánybíróság a Szabs.r. 17. § (2) bekezdését 2003. június 15-ei hatállyal semmisítette meg.

Az Alkotmánybíróság végezetül megjegyzi, hogy jelen eljárásnak nem volt tárgya a sértett Szabs.tv.-beli eljárásjogi pozíciója és ehhez kapcsolódóan az Alkotmányba foglalt jogok érvényesülése s érvényesíthetősége.

A határozatnak a Magyar Közlönyben való közzététele az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 687/B/2001.

Az Alkotmánybíróság 79/2002. (XII. 19.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendeleti előírás felülvizsgálatára irányuló kezdeményezés alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Budapest Józsefváros Önkormányzatának a polgármester, az alpolgármesterek illetményéről és egyéb juttatásairól, valamint az önkormányzati képviselők kiesett jövedelmének megtérítéséről és tiszteletdíjáról szóló 40/1998. (XII. 1.) rendelete 3. § (1) és (2) bekezdése alkotmányellenes, ezért ezeket a rendelkezéseket megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Budapest Főváros Közigazgatási Hivatalának vezetője — mivel a törvényességi ellenőrzés körében kiadott felhívásának a józsefvárosi önkormányzat nem tett eleget — az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítványában Budapest Józsefváros Önkormányzatának a polgármester, az alpolgármesterek illetményéről és egyéb juttatásairól, valamint az önkormányzati képviselők kiesett jövedelmének megtérítéséről és tiszteletdíjáról szóló 40/1998. (XII. 1.) rendelete (a továbbiakban: Ör.) 3. § (1) és (2) bekezdésének új szövegét megállapító 17/1999. (IV. 13.) 4. § (1) bekezdését támadta. (Az Alkotmánybíróság az egységes szerkezetbe foglalt rendelet hatályos 3. § (1)—(2) bekezdése tekintetében folytatta le az eljárást.)

A hivatalvezetői kezdeményezés szerint az Ör. támadott szabályozása ellentétes a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 20. § (1) bekezdésével, valamint a polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Ptv.) 15—18. §-ában foglaltakkal, s mindezekre tekintettel az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésével.

Az indítványozó azt kifogásolta, hogy az Ör. sérelmezett előírása kizárólag a képviselő által betöltött tisztség tényét veszi figyelembe az átalány megállapításakor, s teljes egészében figyelmen kívül hagyja a képviselők jövedelmét és a testületi munkában való részvételük időtartamát.

Az indítványozó úgy vélte, hogy az eljárás alá vont rendelkezések „a Ptv.-nek a tiszteletdíjak mértékére vonatkozó rendelkezéseivel sem egyeztethetők össze, mivel a tiszteletdíjnak az alapdíjat meghaladó összegű növelésére csak bizottsági tag, bizottsági elnök, és tanácsnok esetén van törvényes lehetőség. A frakcióvezetői, frakcióvezető helyettesi, valamint a bizottsági alelnöki feladat ellátása tehát nem járhat a Ptv.-ben meghatározott mértékű képviselői tiszteletdíj növelésével.”

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályi rendelkezésekre alapozta. Az Alkotmány 42. §-a megállapítja:

„A község, a város, a főváros és kerületei, valamint a megye választópolgárainak közösségét megilleti a helyi önkormányzás joga. A helyi önkormányzás a választópolgárok közösségét érintő helyi közügyek önálló, demokratikus intézése, a helyi közhatalomnak a lakosság érdekében való gyakorlása.”

Az Alkotmány 44/A. §-a a következő rendelkezéseket tartalmazza:

„(1) A helyi képviselő-testület:

a) önkormányzati ügyekben önállóan szabályoz és igazgat, döntése kizárólag törvényességi okból vizsgálható felül, (...)

e) törvény keretei között önállóan alakítja ki a szervezetét és működési rendjét,

(2) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

Az Ötv. 9. §-a kimondja:

„(1) Az önkormányzat jogi személy. Az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg. A képviselő-testületet a polgármester képviseli.

(2) Az önkormányzati feladatokat a képviselő-testület és szervei: a polgármester, a képviselő-testület bizottságai, a részönkormányzat testülete, a képviselő-testület hivatala látják el.

(3) A képviselő-testület egyes hatásköreit a polgármesterre, a bizottságaira, a részönkormányzat testületére, a helyi kisebbségi önkormányzat testületére, törvényben meghatározottak szerint társulására ruházhatja. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskört visszavonhatja. Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható.”

Az Ötv. 20. §-a így rendelkezik:

„(1) A települési képviselőt a testületi munkában való részvételhez szükséges időtartamra a munkahelyén fel kell menteni a munkavégzés alól. Az emiatt kiesett jövedelmét a képviselő-testület téríti meg, melynek alapján a települési képviselő társadalombiztosítási ellátásra is jogosult. A képviselő-testület átalányt is megállapíthat.

(2) A képviselő-testület a települési képviselőnek, a bizottsági elnöknek, a bizottság tagjának, a tanácsnoknak — törvény keretei között — rendeletében meghatározott tiszteletdíjat, természetbeni juttatást állapíthat meg.”

A Ptv. 15. §-a ezt írja elő:

„(1) A képviselő havi tiszteletdíja nem haladhatja meg a polgármester részére megállapított illetmény, illetőleg tiszteletdíj 25%-át (a továbbiakban: alapdíj).

(2) Ha a képviselő bizottságnak tagja, a tiszteletdíja az alapdíjon felül — több bizottsági tagság esetén is — legfeljebb az alapdíj 50%-ával növelhető.

(3) A bizottság nem képviselő tagja az alapdíj 50%-át meg nem haladó tiszteletdíjban részesíthető.

(4) A bizottság elnökének, a tanácsnoknak tiszteletdíja az alapdíjon felül — több tisztség, bizottsági tagság esetén is — legfeljebb az alapdíj 100%-ával növelhető.”

Az Ör. „Az önkormányzati képviselő kiesett jövedelmének megtérítése és tiszteletdíja” című 3. §-ának (1) és (2) bekezdése a következő szabályozásokat állapítja meg. Eszerint:

„(1) A képviselő számára a testületi munkában való részvétel miatt kiesett jövedelmének megtérítése céljából — feladatköréhez kapcsolódva az alábbi összegű havi átalány fizetendő:

a) a képviselő számára: 40 000 Ft

b) a frakció-vezetői feladatokat ellátó képviselő számára: 46 000 Ft, továbbá a képviselő havi tiszteletdíjának megfelelő összeg:

c) a frakció-vezető helyettesi feladatokat ellátó képviselő számára: 46 000 Ft, továbbá a képviselő havi tiszteletdíja 80%-ának megfelelő összeg:

d) a bizottság elnöki feladatot ellátó képviselő számára: 46 000 Ft, továbbá a képviselő havi tiszteletdíjának megfelelő összeg:

e) a bizottság alelnöki feladatot ellátó képviselő számára: 46 000 Ft, továbbá a képviselő havi tiszteletdíja 50%-ának megfelelő összeg.

(2) Amennyiben a képviselő a b)–e) pontokban jelölt feladatok közül többet is ellát, akkor — a választása szerint — az átalány csak egy címen fizethető.”

III.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a kezdeményezés megalapozott.

A választópolgárok a helyi önkormányzathoz való alkotmányos alapjoguk gyakorlására, a helyi közügyek önálló, demokratikus intézésére önkormányzati képviselőket választanak. Az önkormányzati képviselők képviselői tevékenységüket társadalmi megbízatás keretében végzik. Az önkormányzati képviselői munka eredményes ellátása érdekében azonban az Ötv. garanciális rendelkezéseket is megállapít, főként abból a célból, hogy a társadalmi meg-

bíztatás ellátása miatt ne érje anyagi hátrány az önkormányzati képviselőt. Az Ötv. 20. § idézett (1) bekezdése biztosítja azt, hogy az önkormányzati képviselőt a testületi munkában való részvételhez szükséges időtartamra a munkahelyén fel kell menteni a munkavégzés alól és az emiatt kiesett jövedelmét a képviselő-testület megtéríti. Ez a törvényi szabályozás azt is lehetővé tette, hogy képviselő-testület a kiesett jövedelem pótlására átalányt állapítson meg.

Az Ör. vizsgált rendelkezése az átalány összegét a képviselő által ellátott tisztségtől (frakcióvezető, frakcióvezető-helyettes, bizottsági elnök, alelnök) tette függővé.

A 17/1997. (II. 28.) AB határozat már elvi jelleggel mutatott rá a következőkre:

„A testületi munkában való részvétel miatt kiesett képviselői jövedelem személyenként szükségszerűen csak eltérő összegű lehet. Mindenkinek más ugyanis a munkahelyi jövedelme, sőt a csupán nyugdíjából élő, vagy a munkát, kereső foglalkozást nem végző képviselőnek egyáltalán nincs jövedelem-kiesése. Fogalmilag tehát a minden képviselőre vonatkoztatva azonos összegű jövedelem-kiesési átalány sérti a törvényi előírást.” (ABH 1997. 466, 469.)

Az Ör. alkotmánybírói eljárás alá vont előírásai — azáltal, hogy képviselő-testületben betöltött feladatok szerint differenciálnak az átalány tekintetében — az önkormányzati munkában való részvételt valamely megbíztatás betöltése alapján kívánják elismerni. Az Ötv. és a Ptv. idézett rendelkezéseiből megállapítható, hogy ebből a célból az Ötv. 20. § (2) bekezdése és a Ptv. 15. §-a — a tiszteletdíj intézményét vezetik be, amelyet — a képviselői, bizottsági elnöki és tagsági, valamint a tanácsnoki munka ellátására tekintettel — eltérő összegben határoznak meg. Az átalány mértéke és összege azonban nem függhet a képviselő-testületben ellátott tisztségtől, hanem kizárólag a képviselő jövedelmétől és a jövedelemszerző tevékenységtől az önkormányzati ügyek intézése céljából történő távollét időtartamától.

Mivel az Ör. vizsgált szabályozása nem felelt meg ennek a törvényi követelménynek, ezért az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Ör. 3. § (1) és (2) bekezdése ellentétes az Ötv. 20. § (1) bekezdésével és a Ptv. 15. §-ával, s mindezek alapján az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésével is. Az Alkotmánybíróság ezért ezeket a rendelkezéseket alkotmányellenessé nyilvánította és megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság e határozatának közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-ában foglalt rendelkezésén alapul.

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: 991/H/1999.

A Kormány határozatai

A Kormány 1203/2002. (XII. 19.) Korm. határozata

a kárpótlási folyamat lezárására tervezett,
a FORRÁS Befektetési Részvénytársaságba történő
apport végrehajtásáról

A Kormány

1. jóváhagyja, hogy az Állami Privatizációs és Vagyongazdálkodási Részvénytársaság (a továbbiakban: ÁPV Rt.) 100%-os tulajdonában lévő FORRÁS Befektetési Részvénytársaságba (a továbbiakban: Társaság) az első ütemben 6,15 milliárd forint tőke-emelési értékű, a második ütemben legfeljebb 9,05 milliárd forint tőke-emelési értékű apportáljon olyan mértékben társasági részesedéseket, üzletrészeket, tőzsdei részvényeket és ingatlant, hogy a tranzakció eredményeként a Társaság saját tőkéje legfeljebb 18 milliárd forint legyen, biztosítva a Társaság részvényeinek nyilvános forgalomba hozatalakor a megfelelő kínálatot a még forgalomban lévő kárpótlási jegyekkel szemben;

Felelős: pénzügyminiszter

Határidő: 2003. január 31.

2. a forgalomban lévő kárpótlási jegyek bevonására vonatkozó intézkedésekről szóló 1176/2002. (X. 10.) Korm. határozat 1. pontjának határidejét 2003. január 31-re, 2. pontjának határidejét 2003. május 31-re, 3. pontjának határidejét 2003. június 30-ra módosítja;

3. hozzájárul ahhoz, hogy az ÁPV Rt. az Antenna Hungária Rt.-ben meglévő tulajdoni részesedéséből, legfeljebb 10% tulajdoni hányadot képviselő, maximum 1 187 500 darab, 1 187,5 millió forint össznévértékű törzsrészvényét a Társaságba apportálja.

Felelős: pénzügyminiszter

Határidő: 2003. június 30.

4. E határozat közzétételével egyidejűleg az Antenna Hungária Rt. privatizációs koncepciójáról szóló, módosított 2145/2000. (VI. 30.) Korm. határozat, valamint annak módosításáról szóló 2279/2002. (XI. 24.) Korm. határozat hatályát veszti.

A miniszterelnök helyett:

Dr. Kiss Elemér s. k.,
a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

A Kormány
1204/2002. (XII. 19.) Korm.
határozata

a Kossuth- és Széchenyi-díj adományozási
szabályzatáról szóló
1101/1996. (X. 2.) Korm. határozat módosításáról

A Kormány a Kossuth- és Széchenyi-díj adományozási szabályzatáról szóló 1101/1996. (X. 2.) Korm. határozatot (a továbbiakban: H.) a következők szerint módosítja:

1. A H. 1. c) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. c) Az állami vezetők és országgyűlési képviselők, valamint a 2. pont szerinti Kossuth- és Széchenyi-díj Bizottság és az albizottságok tagjai — e megbízatásuk időtartama alatt — a Díjra nem javasolhatók.”

2. A H. 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. a) A Kormány a Díj adományozására vonatkozó javaslatok elbírálására, a kitüntetésekre vonatkozó ajánlások megtételére Kossuth- és Széchenyi-díj Bizottságot (a továbbiakban: Bizottság) hoz létre. A Bizottság 25 tagú, elnöke a miniszterelnök, alelnöke a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter. A Bizottság titkára a Miniszterelnöki Hivatal közigazgatási államtitkára. A Bizottság tagjai:

- az oktatási miniszter,
- a nemzeti kulturális örökség minisztere,
- a bizottsági tagságra vonatkozó felkérés elfogadása esetén a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia ügyvezető elnöke,
- a b) pont szerinti albizottságok elnökei,
- a Kossuth-, a Széchenyi-díjjal, illetve az Állami Díjjal rendelkezők, továbbá az akadémikusok, az egyetemi tanárok, a tudományos, a műszaki-gazdasági, a művészeti és a kulturális élet kiemelkedő képviselői köréből a Kormány által hároméves időtartamra megbízott személyek.

b) A Bizottság munkáját az egyes szakterületek elismert képviselőiből álló alábbi albizottságok segítik:

1. Természettudományok Alaptudományai, Földtudományi, Környezet- és Természetvédelmi Albizottság,
2. Orvostudományi Albizottság,
3. Műszaki Alkalmazott Tudományok, Elektronikai és Informatikai Albizottság,
4. Biológiai és Agrártudományi Albizottság,
5. Építészeti, Település- és Területfejlesztési Albizottság,
6. Társadalomtudományi Albizottság,
7. Irodalmi Albizottság,
8. Képző-, Fotó- és Iparművészeti Albizottság,
9. Színház- és Filmművészeti Albizottság,
10. Zene- és Táncművészeti Albizottság.

c) Az albizottságok elnökeit a Kormány bízza meg, tagjait — a tudomány és a művészet területén működő országos szervezetek elnökségének javaslatára — a Bizottság elnöke kéri fel és bízza meg, hároméves időtartamra.”

3. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

V. rész **KÖZLEMÉNYEK,**
HIRDETÉMÉNYEK

A Magyar Szabadalmi Hivatal elnökének
7/2002. (MK 158.) MSZH

k ö z l e m é n y e

az „IDEA 2003” (Ötlet — Újdonság — Találmány) című nemzetközi kiállításon és vásáron bemutatásra kerülő találmányok, védjegyek, formatervezési és használati minták kiállítási kedvezményéről

Az 1995. évi XXXIII. törvény 3. §-ának b) pontja, az 1997. évi XI. törvény 53. §-a (1) bekezdésének c) pontja, a 2001. évi XLVIII. törvény 40. §-a (1) bekezdésének c) pontja és az 1991. évi XXXVIII. törvény 36. §-ának (1) bekezdése alapján közzéteszem, hogy a 2003. szeptember hó 12. és 14. napjai között Hódmezővásárhelyen megrendezendő, az „IDEA 2003” (Ötlet — Újdonság — Találmány) című nemzetközi kiállításon és vásáron bemutatásra kerülő találmányokat, védjegyeket, formatervezési és használati mintákat az említett jogszabályokban meghatározott kiállítási kedvezmény illeti meg.

Dr. Bendzsel Miklós s. k.,
a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke

Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal

k ö z l e m é n y e

a 2003. január 1-je és március 31-e között alkalmazható üzemanyagárakról

A személyi jövedelemadóról szóló törvény 82. §-a felhatalmazza az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalt arra, hogy az üzemanyagárat közzétegye.

Ha a magánszemély az üzemanyagot a közleményben szereplő árak szerint számolja el, nem szükséges az üzemanyagról számlát beszerezni.

<i>Ólmozatlan motorbenzinek</i>	
ESZ—95 ólmozatlan motorbenzin	228 Ft/l
ESZ—98 ólmozatlan motorbenzin	235 Ft/l
<i>Keverék</i>	227 Ft/l
<i>Gázolajok</i>	207 Ft/l

Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal

Pályázati kiírás
a nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek
2003. évi költségvetési támogatására

A Magyar Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi bizottsága pályázatot ír ki a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény hatálya alá tartozó, 2000. december 31-ig nyilvántartásba vett kulturális tevékenységet folytató és/vagy érdekképviselőt ellátó — nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek (egyesületek) számára. *Nem pályázhatnak kisebbségi önkormányzatok, alapítványok és a párttörvény hatálya alá tartozó szervezetek.*

A bizottság a jelen pályázat kiírásával a Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetéséről szóló törvényben a szervezetek 2003. évi működési támogatására elkülönített 110 millió forint odaítélését készíti elő.

Működési támogatásnak tekintendő: személyi juttatások; dologi kiadások: üzemeltetési kiadás (fűtési költségek, víz, áramszolgáltatás stb.), bérleti díj, telefonköltség, postaköltség, útiköltség.

A támogatási kérelmeket kizárólag *pályázati adatlapon* lehet benyújtani.

A pályázatot (adatlap + mellékletek) egy példányban — postai úton (1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.) vagy személyesen (Országgyűlés Hivatala, Postabontó, 1055 Budapest V. ker., Balassi Bálint u. 1—3.) — lehet benyújtani 2003. február 15-ig az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi bizottságához „Szervezettámogatási pályázat” cím megjelölésével.

Postán történő benyújtás esetén a postabélyegző legkésőbbi időpontja 2003. február 15. 24.00 óra lehet, személyesen pedig a pályázatok 2003. február 15. 14.00 óráig fogadhatók el.

További információk a Bizottság titkárságán (tel.: 441-5032, 441-5035, fax: 441-5986) kaphatók. A pályázati kiírás és az adatlapok átvehető az Országgyűlés Képviselői Irodaháza Tudakozójában (Budapest V., Széchenyi rkp. 19.) is, illetve a pályázati adatlap kimásolható a Magyar Közlönyből. Letölthető továbbá a www.meh.hu/nekh, valamint www.parlament.hu címen.

A pályázathoz csatolni kell a szervezet alapidokumentumai közül a bírósági nyilvántartásba vétel és a bankszámlaszám szerződés fénymásolatát (melynek tartalmaznia kell a

16 vagy 24 számjegyű bankszámlaszámot), a 2002. évi tevékenység rövid leírását, igazolásokat a köztartozások (APEH, TB) (munkaadókat terhelő egyéb járulék-tartozások, munkavállalóktól levont TB járulék) teljesítéséről a 2. számú melléklet szerinti nyilatkozatot arról, hogy a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért”, a „Magyarországi Cigányokért” közalapítványoktól és a különböző minisztériumoktól elnyert támogatásokkal a pályázat benyújtásáig elszámolt. A fent jelzett igazolásokat és nyilatkozatokat a bizottság 2002. december 31-i keltezésénél nem régebbi állapot szerint kéri.

Az igazolások és nyilatkozatok hiánya, valamint a szervezet fennálló köztartozása a pályázat érvénytelenségét vonja maga után.

A Bizottság felhívja a pályázók figyelmét arra, hogy:

— fenntartja magának a jogot a pályázatban leírtak helyszínen történő ellenőrzésére, mind az elbírálás előtt, mind azt követően;

— hiánypótlásra, adatmódosításra a határidő lejártá után nincs lehetőség; a hiányosan, vagy a megadott határidőn túl beadott kérelmeket nem veszi figyelembe;

— a pályázati anyag teljes körű beadása nem jelenti a támogatás automatikus elnyerését;

— a jelen pályázati kiírás előtt benyújtott anyagokat nem tudja figyelembe venni, ezért minden pályázó szervezettől teljes dokumentációt kér;

— a beküldött pályázat visszaküldését nem tudja vállalni;

— az elnyert támogatás folyósításának feltétele, hogy a bírósági bejegyzésről és a bankszámlaszám szerződésről (bankszámlaszámról) nyújtott információk a valóságnak megfelelőek, amiért a szervezet elnöke viseli a felelősséget.

A 2003. évi költségvetési támogatást a Magyar Államkincstár utalja át a támogatásban részesített szervezet részére egy összegben, amennyiben az érintett szervezet támogatása nem haladja meg a 3 millió forintot. A 3 millió forintot meghaladó költségvetési támogatást a szervezetek a korábbi folyósítási rend szerint továbbra is két részletben kapják meg.

Szászfalvi László s. k.,
a bizottság elnöke

3. Érvényes bírósági végzés

száma (pl. 7Pk.68.255/3.):

kelte:

4. Nyilvántartott tagok száma 2002. december 31-én: fő

II.

A SZERVEZET PÉNZÜGYI HELYZETE
(2002. december 31-i állapot szerint)

5. Összes működési kiadás:	E Ft
— személyi juttatás:	E Ft
— munkaadókat terhelő járulékok:	E Ft
— dologi kiadás (üzemeltetési: fűtési költségek, víz-, áramszolgáltatási), bérleti díj, telefon-, postaköltség, útiköltség stb.):	E Ft
6. Összes bevétel:	E Ft
Ebből:		
A 2002. évben kapott támogatások:		
— Országgyűléstől:	E Ft
— Más költségvetési forrásból (MEH, minisztériumok, települési önkormányzatok stb.):	E Ft
.....	E Ft
.....	E Ft
.....	E Ft
.....	E Ft
— Közalapítványtól, alapítványtól, egyéb támogatótól:	E Ft
.....	E Ft
.....	E Ft
.....	E Ft
— Országos kisebbségi önkormányzattól:	E Ft
.....	E Ft
— a szervezet vállalkozásból eredő bevételei:	E Ft
— tagdíjbevétel:	E Ft
— előző évi pénzmaradvány:	E Ft

III.

*AZ ORSZÁGGYŰLÉSTŐL 2002-BEN KAPOTT MŰKÖDÉSI
TÁMOGATÁSI ÖSSZEG FELHASZNÁLÁSA*

7. Összesen: E Ft
Ebből:	
— személyi juttatások: E Ft
— munkaadókat terhelő járulékok: E Ft
— dologi kiadások: E Ft
— programokra fordított kiadások: E Ft

IV.

A SZERVEZET TÁMOGATÁSI IGÉNYE 2003. ÉVRE

8. Az Országgyűléstől igényelt támogatás 2003. évre: E Ft
9. A szervezet 2003. évi költségvetési terve: E Ft
Tervezett működési kiadások összesen:	
rendszeres személyi juttatások: E Ft
nem rendszeres személyi juttatások: E Ft
Dologi kiadások:	
— üzemeltetési kiadások (fűtési költségek, víz, áramszolgáltatás stb.): E Ft
— bérleti díj: E Ft
— telefonköltség: E Ft
— postaköltség: E Ft
— útiköltség stb.: E Ft
Tervezett bevétel összesen: E Ft
Ebből:	
— 2003-ben várható összes támogatás: E Ft
— a szervezet vállalkozásból eredő bevételei: E Ft
— a tárgyévre már meglévő saját forrás (tagdíj, maradvány stb.): E Ft

10. A szervezet 2003. évi tevékenységi és költségvetési tervéről, állami költségvetési támogatási igényéről a
 (testület, közgyűlés)-n
 megtartott összejövetelén döntött. Tudomásul veszem, hogy az államháztartásról szóló törvény 121. §-a alapján a
 támogatási összeg felhasználását az Állami Számvevőszék ellenőrizheti.

11. 2003. évre tervezett kiemelkedően fontos egyedi programok

.....

Budapest, 2003.

.....
 a szervezet elnökének
 (a pályázatért felelős személynek)
 aláírása

Csatolt mellékletek *(kérjük a benyújtott melléklet megjelölését):*

1. Érvényes bírósági bejegyzés.
2. Bankszámlaszerződés (bankszámlaszám!).
3. A 2002. évi rendszeres tevékenység (max. 2 oldal).
4. Igazolások a köztartozások (APEH, TB) teljesítéséről.
5. Nyilatkozat a közalapítványoktól, valamint különböző minisztériumoktól elnyert támogatások elszámolásáról (lásd 2. számú melléklet).
6. A 2002. évben az Országgyűlés támogatásában részesült szervezetek pénzügyi elszámolása (A pályázat benyújtásával egyidejűleg!)

2. számú melléklet

Valamennyi kisebbségi szervezet által kitöltendő!

NYILATKOZAT

Alulírott büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy az általam képviselt

.....
 nevű kisebbségi szervezet a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítványtól, a Magyarországi Cigányokért Közalapítványtól és a különböző minisztériumoktól kapott támogatásokkal a pályázat benyújtásáig maradéktalanul elszámolt.

Tudomásul veszem, hogy amennyiben jelen nyilatkozatom nem felel meg a valóságnak, a szervezet pályázatát nem lehet figyelembe venni, illetve az esetlegesen megítélt támogatás nem folyósítható számára.

....., 2003.

.....
 a szervezet elnökének
 (a pályázatért felelős személynek)
 aláírása

3. számú melléklet

Valamennyi kisebbségi szervezet által kitöltendő!

NYILATKOZAT

Alulírott felelősségem tudatában kijelentem, hogy az általam képviselt

.....
 nevű kisebbségi szervezet az Országgyűlés Társadalmi Szervezetek Bizottságához nem nyújtott be pályázatot. Tudomásul veszem, hogy amennyiben jelen nyilatkozatom nem felel meg a valóságnak, a szervezet pályázatát nem lehet figyelembe venni, illetve az esetlegesen megítélt támogatás nem folyósítható számára.

....., 2003.

.....
 a szervezet elnökének
 (a pályázatért felelős személynek)
 aláírása

Az oktatási miniszter

k ö z l e m é n y e

a közoktatásban gyermekétkeztetésben részesülők támogatásáról

A Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: költségvetési törvény) 109. §-ának (11) bekezdésében meghatározott felhatalmazás alapján a közoktatásban gyermekétkeztetésben részesülők kiegészítő támogatásának szabályairól a következő közleményt adom ki:

A közoktatásban gyermekétkeztetést igénybevevők részére 2002. szeptember 1-jétől december 31-ig a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 2002. évre hatályos 148. §-ának (5) bekezdésében meghatározott normatív kedvezményeken túli, 2003. évet érintő támogatási időszakra pedig a 2003. évre hatályos 148. §-ának (5) bekezdésében meghatározott normatív kedvezményeket kell biztosítani.

E kiegészítő támogatás célja a gyermekétkeztetés — fenti körben felmerülő — költségeinek részben vagy egészben történő átvállalása a fenntartóktól.

A kiegészítő támogatást igénybe vehetik a bölcsődék, családi napközis és óvodák fenntartói, továbbá az iskolák, kollégiumok fenntartói azoknak a gyermekeknek, tanulóknak a létszáma után:

- a) akiknek szülei a Gyvt. 19. §-a szerinti kiegészítő családi pótlékban részesülnek, vagy
- b) akik három- vagy többgyermekes családban élnek, vagy
- c) akik az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján testi, érzékszervi, értelmi, beszéd vagy más fogyatékosnak minősülnek.

A kiegészítő támogatás számításánál egy gyermek, illetve tanuló csak egy jogcímen vehető figyelembe.

A támogatás fenntartónkénti összege a rendelkezésre álló keretösszeg e Közlemény alapján regisztrált összes igényjogosult gyermekek, tanulók létszámával elosztott részének 70%-a, amennyiben az adott intézménybe járó gyermekek, tanulók létszámának legalább 50%-a érintett, 130%-a.

A kiegészítő támogatás az érintett gyermekek, tanulók étkezési költségtérítésének kiváltására, azaz étkeztetési kiadásokra használható fel 2002. szeptember 1-jétől 2003. augusztus 31-ig, illetve a 2002/2003. tanév folyamán.

A fenntartó az érintett gyermekek, tanulók számát, továbbá a gyermekek, tanulók számára biztosítandó díj-kedvezmény mértékével arányosan számítható összeget, továbbá a támogatási időszakon belül módosuló Gyvt. előírásait figyelembe véve dönt a támogatás intézményenkénti elosztásáról és az ennek megfelelő előirányzatok intézményfinanszírozás keretében történő biztosításáról.

A fenntartó által meghatározott feltételek szerint az intézmény vezetője gondoskodik a rendelkezésre bocsátott

támogatásnak az étkeztetéssel összefüggő nyersanyag-költségekre, illetve vásárolt szolgáltatás esetén az abból számítható nyersanyagköltség-aránynak megfelelő felhasználásáról. A teljes támogatási összeg terhére a teljes támogatási időszakon belül a jogosultsági arányok változásához kapcsolódóan módosítható az étkezési kiadások (szolgáltatási díjak), illetve a térítési díjbevételek intézményenkénti előirányzata.

A fenntartó számára — a költségviselési kötelezettséggel arányosan — az országos felmérés eredményeként meghatározott egyszeri jellegű támogatást a Belügyminisztérium a teljes támogatási időszakra/tanévre biztosítja a központi költségvetés a következők szerint:

- a helyi önkormányzatok számára az APEH SZTADI,
- az állami fenntartású intézmények számára fenntartóik,
- a nem állami, nem helyi önkormányzati fenntartásban működő intézmények részére a területileg illetékes államháztartási hivatalokon keresztül (a továbbiakban: TÁH-ok) útján.

Az igénylés és folyósítás rendje

— Az elmúlt (tan)évi támogatottak számának fenntartónkénti felmérése a TÁH-okon keresztül 2002. 08. 09-ig történik. Az előzetes felmérés alapján a fenntartók a szeptemberi finanszírozással előleget kapnak, amelyből biztosítani tudják az érintettek számára az első havi finanszírozást.

— Az intézményi létszámfelmérő és fenntartói összegző adatlapok kiküldésére az intézményfenntartók részére a TÁH-okon keresztül 2002. 08. 15-ig került sor.

— Létszámfelmérő és összegző adatlapok az intézményfenntartóktól a TÁH-okhoz 2002. 09. 10-ig érkeztek vissza.

— A felmérés eredményeként meghozott döntés alapján a fenntartók számára 2002. év végéig a teljes támogatási időszakra meghatározott támogatás átutalásra kerül.

— E címen a felmérés eredménye alapján elosztott keret feletti, további pótigény nem érvényesíthető.

— A költségvetési szervek fenntartói esetében a támogatást bevételként a működési célú pénzeszközátvétel államháztartáson belüli előirányzatból számlára kell könyvelni. A nem állami fenntartók az e célra kapott támogatást számviteli szempontból elkülönítetten kell hogy kezeljék.

— A támogatás e Közleményben foglaltaknak megfelelő felhasználása esetén az intézményfinanszírozásként kapott támogatás nem befolyásolja közvetlenül az étkezési térítési díjakat, így ez a támogatás nem képez adóalapot a jogosultnál.

A támogatás elszámolása

Az elszámolás két ütemben történik.

Az első ütemben

- a helyi önkormányzatok és más állami fenntartók a 2002. évi zárszámadás keretében,

— a nem állami, nem önkormányzati intézmények fenntartói 2003. január 31-ig kötelesek elszámolni a 2002. december 31-ig felhasznált összeggel.

A 2002. évi — első ütemű — elszámolásnál kötelezettség vállalással terhelt, a következő naptári évre átvihető pénzmaradványnak (előirányzat-maradványnak) minősül a december 31-én kimutatott és 2003. január 1-jétől augusztus 31-ig felhasználható maradvány összege.

A második ütemű elszámolás határideje 2003. október 31.

A támogatások elszámolásához a Belügyminisztérium Közgazdasági Főosztálya adatlapot tesz közzé.

A TÁH-oknak küldendő elszámolásokat a hivatalok megyei szinten összesítik, s az összesített adatokat a Belügyminisztérium Közgazdasági Főosztályának megküldik.

A támogatási időszak lezárását követően a jogszerű elszámoláshoz dokumentálni kell, hogy a támogatás teljes összegét a fenntartó a — helyi önkormányzat esetén a 2002. július 1-jén hatályos helyi önkormányzati rendeletben rögzített — helyi kedvezmények együttesen számított összegén felül, az igénylés jogalapját képező és e Közleményben *a), b), c)* megjelöléssel felsorolt jogcímek alapján jogosultak étkezési díjtérítésének kiváltásához szükséges étkezési kiadásokra használta fel.

Ennek alátámasztására az előbbi címenek díjkedvezményben részesülőknek a támogatási időszakra, étkezési naponként összesített létszáma alapján, a 2002. július 1-jén hatályos és a 2003. évi támogatási időszakra hatályos nyersanyagnormák különbözetét is figyelembe véve kell bemutatni a térítési díjbevételek csökkenésével arányos kiadási többleteket.

A jogszerű elszámoláshoz a 2002. szeptember 1-jei állapotnak megfelelő — e Közlemény *a), b)* és *c)* pont szerinti — díjmentességéből adódó kiadási többletek és a támogatási időszakra összesített, a díjmentesség mértékének, illetve összegének emelkedésével összefüggő kiadási többletek különbözetének el kell érnie az e címen biztosított kiegészítő támogatás főösszegét.

A kiegészítő támogatás előbbi számítás szerint jogosulatlanul váló részéről a fenntartó 2003. október 15-ig mondhat le kamatfizetési kötelezettség nélkül.

A lemondással egyidejűleg a központi költségvetésnek visszajáró összeget

— a helyi önkormányzatok az APEH SZTADI megosztott bevételek lebonyolítási számla 10032000-06060064 (ÁHT: 240901),

— az állami fenntartók közvetlenül a Belügyminisztérium fejezeti kezelésű előirányzat (ÁHT: 240901),

— a nem állami, nem önkormányzati fenntartók a székhely szerinti TÁH-okon keresztül a Belügyminisztérium fejezeti kezelésű előirányzat

javára utalják vissza.

E Közlemény megjelenésével egyidejűleg az e tárgyban már korábban megjelent Közlemény hatályát veszti.

Dr. Magyar Bálint s. k.,
oktatási miniszter

A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség

k ö z l e m é n y e i

A Baranya Megyei Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége mintavétellel egybekötött ellenőrzést végzett a HAJNALNET Bt. (7632 Pécs, Kassák L. u. 4.) alkalmi árusítóhelyén (Sellye, Vásártér). A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség laboratóriumában elvégzett vizsgálatok szerint a

SANUSY SN—3902 típusú hajvágó

nem felel meg az élet- és vagyonszabványi követelményeknek.

A termék rendeltetésszerű használatra alkalmatlan,

áramütés-veszélyes.

A Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a fenti termék forgalmazását az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998. (IV. 29.) Korm. rendelet 6. § *d)* pontja alapján megtiltotta.

Tájékoztatjuk a kereskedőket, hogy a termék további forgalmazása a fenti jogszabályba ütközik. A fogyasztók a már megvásárolt terméket a vásárlás helyére vihetik vissza, kártalanítást kérve.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége mintavétellel egybekötött ellenőrzést végzett a TECTRON Kft. (9022 Győr, Rákóczi út 24.) üzletében. A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség laboratóriumában elvégzett vizsgálatok szerint a

TECTRON XB—8633 típusú kenyérpírtó

nem felel meg az élet- és vagyonszabványi követelményeknek.

A termék rendeltetésszerű használatra alkalmatlan,

áramütés-veszélyes.

A Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a fenti termék forgalmazását az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998. (IV. 29.) Korm. rendelet 6. § *d)* pontja alapján megtiltotta.

Tájékoztatjuk a kereskedőket, hogy a termék további forgalmazása a fenti jogszabályba ütközik. A fogyasztók a már megvásárolt terméket a vásárlás helyére vihetik vissza, kártalanítást kérve.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége mintavétellel egybekötött ellenőrzést végzett a BECK INTERNATIONAL Kft. (9200 Mosonmagyaróvár, Alkotmány u. 2/B.) üzletében. A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség laboratóriumában elvégzett vizsgálatok szerint a

*BECK NL 12 (a csomagoláson NSB—120Y1) típusú
infra kályha*

nem felel meg az élet- és vagyonbiztonsági követelményeknek.

A termék rendeltetésszerű használatra alkalmatlan,

áramütés-veszélyes.

A Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a fenti termék forgalmazását az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998. (IV. 29.) Korm. rendelet 6. § d) pontja alapján megtiltotta.

Tájékoztatjuk a kereskedőket, hogy a termék további forgalmazása a fenti jogszabályba ütközik. A fogyasztók a már megvásárolt terméket a vásárlás helyére vihetik vissza, kártalanítást kérve.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége mintavétellel egybekötött ellenőrzést végzett a BECK INTERNATIONAL Kft. (9200 Mosonmagyaróvár, Alkotmány u. 2/B.) üzletében. A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség laboratóriumában elvégzett vizsgálatok szerint a

BECK MK-2000 típusú pizzasütő

nem felel meg az élet- és vagyonbiztonsági követelményeknek.

A termék rendeltetésszerű használatra alkalmatlan,

áramütés-veszélyes.

A Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a fenti termék forgalmazását az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998. (IV. 29.) Korm. rendelet 6. § d) pontja alapján megtiltotta.

Tájékoztatjuk a kereskedőket, hogy a termék további forgalmazása a fenti jogszabályba ütközik. A fogyasztók a már megvásárolt terméket a vásárlás helyére vihetik vissza, kártalanítást kérve.

A Budapest Főváros Közigazgatási Hivatala Fogyasztóvédelmi Felügyelősége mintavétellel egybekötött ellenőrzést végzett az AKCIÓ TEAM Kft. (1086 Budapest, Baross u. 72.) üzletében (1073 Budapest, Erzsébet krt. 2.). A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség laboratóriumában elvégzett vizsgálatok szerint a

150 ICICLE LIGHTS feliratú karácsonyfafüzér

nem felel meg az élet- és vagyonbiztonsági követelményeknek.

A termék rendeltetésszerű használatra alkalmatlan,

áramütés-veszélyes.

A Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a fenti termék forgalmazását az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998. (IV. 29.) Korm. rendelet 6. § d) pontja alapján megtiltotta.

Tájékoztatjuk a kereskedőket, hogy a termék további forgalmazása a fenti jogszabályba ütközik. A fogyasztók a már megvásárolt terméket a vásárlás helyére vihetik vissza, kártalanítást kérve.

A Budapest Főváros Közigazgatási Hivatala Fogyasztóvédelmi Felügyelősége mintavétellel egybekötött ellenőrzést végzett az AKCIÓ TEAM Kft. (1086 Budapest, Baross u. 72.) üzletében (1073 Budapest, Erzsébet krt. 2.). A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség laboratóriumában elvégzett vizsgálatok szerint a

PEARL LIGHTS SET 100 égős karácsonyfafüzér

nem felel meg az élet- és vagyonbiztonsági követelményeknek.

A termék rendeltetésszerű használatra alkalmatlan,

áramütés-veszélyes.

A Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a fenti termék forgalmazását az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998. (IV. 29.) Korm. rendelet 6. § d) pontja alapján megtiltotta.

Tájékoztatjuk a kereskedőket, hogy a termék további forgalmazása a fenti jogszabályba ütközik. A fogyasztók a már megvásárolt terméket a vásárlás helyére vihetik vissza, kártalanítást kérve.

A Budapest Főváros Közigazgatási Hivatala Fogyasztóvédelmi Felügyelősége mintavétellel egybekötött ellenőrzést végzett az AKCIÓ TEAM Kft. (1086 Budapest,

Baross u. 72.) üzletében (1073 Budapest, Erzsébet krt. 2.). A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség laboratóriumában elvégzett vizsgálatok szerint a

60 PEARL LIGHTS feliratú karácsonyfafüzér

nem felel meg az élet- és vagyonbiztonsági követelményeknek.

A termék rendeltetésszerű használatra alkalmatlan,

áramütés-veszélyes.

A Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a fenti termék forgalmazását az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998. (IV. 29.) Korm. rendelet 6. § *d*) pontja alapján megtiltotta.

Tájékoztatjuk a kereskedőket, hogy a termék további forgalmazása a fenti jogszabályba ütközik. A fogyasztók a már megvásárolt terméket a vásárlás helyére vihetik vissza, kártalanítást kérve.

A Baranya Megyei Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége mintavétellel egybekötött ellenőrzést végzett a PING FA 888 Kft. (1149 Budapest, Egressy út 23—25.) üzletében (Pécs, Király u. 42.). A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség laboratóriumában elvégzett vizsgálatok szerint a

100 CHASING LIGHTS feliratú karácsonyfafüzér

nem felel meg az élet- és vagyonbiztonsági követelményeknek.

A termék rendeltetésszerű használatra alkalmatlan,

áramütés-veszélyes.

A Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a fenti termék forgalmazását az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998. (IV. 29.) Korm. rendelet 6. § *d*) pontja alapján megtiltotta.

Tájékoztatjuk a kereskedőket, hogy a termék további forgalmazása a fenti jogszabályba ütközik. A fogyasztók a már megvásárolt terméket a vásárlás helyére vihetik vissza, kártalanítást kérve.

A Baranya Megyei Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége mintavétellel egybekötött ellenőrzést végzett a PING FA 888 Kft. (1149 Budapest, Egressy út. 23—25.) üzletében (Pécs, Király u. 42.). A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség laboratóriumában elvégzett vizsgálatok szerint a

100 TWINKLIGHT feliratú karácsonyfafüzér

nem felel meg az élet- és vagyonbiztonsági követelményeknek.

A termék rendeltetésszerű használatra alkalmatlan,

áramütés-veszélyes.

A Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a fenti termék forgalmazását az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998. (IV. 29.) Korm. rendelet 6. § *d*) pontja alapján megtiltotta.

Tájékoztatjuk a kereskedőket, hogy a termék további forgalmazása a fenti jogszabályba ütközik. A fogyasztók a már megvásárolt terméket a vásárlás helyére vihetik vissza, kártalanítást kérve.

Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség

**A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó
és Választási Hivatal közleménye**

A BM Központi Hivatal a 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 73. § (1) bekezdése alapján — az eddig közzétetteken kívül — az alábbi elveszett, megsemmisült gépjármű törzskönyvek sorszámát teszi közzé:

406608C
253926A
122691A
231900C
929475B
408148C
470649C
172256B
645570A
724122B
479037A
541615A
429926B
372837A
526031B
265110C
265092C
179869C
643161B
247807B
950099B
160053C
292491A
305120A
683057B
714803A

731643C	130171C
344852C	022454C
780546A	252030A
306012C	014681A
445102A	039310C
154874A	956133B
309541C	216378C
334536B	165303B
024812C	555022A
247496A	131244A
678580B	161058C
884520B	161204C
472282C	196244C
764097B	696893B
703979B	234299B
426395C	658079A
745196C	200949A
420441A	371785B
085755C	135281B
935966B	319964B
481906C	898583A
099320A	909875A
150224B	610273B
595086B	202863C
505330C	187240A
655968C	254698A
246181C	733139B
017132C	364942C
534072A	282270C
039835C	273886A
664652B	742513B
270205C	471819A
498891C	922249A
380742A	857545A
583761A	502324C
156719A	
854244A	

Közlekedési Nyilvántartó Osztály

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 2002. évi 137. számában kihirdetett, a hajózási egészségi alkalmasság feltételeiről és vizsgálati rendjéről szóló 21/2002. (XI. 8.) GKM—ESZCSM együttes rendelet 12. §-ának második francia bekezdése helyesen:
„— a Tanácsnak a tengerészek minimális képzettségi szintjéről szóló **2001/25/EK** irányelvének **10.** cikke.”

(Kézirathiba)

MEGJELENT

a

MAGYARKÖZLÖNYTÁRGYMUTATÓJA

a 2002. november hónapban megjelent jogszabályokról, határozatokról
és közleményekről.

A tárgymutatót a Magyar Közlöny mai számához mellékeljük.

A tárgymutató árát az előfizetési díj magában foglalja.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint a hírközlési tevékenység (frekvenciagazdálkodás, távközlés, postaügy, informatika) közleményeit, továbbá az üzleti élet híreit. Térítési díj ellenében közzé tesszük a Kincstári Vagyoni Igazgatóság vagyoneértékesítési pályázatait, az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, tb-önkormányzatok, kamarák, helyi önkormányzatok, egyházak, különböző képviseletek közleményeit. Fizetett hirdetésként — akár színes oldalakon is — helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdeklődésre számot tartó közlései is.

Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő pontos és rendszerezett formában való közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címen, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357; faxszám: 318-6668.

2003. évi éves előfizetési díja: 9408 Ft áfával.

A **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** egyes számai megvásárolhatók a kiadó közlönyboltjában: 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Telefon/fax: 267-2780.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendelem a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** című lapot példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

Megrendelő neve:

címe (város/község, irányítószám):

utca, házsám:

Ügyintéző (telefonszám):

2003. évi előfizetési díj fél évre 4704 Ft áfával

egy évre 9408 Ft áfával

Számlát kérek a befizetéshez.

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Kelt.:

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény rendelkezik — többek között — a Magyar Köztársaság Kormánya hivatalos lapjának, a **Határozatok Tárának** megjelentetéséről.

A Határozatok Tárát szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal a Szerkesztőbizottság közreműködésével, évente mintegy 60 alkalommal jelenik meg.

A Határozatok Tára a Kormánynak azokat a határozatait (kétezres) közli, amelyeknek közzétételét a Kormány elrendelte, továbbá tartalmazza a miniszterelnök határozatait, a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter határozatait, valamint a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek, az önkormányzatok közleményeit, hirdetményeit, különféle tájékoztatóit, továbbá azokat a közleményeket stb., amelyeket a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter engedélyez.

A Határozatok Tára megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címén (Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6.; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357.) vagy a 318-6668 faxszámán.

Éves előfizetési díja 2003. évre: 14 448 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a kiadó közlőnyboltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel/fax: 267-2780).

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a

HATÁROZATOK TÁRA

című lapot példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házsám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

Előfizetési díj egy évre: 14 448 Ft áfával

fél évre: 7 224 Ft áfával

Csekket kérek a befizetéshez

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát!

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A Miniszterelnöki Hivatal és a Belügyminisztérium közös szerkesztésében havonta megjelenő

ÖNKORMÁNYZATOK KÖZLÖNYE

az önkormányzatok számára működésük során hasznos és nélkülözhetetlen tájékoztató forrás.

A kiadvány első három része az önkormányzatokat érintő, újonnan kihirdetett jogszabályokat (törvények, rendeletek — ideértve az önkormányzati rendeleteket is —, alkotmánybíróági és egyéb határozatok) közli. Negyedik főrésze közleményeket, pályázati felhívásokat és tájékoztatásokat (szakértők közleményei, az Állami Számvevőszék ajánlásai, az önkormányzatok által elnyerhető támogatások pályázati feltételei, az önkormányzatok éves pénzügyi beszámolóit, alapító okiratok stb.) tartalmaz.

Az **Önkormányzatok Közlönye** előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) címen (postacím: 1394 Budapest 62. Pf. 357) vagy a 318-6668 faxszámán.

2003. évi éves előfizetés díja: 3696 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a kiadó közlönypoltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel./fax: 267-2780).

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük az **Önkormányzatok Közlönye** című lapot példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

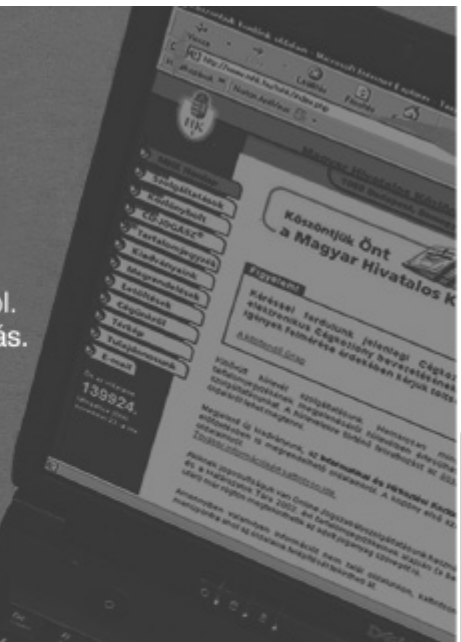
Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

CD-JOGÁSZ®

az EGYETLEN hivatalos!

Elektronikus jogszabálygyűjtemény a Magyar Közlöny kiadójától.
A 148/2002 (VII.1.) Korm. rendelet alapján hivatalos, hiteles forrás.

ONLINE

A hőközi letöltésre is alkalmas online szolgáltatásunk előfizetőinknek ingyenes.

ÁRGARANCIA

Előfizetési díjaink idén nem változtak, más, hasonló szolgáltatást nyújtó termékekénél garantáltan kedvezőbbek.

SOKOLDALÚSÁG

A jogszabálysolgáltatást Magyar Közlöny faksimile, EU Szakjogász, Adó és Ellenőrzési Értesítő, Bírósági Határozatok, KSH-jelzőszámok, Iratmintatár is kiegészíti.

www.mhk.hu
06 (80) 200-723

MOST RENDSZERBELEPÉSI DÍJ NÉLKÜL, AJÁNDÉKKAL!

Előfizetem a CD-JOGÁSZ 1 / 5 / 10 / 25 / 100 munkahelyes változatát egy évre példányban.
Éves előfizetési díj: **48 000 / 60 000 / 80 000 / 96 000 / 128 000 Ft + áfa**, rendszerbelépési díj nincs.
Előfizetés időtartama: 2003. január – december.

Ajándékválasztásom: az előfizetési periódus ingyenes kiterjesztése a 2002. év hátralévő hónapjaira (a kedvezmény az előfizetési díj beérkezése után vehető igénybe), vagy egyéves ingyenes előfizetés a kiadó Házi Jogtanácsadó című lapjára

Név, cím: _____

Ügyintéző, telefon: _____

Kézbesítési cím és név: _____

Dátum: _____ Cégszerű aláírás: _____

Az akció a 2002. december 31-ig beérkezett új, éves előfizetésekre vonatkozik. Kérjük, hogy a szelvényt a Magyar Hivatalos Közlönykiadó **1394 Budapest 62, Pf. 361** postacímére, illetve a **266-8906-os** vagy a **266-5190-es** faxszámára küldje vissza. Megrendelését feladhatja a **www.mhk.hu** honlapon vagy a **cdjogasz@mhk.hu** e-mail-címen is.

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra és elektronikus kiadványokra szóló előfizetésüket folyamatosan tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2003. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapra szeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Azesetleges módosítás szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levélcím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1394 Budapest, 62. Pf. 357. Fax: 318-6668).

A 2003. évi előfizetési díjak

Magyar Közlöny	62 496 Ft/év	Magyar Közigazgatás	6 048 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	12 096 Ft/év	Munkaügyi Közlöny	9 744 Ft/év
Bányászati Közlöny	3 024 Ft/év	Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	3 024 Ft/év
Belügyi Közlöny	16 128 Ft/év	Oktatási Közlöny	15 120 Ft/év
Cégek Közlöny	76 944 Ft/év	Önkormányzatok Közlönye	3 696 Ft/év
Cégek Közlöny (CD-n)	54 768 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	19 824 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	16 128 Ft/év	Pénzügyi Szemle	14 448 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	11 424 Ft/év	Statisztikai Közlöny	8 400 Ft/év
Gazdasági Közlöny	15 120 Ft/év	Szociális Közlöny	9 744 Ft/év
Határozatok Tára	14 448 Ft/év	Turisztikai Értesítő	7 392 Ft/év
Házi Jogtanácsadó	3 024 Ft/év	Ügyességi Közlöny	4 368 Ft/év
Hírközlési Értesítő	4 032 Ft/év	Vízügyi Értesítő	8 064 Ft/év
Hivatalos Értesítő	9 408 Ft/év		
Ifjúsági és Sport Értesítő	3 024 Ft/év	Élet és Tudomány	7 392 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	10 080 Ft/év	Ludové Noviny	1 680 Ft/év
Informatikai és Hírközlési Közlöny	13 440 Ft/év	Neue Zeitung	3 024 Ft/év
Környezetvédelmi Értesítő	9 072 Ft/év	Természet Világa	4 032 Ft/év
Közlekedési Értesítő	15 456 Ft/év	Valóság	4 704 Ft/év
Kulturális Közlöny	12 096 Ft/év		
Külgazdasági Értesítő	12 432 Ft/év		

Az árak a 12%-os áfát is tartalmazzák.

A **Házi Jogtanácsadó** című lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címen:

Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. 1394 Bp. 62. Pf. 357 vagy faxon: 318-6668, vagy a www.mhk.hu/hj internetcímen található megrendelőlapon.
Telefon: 266-9290/234, 235 mellék.
Éves előfizetési díja 3024 Ft áfával.

A CD-JOGÁSZ hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteménye 2003. évi éves előfizetési díjai:

Önálló változat	48 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	96 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	64 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	112 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	80 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	128 000 Ft

Egyszeri belépési díj: 6000 Ft. (Árunk az áfát nem tartalmazzák.)

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 2002-es évfolyama jelenik meg CD-n az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

Hatályos jogszabályok online elérése: a 3 naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a www.mhk.hu címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: a Kiadó vezérigazgatója.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2002. évi éves előfizetési díj: 56 784 Ft. Egy példány ára: 140 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 112 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

02.2302 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.